COLUMBIA LIBRARIES OFFSITE
CU60483687
BS315.A75 E2 1841 Masn Nor Ktakarani T
RECAP

COLUMBIA UNIVERSITY
THE
LIBRARIES
IN THE CITY OF NEW YORK
GENERAL
LIBRARY

Digitized by Google

ՄԱՍ

ՆՈՐ

ԿՏԱԿԱՐԱՆԻ

ՏԵՂԻՆ ՄԵՐՈՑ ՅԻՍՈՒՍԻ

ՔՐԻՍՏՈՍԻ

Ոբ էջտրա-նալէ Մ՝ոտրէոսէ Մ՝ոբիոսէ
Պ՝ո-խասո՝ ի Յօհաննու չարս
Ա-էտրաննէրը :

Ի ՀԱՄԻԻՈՆԻՍ
Ի Տպարանի Կա-լէ-ֆա Կա-էֆրէ :
1841

Digitized by Google

BS
315
.A75
E2
1841

Digitized by Google

ԲԻԼԻԱՐԱՆ ԸՍՏ ՄԱՏԹԷՈՍԻ։

ԳԼ. Ա։

1 Գիրք ծննդեան Յիսուսի Քրիստոսի Դաւիթի
որդիին, Աբրահամի որդիին։
2 Աբրահամ ծնաւ Իսահակը. Իսահակ ծնաւ
Յակոբը. Յակոբ ծնաւ Յուդան ու անոր եղ-
3 բայրները։ Յուդա ծնաւ Փարէսը ու Զարան
Թամարէն. Փարէս ծնաւ Եղրոնը. Եզրոն ծնաւ
4 Արամը։ Արամ ծնաւ Ամինադաբը. Ամինադաբ
ծնաւ Նաասոնը. Նաասոն ծնաւ Սաղմոնը։
5 Սաղմոն ծնաւ Բոոսը Հռեքաբայէն. Բոոս ծնաւ
Ովբեդը Հռութէն. Ովբեդ ծնաւ Յեսսէն.
6 Յեսսէ ծնաւ Դաւիթ թագաւորը։ Դաւիթ թա-
7 գաւոր ծնաւ Սողոմոնը Ուրիայի կնիկէն։ Սողո-
մոն ծնաւ Բոբովամը. Բոբովամ ծնաւ Աբիան.
8 Աբիա ծնաւ Ասափը։ Ասափ ծնաւ Յովսաբաթը.
Յովսաբաթ ծնաւ Յովրամը. Յովրամ ծնաւ
9 Ոզիան։ Ոզիա ծնաւ Յովաթամը. Յովաթամ
10 ծնաւ Ահազը. Ահազ ծնաւ Եզեկիան։ Եզեկիա
ծնաւ Մանասէն. Մանասէ ծնաւ Ամովսը. Ա-
11 մովս ծնաւ Յովսիան։ Յովսիա ծնաւ Յեքոնիան
ու անոր եղբայրները Բաբելացոց գերութեան
12 ատենը։ Բաբելացոց գերութենէն ետև՝ Յեքոնիա
ծնաւ Սաղաթիէլը. Սաղաթիէլ ծնաւ Զորաբա-
13 բէլը։ Զորաբաբէլ ծնաւ Աբիուդը. Աբիուդ
ծնաւ Եղիակիմը. Եղիակիմ ծնաւ Ազովրը։
14 Ազովր ծնաւ Սադովկը. Սադովկ ծնաւ Ախիմը.

Digitized by Google

Ազին ծնաւ Եղիուդը ։ Եղիուդ ծնաւ Եղիա-
զարը · Եղիազար ծնաւ Մատթանը · Մատթան 15
ծնաւ Յակոբը ։ Յակոբ ծնաւ Յովսէփը Մա-
րիամին էրիկը , որուն նշանված էր Մարիամ 16
կոյս , ուրկից ծնաւ Յիսուսը , որ ըսվեցաւ
Քրիստոս ։ Այսանկ բոլոր ազգերը Աբրահամէն 17
մինչև Դաւիթ տասնըչորս ազգ , և Դաւիթէն
մինչև Բաբելացոց գերութիւնը՝ տասնըչորս
ազգ , ու Բաբելացոց գերութենէն մինչև Քրիս-
տոս՝ տասնըչորս ազգ ։

Եւ Յիսուսի Քրիստոսի ծնունդը ասոնց կերպովը 18
էր · անոր մայրը Մարիամ Յովսէփին նշանված ,
դեռ իրարու քով չեկած՝ Հոգին Սուրբէն ծց-
վորցած գտնըվեցաւ · Եւ Յովսէփ անոր էրիկը 19
արդար մարդ ըլլալով՝ ու չուզելով որ անիկա
խայտառակ ընէ , մտմտաց առանց ձանձնուի թող-
տայ անիկա ։ Եւ երբոր անիկա ասոնց կը մտմտար՝ 20
ահա Տէրոջը հրեշտակը երազին մէջ երևցաւ
իրեն ու ըսաւ , Յովսէփ Դաւիթի որդի՝ մի՛ վախ-
նար քեզի առնելու քու Մարիամ կնիկդ , ինչու-
որ անոր ներսիդին ծնածը՝ Հոգին Սուրբէն է ։
Որդի պիտի ծնանի , ու անոր անունը Յիսուս 21
դնես , որ անիկա իր ժողովուրդը իրենց մեղքերէն
պիտի խլըսէ ։ Այլ ասոնք ամէն բաները եղաւ որ 22
կատարվի Աստուծոյ ըսածը՝ Եսայի մարգարէին
ձեռքով ։ Ահա կոյսը պիտի ծոցվորի ու որդի պի- 23
տի ծնանի և անոր անունը Իմմանուէլ պիտի
դնեն , որ կը թարգմանվի Աստուած մեզի հետ ։
Եւ Յովսէփ քունէն արթննալով ինչպէս Աստու- 24
ծոյ հրեշտակը իրեն հրամայեց նէ այնպէս ըրաւ ,
ու իրեն կնիկը քովն առաւ ։ Եւ չէր գիտեր անի- 25
կա մինչև իր առջինէկ որդին ծնաւ , ու անոր
անունը Յիսուս դրաւ ։

Digitized by Google

ԳԼ · Բ ։

1 Եւ երբոր Յիսուս ծնաւ Հրէաստանի Բեթլեհէմին մէջ Հերովդէս թագաւորին օրերը,
2 ահա մոգերը արևելքէն Երուսաղէմ եկան, ու ըսին. Ո՞ւր տեղ է ան՝ որ Հրէաներուն թագաւոր ծնաւ. ինչու որ մենք անոր աստղը արևելքը տեսանք՝ ու եկանք անոր երկիրպագութիւն ընելու։
3 Եւ երբոր Հերովդէս թագաւորը լսեց՝ տակնուվրայ եղաւ, ու բոլոր Երուսաղէմ իրեն հետ։
4 Եւ ժողվելով բոլոր քահանայապետները ու ժողովուրդին կարգացողները, հարցուց անոնց՝ թէ Քրիստոս ո՞ւր պիտի ծնանի։
5 Անոնք ալ իրեն ըսին՝ Հրէաստանի Բեթլեհէմին մէջ. ինչու որ
6 ասանկ գրուած է մարգարէին ձեռքովը։ Եւ դուն Բեթլեհէմ Յուդային երկիրը, Յուդայի իշխաններուն մէջ պզտիկ մը չես. քու մէջդ իշխան մը պիտի ելլայ ինծի, որ իմ Իսրայէլ ժողովուրդս կառավարէ։
7 Այն ատենը Հերովդէս գաղտուկ մը մոգերը կանչեց, ու աղէկ մը քննեց անոնցմէ աստղին երևցած ատենը։
8 Եւ Բեթլեհէմ խրկեց անոնք, ըսելով, Գացէք տեղնիտեղը իմացէք ան մանուկին համար, ու երբ որ գտնաք՝ ինծի իմացուցէք, որ ես ալ գամ անոր երկիրպագութիւն ընեմ։
9 Եւ երբ անոնք թագաւորէն այս լսեցին՝ գացին. ու ահա ան աստղը որ տեսան արևելքը՝ անոնց առջևէն գնաց, մինչև որ եկաւ
10 կայնեցաւ մանուկին եղած տեղին վրայ։ Երբոր տեսան աստղը, շատ մեծ ուրախութիւնով խրն-
11 գացին։ Եւ երբ որ տուն մտան՝ տեսան մանուկը իր Մարիամ մօրը հետ. ու ինկան երկիրպագութիւն ըրին անոր. և իրենց գանձերը բանալով՝ ընծաներ արին անոր՝ ոսկի ու կնդրուկ և զմուռ։
12 Ու հրաման առնելով երազի մէջ՝ որ նորէն Հերովդէսին չի դառնան, ուրիշ ճամբով գացին իրենց աշխարհը։

Digitized by Google

Երբոր անկից գացին անոնք, ահա Աստուծոյ 13
հրեշտակը երազի մէջ երևցաւ Յովսէփին՝ ու
ըսաւ. Ելէ՛ր, առ մանուկը և իրեն մայրը՝ ու Է-
գիպտոս փախիր, և հոն կեցիր մինչև ես քեզի
ըսեմ, ինչու որ՝ Հերովդէս կորսընցունել կուզէ
մանուկը։ Ան ալ ելաւ մանուկը ու անոր մայրը 14
գիշերանց առաւ՝ և գնաց Եգիպտոս. ու մինչև
Հերովդէս մեռաւ նէ հոն էր։ Որ կատարվի Տէ- 15
րոջմէն ըսվածը մարգարէին ձեռքով, որ կըսէ,
Եգիպտոսէն պիտի կանչեմ իմ որդիս։
Ինատենը երբոր տեսաւ Հերովդէս թէ՝ խաբ- 16
վեցաւ մոգերէն՝ սաստիկ սրդողեցաւ, ու խրկեց
ջարդեց բոլոր Յերեմիայի և անոր բոլորտիքը
գտնըված մանր տղաքը երկու տարվընէն վար,
ան ժամանակի վրայ՝ որ մոգերէն հասկըցաւ։ Ան 17
ատենը կատարվեցաւ Երեմիա մարգարէին ձեռքով
ըսվածը, որ կըսէ։ Հռամայի ձայն մը լըսվեցաւ, 18
ողբ, լաց ու մեծ կոծ. Հռաքել կուլար իրեն զաւ-
կընները, ու չեր ուզեր մխիթարվիլ, ինչու որ
չի կային։
Եւ երբ որ Հերովդէս մեռաւ՝ ահա Տէրոջը 19
հրեշտակը Եգիպտոս երազի մէջ Յովսէփին երև-
ցաւ, ու ըսաւ, Ելէ՛ր, առ մանուկը ու անոր 20
մայրը՝ և գնա՝ Իսրայէլի երկիրը. ինչու որ՝ մեռան
անոնք, որ մանուկին կեանքը կուզէին։ Ան ալ 21
ելաւ մանուկը ու անոր մայրը առաւ՝ և եկաւ Իս-
րայէլի երկիրը։ Եւ երբոր լսեց թէ Արքեղայոս 22
թագաւորեց Հրէաստանի վրայ իր հօրը Հերով-
դէսին տեղը, վախցաւ հոն երթալու. ու երազին
մէջ հրաման առնելով Գալիլեայի կողմերը 23
գնաց։ Եւ եկաւ Նազարէթ ըսված քաղաքը
բնակեցաւ. որ մարգարէներուն խօսքը կատար-
վի՝ թէ Նազովրեցի պիտի կանչըվի։

Digitized by Google

ԳԼՈՒԽ Գ ։

1 Ա՝ն օրերը Յովհաննէս Մկրտիչ եկաւ Հրէաս-
2 տանի անապատին մէջ քարոզելու, ու ըսե-
լու, Ապաշխարեցէք, ինչու որ երկնից թագա-
3 ւորութիւնը մօտիկ է։ Վասն զի ասիկա ան է,
որուն համար Եսայի մարգարէին ձեռքով ըսվե-
ցաւ, որ կըսէ, Ձայն մը՝ որ անապատին մէջ կը-
կանչէ, Պատրաստ ըրէք Տէրոջը Ճամբան, ու շըտ-
4 կեցէք անոր քալելու գետինը։ Եւ Յովհաննէսին
հանդերձը էր՝ ուղտի մազ, ու իր մէջքը կաշիէ
գօտի. և իրեն կերակուրը էր մարախ ու լեռան
5 մեղը։ Ա՝նատենը բոլոր Երուսաղէմացիք ու բոլոր
Հրէաստան և Յորդանանի բոլոր կողմերը իրեն
6 կերթային, կըմկրավէին իրմէն Յորդանան գե-
տին մէջ, ու իրենց մեղքերը կըխոստովանէին։
7 Եւ երբոր տեսաւ Սադուկեցոցմէ ու Փարիսեցոց-
մէ շատերը եկած իրեն մկրտուելու, ըսաւ
անոնց, Իժի ծնունդներ, ո՞վ իմացուց ձեզի՝ գալու
8 բարկութենէն փախչիլ։ Ա՝սկէտև ապաշխարու-
9 թեան արժանաւոր պտուղ բերէք։ Եւ մի՛ խոր-
հիք դուք ձեր ներսիդին ըսել, թէ մենք մեզի
հայր Ա՝բրահամը ունինք. ձեզի կըսեմ որ Ա՝ս-
տուած կարող է աս քարերէս Ա՝բրահամին որդի-
10 ներ հանել։ Հիմայ ալ կացինը ծառերուն ար-
մատին քով դրուած է, ամէն ծառ որ բարի պը-
տուղ չի բերեր, կըկտրըվի ու կրակը կըձգվի։
11 Ես ձեզ կըմկրտեմ ջրով ապաշխարութեան հա-
մար՝ բայց իմ ետևէս եկողը՝ ինծմէ զօրաւոր է,
ու ես անոր կոշիկները կրելու արժանի չեմ,
անիկա ձեզ պիտի մկրտէ Հոգւով Սրբով ու կրա-
12 կով։ Որուն հեծանոցը իրեն ձեռքն է և իրեն
կալը պիտի մաքրէ, ու ցորենը իրեն համբարը
պիտի ժողվէ. և յարդը անմարելի կրակով պիտի
էրէ։

Digitized by Google

Ընատենը Յիսուս Գալիլեայէն Յորդանան 13
եկաւ Յովհաննէսին , որ անկից մկրտուի ։ Եւ 14
Յովհաննէս արգիլեց անիկա ու ըսաւ , ինծի
պէտք է որ քեզմէ մկրտուիմ , ու դուն ինծի՞ մի
կուգաս ։ Յիսուս պատասխան տուաւ ու ըսաւ 15
անոր , թող տուր հիմայ . ինչու որ մեզի այսպէս
կը վայելէ որ բոլոր արդարութիւնները կատա-
րենք . ու ետքը թող տուաւ անոր ։ Եւ երբոր 16
Յիսուս մկրտուեցաւ՝ շուտ մը ջուրէն դուրս ելաւ ,
և ահա երկինքը անոր բացուեցաւ , ու տեսաւ որ
Աստուծոյ հոգին աղաւնիի պէս կիջնար ու կու-
գար իրեն վրայ ։ Եւ մէյմալ երկինքէն ձայն մը՝ 17
որ կըսէր , Ատիկա է իմ սիրական որդիս , որ իրեն
հաւներեմ ։

ԳԼ. Գ ։

Ընատենը Յիսուս անապատը տարուեցաւ սատ- 1
ուոգիէն՝ Սատանայէն փորձըվելու համար ։
Եւ քառասուն ցորեկ ու քառասուն գիշեր ծոմ պա- 2
հելէն ետքը՝ անօթեցաւ ։
Եւ փորձողը եկաւ իրեն ըսաւ . թէ որ դուն 3
Աստուծոյ որդին ես՝ ըսէ որ սա քարերս հաց ը-
լլան ։ Անիկա պատասխան տուաւ ու ըսաւ , Գրուա- 4
ած է որ , չէ թէ հացով միայն մարդ կապրի . հա-
պա՝ ան բոլոր խօսքերովը որ Աստուծոյ բերնէն
կելլայ ։
Ընատենը Սատանան առաւ տարաւ անիկա 5
սուրբ քաղաքը , և կայնեցուց անիկա տաճարին
աշտարակին վրայ , ու ըսաւ իրեն , թէ որ Աս- 6
տուծոյ որդին ես նէ՝ դուն քեզ ասկից վար ձգէ .
ինչու որ՝ գրուած է , թէ Իր հրեշտակներուն
ապարդրված է քեզի համար . ու քեզ ձեռքի վրայ
պիտի կրեն , որ բնաւ քու ոտքդ քարի չի զարդ-
նես ։ Յիսուս ոնորէն ըսաւ անոր , Գրուած է թէ՝ 7
քու Տէր Աստուածդ չի փորձես ։

Digitized by Google

8 Սատանան նորէն առաւ հանեց անիկա շատ
բարձր լեռան մը վրայ, և ցուցուց անոր բոլոր
աշխարհքին թագաւորութիւնները ու անոնց
9 փառքերը. ու ըսաւ իրեն՝ Այսոնք ամէնը քեզի
կուտամ թէ որ իյնաս ինծի երկիրպագութիւն
10 ընես : Այնատենը Յիսուս ըսաւ անոր. Երթա գնա
Սատանա, ինչու որ գրուած է Տէր Աստու-
ծուդ երկիրպագութիւն ընես, ու միայն անիկա
11 պաշտես : Այսպէս թէ Սատանան ինքը թողուց, և
ահա հրեշտակները եկան ու իրեն ծառայութիւն
12 կընէին : Եւ երբոր լսեց Յիսուս թէ Յովհաննէս մատ-
13 նըվեցաւ՝ ձգեց գնաց Գալիլեա. ու ձգելով՝ Նա-
զարէթը եկաւ բնակեցաւ Կափառնայում ծովե-
զերքին քով, Զաբուղոնի ու Նեփթաղիմի եր-
14 կիրները. որ կատարվի Եսայի մարգարէին ձեռ-
15 քով ըսած խօսքը. Զաբուղոնի երկիրը ու Նեփ-
թաղիմի երկիրը, ծովու ճամբով Յորդանանու
16 մէկալ կողմը, հեթանոսներուն Գալիլեան : Խա-
ւարի մէջ նստող ժողովուրդը մեծ լոյս տեսաւ,
ու լոյս ծագեց անոնց վրայ՝ որոնք մահուան երկի-
17 րին ու շուքին մէջ կընստէին : Անկէ ետև՝ Յի-
սուս սկսեց քարոզել ու ըսել, Ապաշխարեցէք
ինչու որ երկնից թագաւորութիւնը մօտ է :
18 Երբոր Յիսուս Գալիլեացոց ծովին քովերը
կըպտրտէր, տեսաւ երկու եղբայրները՝ Սիմոնը
որ Պետրոս կըսվէր, և անոր եղբայրը Անդրէաս
որ, ծովը ուռկան ձգած. ինչու որ ձուկ բռնող
19 էին : Ու ըսաւ անոնց. իմ ետևէն եկէք, ու ձեզ
20 մարդիկներու որսորդ ընեմ : Անոնք ալ շուտ մը
21 գործիքներին թողուցին՝ անոր ետևէն գացին : Եւ
անկէց առաջ երթալով, տեսաւ երկու եղբայր-
ներ ալ, Զեբեդեան Յակոբոսը, ու անոր եղ-
բայրը Յովհաննէսը նաւին մէջ՝ իրենց հօրը
Զեբեդեային հետ երբ իրենց ուռկանները կըկար-
22 կըտէին ու կանչեց անոնք : Անոնք ալ շուտ մը

Digitized by Google

նաւը ու հայրերն ին թողուցին՝ անոր եկան գա-
ցին ։
Եւ Յիսուս բոլոր Գալիլեացոց կողմերը կը- 23
պտըտէր, կըսորվեցուներ անոնց ժողովարաննե-
րուն մէջ, ու այրքայութեան աւետարանը կը-
քարոզէր, և ժողովուրդներուն մէջի ամէն կերպ
հիւանդութիւնները ու ամէն կերպ ցաւերը կը-
բժշկէր ։ Եւ իր անունը Լ՚ասորիներուն բոլոր եր- 24
կիրը տարածվեցաւ, և բերին իրեն բոլոր հի-
ւանդները որ կերպ կերպ ցաւերով ու տանջանք-
ներով կը նեղէին, ու դիւահարները և լուսնոտ-
ները ու անդամալոյծները. և բժշկեց անոնք ։
Եւ շատ ժողովուրդ իրեն եկան կերթային՝ 25
Գալիլեայէն ու Դեկապոլիսէն, և Երուսաղէ-
մէն, ու Ղրեստանէն, և Յորդանանին մէկալ
կողմէն, ու բժշկեց անոնք ։ Եւ տեսնելով ան Ա
ժողովուրդները՝ լեռը ելաւ, ու երբոր նստաւ հոն՝
իր աշակերտները քովը գացին. և իր բերանը բա- 2
նալով՝ կըսորվեցուներ անոնք, ու կըսէր ։
Երանի հոգւով աղքատներուն, ինչու որ 3
երկնից թագաւորութիւնը անոնց է ։ Երանի 4
սգաւորներուն, ինչու որ անոնք պիտի մխիթար-
վին ։ Երանի հեզերուն, ինչու որ անոնք պիտի 5
ժառանգեն աշխարհը ։ Երանի անոնց՝ որ անօ- 6
թի ու ծարաւ են արդարութեան, ինչու որ անոնք
պիտի կըշտանան ։ Երանի ողորմածներուն, ինչու 7
որ անոնք ողորմութիւն պիտի գտնան ։ Երանի 8
անոնց՝ որ սրտովնին սուրբ են, ինչու որ անոնք
պիտի տեսնան Լ՚ստուած ։ Երանի խաղաղութիւն 9
ընողներուն, ինչու որ անոնք Լ՚ստուծոյ զաւակը-
ներ պիտի ըսվին ։ Երանի անոնց՝ որ հալածված 10
են արդարութեան համար, ինչու որ երկնից
թագաւորութիւնը անոնց է ։ Երանի է ձեզի՝ 11
երբոր կը նախատեն ձեզ և կը հալածեն, ու ասա-
տեզը ամէն կերպ գէշ խօսքեր կը խօսին վրանիդ՝
ինծի համար ։ Խնդացէք և ուրախ եղէք, ինչու 12

Digitized by Google

որ ձեր վարձքը շատ է երկինքը · քանզի սա կեր-
պով հալածեցին ձեզմէ առաջ եղած մարգարէ-
ները ։
13 Դուք երկրին աղն էք · հապա թէ որ աղը իր
համը կորսընցունէ , ինքը ինչով պիտի աղվի ·
անկէ ետև բանի մը չի գար , միայն թէ դուրս
ձգվելու և մարդկանց ոտքին տակը կոխվելու ։
14 Դուք աշխարհի լոյսն էք · քաղաք մը՝ որ լեռան
15 վրայ կեցած է , չի կրնար պահվիր ։ Ու ճրագը
չեն վառեր և դներ գրիւին տակը · հապա՝ աշտա-
նակին վրայ , և լոյս կուտայ բոլոր տանը մէջ և-
16 զողներուն ։ Այնպէս թող լուսաւորէ ձեր լոյսը
մարդոց առջին , որ տեսնան ձեր բարի գործքերը
ու փառաւորեն ձեր Հայրը՝ որ երկինքն է ։
17 Մի՝ կարծէք թէ՝ ես եկայ օրէնքը կամ մար-
գարէները աւրելու · չեկայ աւրելու , հապա՝ կա-
18 տարելու ։ Ճշմարիտ կըսեմ ձեզի՝ Մինչև որ
երկինք և երկիր անցին , օրէնքներէն և մար-
գարէներէն եօթամը որ նշանագիր մըն է՝ պիտի
19 չանցնի , մինչև բոլորն ալ կատարվի ։ Ով որ առ
պզտի պատուիրանքներուն մէկը կաւրէ , ու մար-
դոց անանկ կըսորվեցունէ , անիկա պզտիկ պիտի
կոչվի երկնից թագաւորութեան մէջը · բայց ով
որ կընէ և կըսորվեցունէ՝ անիկա մեծ պիտի կոչ-
20 վի երկնից թագաւորութեան մէջը ։ Ուստի կը-
սեմ ձեզի որ՝ թէ ձեր արդարութիւնը կարդա-
ցողներուն ու փարիսեցիներուն ապրպարութենէն
էվէլ չըլլայ՝ երկնից թագաւորութիւնը չէք
մտնար ։
21 Լսեր էք՝ որ առաջիններուն ըսվեցաւ թէ ,
Սպաննութիւն մի՝ ընար , քանզի ով որ սպաննու-
թիւն կընէ՝ դատաստանի պարտաւոր պիտի ըլլայ ։
22 Բայց ես ձեզի կըսեմ՝ թէ՝ Ով որ իր եղբօրը պա-
բապ տեղը սրդողի , դատաստանի պարտաւոր
պիտի ըլլայ · և ով որ իր եղբօրը անմիտ ըսէ՝
տեսանի պարտաւոր պիտի ըլլայ · և ով որ իր

Digitized by Google

եղբօրը խենթ ըսէ՝ գեհենանի կրակին պարտաւոր
պիտի ըլլայ ։ Թէ որ քու ընծադ սեղանին վրայ 23
կը բերես, ու հոն միտդդ կուգայ՝ թէ քու եղ-
բայրդ քէն բաներ է քու վրադ, ձգէ՝ քու ընծադդ 24
սեղանին առջևը, գնա՝ առաջ եղբօրդ հետը հաշ-
տուելէ, և հապա եկող քու ընծադդ մատո։ Դ՚ու 25
ներհակիդ հետը շուտով մը միաբանէ, քանի որ
անոր հետ ճամբուն մէջ ես. չըլլայ թէ քու ներ-
հակդ քեզ դատաւորին մատնէ, և դատաւորը
դահիճին, և բանտը ձգուիս։ Դ՚շմարիտ կըսեմ 26
քեզի, չի պիտի ելլաս անկից, մինչև որ ետքի մանր
ստակը չի վճարես։

Լսերէք որ ըսուեցաւ, Շնութիւն մի՝ ըներ։ 27
Բայց ես ձեզի կըսեմ, թէ՝ Ով որ կնիկ մարդու 28
կընայի անոր ցանկանալու համար, անիկա իրեն
արտին մէջն ալ շնութիւն ըրաւ անոր հետ։ Թէ 29
որ աչ աչքդ քեզ կըգայթակղեցունէ, հանէ
անիկա՝ ու քեզմէ ձգէ, ինչու որ՝ աղէկ է քեզի որ
անդամներուդ մէկը կորսըվի, ու քու բոլոր մար-
մինդ դժոխքը չի՛նա։ Եւ թէ որ աջ ձեռքդ քեզ 30
կըգայթակղեցունէ, կտրէ՝ անիկա ու քեզմէ ձգէ.
ինչու որ՝ աղէկ է քեզի որ անդամներուդ մէկը
կորսըվի, ու քու բոլոր մարմինդ դժոխքը չի ձգվի։
Դրաւ ըսուեցաւ թէ՝ Ով որ իր կնիկը թող կու- 31
տայ, թող անոր արձակման գիր տայ։ Բայց ես ձե- 32
զի կըսեմ, Ով որ իր կնիկը թող կուտայ
առանց պոռնըկութեան պատճառի, ինքը պատճառ
կըլլայ անոր շնութիւն ընելուն, և ով որ ան
թողվածը առնէ՝ շնութիւն կըգործէ։

Դարձեալ լսերէք որ ըսուեցաւ առջիններուն, 33
թէ՝ Սուտ երդում մի՝ ըներ, հապա ըրած երդու-
մդդ վճարէ Տէրոջը։ Բայց ես ձեզի կըսեմ, Ամ- 34
մենևին երդում մի՝ ընէք. ոչ երկինքի վրայ՝ որ
Աստուծոյ աթոռն է, և ոչ երկրի վրայ՝ որ անոր 35
ոտացը դնելու տեղն է, ու ոչ Երուսաղէմի վրայ՝
որ մեծ թագաւորին քաղաքն է. և ոչ քու գլխուդ 36

Digitized by Google

վրայ երդում ընես, ինչու որ չես կրնար մեկ
37 մազ մը ճերմակցուներ կամ սևցուներ : Այսպէս
ձեր խօսքը բլայ հան՝ հա, ու չէն՝ չէ. և ասածէ
էվելը՝ չարէն առաջ կուգայ :
38 Լսերէք որ ըսվեցաւ, թէ՝ Աչքի տեղ՝ աչք. ու
39 ակռայի տեղ՝ ակռա : Բայց ես ձեզի կըսեմ, Չա-
րին հակառակ մի՛ կենաք. բայց թէ որ մէկը ապ-
տակ մը զարնէ աջ երեսիդ՝ դարձուր անոր մէ-
40 կալնալ : Եւ մէկը որ կուզէ քեզ դատել՝ ու քու
շապիկդ առնել, թող տուր անոր քու վերաբ-
41 կուդալ : Եւ ով որ զուր տեղը քեզ մղոն մը
42 ճամբայ կըքշէ՝ գնա՛ անոր հետ երկուք : Խնդրող
ուզողին տուր, ու երես մի՛ դարձուներ անկէ՝ որ
կուզէ քեզմէ փոխ առնել :
43 Լսերէք ասս ալ որ ըսվեցաւ, քու ընկերդ սի-
44 բես ու թշնամիդ ատես : Բայց ես ձեզի կըսեմ,
սիրեցէ՛ք ձեր թշնամիները. օրհնեցէ՛ք ձեզ անի-
ծողները. բարի ըրէ՛ք անոնց՝ որ ձեզ կատեն, և
աղօթք ըրէ՛ք անոնց վրայ, որ ձեզ կըչարչըրկեն
45 ու կըհալածեն. որ ձեր երկնաւոր Հօրը որդիքը
բլլա՛ք. ինչու որ իր արևը կըծագեցուներ չարե-
րուն ու բարիներուն վրայ, և անձրև կըխրկէ
46 արդարներուն ու մեղաւորներուն վրայ : Վասն
զի թէ դուք ձեզ սիրողները սիրէք՝ ինչ
վարձք ունիք. չէ՞ որ մաքսաւորներն ալ նոյնը
47 կընեն : Եւ թէ որ ձեր բարեկամներուն միայն
բարև տաք. ինչ աւելի կընէք ուրիշներէն. չէ՞ որ
մաքսաւորները ու մեղաւորներն ալ նոյնը կընեն :
Ուրեմն դուք կատարեալ եղի՛ք՝ ինչպէս որ ձեր
Օ երկնաւոր Հայրն ալ կատարեալ է : Զգուշ ե-
ղի՛ք որ ձեր ողորմութիւնը մարդոց առջևը չը-
նէ՛ք, իբր թէ անոնց ցուցընելու համար. չենէ
վարձք չէ՞ք առներ ձեր Հօրմէն՝ որ երկինքն է :
2 Ուստի երբոր ողորմութիւն կընես՝ առջևդ փող
մի՛ չալեր, ինչպէս որ կեղծաւորները ժողովարան-
ներուն ու փողոցներուն մէջ կընեն, որ մարդոցմէ

Digitized by Google

փառաւորվին ։ Ճշմարիտ կըսեմ ձեզի , անոնց
վարձքը միայն ան է ։ Բայց դուն երբոր ողոր- 3
մութիւն կընես՝ ձախ ձեռքդ թող չի գիտնայ աջ
ձեռքիդ ինչ գործելը ։ որ քու ողորմութիւնդ 4
գաղտուկ ըլլայ , ու քու Հայրդ որ գաղտուկը
կըտեսնայ՝ քեզի յայտնապէս հատուցում պիտի
ընէ ։

Եւ երբոր աղօթք կընես , կեղծաւորներուն 5
նման չըլլաս , որոնք կըսիրեն ժողովարաններուն
ու փողոցներուն գլուխները աղօթք ընել , որ
մարդոց երևնան ։ Ճշմարիտ կըսեմ ձեզի , անոնց
վարձքը միայն ան է ։ Բայց դուն երբոր աղօթք 6
կընես , մտիր քու սենեակդ ու գոցէ դուռներդ՝ և
աղօթք ըրէ քու Հօրդ գաղտուկ , ու քու Հայրդ
որ գաղտուկը կըտեսնայ , քեզի յայտնապէս հա-
տուցում պիտի ընէ ։ Եւ երբոր աղօթք կընէք , 7
հեթանոսներուն պէս շատախօս մի ըլլաք , ինչու-
որ կըկարծեն թէ՝ իրենց շատ խօսելուն համար
պիտի լսվին ։ Ուրեմն անոնց չի նմանիք , ինչու-որ 8
ձեր Հայրը՝ ձեզի պէտք եղածը գիտէ դուք իրմէն
դեռ չի խնդրած ։ Ուստի ասանկ աղօթք ըրէք 9
դուք ,

Ո՛վ Հայր մեր՝ որ երկինքն ես , քու անունդ
սուրբ ըլլայ ։ Գու թագաւորութիւնդ գա , քու 10
կամքդ ըլլայ , ինչպէս որ երկինքը՝ անանկ ալ
երկրիս վրայ ։ Ո՝եր ամէն աւուր Հացը՝ ասօր 11
մեզի տուր ։ Եւ մեզի ներէ մեր պարտքերը , ինչ- 12
պէս որ մենք ալ կըներենք մեր պարտականներուն ։
Ու մեզ փորձութեան մի՛ տանիր ։ Հապա՝ չարէն 13
մեզ ազատէ , ինչու որ քուկդ է թագաւորու-
թիւնը և զօրութիւնը , ու փառքը , յաւիտեանս ,
ամէն ։ Վասն զի թէ որ դուք ներէք մարդոց ի- 14
րենց յանցանքները , ձեր երկնաւոր Հայրն ալ

15 ձեզի կըներ է։ Զատա թէ որ դուք չէք ներեր մարդոց իրենց յանցանքները, ձեր Հայրն ալ ձեզի չի ներեր ձեր յանցանքները։
16 Եւ երբոր ծոմ կըպահէք՝ կեղծաւորներուն պէս տրտում մի՛ ըլլաք. որ իրենց երեսին կավրեն որ մարդոց երևնան թէ ծոմ կըպահեն. ճշմարիտ կըսեմ ձեզի անոնց վարձքը միայն ան
17 է։ Այլ դուն երբոր ծոմ կըպահես գլուխդ օ-
18 ծէ, ու երեսներդ լուա, որ մարդոց ծոմ պահողի պէս չերևնաս, հապա՝ քու Հօրդ գաղտուկ, ու քու Հայրդ որ գաղտուկը կըտեսնայ, քեզի յայտնապէս հատուցում պիտի ընէ։
19 Երկրի վրայ ձեզի համար գանձ մի՛ դիզէք, ուր որ ցեցը ու ժանկը կապականեն, և ուր գողերը
20 գեռնին տակէն կըծակեն ու կըգողնան։ Զատա ձեզի համար գանձ երկինքը դիզեցէք, ուր որ ոչ ցեցը և ոչ ժանկը կապականէ, ու ոչ գողերը
21 գեռնին տակէն կըծակեն և կըգողնան։ Որովհետև որ ձեր գանձը ուր է՝ նէ՝ սիրտերնիդ ալ հոն կըլլայ։
22 Մարմնին ճրագը աչքն է. թէ որ քու աչքդ պայծառ է, բոլոր մարմինդ լուսաւոր կըլլայ։
23 Բայց թէ որ քու աչքդ վատ է, բոլոր մարմինդդ մութ կըլլայ. ուրեմն թէ որ քու մէջդ եղած լոյսը մութ է նէ, ալ ան մութը որչափ դեղ է։
24 Մարդ մը չի կրնար երկու տէրոջ ծառայութիւն ընել. Զնչու՞ որ կամ մէկը պիտի ատէ, և մէկալը պիտի սիրէ. կամ մէկը պիտի պատուէ, և մէկալը անարգէ. չէք կրնար ծառայել Աստուծոյ ու մա-
25 մոնայի։ Զոր համար կըսեմ՝ ձեզի, Ձեր կեանքին համար մի՛ մտմտաք, թէ՝ ինչ պիտի ուտէք, կամ ինչ պիտի խըմէք. ոչ ալ ձեր մարմիններուն համար թէ՝ ինչ պիտի հագնիք. չէ՞ որ կեանքը կերակուրէն աւելի է, ու մարմինը՝
26 հագուստէն։ Նայեցէք երկինքի թռչուններուն, որ ոչ կըցանեն և ոչ կըքաղեն և ոչ ամբարի մէջ կըժողվեն, ու ձեր երկնաւոր Հայրը կըկե-

Digitized by Google

բակրէ անունք . չէ՞ որ դուք անունցմէ աւելի լա-
էք ։ Հիմայ՝ ո՞վ կրնայ ձեզմէ իրեն մտմտալովը 27
իր հասակին վրայ կանգուն մը երկրնցունել ։ Ու 28
հագուստի համար ինչու՞ կրմտմտաք . նայեցէք
լեռանը շուշան ծաղիկին՝ ինչպէս կրմեծնայ . ոչ
կաշխատի և ոչ կրմանէ ։ Զեզի կրսեմ որ՝ Սո- 29
ղոմոն ալ իրեն բոլոր փառաւորութեան մէջը ա-
նունցմէ մէկին պէս չի հագվեցաւ ։ Ուստի՝ թէ որ 30
լեռան խոտը որ այսօր կայ՝ և վաղը փուռը պի-
տի ձրգվի , Աստուած անանկ կրհագվեցունէ նէ ,
հապա որչափ առաւել ձեզ՝ թերահաւատներ ։
Սկէ ետև մի՛ մտմտաք ու ըսէք՝ ինչ պիտի ու- 31
տենք , կամ՝ ինչ պիտի խրմենք , կամ՝ ինչ պիտի
հագնինք ։ (Ինչու որ ամէն ատ բաները հեթա- 32
նոսները կրխնդրեն .) վասն զի ձեր երկնաւոր
հայրը գիտէ թէ՝ ամէն ատ բաները ձեզի պէտք
են ։ Պինտ առաջ Աստուծոյ թագաւորութիւնը 33
խնդրեցէք և անոր արդարութիւնը , ու ամէն ատ
բաները ձեզի կավելնայ ։ Սկէ ետև վաղվան հա- 34
մար մի՛ մտմտաք . ինչու որ վաղվան օրը իրեն
բանի՞ բան համար պիտի մտմտայ . հերիք է օր-
վան՝ իրեն սրբտմաշուքը ։

ԻԱ . Ի ։

Ա՛ի դատէք՝ որ չի դատվիք ։ Ինչու որ՝ ինչ դա- 1
տաստանով դատէք , անով պիտի դատվիք . և 2
ինչ չափով չափէք , պիտի չափվի ձեզի ։ Ինչու՞ 3
կրնայիս եղբօրդ աչքին մէջի շուղին , ու քու
աչքիդ մէջի գերանը չես տեսնար ։ Կամ ինտի՞ր 4
կրսես քու եղբօրդ . թող տուր աչքէդ շուղը հա-
նեմ , և ահա՛ քու աչքիդ մէջը գերան կայ ։ Կեղ- 5
ծաւոր՝ առաջ քու աչքէդ հանէ գերանը , ու
ետքը պայծառ պիտի տեսնաս եղբօրդ աչքէն շու-
ղը հանել ։
Սուրբ բանը շուներուն մի՛ տաք , և ձեր մար- 6

Digitized by Google

գայիտը խոզերուն առջև մի՛ ձրգէք , որ ոտքեր-
նուն տակը չի կոխկռատեն անոնք , ու դառնան
ձեզի փառատեն :
7 Խնդրեցէք՝ և պիտի տրուի ձեզի . փնտռեցէք՝
և պիտի գտնաք , չալեցէք՝ և պիտի բացուի ձեզի :
8 Ինչու որ՝ ամէն ո՛վ որ կը խնդրէ՝ կառնէ , և ան
որ կը փնտռէ՝ կը գտնայ , և ան որ կը չալէ՝ պիտի
9 բացուի իրեն : Ձեզմէ ո՞ր մարդը կայ՝ որ մէն իր
10 որդին հաց ուզէ նէ , քար մի կուտայ անոր : Եւ
կամ՝ թէ ձուկ ուզէ նէ՝ ձա՞ մի կուտայ անոր :
11 Ապա դուք որ չար էք , ձեր զաւակներուն ա-
ղէկ ընծաներ տալ գիտէք . որչափ աւելի ձեր
Հայրը՝ որ երկինքն է , բարի բաներ պիտի տայ
անոնց՝ որ իրմէն կը խնդրեն :
12 Ուստի ամէն բան՝ որ կուզէք թէ մարդիկ ձեզի
ընեն , դուք ալ անոնց անանկ ըրէք . ինչու որ՝
այս է օրէնքը ու մարգարէութիւնները :
13 Նեղ դուռնէն ներս մտէք . ինչու որ լայն է
ան դուռը՝ ու համարձակ ան ճամբան , որ կը տանի
կորստեան . և շատերը կան՝ որ անկէց կը մտնան :
14 Ինչու որ նեղվացք է ան դուռը՝ ու նեղ է ան
ճամբան , որ դէպի կեանքը կը տանի . և քիչերը
կան՝ որ անիկա կը գտնան :
15 Զգո՛յշ կեցէք ան սուտ մարգարէներէն՝ որ
ձեզի կուգան ոչխարի հագուստներով . բայց
16 ներսը վանց յափշտակող գայլեր են : Իրենց
պտուղէն պիտի ճանչնաք անոնք . մի՛ թէ փուշ-
ըէն խաւող կը քաղե՞ն , կամ՝ սև փուշէն՝ թուզ :
17 Ամանկ ալ ամէն բարի ծառ՝ բարի պտուղ կու-
18 տայ , և չար ծառ՝ չար պտուղ կուտայ : Բարի
ծառը չի՛ կրնար չար պտուղ տալ , ո՛չ ալ չար
19 ծառը բարի պտուղ տալ : Ամէն ծառ որ բարի
պտուղ չի՛ տար՝ կը կտրըվի , ու կրակին մէջը կը-
20 ձգվի : Ուրեմն իրենց պտուղէն իրենք պիտի
ճանչնաք :
21 Ո՛չ թէ ամէն մէկը՝ որ ինծի Տէր Տէր կըսէ ,

Digitized by Google

պիտի մնայ երկինքին թագաւորութիւնը. հա-
պա ան՝ որ իմ երկնաւոր հօրս կամքը կը կատարէ:
Շատերը ան օրը ինծի պիտի ըսեն, ով Տէր 22
Տէր՝ չէ՞ որ քու անունովդ մարգարէութիւն ը-
րինք, ու քու անունովդ դեւեր հանեցինք, ու
քու անունովդ շատ հրաշքներ ըրինք: Եւ ան 23
ատենը անոնց պիտի ըսեմ, Ես բնաւ ձեզ չէի
ճանչնար. մէկ դի գացէք քովէս ամէնքդ՝ որ անօ-
րէնութիւն կը գործէիք:
Ամէն ով որ իմին այս խօսքերս կը լսէ՝ ու կը կա- 24
տարէ անոնք, ան իկա կը նմանի խելացի մարդու մը
որ իր տունը վէմի վրայ շինեց: Ընձրևները ի- 25
ջան, ու գետերը վազեցին. հովերը փչեցին և
զարկին տանը՝ ու չի փլաւ. ինչու որ վէմի վրայ
հաստատուած էր: Եւ ամէն ով որ այս իմ խօսքե- 26
րս կը լսէ ու չի կատարեր անոնք, կը նմանի ան-
խելք մարդու մը՝ որ իր տունը աւազի վրայ շի-
նեց: Ընձրևները իջան, գետերը ելան, հովերը 27
փչեցին՝ զարկին տունը ու փլաւ, և խիստ մեծ
էր անոր կործանումը:
Եւ երբ եղաւ՝ որ Յիսուս լմընցուց ամէն այս 28
խօսքերը, ժողովուրդները կը զարմանային անոր
վարդապետութեանը վրայ: Ինչու որ՝ իշխանու- 29
թիւնով մը կը սորվեցունէր, ու չէ թէ կարդա-
ցողներուն պէս:

ԳԼ. Ը:

Բայց երբոր ան լեռնէն վար իջաւ՝ շատ ժողո- 1
վուրդներ գացին անոր ետևէն: Եւ մէյմալ 2
բորոտ մը եկաւ, երկիրպագութիւն կը նէր անոր՝
ու կ՚ըսէր, Տէր՝ թէ որ ուզես նէ, կրնաս իս մաք-
րել: Յիսուս իր ձեռքը երկընցուց ու դրպաւ 3
անոր՝ և ըսաւ. Կուզե՛մ մաքրըվէ. ու շուտով
մը իրմէն բորոտութիւնը մաքրըվեցաւ: Եւ Յի- 4
սուս ըսաւ անոր. զգոյշ կեցիր՝ մէկու մը չը՛սես.
հապա գնա դուն քեզ քահանային ցուցուր, ու

Digitized by Google

Մովսէսին ապրնգրուած ընծան տուր, իրենց վե-
կայութիւն ըլլալու համար։
5 Եւ երբոր Կապառնայում մտաւ՝ հարիւրա-
6 պետ մը եկաւ իրեն, կաղաչէր իրեն. ու կըսէր,
Տէր՝ իմ ծառաս տունը անդամալոյծ պառկած է,
7 չարաչար կըտանջուի։ Յիսուս ըսաւ անոր, Ես
8 կուգամ և անիկա կըբժշկեմ։ Պատասխան տը-
ւաւ հարիւրապետը և ըսաւ. Տէր՝ ես արժանի
չեմ, որ դուն իմ երդիքիս ներքևը մտանաս. միայն
թէ խօսքով զրուցէ, ու պիտի բժշկուի իմ ծա-
9 ռաս։ Ինչու որ՝ ես ալ հրամանի տակ մէկ մարդ
մըն եմ, իմ ենթակայներս կան, ասոր կըսեմ՝ Գնա՛, ու ան կեր-
թայ. և մէկալին՝ Եկո՛ր, ու ան կուգայ. և ծա-
10 ռայիս սա բանը ըրէ՝ ու ան կրնէ։ Յիսուս երբոր
լսեց՝ զարմացաւ, և իր ետևէն գացողներուն ը-
սաւ. Ճշմարիտ կըսեմ ձեզի, որ՝ Իսրայէլի մէջ
11 ալ ես ասանկ հաւատք բնաւ չի գտայ։ Եւ ձեզի
կըսեմ, Որ արևելքէն ու արևմուտքէն շատերը
պիտի գան, ու երկնից թագաւորութեան մէջ
պիտի բազմին՝ Աբրահամին, ու Սահակին, և
12 Յակոբին հետը։ Ու թագաւորութեան զաւակ-
ները դուրսի խաւարը պիտի ելլան. հոն պիտի
13 ըլլայ լալ և ակռաներնին կըճրտցունել։ Եւ
Յիսուս հարիւրապետին ըսաւ, Գնա՛, և ինչպէս
որ դուն հաւատացիր՝ անա՛նդ թող ըլլայ քեզի.
Ու ան օրը անոր ծառան ողջընցաւ։
14 Եւ Յիսուս Պետրոսին տունը եկաւ, տեսաւ
որ՝ անոր զոքանչը ջերմին բռնըված պառկած էր։
15 Անոր ձեռքէն բռնեց, ու ջերմը թող տրաւ ա-
նիկա. ոտքի վրայ ելաւ՝ և ծառայութիւն կընէր
անոր։
16 Երբոր իրիկուն եղաւ՝ շատ դիւահարներ բե-
րին իրեն, ու խօսքով հանեց չար ոգիները, և
17 բոլոր հիւանդները բըժշկեց։ Որ Եսայի մարգա-
բէին ձեռքովը ըսած խօսքը կատարվի, Անիկա

մեր հիւանդութիւնները վերցուց և մեր ցաւերը
կրեց։
Յիսուս իրեն չորս կողմը շատ ժողովուրդ տես- 18
նելով, հրաման ըրաւ՝ որ մէկալ կողմը երթան։
Ու կարդացողին մէկը եկաւ և ըսաւ իրեն. Վար- 19
դապետ՝ ես ալ քու ետևէդ գամ, ուր որ եր-
թաս նէ։ Յիսուս անոր ըսաւ, Աղուէսները որջ 20
ունին, և երկնից թռչունները՝ բոյն. բայց Որ-
դին մարդոյ տեղ մը չունի, որ հոն իր գլուխը
դնէ։ Ու իր աշակերտներուն մէկը ըսաւ իրեն, 21
Տէր՝ ինծի հրաման տուր, որ երթամ առաջ իմ
հայրս թաղեմ։ Յիսուս ըսաւ անոր, Եկո՛ իմ 22
ետևէս, ու թո՛ղ տուր մեռելներուն որ թաղեն
իրենց մեռելները։
Եւ երբոր նաւը մտաւ, իր աշակերտները 23
իրեն ետևէն գացին։ Ու մէյմալ մեծ ալէկոծու- 24
թիւն մը եղաւ ծովին մէջ. անանկ որ՝ նաւը ա-
լիքներէն կը ծածկուէր, և ինքը կը քնանար։
Ու աշակերտները գացին արթնցուցին անիկա՝ և 25
ըսին. Տէր՝ մեզ ազատե. ինչու որ կը կորս-
վինք։ Եւ ըսաւ անոնց. Թմրահաւատներ՝ 26
ինչու վախկոտ էք. անատենը եղաւ հովերը ու
ծովը սատեց, և մեծ խաղաղութիւն եղաւ։ Ու 27
մարդիկը զարմացան՝ և կըսէին, Ի՞նչպէս մարդ է
սա՝ որ հովերը ու ծովը ասոր կը հնազանդին։
Եւ երբոր մէկալ կողմը Գերգեսացոց երկիրը 28
անցաւ, հոն երկու դիւահար պատահեցան իրեն
գերեզմաններէն ելած՝ սաստիկ կատղած. որ հնար
չէր մէկուն ան ճամբայէն անցնիլ։ Ու մէյմալ 29
կանչ վլլուռեցին և ըսին. Յիսո՛ւս Որդի Աստու-
ծոյ՝ դուն մեր հետը ինչ բան ունիս, ատենէ
դուրս եկար մեզ տանջելու։ Եւ անոնցմէ քիչ մը 30
հեռու խոզի երամակ մը կար, որ կարածուէին։
Ու դեւերը կաղաչէին իրեն և կըսէին, Թէ որ 31
մեզ ասկեց կը հանես՝ հրաման ըրէ մեզի որ եր-
թանք խոզերուն երամակին։ Ու ըսաւ անոնց. 32

Digitized by Google

Կացէք · և անոնք ելան գացին խոզերուն երա-
մակին · ու բոլոր երամակը բարձր տեղէն ծովը
33 վազեցին , և ջուրերուն մէջը մեռան : Խոզաբա-
ծողներն ալ փախան , և գացին քաղաքը բոլորը
պատմեցին , ու դիւահարներուն պոռոհած բա-
34 ները : Ու մէյմալ բոլոր քաղաքը Յիսուսին գէ-
մը ելաւ · երբոր տեսան անիկա՝ աղաչեցին իրեն ,
որ իրենց երկիրէն երթայ :

ԿՈՂ · Թ ·

1 Եւ նաւը մըտաւ՝ մէկալ կողմը անցաւ , և եկաւ
2 իրեն քաղաքը : Ու մէյմալ անդամալոյծ մը
բերին իրեն , որ մահիճին մէջը պառկած էր · և
Յիսուս անոնց հաւատքը տեսնալով՝ անդամալոյ-
3 ծին ըսաւ , Ներվէ՛ քեզի քու մեղքերդ : Եւ
ահա կարդացողներէն ոմանք իրենց մըտքին մէջը
4 ըսին · Այտիկա հայհոյութիւն կընէկոր : Յիսուս
ալ անոնց խորհուրդը իմանալով՝ ըսաւ իրենց ·
Ինչո՞ւ սըրտերնուդ մէջը չար բաներ կըխորհիք :
5 Որը դիւրին է , ըսել՝ Ներվէ՛ քեզի քու մեղ-
6 քերդ , եթէ ըսել՝ Ելէ՛ ու քալէ : Բայց գիտնաք
որ , Որդին մարդոյ իշխանութիւն ունի երկրի
վրայ մեղքերու թողութիւն տալու · (ան ատենը
անդամալոյծին ըսաւ) Ելէ՛ր՝ մահիճդ առ ու տու-
7 նդ գնա : Ու ելաւ իր տունը գնաց : Խոզ-
8 վուրդները երբոր տեսան՝ զարմացան , ու կրփա-
ռաւորէին Աստուած , որ մարդու անանկ իշխա-
նութիւն կուտայ :
9 Եւ Յիսուս անկէց որ կանցնէր՝ մէկ մարդ մը
տեսաւ Մատթէոս անունով , որ մաքսը ընդու-
նելու նըստեր էր , ու ըսաւ անոր , Եկէ՛ս եկոր ·
10 և ելաւ անոր ետևէն գնաց : Ու եղաւ որ տունը
սեղան նըստած ատենը՝ ահա ուրիշ շատ մաքսա-
ւորներ և մեղաւորներ ալ եկած , ու սեղան նըս-
տած էին Յիսուսին և իրեն աշակերտներուն

Digitized by Google

հետը ։ Փարիսեցիները երբոր տեսան՝ ըսին իրեն 11
աշակերտներուն. Ինչու համար ձեր վարդապետը
մաքսաւորներուն և մեղաւորներուն հետը կուտէ ։
Այլ Յիսուս երբոր լսեց՝ ըսաւ անոնց, Առողջ 12
ներուն բժիշկ պէտք չէ, հապա՝ հիւանդներուն ։
Գացէք սորվեցէք թէ ինչ է սա խօսքը՝ Ողորմութիւն 13
կուզեմ, և չէ թէ զոհ. ինչու որ ես արդարները
կանչելու չեկայ, հապա մեղաւորները ։
Ան ատենը Յոհաննէսին աշակերտները եկան՝ 14
ու ըսին. Ինչու մենք և Փարիսեցիները շատ ան-
գամ ծոմ կը պահենք, ու քու աշակերտներդ չեն
պահեր ։ Յիսուս ըսաւ անոնց. Մի՞թէ կարելի՞ 15
է որ՝ հարսնիքին տղաքը սուգ պահեն, քանի՞ որ
փեսան իրենց հետն է. բայց օրեր պիտի գան՝ որ
ատեն փեսան իրենցմէ վերցրվի՝ ու հապա ծոմ
պիտի պահեն ։ Մէկը չի ձգեր նոր կարպետի կը- 16
տոր հին հագուստի վրայ, ինչու որ ան՝ որ անոր
լրութիւնը համար դրված է, կառնէ հանդեր-
ձէն՝ ու պատռածը ալ էվելօք գէշ կը լայ ։ Ոչ 17
ալ նոր գինին հին տիկերու մէջ կը դնեն. չէ նէ՝
տիկերը կը պատռին՝ ու գինին կը թափի, և տիկե-
րը կը կորնչին ։ Հապա նոր գինին նոր տիկերու
մէջ կը դնեն, և երկուքն ալ կը պահվին ։
Երբոր Յիսուս անոնց հետը ասիկա կը խօսէր, 18
ահա իշխան մը եկաւ երկիրպագութիւն կընէր
իրեն ու կըսէր. Աղջիկս մինչև ալ հիմայ մեռաւ,
բայց եկոր ձեռքդ անոր վրայ դիր որ պիտի ապրի ։
Ելաւ Յիսուս ու գնաց անոր ետևէն աշակերտ- 19
ներուն հետը ։
Եւ ահա տասներկու տարվան տեռատես կին 20
մը եկաւ ետևէն անոր հանդերձին ծարին դպաւ ։
Ինչու որ իր միտքին մէջը ըսաւ, Մի՞այն թէ որ 21
անոր լաթերուն դպչիմ՝ կը բժշկիմ ։ Այլ Յի- 22
սուս երբոր ետին դարձաւ ու անիկա տեսաւ,
ըսաւ. Ապրիմ՝ կեցիր աղջիկ, քու հաւատքդ քեզ
բժշկեց. և ան ժամէն բժշկեցաւ ։

Digitized by Google

23 Երբոր Յիսուս իշխանին տունը եկաւ, ու տե-
սաւ փող չալողները և շատ բաղմութիւնը, ըսաւ
24 անոնց. Մէկ դի կեցէք. ինչու որ աղջիկը մեռած
չէ՝ հապա կը քնանակոր. և ծաղը կը ծիծաղէին անիկա։
25 Եւ երբոր բաղմութիւնը մէկ դի ելաւ՝ նէրս մտաւ՝
անոր ձեռքէն բռնեց, ու աղջիկը յարութիւն ա-
26 ռաւ։ Եւ աս ձայնը բոլոր ան երկիրը տարածե-
ցաւ։
27 Ու երբոր Յիսուս անկից կանցնէր՝ երկու կոյր
ինկան անոր ետևէն, կաղաղակէին՝ ու կըսէին.
28 Ողորմէ՛ մեզի Որդի՛ Դաւթի։ Եւ երբոր տունը
եկաւ, կոյրերը իրեն եկան. և Յիսուս անոնց
ըսաւ. կը հաւատաք, թէ կրնամ աս բանը ձեզի
29 ընել. ըսին անոր այո՛ Տէր։ Ան ատենը անոնց
աչքերուն դպաւ՝ ու ըսաւ. Ձեր հաւատքին
30 պէս ըլլա՛ ձեզի։ Ու անոնց աչքերը բացվեցան,
և սաստիկ պատուէր տրուաւ Յիսուս անոնց ու
31 ըսաւ. Օգուշ կեցէք, մէկը չիմանայ։ Բայց ա-
նոնք ելան բոլոր ան երկիրները ճանցընեցին
անիկա։
32 Եւ երբոր անոնք դուրս ելան, ահա մունճ դի-
33 ւահար մարդ մը բերին իրեն։ Ու երբոր դևը
ելաւ համրը խօսեցաւ, և ժողովուրդները զար-
մացան՝ ու ըսին. Թէ սանկ բան Իսրայէլացոց
34 մէջ բնաւ չէ տեսնվեցաւ։ Բայց Փարիսեցիները
կըսէին ատիկա դևերուն իշխանին ձեռքովը դևե-
րը կը հանէ։
35 Եւ Յիսուս կը պտըտէր բոլոր քաղաքները ու
գեղերը, անոնց ժողովարաններուն մէջը կը սոր-
վեցունէր, ու կը քարոզէր թագաւորութեան
աւետարանը. և կը բժշկէր բոլոր ախտերը ու բո-
36 լոր հիւանդութիւնները ժողովուրդին մէջ։ Եւ
ժողովուրդները տեսնալով՝ անոնց վրայ խղճաց.
ինչու որ հոգնած ու ցիրուցան եղած էին՝ հովիւ
37 չունեցող ոչխարներու պէս։ Ան ատենը ըսաւ իր
աշակերտներուն. հունձերը առատ են, բայց մը-

Digitized by Google

շակները քիչ ։ Ուստի հունձերուն Տէրոջը աղա- 38
չեցէք , որ մշակ հանէ իր հունձերուն ։

ԳԼ. Ժ.

Եւ իր քովը կանչելով իրեն տասներկու աշա- 1
կերտները , իշխանութիւն տուաւ անոնց
պիղծ դևերուն վրայ՝ անոնք հանելու , և ամէն
կերպ ցաւերը ու ամէն կերպ հիւանդութիւնները
բժշկելու ։

Ու տասներկու Առաքելոց անունները ասոնք 2
էին . առջինը Սիմոն՝ Պետրոս ըսուածը , և անոր
եղբայրը Անդրէաս ։ Յակոբոս Զեբեդեայ , և 3
անոր եղբայրը Յովհաննէս . Փիլիպպոս՝ և Բար-
թուղիմէոս , Թովմաս՝ և Մատթէոս մաքսաւոր .
Յակոբոս Ալփեան , և Ղեբէոս՝ որ Թադէոս ըս-
վեցաւ ։ Սիմոն Կանանացի՝ և Յուդա Իսկարիով- 4
տացի , որ նաև մատնեց զինքը ։

Այս տասներկուքը Յիսուս խրրկեց , ապրպարեց 5
անոնց՝ ու ըսաւ . Հեթանոսներուն ճամբան մի՛ եր-
թաք , ու Սամարացիներուն քաղաքը մի՛ մըտնաք ։
Հապա էվելոք Իսրայէլի տանը կորսըված ոչ- 6
խարներուն գացէք ։ Եւ երբ որ կերթաք՝ քարո- 7
զեցէք ու ըսէք թէ , Երկնից թագաւորութիւնը
մօտ է ։ Հիւանդները բժշկեցէք , բորոտները 8
սրբեցէք , դևերը հանեցէք , ձրի՛ առեր էք՝ և ձրի՛
տուէք ։ Մի՛ ստանաք ոսկի՝ և ոչ արծաթ , և ոչ 9
պղինձ ձեր գօտիներուն մէջը ։ Ոչ ճամբու տոպ- 10
րակ , և ոչ երկու հանդերձ , ոչ կօշիկ , ոչ գա-
ւազան . ինչու որ՝ մշակը իրեն կերակուրին ար-
ժանի է ։ Ո՛ր քաղաք կամ գեղ մըտնաք , հար- 11
ցուցէք թէ՝ ո՞վ է անոր մէջը արժանաւոր . ու հոն
կեցիք մինչև որ անկէց ելլաք ։ Եւ երբոր տունը 12
կըմտնաք՝ բարև տուէք անոր ու ըսէք , Խարև
աս տանը ։ Եթէ որ ան տունը արժանաւոր է նէ՝ 13
ձեր բարևը անոր վրայ թող գայ . հապա թէ որ
արժանաւոր չէ նէ՝ ձեր բարևը ձեզի թող դառ-

Digitized by Google

14 նայ։ Եւ ով որ ձեզ չընդունի ու ձեր խօսքին
մտիկ չընէ, երբոր ան տունէն կամ քաղաքէն
15 կելլաք՝ ձեր ոտքերուն փոշին թօթվեցէք։ Ճշմարիտ կըսեմ ձեզի՝ Սոդոմացոց ու Գոմորացոց երկրին էվելի դիւրին պիտի ըլլայ դատաստանին օրը՝ քան թէ ան քաղաքին։
16 Ահա ես ձեզ ոչխարներու պէս գայլերուն մէջ կըխրկեմ. ուստի օձերու պէս շատգէտ եղէք, և
17 աղաւնիներու պէս միամիտ։ Պարդիկներէն ըզգոյշ կեցէք, ինչու որ ձեզ ատեաններու պիտի մատնեն, ու իրենց ժողովարաններուն մէջը ձեզ
18 պիտի տանջեն։ Եւ դատաւորներուն ու թագաւորներուն առջին ձեզ պիտի տանին ինծի համար, վկայութիւն ընելու անոնց՝ և հեթանոսներուն։
19 Այլ երբոր ձեզ մատնեն՝ հոգ մի՛ ընէք թէ՝ ինտոր կամ ինչ պիտի խօսիք. ինչու որ՝ ձեզի պիտի տրըվի ան ժամին, ինչ որ պիտի խօսիք։
20 Ինչու որ՝ չէ թէ դուք էք որ կըխօսիք, հապա ձեր Հօրը Հոգին, որ ձեր ներսի դին կըխօսի։
21 Եղբայր՝ եղբայրը մահու պիտի մատնէ, ու հայրը՝ որդին. և որդիք հօրերնուն վրայ պիտի ելլան՝ ու մեռցուցեն անոնք։ Եւ ամէնէն ատելի
22 պիտի ըլլաք իմ անունիս համար. բայց ան՝ որ
23 մինչև ետքը կըհամբերէ, պիտի ապրի։ Եւ երբոր աս քաղաքին մէջ ձեզ կըհալածեն՝ ուրիշ տեղ փախէք. և թէ որ անկէց կըհալածեն ձեզ՝ միւս տեղը փախէք. Ճշմարիտ կըսեմ ձեզի, Իսրայէլի քաղաքները չի պիտի հատցուցէք,
24 մինչև Որդին մարդոյ գայ։ Աշակերտը իր վարդապետէն էվել չէ, և ոչ ծառան իրեն Տէրոջմէն։
25 Երբէք է ան աշակերտին՝ թէ որ իրեն վարդապետին պէս ըլլայ, ու ծառային՝ իրեն տէրոջը պէս. թէ որ տունին տէրը Բէեղզեբուղ կանչեցին, որ-
26 չափ էվելոք անոր ընտանիքները։ Ուստի մի՛ վախնաք անոնցմէ. ինչու որ՝ բան մը չի կայ ծածուկ՝ որ չի պիտի յայտնըվի, և գաղտուկ՝ որ չի

Digitized by Google

պիտի դիտցըվի : Ի՞նչ որ ձեզի մութին մէջը կը- 27
սեմ , անիկա լոյսին մէջ խօսեցէք . և ի՞նչ որ ա-
կանջ 'ի վար կը լսէք , տանիքներուն վրայ քա- 28
րոզեցէք : Եւ մի՛ վախնաք անոնցմէ՝ որ մարմինը
կը սպաննեն , ու չեն կրնար հոգին սպաննել .
հապա՝ էվելաք անկէց վախցէք , որ կրնայ հոգին
ու մարմինը գեհենին մէջ կորսընցունել : Ղէ՞ 29
որ երկու ճնճղուկ մէկ ստակի կրծախվին , և
անոնցմէ մէկը գետինը չէ՛ինար առանց ձեր հօրը :
Ա՛այց ձեր գլխուն բոլորը մազերն ալ համրըված 30
է : Ուրեմն մի՛ վախնաք . ինչու որ շատ ճնճղուկ- 31
ներէն լաւ էք դուք : Ո՛վ որ մարդոց առջև իս 32
կը դաւանի , ես ալ անիկա կը դաւանիմ իմ՝ հօրը-
առջևը՝ որ երկինքն է : Եւ ո՛վ որ մարդոց 33
առջև իս կուրանայ , ես ալ անիկա կուրանամ
իմ՝ հօրը-առջևը՝ որ երկինքն է : Մ՝ի խորհիք թէ՝ 34
ես երկրի վրայ խաղաղութիւն ձգելու եկայ . խա-
ղաղութիւն ձգելու չեկայ , հապա՝ թուր : Ինչու 35
որ՝ եկայ մարդը իր հօրմէն քակելու , ու աղջիկը՝
իր մօրմէն , ու հարսը՝ իր կեսուրէն : Եւ մարդուն 36
թշնամիները իր ընտանիքը պիտի ըլլան : Ո՞ն՝ որ 37
հայրը ու մայրը ինծմէն էվել կըսիրէ , ինծի արա-
ժանի չէ՛ . և ան՝ որ տղան կամ՝ աղջիկը ինծմէ
էվել կըսիրէ , ինծի արժանի չէ՛ : Եւ ան՝ որ իր 38
խաչը չառներ ու իմ ետևէս գար , ինծի արա-
ժանի չէ՛ : Ո՞ն՝ որ իր անձը կը գտնայ , պիտի կոր- 39
սընցունէ անիկա . և ան՝ որ իր անձը ինծի համար
կը կորսընցունէ , պիտի գտնայ անիկա : Ո՞ն՝ որ 40
ձեզ կընդունի , իս կընդունի . և ան՝ որ իս կըն-
դունի , իս խրկողը կընդունի : Ո՞ն՝ որ մարգարէ 41
մը կընդունի մարգարէի անունովը , մարգարէի
վարձք կառնէ . և ան՝ որ արդար մը կընդունի արա-
դարի անունովը , արդարի վարձք կառնէ : Ու ան՝ 42
որ աս պզտիկներէն մէկուն միայն գաւաթ մը պաղ
ջուր կը խրմցունէ աշակերտի մը անունովը , ճշմա-
րիտ կըսեմ ձեզի՝ իր վարձքը չէ՛ կորսընցուներ :

Digitized by Google

ԳԼ · ԺԱ ։

1 Եւ եղաւ որ երբ Յիսուս լմընցուց իր տասներկու աշակերտներուն պատուէրը, գնաց անկէց անոնց քաղաքները քարոզելու և սորվեցուցանելու։
2 Այց Յովհաննէս բանտին մէջը երբոր լսեց Քրիստոսի գործքերը՝ իր աշակերտներուն ձեռ-
3 քովը խրկեց, ու ըսաւ անոր. Դուն ա՞ն ես՝ որ
4 պիտի գաս, թէ ուրիշի մը նայինք։ Պատասխանելով Յիսուս՝ և ըսաւ անոնց, Գացէք պատմեցէք Յովհաննէսին՝ ինչ որ տեսաք ու լսեցիք։
5 Կոյրերը կըտեսնան, կաղերը կըքալեն, բորոտները կըսրբըվին, ու խուլերը կըլսեն, և մեռելները յարութիւն կառնեն, ու աղքատները աւետարանի քարոզութիւն կընդունին։ Եւ երանի է անոր, որ իմ վրաս չի գայթակղիր։
7 Եւ երբոր անոնք գացին՝ Յիսուս սկըսեց ժողովուրդներուն ըսել Յովհաննէսին համար, Ի՞նչ տեսնալու ելաք անապատին մէջ. եղէգ մը հովէն
8 շարժըված։ Այց ի՞նչ տեսնալու ելաք. փափուկ լաթերով զարդարված մարդ մը. ահա փափուկ լաթերով հագնողները թագաւորներուն տուները
9 են։ Այլ ի՞նչ տեսնալու ելաք. մարգարէ՞, իրաւ կըսեմ ձեզի, Մարգարէէ մըն ալ մեծ։
10 Ինչու որ ան է որուն համար գրված է. Ահա ես իմ դեսպանս պիտի խրկեմ քու երեսիդ առջին, որ քու ճամբադ պիտի պատրաստէ քու առ-
11 ջևրդ։ Ճշմարիտ կըսեմ ձեզի, կնիկներուն ծընունդին մէջը Յովհաննէս մկրտիչէն մեծը ելած չէ. սակայն երկնից թագաւորութեան մէջի պինա-
12 պզտիկը՝ անկէց մեծ է։ Ու Յովհաննէս մկրտիչին օրերէն մինչև հիմայ երկնից թագաւորութիւնը ուժով կառնըվի, և ուժովները կըյափշտակեն
13 անիկա։ Ինչու որ բոլոր օրէնքը ու մարգարէ-

Digitized by Google

ները մինչև Յոհաննէս մարգարէութիւն ըրին ։
Եւ թէ կուզէք ընդունել , անիկա է Եղիան՝ որ 14
պիտի գար ։ Ան՝ որ լսելու ականջ ունի , թող 15
լսէ ։ Որի նմանցուցեմ ես աս ազգը . կընմանի 16
տղոց , որ շուկաները կընստին՝ իրենց ընկերները
կրկանչեն , ու կրսեն . Փող չալեցինք ձեզի՝ ու չի 17
խաղացիք , ողբ կարդացինք ձեզի՝ ու չի լացիք ։
Յոհաննէսը եկաւ՝ ոչ կուտէր և ոչ կըխմէր , 18
ու կրսեն՝ Դև կայ ներսիդին ։ Որդին մարդոյ 19
եկաւ՝ կուտէ և կըխմէ , ու կրսեն՝ Ահա ուտող և
խմող մարդ մը՝ մաքսաւորներուն ու մեղաւոր-
ներուն բարեկամը . և իմաստութիւնը արդարա-
ցաւ իրեն տղոցմէն ։
Ան ատենը ակսեց նախատել ան քաղաքները , 20
որոնց մէջը եղան իրեն շատ հրաշքները , ու չա-
պաշխարեցին ։ Վա՜յ քեզ Քորազին , վա՜յ քեզ 21
Բեթսայիդա . ինչու որ եթէ Տիւրոսի և Սիդոնի
մէջը եղած ըլլային ան զօրաւոր հրաշքները՝ որ
ձեր մէջը եղան , շատոնցմէ պիտի քուրձով ու մո-
խիրով ապաշխարած ըլլային ։ Բայց ձեզի կը- 22
սեմ . Տիւրոսի երկրին և Սիդոնին էվել դիւրին
պիտի ըլլայ դատաստանին օրը՝ քան թէ ձեզի ։
Եւ դուն Կափառնայում՝ մինչև երկինքը չի 23
պիտի բարձրընաս , հապա մինչև դժոխքը պիտի
իջնաս . ինչու որ՝ եթէ Սոդոմի մէջ եղած ըլլային
ան զօրաւոր հրաշքները , որ քու մէջդ եղան ,
իրաւ որ մինչև աս օրը պիտի մնային ։ Բայց ձեզի 24
կըսեմ՝ որ Սոդոմացոց երկրին էվել դիւրին պիտի
ըլլայ դատաստանին օրը , քան թէ քեզի ։
Այն ժամանակին պատասխան տուաւ Յիսուս՝ 25
ու ըսաւ , Շնորհակալ եմ քեզմէ ովՀայր՝
Տէր երկնի և երկրի , որ ասիկա ծածուկ պահե-
ցիր իմաստուններէն և գիտուններէն , ու տղոցը
յայտնեցիր ։ Այո՝ ովՀայր . ինչու որ քու առ- 26
ջիդ ասանկ հաճելի եղաւ ։ Ամէն բան ինծի տը- 27
վեցաւ իմ Հօրմէս . ու մէկը չի ճանչնար Որդին՝

Digitized by Google

բայց Հայր · և մեկը չի ճանչնար Հայրը՝ բայց
Որդին · և ան՝ որուն որ Որդին կուզէ յայտնել։
28 Եկէք ինծի բոլոր հոգնած ու բեռնաւորածներ,
29 և ես ձեզ կը հանգչեցուներմ։ Իմ լուծը ձեր
վրայ առէք, և ինծմէ սորվեցէք որ՝ հեզ եմ ու
սրտով խոնարհ · որ ձեր անձերուն հանգըստու-
30 թիւն պիտի գըտնաք։ Ինչու որ՝ իմ լուծը քաղցր
է, և իմին բեռը՝ թեթև։

ԳԼ · ԺԲ։

1 Ան ատենը Յիսուս շաբաթ օրը գնաց անոնց
արտերուն մէջէն · և իր աշակերտները անօ-
թեցան, ու սկըսեցին ցորենի գլուխ փըրցունել և
2 ուտել։ Փարիսեցիները՝ երբոր տեսան, ըսին
անոր · Ահա քու աշակերտներդ կը գործեն, որ
3 արժան չէ շաբաթ օրը գործել։ Ան ալ անոնց
ըսաւ, Չէք մի կարդացեր դուք Դաւիթին ըրա-
ծը, երբոր անօթեցաւ ինքը՝ ու անոնք որ իր
4 հետն էին։ Ինչպէս մըտաւ Աստուծոյ տունը, և
առաջաւորութեան հացը կերաւ, որ ոչ իրեն
օրինաւոր էր ուտել, և ոչ անոնց՝ որ իր հետն
5 էին, բայց միայն քահանաներուն։ Կամ թէ՝
օրէնքին մէջը չէք կարդացեր, որ քահանաները
շաբաթ օրերը տաճարին մէջը շաբաթը կը պըղծեն,
6 ու անմեղ են։ Բայց ձեզի կըսեմ որ, Այս տեղը
7 տաճարէն մեծ մեկը կայ։ Եւ թէ որ գիտնայիք՝
ինչ բան է, Ողորմութիւն կը կամիմ՝ ու չէք թէ
զոհ, անատենը անպարտները չէիք դատապար-
8 տեր։ Ինչու որ՝ Որդին մարդոյ շաբաթին տէր
է։
9 Եւ Յիսուս անկէց գնաց՝ եկաւ անոնց ժողո-
10 վարանը։ Եւ հոն մէկ մարդ մը կար՝ որ իր ձեռ-
քը չորցած էր · հարցուցին անոր՝ ու ըսին թէ,
Շաբաթ օրը բժշկել արժանի է · որ անոր վրայ
11 չարախօսութիւն ընեն։ Ան ալ անոնց ըսաւ ·
Ձեզմէ ո՞վ է ան մարդը՝ որ մէկ ոչխար մը ու-

Digitized by Google

նենայ , և ան՝ շաբաթ օրը փոսի մէջ իյնայ նէ՝
չի՞ բռներ ու վեր հաներ անիկա : Ուրեմն որչափ 12
էվել է մարդը ոչխարէն . անանկ է նէ՝ շաբաթ
օրը բարի գործել պէտք է : Ընատեղը ըսաւ ան 13
մարդուն . Երկնցո՛ւր ձեռքդ . ան ալ երկնցուց ,
ու ողջընցաւ մէկալին պէս : Բայց փարիսեցիները 14
դուրս ելան՝ անոր վրայ խորհուրդ կընէին՝ թէ
ինտոր անիկա կորսընցուցնեն :

Ու Յիսուս երբոր գիտցաւ՝ զատվեցաւ անկէց . 15
և շատ ժողովուրդներ անոր ետևէն գացին , ու
ամէնը բժշկեց : Եւ պատուիրեց անոնց , որ մէ- 16
կուն չի յայտնեն իրեն համար : Որ Եսայի մար- 17
գարէին ձեռքով ըսվածը լցվի . Ահա իմ ծառան՝ 18
որ ընտրեցի , և իմ սիրելիս՝ որուն հաւնեցաւ իմ
անձրս . իմ հոգիս անոր վրայ պիտի դնեմ , ու
հեթանոսներուն իրաւունք պիտի պատմէ : Ո՛չ 19
պիտի հակառակի , և ո՛չ պիտի կանչվռտէ . և
ո՛չ մէկը պիտի լսէ անոր ձայնը փողոցներուն
մէջ : Ջախջախած եղէգը չի պիտի փսորէ , ու 20
պըլպըլած պատրոյկը չի պիտի մարէ , մինչև որ
դատաստանը յաղթութեան հանէ : Եւ հեթա- 21
նոսները անոր անուանին պիտի յուսան :

Ընատեղը իրեն դիւահար մը բերվեցաւ կոյր 22
ու մունջ . և բժշկեց անիկա՝ անանկ որ մունջը
ու կոյրը խօսեցաւ և տեսաւ : Զարմացան բոլոր 23
ժողովուրդները՝ ու կըսէին . Դրդեօք ասիկա է
Դաւիթին որդին : Բայց փարիսեցի- 24
ները երբոր լսեցին՝ ըսին . Ատիկա աւրիշ բանով
դևերը չի հաներ . բայց Բէեղզեբուղով դևե-
րուն իշխանովը : Երբոր Յիսուս անոնց խոր- 25
հուրդը իմացաւ՝ ըսաւ անոնց . Ամէն թագաւո-
րութիւն իրեն դէմ բաժնված՝ կաւերի . և ամէն
քաղաք կամ տուն իրեն դէմ բաժնված՝ չի
ճնար : Եւ թէ որ Սատանան՝ Սատանայ հանէ , 26
իրեն դէմ բաժնվեցաւ . ուստի ինտոր պիտի
ճնայ անոր թագաւորութիւնը : Ու թէ որ ես 27

Digitized by Google

Խեղդելուով դևերը կը հանեմ, ձեր զաւակները ինչով կը հանեն. ուրեմն անոնք պիտի ըլլան
28 ձեզի դատաւորներ։ Այց թէ որ Աստուծոյ հոգիովը կը հանեմ ես դևերը, ուրեմն Աստուծոյ
29 թագաւորութիւնը ձեր վրայ հասած է։ Կամ ինտոր կրնայ մէկը ուժով մարդու մը տունը մըտնալ, և անոր բաները յափշտակել, թէ որ առաջ ան ուժով մարդը չի կապէ, ու հապա
30 թէ անոր տունը յափշտակէ։ Ան՝ որ իմ հետս չէ, ինծի հակառակ է. և ան՝ որ ինծի հետ չի
31 ժողվեր, ցիրուցան կընէ։ Անոր համար ձեզի կըսեմ, Ամէն մեղքերը ու հայհոյանքները պիտի ներվին մարդոց, բայց Սուրբ Հոգիին դէմ
32 հայհոյանքը չի պիտի ներվի։ Եւ ով որ Որդւոյ մարդոյ դէմ բան կըսէ՝ պիտի ներվի անոր, բայց ով որ Հոգւոյն սրբոյ դէմ կըսէ՝ չի պիտի ներվի անոր, ոչ աս աշխարհիս մէջ, և ոչ գալու աշ-
33 խարհին մէջ։ Կամ ծառը բարի ըրէք, ու անոր պտուղը՝ բարի. կամ ծառը չար ըրէք, ու անոր պտուղը՝ չար. ինչու որ՝ ծառը պտուղէն կը ճանչ-
34 ցըվի։ Իժի ծնունդներ՝ ի՞նչպէս կրնաք բարի խօսիլ, որ չար էք. ինչու որ՝ սիրտին էվելցու-
35 քէն բերանը կը խօսի։ Բարի մարդը՝ իր սիրտին բարի գանձէն բարի բաներ կը հանէ. և չար մարդը՝ իր սիրտին չար գանձէն չար բաներ կը հանէ։
36 Այց ձեզի կըսեմ որ, Ամէն դատարկ խօսքերու համար՝ որ մարդիկ կը խօսին, դատաստանին օրը
37 համար պիտի տան։ Ինչու որ՝ քու խօսքերէդ պիտի արդարանաս, և քու խօսքերէդ պիտի դատապարտիս։

38 Ապատասխան ոմանք կարդացողներէն ու փարիսեցիներէն պատասխան տուին իրեն՝ ու ըսին. Վարդապետ՝ կուզենք որ քեզմէ մէկ նշան մը
39 տեսնանք։ Ան՝ նիկա պատասխան տուաւ՝ ու բսաւ անոնց. Չար և շնացող ազգը նշան կուզէ, ու նշան չի պիտի տըրվի անոր, բայց Յովնան մար-

Digitized by Google

գարէին նշանը ։ Ինչու որ՝ ինչպէս Յովնան իրեք 40
օր՝ իրեք գիշեր կէտ ձուկին փորին մէջն էր , ա-
սանկ Որդին մարդոյ պիտի ըլլայ երկրիս սրտին
մէջը՝ իրեք օր և իրեք գիշեր ։ Նինուէի մարդիկը 41
դատաստանին առ ազգին դէմ պիտի ելլան , ու
պիտի դատապարտեն ասիկա . ինչու որ՝ Յովնանի
քարոզութիւնէն զղջացան . և ահա՝ Յովնանէն
մեծ մէկը կայ հոս ։ Հարաւի թագուհին՝ դատաս- 42
տանին առ ազգին դէմ պիտի ելլայ , ու պիտի
դատապարտէ ասիկա . ինչու որ՝ ինքը երկրի ծայ-
րերէն եկաւ , որ Սողոմոնի իմաստութիւնը լսէ .
և ահա՝ Սողոմոնէն մեծ մէկը կայ հոս ։

Եւ երբոր պիղծ դեւը մարդէ մը կելլայ՝ ցամաք 43
տեղվանք կըպըտրտի , հանգիստ կըփնտրէ՝ ու չի
գըտնար ։ Ինատենը կըսէ , Դառնամ նորէն իմ՝ 44
տունը՝ ուսկից որ ելայ . և կուգայ անիկա կը-
գտնայ պարապ՝ մաքրըված ու շըտկըված ։ Ինա- 45
տենը կերթայ՝ և իր հետը կառնէ եօթը ուրիշ
դեւեր իրմէն էվելի չար , ու կըմտնայ՝ կըբնակի
հոն . և ան մարդուն վերջը՝ առջինէն գէշ կըլլայ .
ասանկ պիտի ըլլայ առ չար ազգիս ալ ։

Երբոր ինքը ժողովուրդին հետը կըխօսէր , 46
մէյմալ իր մայրը և իր եղբայրները դուրսը կայ-
ներ էին՝ ու կուզէին իր հետը խօսել ։ Ու մէկը 47
իրեն ըսաւ . Ահա քու մայրդ և եղբայրներդ
դուրսը կայներ են , ու կուզեն հետդ խօսիլ ։
Անիկա իրեն ըսողին պատասխան տըւաւ՝ ու ը- 48
սաւ . Ո՞վ է իմ մայրը , կամ ո՞վ են իմ եղբայր-
ները . Եւ իր ձեռքը դէպ 'ի աշակերտներուն 49
երկընցունելով՝ ըսաւ . Ահա իմ մայրը՝ և իմ
եղբայրները ։ Վասն զի՝ ո՞վ որ իմ երկնաւոր 50
Հօրը կամքը կըկատարէ , անիկա է իմ եղբայրը
ու քոյրը , և մայրը ։

Digitized by Google

ԳԼ. ԺԳ։

1 Ան օրը Յիսուս տունէն ելաւ՝ ծովին եզերքը
2 նըստեցաւ։ Եւ շատ ժողովուրդներ քովը ժողվըվեցան, անանկ որ ինքը նաւը մըտաւ՝ ու նըստեցաւ. և բոլոր ժողովուրդը ծովին եզերքը
3 կայներ էր, ու շատ բաներ կըխօսէր անոնց առակներով՝ և կըսէր։
4 Ահա սերմ ցանողը ելաւ՝ որ սերմ ցանէ. ու երբոր կըցանէր՝ որը ճամբուն վրայ ինկաւ, և
5 երկինքի թռչունը եկաւ՝ ու կերաւ անիկա։ Եւ ուրիշը ապառաժի վրայ ինկաւ՝ ուր որ շատ հող չի կար. ու շուտով մը բուսաւ, հողը խորունկութիւն չունենալուն համար.
6 երբոր արևը ծագեց՝ տաքցաւ, ու արմատ չունենալուն համար
7 չորցաւ։ Եւ ուրիշը ինկաւ փուշերուն մէջը, ու
8 փուշերը ելան՝ և խըղդեցին անիկա։ Եւ ուրիշը ինկաւ աղէկ հողի մէջ. ու պտուղ կուտար՝ որը հարիւր՝ պէղը հարիւր, որը վաթսուն, և որը երեսուն։ Ան՝ որ լըսելու ականջ ունի՝ թող լսէ։
10 Ու աշակերտները եկան՝ ըսին իրեն, Ինչու
11 համար առակներով կըխօսիս անոնց հետ։ Ան՝ նիկա պատասխան տըւաւ՝ և ըսաւ անոնց. Ինոր համար որ՝ ձեզի տըրված է գիտնալ երկնից թագաւորութեան խորհուրդները, ու անոնց տըրված
12 չէ։ Ինչու որ՝ ով որ ունի, անոր պիտի տըրվի ու էվելնայ. և ով որ չունի՝ ունեցածն ալ անկէց
13 պիտի վերցըվի։ Ինոր համար առակներով կըխօսիմ՝ անոնց հետ. որ տեսնան, ու չի տեսնան.
14 և լըսեն, ու չի լըսեն՝ ու միտք չառնեն։ Եւ անոնց վրայ կըկատարվի Եսայիին մարգարէութիւնը՝ որ կըսէ. Լսելով պիտի լսէք՝ ու պիտի չիմանաք. և տեսնալով պիտի տեսնաք՝ ու պիտի չի տեսնաք։
15 Ինչու որ՝ աս ժողովուրդիս սիրտը թանձրըցաւ, և իրենց ականջովը ծանր լըսեցին, ու աչքերնին

Digitized by Google

գոցեցին . որ չլլայ թէ բնաւ աչքով տեսնան՝,
և ականջով լսեն , և սիրտով իմանան , ու դար-
ձի գան՝ և բժշկեմ ես անոնք ։ Այլ երանի է 16
ձեր աչքերուն՝ որ կը տեսնան , ու ձեր ականջ-
ներուն՝ որ կը լսեն ։ Զ՚շմարիտ կըսեմ ձեզի որ , 17
շատ մարգարէներ և արդարներ փափաքեցան
ձեր տեսածը տեսնալու՝ ու չի տեսան , և ձեր լը-
սածը լսելու՝ ու չի լսեցին ։

Իմայ դուք՝ սերմ ցանողին առակը լսեցէք ։ 18
Ան ամէնէն՝ որ թագաւորութեան խօսքը կը լսէ՝ և 19
միտք չառներ , չարը կուգայ՝ ու անոր սրտին
մէջը ցանվածը կը յափշտակէ . ասն ան է՝ որ ճամ-
բուն վրայ ցանվեցաւ ։ Եւ ապառաժին վրայ 20
ցանվածը ան է՝ որ երբ կը լսէ խօսքը , ուշուտ մը
խնդալով կընդունի անիկա ։ Այլ իր ներսի դին 21
արմատ չունի՝ հապա քիչ մը ատեն կը քրքշէ . եր-
բոր ան խօսքին համար նեղութիւն մը կամ հա-
լածանք մը ըլլայ՝ շուտով մը կը դայթակղի ։ Ու 22
փուշերուն մէջ ցանվածը ան է՝ որ երբ կը լսէ
խօսքը , ու աշխարհիս զբաղմունքները՝ և հա-
րստութեան խաբեբայութիւնները ան խօսքը
կը խեղդեն , ու կը լլայ անպտուղ ։ Այլ աղէկ 23
հողի մէջ ցանվածը ան է՝ որ երբ կը լսէ խօսքը ,
ու միտք կառնէ , և պտուղ կուտայ , ոմանք հարիւր ,
ոմանք վաթսուն , և ոմանք երեսուն ։

Ուրիշ առակ մը ալ առաջ բերաւ անոնց՝ ու 24
ըսաւ . Երկնից թագաւորութիւնը նմանեցաւ
մէկ մարդու մը , որ իւրեն արտին մէջը աղէկ սերմ
կրցանէ ։ Եւ երբոր մարդիկները քնացան , իր 25
թշնամին եկաւ՝ ու ցորենին մէջը վրայէն որոմ
ցանեց , ու գնաց ։ Եւ երբոր խոտը բուսաւ՝ ու 26
պտուղը բերաւ , անկէ ետև որոմնալ երևցաւ ։
Տանը տիրոջ ծառաները եկան՝ ու իրեն ըսին . 27
Տէր՝ չէ՞ որ դուն քու արտիդ մէջը աղէկ սերմ
ցանեցիր . ուստի որոմը ուրկից ունի ։ Եւ ան ըսաւ 28
անոնց , Թշնամի մարդ ըրաւ անիկա . ծառաները

Digitized by Google

իրեն ըսին. Կուզե՞ս որ՝ երթանք անիկա մէկ դի
29 քաղենք։ Եւ ան ըսաւ անոնց. Ո՛չ. որ չըլլայ թէ՝
որոմը քաղած ատեննիդ ցորենն ալ անոր հետը
30 փըրցունէք։ Թո՛ղ տուէք երկուքն ալ մէկ տեղ
թող մեծնան, մինչև հունձի ատենը. և հունձին
ատենը հնձողներուն պիտի ըսեմ. Ա՛ռաջ որոմը
քաղեցէք՝ և անիկա խուրձ խուրձ կապեցէք երե-
լու համար, ու ցորենը իմ ամբարրս ժողվեցէք։
31 Ուրիշ առակ մըն ալ առաջ բերաւ անոնց՝ և
ըսաւ. Երկնից թագաւորութիւնը մանանեխի
հատի նման է, որ անիկա մէկ մարդ մը առաւ՝
32 իր արտին մէջը ցանեց։ Որ ամէն սերմերէն պզտ-
տիկ է, և երբոր աճի՝ ամէն խոտեղէններէն մեծ
է. ու ծառ կըլլայ, անանկ որ՝ երկինքի թըռ-
չունները կուգան, և անոր ճիւղերուն վրայ կը-
հանգչին։
33 Ուրիշ առակ մըն ալ զրուցեց անոնց՝ և ըսաւ.
Երկնից թագաւորութիւնը խմորի նման է. որ
անիկա մէկ կընիկ մը առաւ՝ իրեք չափ ալուրի
մէջ պահեց, մինչև որ ամէնն ալ խմորեցաւ։
34 Այս ամէնը առակով խօսեցաւ Յիսուս ժողո-
վուրդին հետ, ու առանց առակի բան մը չէր խօ-
35 սեր անոնց։ Որ մարգարէին ըսածը կատարվի.
Առակներով պիտի բանամ իմ բերանս. աշ-
խարհին սկիզբէն ծածկըված բաները յայտնի պի-
տի բերեմ։
36 Ապատենը Յիսուս ժողովուրդները արձակեց,
տուն եկաւ. իր աշակերտները եկան իրեն՝ և ը-
սին. Ա՛րտին որոմներուն առակը մեկնէ մեզի։
37 Պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ անոնց. Բարի սերմ
38 ցանողը Որդին մարդոյ է։ Եւ արտը՝ աշխարհս
է. բարի սերմ անոնք են, որ թագաւորութեան
39 որդիք են. ու որոմը՝ չարին որդիքներն են։ Եւ
թշնամին՝ որ անիկա ցանեց, Սատանան է. ու
հունձքը՝ աշխարհիս վերջն է. և հնձողները՝ հը-
40 րեշտակներն են։ Ինչպէս որ որոմը կըժողվըլլի՝

Digitized by Google

ու կրակին մէջը կերի , աշխարհիս վերջը անանկ
պիտի ըլլայ ։ Որդին մարդոյ իր հրեշտակները 41
պիտի խրբկէ , ու պիտի ժողվեն անոր թագաւո-
ւութենէն ամէն գայթակղութիւնները՝ և անունք
որ անօրէնութիւն կը գործեն ։ Ու կրակի փու- 42
ռին մէջը պիտի ձրգեն անունք . հոն պիտի ըլլայ
լալ և ակռանին կրճռոցունել ։ Անատենը՝ ար- 43
դարները արևի պէս պիտի ծագին երկնից թա-
գաւորութեան մէջը . ան՝ որ լսելու ականջ ունի ,
թող լսէ ։

Դարձեալ՝ երկնից թագաւորութիւնը արտի 44
մը մէջ պահված գանձի նման է , որ անկա մէկ
մարդ մը գտնալով կրծածկէ . և ուրախութենէն
կերթայ բոլոր ունեցածը կը ծախէ , ու ան արտը
կը գնէ ։

Դարձեալ՝ երկնից թագաւորութիւնը վաճա- 45
ռական մարդու մը նման է , որ գեղեցիկ մարգա- 46
բիտներ կը փնտրէ ։ Եւ մէկ պատուական մար-
գարիտ մը գտնալով՝ գնաց իրեն բոլոր ունեցածը
ծախեց , ու ան մարգարիտը գնեց ։

Դարձեալ՝ երկնից թագաւորութիւնը ուռկա- 47
նի մը նման է , որ ծովը ձրգված է՝ և ամէն տե-
սակէն ժող վրված ։ Որ անիկա երբոր լեցաւ՝ ցա- 48
մաքը հանեցին , ու նստան աղէկները ամաններ-
ու մէջ ժող վեցին , և անշահը դուրս ձրգեցին ։
Այսանկ պիտի ըլլայ աշխարհիս վերջն ալ . հրեշ- 49
տակները պիտի ելլան՝ ու արդարներուն մէջէն
չարերը պիտի զատեն , և անունք պիտի ձրգեն կը- 50
րակի փուռին մէջը . հոն պիտի ըլլայ լալ՝ ու ակ-
ռանին կրճռոցունել ։

Ասաւ անոնց Յիսուս , Հասկրցաք սա ամէն 51
բաները . ըսին անոր . Այո՛ Տէր ։ Եւ ան ըսաւ 52
անոնց . Անոր համար ամէն կարդացող՝ որ երկնից
թագաւորութեան աշակերտեալ է , նման է տա-
նուտէր մարդու մը՝ որ իրեն գանձէն կը հանէ նոր
ու հին բաները ։

Digitized by Google

53 Եւ երբ եղաւ որ կատարեց Յիսուս զսա առակ-
54 ները՝ անկէց զատուեցաւ։ Ու եկաւ իր գաւառը,
կը սորվեցուներ անոնք իրենց ժողովարանին մէջը.
մինչև որ կը զարմանային անոնք՝ և կըսէին. Ո՞տի-
կա ուսկէց ունի ասիմաստութիւնը և զօրութիւն-
55 ները։ Ո՞սիկա հիւսին որդին չէ՞ մի. չէ՞ որ՝ սաբ
մայրը Ս՝արիամ կըսուի, ու սաոր եղբայրները՝
56 Յակոբոս, և Յովսէս, և Սիմոն, և Յուդա։ Ու
իրեն քոյրերը ամէնը մեր քովը չէ՞ն մի. ալ ինքը
57 ուսկէց ասա ամէն բաները ունի։ Ու կը գայթակ-
ղէին անոր վրայ. և Յիսուս ըսաւ անոնց. Ս՝ար-
գարէ մը անպատիւ չէ՞ բայց եթէ իր գաւառին
58 ու իր տանը մէջ։ Եւ հոն շատ զօրութիւններ
չըրաւ՝ անոնց անհաւատութեանը համար։

ԳԼ. ԺԴ։

1 Ն ժամանակը Հերովդէս չորրորդապետ Յի-
2 սուսի համբաւը լսեց։ Ու իր ծառաներուն
ըսաւ, Ո՞նիկա Յոհաննէս մկրտիչն է. ինքը մե-
ռելներէն յարութիւն առաւ. և անոր համար
հրաշքներ կը լլանկոր անով։
3 Ինչու որ՝ Հերովդէս Յոհաննէսը բռնեց, ա-
նիկա կապեց ու բանտը դրաւ՝ իր եղբօրը Փիլիպ-
4 պոսին կնկանը Հերովդիային համար։ Ա՝ան զի
Յոհաննէս իրեն կըսէր. Ո՞չեղի արժան չէ՞ անիկա
5 առնել։ Եւ կուզեր սասոր համար անիկա սպան-
նել, բայց ժողովուրդէն կըվախնար. ինչու որ՝
6 մարգարէի տեղ բռներ էին անիկա։ Եւ երբոր
Հերովդէսի ծնունդին օրը եղաւ, Հերովդիային
աղջիկը խաղաց սեղան նըստողներուն առջին, ու
7 Հերովդէսին հաճելի եղաւ։ Ուստի երդումով
8 խօսք տըւաւ՝ ինչ որ ուզէ նէ իրեն տալու։ Եւ
ան առաջուց իր մօրմէն խրատված ըլլալով՝
ըսաւ, Տուր ինծի հոս Յոհաննէս մկրտիչին
9 գլուխը ափսէի մը վրայ։ Ու թագաւորը տրտմե-
ցաւ. բայց երդումին համար՝ և հետը սեղան

Digitized by Google

նըստողներուն հաւոր հրաման ըրաւ տալ իրեն։ Ու 10
խրկեց՝ Յոհաննէսը բանտին մէջ գլխատեց։ Եւ 11
անոր գլուխը ափսէով բերվեցաւ ու տրըվեցաւ
աղջիկին, և ան տարաւ իր մօրը։ Եւ անոր ա- 12
շակերտները գացին՝ ու մարմինը վերցուցին, և
թաղեցին. ու գացին Յիսուսին պատմեցին։
Եւ երբոր լըսեց Յիսուս՝ անկէց նաւով անա- 13
պատ տեղ մը գնաց առանձին. երբոր լսեցին ժո-
ղովուրդները՝ անոր ետևէն գացին քալելով քա-
ղաքներէն։
Եւ երբոր ելաւ դուրս՝ շատ ժողովուրդ տե- 14
սաւ, խղճաց անոնց վրայ, ու անոնց հիւանդները
բժշկեց։
Երբոր իրիկուն եղաւ, աշակերտները իրեն 15
եկան՝ ու ըսին. Այս անապատ տեղ մըն է, և օր-
վան ժամանակը՝ անցած. արձակէ ժողովուրդնե-
ը, որ երթան բոլորտիքի գեղերը՝ իրենց կերա-
կուր առնեն։ Եւ Յիսուս ըսաւ. Պէտք չէ ա- 16
ռանց երթալ. դուք տուէք ատոնց որ ուտեն։
Անոնք ալ ըսին անոր. Հոս բան մը չունինք 17
մենք, միայն թէ հինգ նկան հաց՝ և երկու ձուկ։
Ու ըսաւ անոնց. Բերէք հոս անիկա։ Եւ հրա- 18
ման ըրաւ որ ժողովուրդը խոտին վրայ նըստեցու- 19
նեն. ու հինգ նկան հացը և երկու ձուկը առաւ՝
դէպ 'ի երկինքը նայեցաւ, օրհնեց և կըտրեց՝ ու
տուաւ աշակերտներուն նկանակները. և աշա-
կերտները ժողովուրդին։ Ամէնքը կերան և 20
կըշտացան. ու տասներկու սակառ լեցուն՝ կըտոր-
նանքներուն փըշրըվածները վերուցին։ Եւ ա- 21
մոնք որ կերան՝ հինգ հազարի չափ մարդիկ էին
կնիկներէն և տղոցմէն իզատ։
Ու աշակերտները շուտ մը արտորցուց նաւ մը 22
մտնալ՝ և իրմէն առաջ մէկալ կողմը անցնիլ,
երբոր ինքը ժողովուրդները արձակէ։ Եւ ժողո- 23
վուրդները որ արձակեց՝ ինքը միանակ լեռը ելաւ
աղօթք ընելու. և երբոր իրիկուն եղաւ՝ հոն էր

Digitized by Google

24 մինակ։ Ու նաւը շատ ապարէղով ցամաքէն
բացված՝ ալեկոծութեան մէջ էր, ինչու որ հո-
25 վը դէմ էր։ Ու գիշերվան չորրորդ բաժինին
առենը Յիսուս դէպի իրենց եկաւ՝ ծովին վրայէն
26 քալելով։ Աշակերտները երբոր անիկա տեսան՝
որ ծովին վրայ կըքալէր, շփոթեցան, և ըսին
թէ՝ Աչքի երևոյթ բան մըն է. ու վախերնուն
27 կանչ վըռտեցին։ Եւ շուտ մը Յիսուս խօսեցաւ
անոնց՝ ու ըսաւ. Քաջ եղէք՝ ես եմ, մի՛ վախ-
28 նաք։ Պետրոս պատասխան տըւաւ անոր՝ ու
ըսաւ, Տէր՝ թէ որ դուն ես, հրաման ըրէ ինծի՝
29 որ քեզի գամ՝ աս ջուրերուն վրայէն։ Եւ ան
ըսաւ, Եկո՛ր. Պետրոս ալ նաւէն իջաւ, ջուրե-
30 րուն վրայէն քալեց՝ և եկաւ Յիսուսին։ Ու հո-
վը սաստիկ որ տեսաւ՝ վախցաւ, և երբոր սկըսեց
ընկղմիլ՝ կանչ վըռտեց ու ըսաւ, Տէր՝ ազատէ իս։
31 Եւ Յիսուս շուտ մը իր ձեռքը երկընցուց, բըռնեց
անիկա՝ ու ըսաւ. Թերահաւատ՝ ինչու երկբայ-
32 եցար։ Եւ երբոր նաւը ելան՝ հովը դադրեցաւ։
33 Ու անոնք որ նաւին մէջ էին, եկան իրեն երկիր-
պագութիւն ըրին՝ և ըսին, Իրաւցունէ Որդի
Աստուծոյ ես դուն։
34 Ու ծովը անցան՝ ցամաքը եկան Գեննեսարէթ։
35 Եւ երբոր ան տեղի մարդիկը ճանչցան անիկա,
խրկեցին բոլոր գաւառը, ու բոլոր հիւանդները
36 իրեն բերին։ Եւ կաղաչէին իրեն, որ գոնէ մի-
պն իր հանդերձին ծայրին դըպչէին, և անոնք որ
դըպան՝ բժըշկեցան։

ԳԼ. ԺԵ.

1 Նատենը եկան Յիսուսին Փարիսեցիները և
գրագիրները՝ որ Երուսաղէմէն էին, ու
2 ըսին. Ինչու քու աշակերտներդ ծերերուն ա-
ւանդութիւնը զանց կընեն. ինչու որ՝ ձեռքեր-
3 նին չեն լուար, երբոր հաց կուտեն։ Անիկա
պատասխան տըւաւ՝ ու ըսաւ անոնց. Ապա

Digitized by Google

դուք ինչու՞ Աստուծոյ պատուիրանքը զանց կընէք՝
ձեր աւանդութեան պատճառովը ։ Ինչու որ 4
Աստուած ըսաւ . . Պատուա հայրդդ և մայրդդ պատ-
ուէ ։ Եւ ան՝ որ հայրը կամ մայրը կրբամբաս- 5
սէ , մահով թող մեռնի ։ Ու դուք կըսէք , Ով 6
որ իր հօրը կամ իր մօրը ըսէ թէ , Ան բանը՝ որ
ինծմէ պիտի շահիս , Աստուծոյ պաղա ընծայ է .
ու իր հայրը և մայրը չի պատուէ նէ՝ ապա է . և
ասանկ ձեր աւանդութեանը համար՝ Աստուծոյ
խօսքը բանի տեղ չէք դներ ։ Կեղծաւորներ՝ աղէկ 7
մարգարէութիւն ըրաւ ձեր վրայ Եսային՝ ու
ըսաւ . Այս ժողովուրդս միայն պրկունքներովը 8
իս կրպատուէ . և իրենց սիրտերը հեռացած զատ-
ված են ինծմէ ։ Պարապ տեղը իս կրպաշտեն . 9
մարդոց պատուիրած բաները իբրև վարդապե-
տութիւն կըսորվեցուներ ։
Ու ժողովուրդները իրեն կանչելով՝ ըսաւ ա- 10
նոնց . Լսեցէք և միտքերնիդ առէք ։ Ոչ թէ ինչ 11
բան՝ որ բերանը կըմտնայ , կըպղծէ մարդը . հա-
պա՝ ինչ որ բերանէն կելլայ , անիկա կըպղծէ մար-
դը ։
Աշակերտները իր աշակերտները եկան՝ ըսին իրեն , 12
Գիտես՝ որ Փարիսեցիները գայթակղեցան , եր-
բոր լսեցին ան խօսքը ։ Անիկա պատասխան տըւաւ 13
անոնց՝ և ըսաւ . Ամէն տունկ՝ որ իմ երկնաւոր
Հայրըս չէ տընկեր , պիտի հանվի ։ Թող տըւէք 14
անոնք . Էրէ՞ կոյր են՝ կոյրերու առաջնորդ . կոյ-
րը երբոր կոյրին կառաջնորդէ՝ կըսխալի , ու եր-
կուքն ալ փոսը կիյնան ։ Պատասխան տըւաւ 15
Պետրոս՝ և ըսաւ . Մեկնէ մեզի աս առակը ։
Ասաւ Յիսուս , Դուք ալ տակաւին անմիտ էք . 16
Եւ չէք հասկընար թէ , ամէն բան՝ որ բերանը 17
կըմտնայ , փորը կերթայ՝ ու գուրս կելլայ ։ Այլ 18
ան՝ որ բերանէն կելլայ՝ սիրտէն առաջ կուգայ , և
ան կըպղծէ մարդը ։ Ինչու որ՝ սիրտէն կելլան չար 19
խորհուրդները , սպաննութիւնները , շնութիւն-

Digitized by Google

ները, պոռնկութիւնները, գողութիւնները,
սուտ վկայութիւնները, հայհոյութիւնները։
20 Խոլոր սասնք են՝ որ կըպղծեն մարդը· բայց ան-
լուայ ձեռքով ուտելը՝ չի պղծեր մարդը։
21 Ու Յիսուս անկէց ելաւ՝ Տիւրոսի և Սիդոնի
22 կողմերը գնաց։ Եւ մէյմալ Քանանացի կնիկ մը
անոնց սահմաններէն ելած՝ կըկանչէր ու
կըսէր, Ողորմէ՝ ինծի Տէր՝ որդի Դաւթի, աղ-
23 ջիկս դեւէն սաստիկ կըչարչարվի։ Եւ ինքը պա-
տասխան չի տրուաւ անոր· ու իր աշակերտները
կաղաչէին իրեն՝ և կըսէին, Արձակէ ատիկա։
24 ինչու որ ետևնուս կըկանչէկոր։ Ինքը պատաս-
խան տրուաւ՝ ու ըսաւ, Ես ուրիշին չի խրրկըվե-
ցայ՝ բայց Իսրայէլին տանը կորսըված ոչխարնե-
25 րուն։ Եւ ան եկաւ երկիրպագութիւն կընէր
26 իրեն՝ ու կըսէր, Տէր՝ օգնէ ինծի։ Պատասխան
տրուաւ անոր՝ և ըսաւ, Աղէկ բան չէ տղոցը հա-
27 ցը առնել, և շուներուն ձրգել։ Եւ անիկա
ըսաւ· Իրաւ է Տէր· ինչու որ շուներն ալ իրենց
տէրոջը սեղանէն թափած փըշրանքներէն կըկե-
28 րակրին։ Ընատենը Յիսուս պատասխան տրուաւ
անոր՝ և ըսաւ, Ո՛վ կին՝ քու հաւատքդ մեծ է·
ինչպէս որ կուզես նէ՝ թող անանկ ըլլայ քեզի· և
նոյն ժամուն անոր աղջիկը բժշկեցաւ։
29 Ու Յիսուս անկէց գնաց՝ Գալիլեացոց ծովե-
զերքը եկաւ, և մէկ լեռ մը ելաւ՝ հոն նստաւ։
30 Շատ ժողովուրդներ իրեն եկան, որ իրենց հետ
ունէին կաղեր, կոյրեր, մունճեր, մէկկողմէն-
ներ, և ուրիշ շատեր· ու ձգեցին անոնք անոր
31 ոտքը, և բժշկեց անոնք։ Ընանկ որ՝ ժողո-
վուրդները զարմացան, որ կըտեսնային թէ՝
մունճերը կըխօսէին, կաղերը կըքալէին, մէկ-
կողմէնները կըբժշկըվէին, կոյրերը կըտեսնային,
ու Իսրայէլի Աստուածը կըփառաւորէին։
32 Եւ Յիսուս աշակերտները կանչեց իրեն՝ ու
ըսաւ· Կըխղճամ ատ ժողովուրդին վրայ· ինչու

Digitized by Google

որ իրեք օր է հիմայ որ քովնս են , և բան մը չու-
նին ուտելու . ու անօթի թողլ տալ անոնք չեմ
ուզեր , չըլլայ որ ճամբան մարին ։ Աշակերտները 33
իրեն ըսին . Ա՝ենք աս անապատին մէջը ուսկից
պիտի ունենանք այնչափ հաց , որ այսչափ ժողո-
վուրդը կըշտացունենք ։ Եւ Յիսուս ըսաւ ա- 34
նոնց , Քանի՞ նկանակ ունիք . անոնք ալ ըսին՝
Եօթը , և քանի մը ձուկ ։ Ու հրաման ըրաւ ժո- 35
ղովուրդին գետինին վրայ նստիլ ։ Եւ եօթը 36
նկանակը՝ ու ձուկերը առաւ , գոհութիւն տը-
ւաւ՝ և կըտրրտեց , ու տրւաւ աշակերտներուն .
և անոնք՝ ժողովուրդին ։ Կերան ամէնքը՝ և 37
կըշտացան . ու եօթը զամբիւղ լեցուն կըտրվանք-
ներուն փըշրանքները վերուցին ։ Եւ անոնք որ 38
կերան՝ չորս հազար մարդիկ էին , կնիկներէն և
տղաքներէն իզատ ։
Երբոր ժողովուրդը արձըկեց՝ նաւը ելաւ , ու 39
Ա՝ագդալէայի կողմերը եկաւ ։

ԳԼ. ԺԱ. ։

Եւ Փարիսեցիները ու Սադուկեցիները քովը 1
եկան՝ փորձելով իրմէն կուզէին երկինքէն
նշան մը ցուցընել իրենց ։ Անիկա պատասխան 2
տըւաւ՝ և ըսաւ անոնց . Երբոր իրիկուն կըլլայ՝
կըսէք , Պարզ պիտի ըլլայ , ինչու որ երկինքը
կարմըրած է ։ Եւ առտըվանց՝ Այսօր մըրիկ պիտի 3
ըլլայ , ինչու որ երկինքը մըթընցած կարմիր է .
ուստի երկինքին երեսը կրնաք քննել , բայց աս
ժամանակին նշանը չէք կրնար գիտնալ ։ Չար 4
և շնացող ազգը նշան կուզէ . ու նշան չի պիտի
տըրվի անոր , բայց Յովնան մարգարէին նշանը .
ու թողուց անոնք՝ և գնաց ։
Աշակերտներն ալ գացին մէկալ կողմը , և հաց 5
առնելու մոռցան ։ Ըսաւ անոնց Յիսուս , Նպա- 6
եցէք և զգուշացէք Սադուկեցիներուն ու Փարի-
սեցիներուն խմորէն ։ Անոնք մէջերնին կըմտմը- 7

Digitized by Google

տպին՝ ու կըսէին թէ , Հաց չի բերինք հետեր-
8 նիս ։ Իմացաւ Յիսուս՝ և ըսաւ , Ո՞ւրքերնուդ
մէջ ինչու կրխորհիք թերահաւատներ , թէ հաց
9 չունիք ։ Դեռաւին չէք հասկընար , և չէք յիշեր
հինգ նկանակը՝ հինգ հազարին . ու քանի՞ սակառ
10 վերցուցիք ։ Ոչ ալ եօթը նկանակը չորս հա-
11 զարին , ու քանի՞ զամբիւղ վերցուցիք ։ Ուրեմն
ինչպէս չէք հասկընար՝ թէ հացի համար ես չը-
տի ձեզի՝ Սադուկեցիներուն և Փարիսեցիներուն
12 խմորէն զգոյշ կենալ ։ Ընտեռնը հասկրցան՝ որ
հացի խմորէն զգուշանալ չըսաւ , հապա Փարիսե-
ցիներուն ու Սադուկեցիներուն աղանդէն ։
13 Եւ Յիսուս ելաւ Փիլիպէի Կեսարիային կող-
մերը . աշակերտներուն հարցուց՝ ու կըսէր , Ինծի
համար ո՞վ կըսեն մարդիկ , թէ՝ Որդին մարդոյ
14 է ։ Ու անոնք ըսին , Ո՝էկը Կոչ Ե՝ Յոհաննէս
մկրտիչն է . ուրիշները՝ Եղիան . ոմանք ալ՝
15 Երեմիան , կամ մարգարէներէն մէկը ։ Ըսաւ
անոնց , Դայց դուք ինծի համար ո՞վ եմ կըսէք ։
16 Սիմոն Պետրոս պատասխան տուաւ՝ և ըսաւ .
Դուն ես Քրիստոսը՝ կենդանի Աստուծոյ որդին ։
17 Յիսուս պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ անոր , Եր-
նէկ քեզի Սիմոն Յովնանին որդին , ինչու որ՝
մարմինը և արիւնը քեզի չի յայտնեց , հապա իմ
18 Հայրը՝ որ երկինքն է ։ Եւ ես քեզի կըսեմ , որ
Դուն քարտ ես , ու աս քարին վրայ պիտի շինեմ
իմ եկեղեցիս . և դժոխքին դուռները անիկա չի
19 պիտի յաղթեն ։ Ու երկնից թագաւորութեան
բանալիքները պիտի տամ քեզի . և ինչ բան որ
երկրի վրայ կապես , երկինքին մէջ կապված ը-
լլայ . ու ինչ բան որ երկրի վրայ արձակես , եր-
20 կինքին մէջ արձակված ըլլայ ։ Ընտեռնը աշա-
կերտներուն սաստիկ պատուիրեց , որ մէկուն չը-
սեն՝ թէ ինքը Քրիստոսն է ։
21 Ընկէ ետև սկըսեց Յիսուս աշակերտներուն
ցուցընել՝ թէ պէտք է որ ինքը Երուսաղէմ եր-

Digitized by Google

թայ , և շատ չարչարանքներ քաշէ՝ ու անարգվի
քահանայապետներէն , և կարդացողներէն , և
ժողովուրդին ծերերէն . ու ըսպանվի , և իրեք
օրէն յարութիւն առնէ ։ Պետրոս մէկ դի առաւ 22
անիկա՝ սկըսեց վիճաբանութիւն ընել իր հետը ,
ու ըսել . Հեռու ըլլայ քեզմէն Տէր՝ ատ բանը
քեզի չըլլայ ։ Եւ ինքը Պետրոսին դառնալով՝ 23
ըսաւ . Մէկ դի գնա ինծմէ Սատանայ , ինծի
գայթակղութիւն ես դուն . ինչու որ՝ Աստուծոյ
բաները չես մտմըտար , հապա՝ մարդկային բա-
ներ ։

Անատենը Յիսուս իր աշակերտներուն ըսաւ . 24
թէ որ մէկը իմ ետևէս գալ կուզէ՝ թող ինքը-
զինքը ուրանայ , և իր խաչը առնէ՝ ու իմ ետևէս
գայ ։ Ինչու որ՝ ով որ կուզէ իր անձը ապրե- 25
ցունել , պիտի կորսընցունէ ան . և ով որ ինծի
համար իր անձը կըկորսընցունէ , պիտի գտնայ
ան ։ Ի՞նչ կըշահի մարդ մը՝ թէ որ բոլոր աշ- 26
խարհ վաստըկի , և իր անձը վնասէ . կամ իր
անձին համար՝ ի՞նչ ազատչէք պիտի տայ մարդ ։
Ինչու որ՝ Որդին մարդոյ իր Հօրը փառքովը 27
պիտի գայ իր հրեշտակներուն հետը . և անա-
տենը ամէն մէկուն իր գործքերուն փոխարէն
պիտի հատուցում ընէ ։ Ճշմարիտ կըսեմ ձեզի , 28
որ՝ Հոս կայնողներէն ոմանք կան՝ որ մահուան
համը չի պիտի առնեն , մինչև որ անոնք տես-
նան Որդին մարդոյ իր թագաւորութիւնովը
եկած ։

ԳԼ . ԺԷ ։

Եւ վեց օրէն ետքը Յիսուս իր հետը առաւ 1
Պետրոսը , ու Յակոբոսը՝ և անոր եղբայրը
Յովհաննէսը , ու անոնք մէկ բարձր լեռ մը հանեց
առանձին ։ Ու այլակերպեցաւ անոնց առջևը , և 2
իր երեսները փայլեցան արեգակին պէս , ու
իր լաթերը ճերմկցան լուսի պէս ։ Եւ ահա՛ 3

Digitized by Google

Մովսէսը և Եղիան երևցան անոնց, ու իր հետը
4 կը խօսէին։ Պատասխան տուաւ Պետրոս՝ ու
ըսաւ Յիսուսին. Տէր՝ աղէկ է մեզի հոս կենալ,
և թէ որ կուզես՝ իրեք խրճիթ շինենք, մէկը քե-
5 զի, և մէկը Մովսէսին՝ և մէկը Եղիային։ Եւ
երբոր ինքը կը խօսէր՝ ահա լուսաւոր ամպ մը ա-
նոնց վրայ հովանի եղաւ. ամպէն ձայն մը եկաւ՝
ու ըսաւ, Ասիկա է իմ սիրելի որդիս, որուն հաւ-
6 ներ եմ, ատոր մտիկ ըրէք։ Աշակերտները եր-
բոր լսեցին՝ իրենց երեսնուն վրայ ինկան, և
7 խիստ վախցան։ Ու Յիսուս գնաց բռնեց անոնք՝
8 և ըսաւ, Ելէք և մի՛ վախնաք։ Աչքերնին վեր-
ցուցին՝ ու մէկը չի տեսան, միայն թէ Յիսուսը։
9 Եւ երբոր ան լեռնէն վար կիջնային՝ Յիսուս
ապրպրբեց անոնց՝ ու ըսաւ. Ասա տեսիլքը մար-
դու մի՛ զուրցէք, մինչև Որդին մարդոյ մեռելնե-
10 րէն յարութիւն առնէ։ Աշակերտները իրեն
հարցուցին՝ և ըսին, Ինչու համար կարդացող-
ները կըսեն թէ՝ Պէտք է որ առաջ Եղիան
11 գայ։ Պատասխան տուաւ Յիսուս՝ ու ըսաւ ա-
նոնց, Եղիան պիտի գայ՝ և ամէն բանը պիտի
12 հաստատէ։ Բայց ձեզի կըսեմ, Եղիան արդէն
եկած է՝ և անիկա չի ճանչցան, հապա ինչ որ
ուզեցին՝ ըրին անոր, անանկ ալ Որդին մարդոյ
13 անոնցմէ պիտի չարվարվի։ Ասատենը հասկրցան
աշակերտները, որ Յոհաննէս մկրտիչին համար
ըսաւ անոնց։
14 Եւ երբոր ժողովուրդին եկան՝ մարդ մը եկաւ,
ծնրադրութիւն կընէր՝ ու կըսէր, Տէր՝ իմ
տղիս ողորմէ՝, որ կը լուսնոտի, և չարաչար կը-
տիվընդնայ. շատ հեղ կրակի մէջ կիյնայ՝ ու եր-
15 բեմն ջուրի մէջ։ Եւ անիկա աշակերտներուդ
բերի, ու չի կրցան բժշկել։ Յիսուս պատասխան
16 տուաւ՝ ու ըսաւ, Ո՜վ անհաւատ և մոլորեալ
ազգ՝ մինչև երբ պիտի հետերնիդ ըլլամ, մինչև
երբ ձեզի պիտի մըտիկ ընեմ. ինծի բեր անիկա։

Digitized by Google

Ու Յիսուս սաստեց անիկա՝ և դևը անկէց ելաւ . 17
ու բժշկեցաւ տղան նոյն ժամէն : Ընտանեաց 18
աշակերտները առանձին քովը գացին՝ ու ըսին
Յիսուսին , Մենք ինչո՞ւ չի կրցանք անիկա հա-
նել : Եւ ինքը ըսաւ անոնց , Ձեր թերահաւա- 19
տութեանը համար . ճշմարիտ կըսեմ՝ ձեզի , եթէ
ունիք մանանեխի հատի չափ հաւատք ունենաք՝ աս
լեռանըս պիտի ըսէք թէ՝ Ելէ՛ անդին փոխուէ , և
պիտի փոխուի . ու բան մը անհնարին չի պիտի
ըլլայ ձեզի : Սակայն աս տեսակը ուրիշ բանով 20
չելլար , բայց եթէ ծոմով և աղօթքով :

Եւ երբոր Գալիլեային մէջ կըպըտրտէին 21
անոնք՝ ըսաւ անոնց Յիսուս , Որդին մարդոյ պի-
տի մատնըվի մարդոց ձեռքը . և անիկա պիտի 22
մեռցունեն , և իրեք օրէն յարութիւն պիտի առ-
նէ . ու խիստ տըրտմեցան :

Երբոր անոնք Կափառնայում եկան , երկ- 23
դրամեան ստրկ առնողները Պետրոսին եկան՝
ու ըսին , Ձեր վարդապետը երկդրամեան չի՞
տար . և ինքը ըսաւ , Այո՛ : Եւ երբոր տուն 24
մտաւ , Յիսուս յառաջեց անոր՝ ու ըսաւ , Դե-
զի ինչպէս կերևայ Սիմոն . ազգերուն թագա-
ւորները որմէ՞ն կառնեն տուրքը կամ մաքսը .
իրենց տղոցմէ՞ն , թէ օտարներէն : Եւ երբոր 25
ըսաւ՝ Օտարներէն , ըսաւ անոր Յիսուս , Ընանկ
է նէ որդիքը ազատ են : Բայց չըլլայ որ անոնք 26
գայթակղեցունենք , գնա՛ ծովը՝ և կարթ ձգէ ,
ու առջի ձուկը որ կելլայ՝ ա՛ռ , և անոր բերանը
բա՛ց , ու կըգըտնաս սատեր մը , և անիկա ա՛ռ՝
անոնց տո՛ւր , ինծի և քեզի համար :

ԳԼ . ԺԸ :

Ան օրը աշակերտները Յիսուսի քովը եկան՝ և 1
ըսին , Ո՞եղմէ ո՞վ մեծ է երկնից թագաւո-
թեան մէջը : Եւ Յիսուս տղայ մը կանչեց իրեն , 2

Digitized by Google

3 անիկա անոնց մէջը կայնեցուց, ու ըսաւ. Շ՛ման-
բիտ կըսեմ ձեզի, թէ որ դարձի չի գաք՝ և տղոց
պէս չըլլաք, երկնից թագաւորութեան մէջը չի
4 պիտի մըտնաք։ Ուստի ով որ իր անձը աս տղին
պէս կըխոնարհեցունէ, անիկա է մեծ երկնից
5 թագաւորութեան մէջը։ Եւ ով որ ասանկ տղայ
6 մը կընդունի իմ անունովս, իս կընդունի։ Եւ
ով որ կըգայթակղեցունէ աս պզտիկներուն մէկը՝
որ ինծի կըհաւատան, աղէկ է անոր որ իր վիզէն
իշու աղաքի քար մը կախվի, ու ծովին տակը
ընկըղմի։
7 Վա՜յ աշխարհի գայթակղութիւններուն հա-
մար. գայթակղութիւնները հարկ է որ գան,
բայց վա՜յ ան մարդուն՝ որուն ձեռքովը գայթակ-
8 ղութիւն կուգայ։ Եթէ որ քու ձեռքդ կամ՝ ոտ-
քդ քեզ կըգայթակղեցունէ, կտրէ՛ ան՝ և քեզ-
մէ ձրգէ. աղէկ է քեզի մէկ ձեռքով՝ կամ՝ կաղ
կեանքը մըտնալ, քան թէ երկու ձեռք և երկու
ոտք ունենալ՝ ու յաւիտենական կրակին մէջը
9 խնալ։ Եւ թէ որ աչքդ քեզ կըգայթակղեցու-
նէ, հանէ՛ ան՝ և քեզմէ ձրգէ. աղէկ է քեզի մէկ
աչքով կեանքը մըտնալ, քան թէ երկու աչք
ունենալ, ու կրակոտ գեհենը խնալ։
10 Զգոյշ կեցիք՝ որ չանարգէք աս պզտիկներէն
մէկը. ձեզի կըսեմ որ, Երկինքին մէջ անոնց
հրեշտակները միշտ կըտեսնան իմ Հօրըս երեսը՝
11 որ երկինքն է։ Ինչու որ Որդին մարդոյ եկաւ՝
12 կորսըվածները ապրեցունելու։ Ինչպէս կերևայ
ձեզի, թէ որ մարդ մը հարիւր ոչխար ունենայ,
և անոնց մէկը մոլորի, իններսունըվիններ ոչխարը
լեռները չի՞ ձրգեր, ու երթար մոլորածը փնտը-
13 ռեր։ Եւ թէ որ գտնալու ըլլայ ան, ճշմարիտ
կըսեմ ձեզի, որ՝ Ինվեցք ուրախ կըլլայ անոր
վրայ, քան թէ իններսունըվիններին՝ որ մոլորած
14 չեն։ Ասանկ իմ երկնաւոր Հօրըս կամքը չէ՝
որ աս պզտիկներէն մէկը կորսըվի։

Digitized by Google

թէ որ քու եղբայրըդ քեզի դէմ մեղանչէ , 15
գնա՛ յանդիմանէ անիկա՝ երբոր դուն և ան մի-
նակ էք . թէ որ քեզի մտիկ ընէ՝ վաստրկեցար
քու եղբայրըդ ։ Հապա թէ որ մտիկ չընէ քեզի , 16
քու հետդ մէկ մը կամ երկուք ալ առ , ինչու
որ երկու կամ իրեք վկաներուն բերնէն ամէն
խօսք կըհաստատուի . Եւ թէ որ անոնց ալ մտիկ 17
չընէ , եկեղեցիին ըսէ . բայց թէ որ եկեղեցիին
ալ մտիկ չընէ , ինքը հեթանոսի ու մաքսաւորի
պէս թող ըլլայ քեզի ։

Շ՚մարիտ կըսեմ ձեզի , Որ երկրի վրայ ինչ 18
որ կապէք՝ երկինքի մէջ կապված ըլլայ . և երկ-
րի վրայ ինչ որ արձրկէք՝ երկինքի մէջ արձրկ-
ված ըլլայ ։ Դարձեալ կըսեմ ձեզի , թէ որ 19
ձեզմէ երկուք միաբանին երկրի վրայ՝ ամէն ինչ
բանի համար , ինչ որ խնդրեն պիտի ըլլայ անոնց
իմ Հօրմէս՝ որ երկինքն է ։ Ինչու որ՝ ուր տեղ 20
երկուք կամ իրեք կըժող վըվին իմ անունովըս ,
հոն եմ ես անոնց մէջը ։

Ապաեսեր Պետրոս եկաւ իրեն՝ և ըսաւ , Տէր՝ 21
քանի՞ անգամ թէ որ եղբայրս ինծի մեղանչէ նէ
ներեմ անոր , մինչև եօթը անգամ ։ Յիսուս 22
անոր ըսաւ , Դ՚ըզի չեմ ըսեր թէ՝ մինչև եօթը
անգամ , հապա եօթանասուն անգամ եօթը ։
Ասոր համար երկնից թագաւորութիւնը թագա- 23
ւորի մը նմանեցաւ , որ իր ծառաներէն հաշիւ
առնել ուզեց ։ Եւ երբոր սկըսեց առնել , տասը 24
հազար քանքարի պարտրկան մը բերվեցաւ իրեն ։
Երբոր Բաւական չունէր վճարելու , իր տէրը 25
հրաման ըրաւ ծախել անիկա , և անոր կինը՝ և
որդիքը , և բոլոր անոր ունեցածը , ու վճարել ։
Եւ ծառան ինկաւ՝ երկիրպագութիւն կընէր 26
անոր՝ ու կըսէր , Համբերէ ինծի՝ և ամէնը կը-
վճարեմ քեզի ։ Ան ծառային տէրը վրան խղճա- 27
լով՝ արձրկեց անիկա , ու պարտքը թողուց իրեն ։
Եւ նոյն ծառան ելաւ , իր ընկեր ծառաներէն 28

Digitized by Google

մեկը գտաւ՝ որ իրեն հարիւր մարչիլ պարտք ու-
նէր. ու բռնեց անիկա՝ կըխըղդէր և կըսէր,
29 Վճարէ ինծի ունեցած պարտքդ։ Ուստի ընկեր
ծառան իր ոտքը ինկաւ, աղաչէր անոր՝ և կը-
30 սէր, Համբերէ ինծի, ու քեզի կըվճարեմ։ Եւ
ինքը չէր ուզեր, հապա գնաց՝ բանտը դրաւ
31 անիկա, մինչև որ պարտքը վճարէ։ Երբոր իրեն
ընկեր ծառաները տեսան եղած բանը, խիստ
տրտմեցան՝ և եկան հասկըցուցին իրենց տէրոջը
32 բոլոր եղած բանը։ Անատեռը իր տէրը կանչեց
անիկա՝ ու ըսաւ, Չար ծառայ՝ բոլոր ան պարտ-
քը ես քեզի թողուցի, ինծի աղաչելուդ համար։
33 Ուրեմն պէտքը չէր քեզի քու ընկեր ծառայիդ
34 ողորմել, ինչպէս որ ես քեզի ողորմեցայ։ Եւ
բարկանալով անոր տէրը՝ դահիճներուն մատնեց
35 անիկա, մինչև որ բոլոր պարտքը վճարէ։ Այսպէս
իմ Հայրս ալ որ երկինքն է՝ պիտի ընէ ձեզի,
թէ որ դուք չէք թողուր ամէն մէկը իր եղբօրը
ձեր սիրտերէն իրենց յանցանքները։

ԳԼ. ԺԹ.

1 Եւ երբ եղաւ որ աս խօսքերը լըմընցուց Յի-
սուս, Գալիլեայէն ելաւ՝ ու եկաւ Հրէաս-
2 տանին կողմերը Յորդանանու մէկալ դին։ Եւ
անոր ետևէն շատ ժողովուրդներ գացին, և հոն
բժշկեց անոնք։
3 Ու Փարիսեցիները իրեն եկան, ինքը կըփոր-
ձէին՝ և կըսէին թէ, Արժէ՞ն է որ մէկը իր կնիկը
4 արձակէ՝ ամէն պակասութիւնի համար։ Պատաս-
խան տուաւ անոնց՝ ու ըսաւ, Չէք մի կարդա-
5 ցեր, թէ ան որ սկիզբէն ստեղծեց, արու և էգ
բրաւ անոնք՝ ու ըսաւ, Այսոր համար մարդ իր
հայրը և մայրը պիտի ձըգէ, և իր կնկանը ետևէն
երթայ, ու երկուքը մէկ մարմին պիտի ըլլան։
6 Այնանկ է նէ՝ երկուք չեն, հապա մէկ մարմին.

Digitized by Google

ուրեմն ինչ որ Աստուած միաւորեց՝ մարդը թող
չի զատե։ Իսկ իրեն, Հապա Ովսէս մեզի 7
ինչու պատուիրեց՝ զատվելու թուղթ տալ և ար-
ձրկել։ Ասաւ անոնց, Ովսէս ձեր սիրտերուն 8
կարծրութեանը համար ձեզի հրաման տուաւ
կնիկներնիդ արձրկելու. բայց սկիզբէն անանկ
չեղաւ։ Սակայն ձեզի կըսեմ՝ որ, Ով որ առանց 9
պառնըկութեան պատճառի իր կնիկը կըձրգէ՝ և
ուրիշ մը կառնէ, շնութիւն կընէ. և ով որ ար-
ձրկվածը առնէ՝ շնութիւն կընէ։ Իր աշակերտ- 10
ները ըսին իրեն, Եթէ որ երկան ու կնկան մէջ
ասանկ վնաս կայ՝ չի կարգըվիլը աղէկ է։ Եւ 11
ինքը անոնց ըսաւ, Ամէնը չեն կրնար ընդ-
խօսքը, հապա՝ որի՛ որ տրըված է։ Ինչու որ՝ 12
կան ներքինիներ, որ իրենց մօրը փորէն անանկ
ծնան. և կան ներքինիներ, որ մարդոցմէ ներքի-
նի եղան. և կան ներքինիներ՝ որ ինքըզինքին
ներքինի ըրին երկնից թագաւորութեանը հա-
մար. ան՝ որ կըրնայ տանել, թող տանի։

Ընտտենը մանր տղաք բերվեցան իրեն, որ 13
անոնց վրայ ձեռք դընէ՝ և աղօթէ, ու իր աշա-
կերտները կըշախէին անոնք։ Յիսուս ըսաւ, 14
Թող տըւէք տղոցը, և մի՛ արգիլէք անոնք ինծի
գալու. ինչու որ երկնից թագաւորութիւնը
ատանկներուն է։ Եւ ձեռք դնելով անոնց վրայ՝ 15
գնաց անկէց։

Եւ մէյմալ մէկը եկաւ իրեն՝ ըսաւ, Բարի 16
վարդապետ՝ ինչ բարի գործ գործեմ, որ յա-
ւիտենական կեանքը վաստըկիմ։ Ինքն ալ անոր 17
ըսաւ, Ինծի ինչու բարի կըհարցընես, բարին
մէկ մըն է. թէ որ յաւիտենական կեանքը մըտ-
նալ կուզես՝ պատուիրանքները պահէ։ Ըսաւ 18
անոր, Որը. Յիսուս ըսաւ անոր, Մի՛ սպան-
ները, և մի՛ շնարը, և մի՛ գողանարը, և մի՛
ատա վկայերը. քու հայրըդ և մայրըդ պատ- 19
ուէ՛, ու քու ընկերըդ քու անձիդ պէս սիրէ։

Digitized by Google

20 Պատանին ըսաւ անոր , Ա՛տոնք ամէնը տղայու-
թենէս 'ի վեր պահեր եմ . ուստի ինչ բանով
21 պակաս եմ : Ասաւ անոր Յիսուս , Եթէ որ կու-
զես կատարեալ ըլլալ , գնա՝ ունեցածդ ծախէ ,
և տուր աղքատներուն . ու դուն երկնից մէջ
22 գանձ պիտի ունենաս , և եկո՛ իմ՝ ետևէս : Եր-
բոր պատանին ան խօսքը լսեց՝ տրտմած գնաց.
ինչու որ՝ շատ ստացուածք ունէր :
23 Յիսուս ըսաւ աշակերտներուն ։ Ճշմարիտ
կըսեմ ձեզի , որ հարուստը դժուարութիւնով
24 երկնից թագաւորութիւնը պիտի մտնայ : Դարձ-
եալ կըսեմ՝ ձեզի , Դիւրին է մալուխին ասղին
ծակէն անցնիլ , քան թէ հարուստին երկնից
25 թագաւորութիւնը մտնալ : Աշակերտները եր-
բոր լսեցին , շատ զարմացան՝ և ըսին , Ա՞նանկ է
26 նէ՝ ո՞վ կրնայ փրկըւիլ : Յիսուս նայեցաւ
անոնց՝ ու ըսաւ , Ա՛տիկա մարդոցմէ անկարելի է՝
բայց Աստուծմէ ամէն բան զօրեղ է :
27 Ապատեր Պետրոս պատասխան տուաւ՝ ու
ըսաւ իրեն , Ա՛հա մենք ամէն բան թողուցինք՝
և քու ետևէդ եկանք . ուստի մեզի ինչ պիտի ըլ-
28 լայ : Ասաւ անոնց Յիսուս , Ճշմարիտ կըսեմ՝
ձեզի , Թէ դուք որ իմին ետևէս եկաք՝ միւսան-
գամ գալուստին երբոր Որդին մարդոյ իրեն
փառքին աթոռը պիտի նըստի , դուք ալ տասներ-
կու աթոռի վրայ պիտի նըստիք՝ Իսրայէլի տաս-
29 ներկու ազգը դատելու : Եւ ամէն մէկը որ թո-
ղուց տուն կամ եղբայրներ , կամ քոյրեր , կամ
հայր , կամ մայր , կամ կին , կամ որդիք , կամ
արտեր՝ իմ անունիս համար , հարիւրապատիկ
պիտի առնէ , և յաւիտենական կեանք պիտի ժա-
30 ռանգէ : Շատերը որ են առաջին՝ պիտի ըլլան
Ի յետին , և յետինները՝ առաջին : Ինչու որ՝ երկ-
նից թագաւորութիւնը տանտէր մարդու մը նման
է , որ առաւօտեան կանուխ ելաւ՝ իր այգիին բան-
2 վորներ բռնելու : Ու բանվորներուն հետ օրը

Digitized by Google

մէկ դահեկանի մը խօսք կապեց , և անոնք խբրկեց
իր այգին ։ Եւ ժամը իրեքին ելաւ՝ ուրիշները 3
տեսաւ , որ շուկաներուն մէջ պարապ կայներ
էին ։ Ու ըսաւ անոնց , Դուք ալ գացէք իմ այ- 4
գիս , և ինչ որ արժան է նէ՝ կուտամ ձեզի ։ Եւ 5
անոնք գացին . ու նորէն ժամը վեցին և ժամը
իններին ելաւ՝ անանկ ըրաւ ։ Եւ ժամը տասնըմէկին 6
ելաւ , ուրիշները գտաւ՝ որ պարապ կայներ էին ,
ըսաւ անոնց ալ . Ինչու հոս բոլոր օրը պարապ
կայներ էք ։ Ասին իրեն , Ոչոր համար որ՝ մարդ 7
մեզ վարձքով չի բռնեց . ըսաւ անոնց , Դացէք
դուք ալ այգին , և ինչ որ արժան է նէ՝ պիտի
առնէք ։ Եւ իրիկուն որ եղաւ՝ այգիին տէրը իր 8
տնտեսին ըսաւ , Հանվորները կանչէ՝ և իրենց
վարձքը տուր , ետքիններէն սկըսելով մինչև
առջինները ։ Երբոր եկան՝ անոնք որ ժամը տաս- 9
նըմէկին գացեր էին , մէկ մէկ դահեկան առին .
Եւ առջինները եկան՝ կըսկսէին որ էվել պիտի 10
առնեն , ու անոնք ալ առին մէկ մէկ դահեկան ։
Երբոր առին , տանը տէրոջմէն գանգատ կընէին՝ 11
ու կըսէին թէ , Այս ետքինները մէկ ժամ մը 12
գործեցին . և անոնք մեզի հաւասար ըրիր , որ
օրվան բեռը և տաքութիւնը քաշեցինք ։ Անիկա 13
պատասխան տըւաւ անոնցմէ մէկուն՝ ու ըսաւ ,
Ընկեր՝ ես քեզ չեմ զրկեր . չէ՞ որ դուն իմ հե- 14
տըս մէկ դահեկանի մը խօսք կապեցիր ։ Ա՛ռ քուրդ
կրդ՝ ու գնա , կուզեմ որ աս ետքիններուն քեզի
պէսը տամ ։ Մի՞թէ ես իշխանութիւն 15
չունիմ իմ բաներուս վրայ՝ ինչ որ ուզեմ նէ
ընեմ , կամ թէ քու աչքդ չար է՝ որ ես առա-
տաձեռն եմ ։ Այսանկ յետինները առաջին պիտի 16
ըլլան , և առաջինները՝ յետին . ինչու որ՝ կան-
չվածները շատ են , բայց ընտրվածները քիչ ։

Երբոր Յիսուս Երուսաղէմ կելլար՝ տասներ- 17
կուքը հետը առաւ առանձին , ու ճամբան ըսաւ
անոնց ։ Ահա Երուսաղէմ կելլանք , և Որդին 18

Digitized by Google

մարդոյ պիտի մատնըվի քահանայապետներուն և
կարդացողներուն , ու պիտի դատապարտեն անի-
19 կա մեռնելու · և հեթանոսներուն պիտի մատնեն
անիկա , խայտառակելու և ծեծելու , և խաչը հա-
նելու , ու իրեք օրէն յարութիւն պիտի առնէ ։
20 Ընատենը Զեբեդոսին որդոցը մայրը իր տը-
ղոցը հետ եկաւ անոր՝ երկիրպագութիւն կընէր՝
21 ու բան մը կըխնդրէր անկէց ։ Եւ ան ըսաւ ա-
նոր՝ Ի՞նչ կուզես · ըսաւ անոր , Ը՝սէ՝ որ աս իմ
երկու որդիքըս մէկը ձախ կողմըդ , և մէկալը՝ աջ
կողմըդ նըստին քու թագաւորութեանդ մէջ ։
22 Պատասխան տըւաւ Յիսուս՝ ու ըսաւ , Ձէ՛ք գի-
տեր՝ ինչ կըխնդրէք · կրնա՞ք խըմել ան գաւա-
թը , որ ես պիտի խըմեմ · կամ ան մկրտութիւնը
մկրտըվիլ՝ որ ես պիտի մկրտըվիմ · ըսին իրեն՝
23 Կըրնանք ։ Ը՝սաւ անոնց Յիսուս , Իմ գաւաթս
պիտի խըմէք՝ և ան մկրտութիւնը որ ես պիտի
մկրտըվիմ , պիտի մկրտիք · բայց իմ աջ կողմս և
ձախ կողմս նըստեցուցնելը իմս չէ տալը , հապա
24 որոնց որ տըրված է իմ Հօրմէս ։ Եւ երբոր
տասը լըսեցին՝ ան երկու եղբայրներուն վրայ
25 բարկացան ։ Յիսուս անոնք իրեն կանչեց ու
ըսաւ · Դիտէք որ ազգերուն իշխանները կըտիրեն
26 իրենց , և մեծամեծները կիշխեն անոնց ։ Բայց
ասանկ պիտի չըլլայ ձեր մէջը , հապա ձեզմէ ո՞վ
որ մեծ ըլլալ կուզէ՝ ձեր սպասաւորը թող ըլ-
27 լայ ։ Ու ձեզմէ ո՞վ որ կուզէ առաջին ըլլալ՝ ձեր
28 ծառան թող ըլլայ ։ Ինչպէս Որդին մարդոյ չե-
կաւ սպասաւորութիւն ընդունելու , հապա սպա-
սաւորութիւն ընելու , և իր կեանքը փրկանք մը
տալու շատերուն համար ։
29 Եւ երբոր անոնք Երիքովէն ելան՝ շատ ժողո-
30 վուրդներ իր ետևէն գացին ։ Եւ ահա ճամբուն
վրայ երկու կոյր նըստած էին · երբոր լըսեցին
թէ՝ Յիսուս կանցնիկոր , կանչ վըռտեցին ու
ըսին , Ողորմէ՛ մեզի Յիսուս Որդի Դաւթի

Digitized by Google

Եւ բազմութիւնը կը չեխէին անոնք , որ լռեն ։
բայց անոնք աւ էվելի կը կանչ վըռտէին ու կը- 31
սէին , Ողորմ՝ մեզի Տէր Որդի Դաւթի ։ Յի-
սուս կայնեցաւ , կանչեց անոնք՝ ու ըսաւ , Ինչ 32
կուզէք որ ձեզի ընեմ։ Ըսին անոր , Տէր՝ որ աչ-
քերնիս բացվին ։ Եւ Յիսուս խղճալով անոնց 33
վրայ , աչքերնուն դըպաւ՝ ու շուտ մը տեսան , 34
և անոր ետևէն գացին ։

ԳԼ ։ ԻԸ ։

Երբոր Երուսաղէմին մօտիկցան , և եկան
Ելեթիագէ ձիթենեաց լեռանը մօտը՝ անատե- 1
նը Յիսուս իր աշակերտներէն երկուքը խրը-
կեց ։ Եւ ըսաւ անոնց , Գացէք ատ ձեր դիմացի
գեղը , և իսկոյն կը գտնաք կապած էշ մը՝ ու 2
անոր հետ աւանակ մը ։ անոնց արձկեցէք՝ բերէք
ինծի ։ Եւ թէ որ մէկը ձեզի բան մը ըսէ , զուր-
ցեցէք թէ՝ Իրենց Տէրոջը պէտք են , ու շուտ մը 3
անոնք պիտի խրկէ ։ Բայց ասոնք ամէն բաները
եղաւ , որ մարգարէին խօսքը կատարվի՝ որ կը- 4
սէ , Ըսէք Սիոնի աղջկանը ։ ահա՝ քու թա-
գաւորդը քեզի կուգակոր , հեզ՝ և իշուն վրայ 5
հեծած՝ ու իշուն աւանակին վրայ ։ Աշակերտնե-
ը գացին , և ինտոր որ Յիսուս իրենց հրաման 6
ըրաւ՝ ըրին ։ Ու բերին էշը և աւանակը , և ա-
նոնց վրայ լաթեր ձգեցին՝ ու նըստաւ անոնց 7
վրայ ։ Եւ շատ ժողովուրդ իրենց լաթերը ճամ-
բուն վրայ փըռեցին , և ուրիշները ծառերէն 8
ճուղեր կը կտրէին՝ ու ճամբուն վրայ կը փըռէին ։
Եւ ժողովուրդները որ առջևէն ու ետևէն կեր- 9
լժային , կը կանչէին ու կըսէին՝ Օրհնութիւն
որդւոյ Դաւթի , օրհնեալ է ան՝ որ Տէրոջը
անունովը կուգայ , օրհնութիւն ՝ի բարձունս ։ 10
Եւ երբոր ինքը Երուսաղէմ մտաւ՝ բոլոր
քաղաքը շարժեցաւ , ու ըսաւ ։ Ո՞վ է սա ։ Եւ 11
ժողովուրդները ըսին՝ Ասիկա է Յիսուս մարգա-
բէն՝ Դալիլեացոց Նազարէթէն ։

Digitized by Google

12 Եւ Յիսուս տաճարը մըտաւ, ու ամէնն ալ
դուրս հանեց՝ որ տաճարին մէջը կրծախէին, և
կըգրնէին. ու տակ փոխողներուն սեղանները՝ և
աղաւնի ծախողներուն աթոռները կործանեց։
13 Ու ըսաւ անոնց, Գրըված է՝ Իմ տունս աղօթքի
տուն պիտի ըսվի, և դուք աւազակներու բուն
14 ըրիք ան։ Ու տաճարին մէջը կոյրեր և կաղեր
15 իրեն եկան, ու բժշկեց անոնք։ Երբոր քահա-
նայապետները և կարդացողները ըրած հրաշքները
տեսան, և մանր տղաքները որ տաճարին մէջը կը-
կանչէին ու կըսէին՝ Օրհնութիւն որդւոյ Դաւ-
16 թի, բարկացան. ու ըսին իրեն, Կը լսես՝ ի՞նչ
կըսեն տոնք. ըսաւ անոնց Յիսուս, Այո՛. չէք
մի կարդացեր թէ՝ Պզտիկ տղոց ու կաթնկերներնե-
րու բերնէս օրհնութիւն կատարեցիր։
17 Եւ թողուց անոնք՝ քաղաքէն դուրս Յերեանիա
եղաւ, ու գիշերը հոն կեցաւ։
18 Եւ առաւօտվանց նորէն երբոր քաղաքը դարձաւ՝
19 անօթեցաւ։ Ու ճամբուն վրայ թուզի ծառ մը
տեսնալով՝ քովը գնաց, և տերևէն զատ բան
մը չի գտաւ վրան. ու ըսաւ անոր, Այսկէ ետև
յաւիտեան քեզմէ պտուղ չելլայ, և նոյն ժամին
20 թուզին ծառը չորցաւ։ Երբոր աշակերտները
տեսան՝ զարմացան՝ ու ըսին թէ, Ինտոր թուզին
21 ծառը շուտ մը չորցաւ։ Յիսուս պատասխան տը-
ւաւ՝ և ըսաւ անոնց. Ճշմարիտ կըսեմ ձեզի,
թէ որ հաւատք ունենաք՝ ու չի երկմտիք, չէ
թէ միայն ատ թուզին ծառինը կընէք. բայց թէ
պէտ ատ լեռանը ըսէք՝ Ելլէր և ծովը ընկէր, պի-
22 տի ելլայ։ Եւ ամէն բան որ աղօթքի մէջ հա-
ւատքով կընդրէք՝ պիտի առնէք։
23 Ու երբոր տաճարը եկաւ՝ քահանայապետնե-
րը և ժողովուրդին ծերերը իրեն եկան երբոր
կըսաբվեցուներ, ու ըսին. Ո՞ւն ինչ իշխանու-
թիւնով ատ բաները կընես, և ո՞վ տուաւ քեզի
24 ատ իշխանութիւնը։ Պատասխան տուաւ Յիսուս՝

ու ըսաւ անոնց , Ես ալ ձեզի մէկ բան մը հարցընեմ՝ թէ որ անիկա ինծի ըսէք , ես ալ ձեզի
կըսեմ ինչ իշխանութիւնով աս բաները կընեմ : Յովհաննէսին մկրտութիւնը ուսկից էր , եր- 25
կինքէն էր մի՝ թէ մարդոցմէ . և անոնք իրենց մէջը կըմտմըտային ու կըսէին , Թէ որ ըսենք 26
Երկինքէն , մեզի կըսէ թէ՝ Ապա ինչու չէ հաւատացիք անոր . և թէ որ ըսենք Մարդոցմէն՝
ժողովուրդէն կըվախնանք , ինչու որ՝ բոլորն ալ Յովհաննէսը մարգարէի պէս կըբռնեն : Պա- 27
տասխան տուին Յիսուսի ու ըսին՝ Չգիտենք գիտեր . և ինքը անոնց ըսաւ , Ես ալ չեմ ըսեր ձեզի ,
թէ ինչ իշխանութիւնով աս բաները կընեմ :

Բայց ինչպէս կերևայ ձեզի , մէկ մարդ մը եր- 28
կու որդի ունէր , ու գնաց առջինին ըսաւ՝ Որդեակ , գնա այսօր այգին բանէ : Անիկա պա- 29
տասխանեց ու ըսաւ՝ Կերթամ Տէր , և չի գնաց : Մէկալին ալ գնաց՝ և անանկ ըսաւ , անիկա պա- 30
տասխանատուաւ ու ըսաւ՝ Չեմ կամիր , բայց ետքը զղջացաւ՝ և գնաց այգին : Հիմայ աս երկու- 31
քին ո՞րը էր հօրը կամքը կատարեց . ըսին՝ Ետքինը . ըսաւ անոնց Յիսուս , Ճշմարիտ կըսեմ ձեզի՝ որ մաքսաւորները և պոռնիկները ձեզմէ առաջ
պիտի երթան երկնից թագաւորութիւնը : Ինչու 32
որ՝ Յովհաննէսը արդարութեան ճամբայով եկաւ , ու դուք անոր չի հաւատացիք . բայց մաքսաւորները և պոռնիկները իրեն հաւատացին , և դուք տեսաք՝ և չի զղջացիք ետքը անոր հաւատալու :

Ուրիշ առակ մըն ալ լսեցէք . Մէկ տանտէր 33
մարդ մը կար՝ որ այգի մը տընկեց , ու ցանկով պատեց անիկա , և անոր մէջը հնձան փորեց , ու աշտարակ շինեց , ու բանվորներուն տուաւ ան , և ինքը հեռու աշխարհ գնաց : Երբոր պտուղի 34
ժամանակը մօտիկցաւ՝ իր ծառաները բանվորներուն խրրկեց , որ անոր պտուղները առնեն :

Digitized by Google

35 Եւ բանվորները անոր ծառաները բռնեցին, մէկը տանջեցին՝ մէկը մեռցուցին՝ մէկալը քարկո-
36 ծեցին։ Նորէն ուրիշ ծառաներ խրկեց՝ առջին-
37 ներէն շատ, և անոնց ալ անանկ ըրին։ Եր-
38 ջին իր որդին խրրկեց անոնց՝ ու ըսաւ, Կ՚ամաչեն ասոնք իմ որդիէս։ Բայց բանվորները
39 երբոր տեսան որդին՝ միտքերնուն մէջ ըսին, Ասիկա է ժառանգը, եկէք ասիկա մեռցունենք՝
40 և անոր ժառանգութիւնը մենք ունենանք։ Ու-
41 ռին անիկա այգիէն դուրս հանեցին՝ և մեռցու-
42 ցին։ Ուստի երբոր այգիին տէրը գայ՝ ինչ կը-
43 նէ ան բանվորներուն։ Ասին իրեն, Ան չարերը չարաչար կրկորսընցունէ, և այգին ուրիշ բան-
44 վորներու կուտայ, որ իրենց ժամանակին պտուղը
45 տան իրեն։ Ասաւ անոնց Յիսուս, Չունաւ չէք մի
46 կարդացեր գրքին մէջ, Ան քարը՝ որ շինողնե-
47 րը անարգեցին, անիկա անկիւնին գլուխ եղաւ. ասիկա Տէրոջմէն եղաւ՝ և մեր աչքին առջևը
48 զարմանալի է։ Ասոր համար կըսեմ ձեզի՝ որ Աստուծոյ թագաւորութիւնը ձեզմէ պիտի առ-
49 նըվի, ու ազգի մը պիտի տըրվի՝ որ անոր պտուղ-
50 ները բերէ։ Եւ ով որ ասոնց քարիս վրայ իյնայ՝ պիտի կոտրըտի, և որի վրայ որ իյնայ՝ պիտի
51 փոշրէ անիկա։

52 Երբոր քահանայապետները՝ ու կարդացող-
53 ները և փարիսեցիները իր առակները լսե-
54 ցին, իմացան որ իրենց համար ըսաւ։ Եւ կու-
55 զէին բռնել անիկա, բայց ժողովուրդէն վախ-
56 ցան. ինչու որ՝ մարգարէի տեղ բռներ էին անիկա։

ԳԼ · ԻԲ ։

1 Դարձեալ պատասխան տուաւ Յիսուս՝ և
2 առակներով ըսաւ անոնց։ Երկնից թագա-
3 ւորութիւնը թագաւոր մարդու մը կընմանի, որ
իր տղին համար հարսնիք ըրաւ։ Եւ իր ծա-

Digitized by Google

ուաներբ խբրկեց՝ որ կանչեն Հարսնիքի Հրաւիր-
վածներբ , և անոնք չուզեցին գալ ։ Յորէն ու- 4
րիշ ծառաներ խբրկեց՝ ու ըսաւ , Ըսէք Հրաւիր-
վածներուն՝ ահա իմ ճաշըս պատրաստեցի , զու-
արակներս ու գեր կենդանիներբս մորթբված
են , և ամէն բան պատրաստ է . եկէք Հարսնի-
քբս ։ Ու անոնք անհոգութեամբ գացին՝ մէկը իր 5
արտը , և մէկալը՝ իր առուտուրին ։ Եւ ուրիշ- 6
ներբ անոր ծառաներբ բբռնեցին՝ թշնամիի պէս
վարվեցան հետերնին , ու մեռցուցին ։ Թագա- 7
ւորն ալ երբոր լսեց՝ բարկացաւ , և իր զօրքբ
խբրկեց՝ ան սպաննողներբ սատկրցուց , ու անոնց
քաղաքբ երեց ։ Ընտենբ իրեն ծառաներուն 8
ըսաւ , Հարսնիքբս պատրաստ է՝ և Հրաւիրված-
ներբ արժանի չէին ։ Ուստի՝ գացէք պողոտաներ- 9
բբ , և ով որ գտնալու ըլլաք՝ կանչեցէք իմ
Հարսնիքբս ։ Եւ ծառաներբ ելան ճամբաներուն 10
վրայ , ով որ գտան չարն ու բարին՝ ամէնն ալ
ժողվեցին , ու Հարսնիքբ Հարսնևորով լեցվե-
ցաւ ։ Ու թագաւորբ երբոր մըտաւ Հարսնևոր- 11
ներբ տեսնալու՝ հոն մէկ մարդ մը տեսաւ , որ
Հարսնիքի լաթ չէր հագած . Եւ ըսաւ իրեն , 12
Ո՛նկեր՝ ինչո՞ւ Համար հոս մրտար , թէ որ Հարս-
նիքի լաթ չունէիր . և անիկա պապանձեցաւ ։
Ընտենբ թագաւորբ ապասաւորներուն ըսաւ , 13
Կապեցէ՛ք ատոր ոտքերբ և ձեռքերբ՝ ու Հանեցէք
անիկա դուրսի մութ տեղը . հոն պիտի ըլլայ լալ՝
ու ակռաներբ կրճրոցունել ։ Ինչու որ՝ կանչբ- 14
վածներբ շատ են , ու ընտրբվածներբ քիչ ։
Ընտենբ փարիսեցիներբ գացին՝ իր վրայ խոր- 15
հուրդ ըրին թէ , ինտո՞ր որոգայթի մը դնեն անոր
խօսքով ։ Եւ իրենց աշակերտներբ Հերովդէս- 16
եաններուն հետ մէկ տեղ խրկեցին անոր՝ ու
ըսին , Վարդապետ՝ գիտենք որ ճշմարիտ ես , և
ճշմարտութեամբ Աստուծոյ ճամբան կրսորվե-
ցունես , ու մէկը հոգ չես ըներ , և մարդու երես-

Digitized by Google

17 պաշտուԹիւն չես ըներ : Ուստի ըսէ մեզի՝ քեզի
ինչպէս կերևայ , Կայսրին տուրք տալ պէտք է
18 մի՝ ԹԷ չէ : Յիսուս գիտցաւ անոնց խորամանկու-
Թիւնը՝ ու ըսաւ , Իս ինչո՞ւ կը փորձէք կեղծա-
19 ւորներ . Ցուցցէք ինծի տուրքին դահեկանը .
20 և անոնք դահեկան մը տուին իրեն : Ու ըսաւ
21 անոնց , Ո՞րի է աս պատկերը կամ գիրը : Ասին՝
Կայսրինը . անատենը ըսաւ իրենց , Դացէք՝ ան
որ կայսրին է՝ կայսրին տուէք , և ան որ Աստու-
22 ծոյն է՝ Աստուծոյ տուէք : Երբոր լսեցին՝ զար-
մացան , ու Թողուցին անիկա՝ և գացին :
23 Նոյն օրը Սադուկեցիները եկան անոր , որ
կ՚ըսէին ԹԷ ՅարուԹիւն չի կայ , հարցուցին
24 անոր՝ ու ըսին , Վարդապետ՝ Մովսէս ըսաւ
ԹԷ , Եթէ որ մէկը առանց զաւակի մեռնելու ըլլայ՝
անոր կնիկը իր եղբայրը Թող առնէ , և իր եղբօ-
25 րը զաւակ հանէ : Ուրեմն եօԹը եղբայր կային
մեզի հետ . առջինը կնիկ առաւ՝ և մեռաւ , ու
զաւակ չունենալուն համար՝ իր կնիկը ձրգեց իր
26 եղբօրը : Անանկ ալ երկրորդը՝ և երրորդը՝ մին-
27 չև եօԹներորդը : Ամէնէն ետև կնիկն ալ մե-
28 ռաւ : Ուստի յարուԹեան ատենը՝ ան եօԹնէն
որուն կին պիտի ըլլայ ասիկա . ինչու որ ամէնն
29 ալ անիկա կնիկ առին իրենց : Յիսուս անոնց
պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ , Մոլորեալներ՝ ոչ
գիրքերը գիտէք՝ և ոչ Աստուծոյ զօրուԹիւնը :
30 Ինչու որ յարուԹեան ատենը ոչ կնիկ կառնեն ,
և ոչ էրիկ կառնեն . հապա՝ երկինքի հրեշտակ-
31 ներուն պէս են : Դայց մեռելներուն յարուԹիւն
առնելուն համար՝ չէք մի կարդացեր Աստուծմէ
32 ձեզի ըսած խօսքը : Ես եմ՝ Աբրահամին Աս-
տուածը , Իսահակին Աստուածը , ու Յակոբին
Աստուածը . և Աստուած՝ մեռելներուն Աստուած
33 չէ , հապա՝ կենդանիներուն : Երբոր ժողովուրդ-
ները լսեցին՝ կը զարմանային անոր վարդապե-
տուԹեանը վրայ :

Digitized by Google

Բայց Փարիսեցիները երբոր լսեցին՝ թէ պա- 34
պանծեցուց Սադուկեցիները , մէկ տեղ ժողվը-
վեցան ։ Եւ անոնցմէ մէկը հարցուց՝ անիկա փոր- 35
ձելով , ու ըսաւ ։ Ա՛ռրդապետ՝ որ պատուիրանքը 36
մեծ է օրէնքին մէջը ։ Եւ Յիսուս ըսաւ անոր , 37
Դու Տէր Աստուածդ պիտի սիրես քու բոլոր
սրտէդ , և քու բոլոր անձէդ , և քու բոլոր միտ-
քէդ ։ Այս է մեծը ու առաջին պատուիրանքը ։ 38
Երկրորդը ասոր նման՝ քու ընկերդ պիտի սիրես 39
քու անձիդ պէս ։ Այս երկու պատուիրանքէս 40
կախված են բոլոր օրէնքները և մարգարէները ։
Ու Փարիսեցիները երբոր ժողվվեցան , Յի- 41
սուս հարցուց անոնց՝ ու ըսաւ ։ Ձեզի ինչպէս 42
կերևայ Քրիստոսին համար , անիկա որի՞ որդին
է ։ Ասին իրեն՝ Դաւիթին ։ Ասաւ անոնց Յիսուս , 43
Ապա ինչու Դաւիթ հոգիովը անիկա Տէր կը-
կանչէ՝ ու կըսէ ։ Տէրը իմ Տէրոջը ըսաւ՝ Իմ 44
աջ կողմը նըստէ , մինչև որ քու թշնամիներդ
քու ոտքիդ պատուանդան ընեմ ։ Ուրեմն թէ 45
որ Դաւիթ անիկա Տէր կըկանչէ՝ ինչպէս անոր
որդին կըլլայ ։ Եւ մէկը չէր կըրնար անոր բան 46
մը պատասխան տալ ։ ու ան օրէն ետև մէկը չէր
համարձակեր իրեն բան մը հարցունել ։

ԳԼ ։ ԻԳ ։

Ա նատենը Յիսուս խօսեցաւ ժողովուրդներուն 1
հետ և իր աշակերտներուն հետ՝ ու ըսաւ ։
Ա՛ռվսէսին աթոռը կարդացողները և Փարիսե- 2
ցիները նըստան ։ Ամէն բան որ ձեզի կըսեն՝ 3
ըրէք ու պահեցէք , բայց անոնց գործքերուն պէս
մի՛ ընէք ։ ինչու որ՝ կըսեն ու չեն ըներ ։ Անոնք 4
և տանելու դժուար բեռներ կրկապեն՝ ու կը-
գնեն մարդոց շալակը , և իրենց մատովը չեն ու-
զեր անոնք շարժել ։ Եւ իրենց ամէն գործքերը՝ 5
մարդոց երևնալու համար կընեն ։ կըլանցունեն
իրենց գրպանները , ու կերկընցունեն իրենց քա-

Digitized by Google

6 թերուն ծայրերը։ Ընթրիքներու մէջ առաջին
նըստարանները կըսիրեն, և ժողովարաններուն
մէջ՝ առաջին աթոռները, ու շուկաներուն մէջը
7 բարևները։ Ու մարդիկներէն Ռաբբի՛ Ռաբբի՛
8 կանչըվիլ։ Բայց դուք մէկը Ս՝ արդապետ մի՛
կանչէք. ինչու որ՝ ձեր ուսուցիչը՝ մէկ մըն է, և
9 դուք ամէնքդ եղբայր էք։ Ու երկրի վրայ Հայր
ձեզի՝ հայր մի՛ կանչէք. ինչու որ՝ ձեր հայրը
10 մէկ մըն է, որ երկինքն է։ Եւ դուք Ուսուցիչ-
ներ մի՛ կանչըվիք. ինչու որ՝ ձեր ուսուցիչը
11 Քրիստոսն է։ Եւ ձեր մէջէն մեծը ձեզի սպա-
12 սաւոր պիտի ըլլայ։ Ո՛վ որ ինքըզինքը կըբարձ-
ցունէ՝ պիտի ցածնայ. և ո՛վ որ ինքըզինքը կը-
ցածցունէ՝ պիտի բարձրըլնայ։
13 Ս՝ այ ձեզի կեղծաւոր կարդացողներ ու փարի-
սեցիներ՝ որ երկնից թագաւորութիւնը մարդոց
դէմ կըգոցէք. դուք չէք մըտներ, և անոնք որ
14 կըմըտնան՝ չէք թողուր մըտնալ։ Ս՝ այ ձեզի
կեղծաւոր կարդացողներ ու փարիսեցիներ, որ
ոլբևարիներուն տուները կուտէք, պատճառան-
քով աղօթքը կերկընցունէք. անոր համար
աւելի դատապարտութիւն պիտի ընդունիք։
15 Ս՝ այ ձեզի կեղծաւոր կարդացողներ ու փարի-
սեցիներ, որ ծով ու ցամաք կըպտըտիք մէկը
նորահաւատ ընելու. և երբոր ըլլայ՝ անիկա ձեզմէ
16 երկու անգամ աւելի դժոխքի որդի կընէք։ Ս՝ այ
ձեզի կո՛յր առաջնորդներ, որ կըսէք՝ Ը՝ն որ տա-
ճարին վրայ երդում կընէ, բան մը չէ. բայց ան
որ տաճարին մէջի ոսկիին վրայ երդում կընէ՝
17 անիկա պարտական է։ Ո՛վ յիմարներ ու կոյ-
րեր՝ ո՞ր մեծ է, ոսկի՞ն՝ եթէ տաճարը, որ կը-
18 սրբացունէ ոսկին։ Եւ ո՛վ որ սեղանին վրայ եր-
դում կընէ՝ բան մը չէ, բայց ո՛վ որ սեղանին
վրայի պատարագին վրայ երդում կընէ՝ պարտա-
19 կան է։ Խենթեր ու կոյրեր՝ ո՞ր մեծ է, պատա-
րագը՝ եթէ սեղանը, որ կըսրբացունէ պատարա-

Digitized by Google

գը։ Ուստի՝ ով որ սեղանին վրայ երդում կը- 20
նէ, երդում կընէ անոր վրայ՝ և անոր վրայի ա-
մէն բաներուն վրայ. և ով որ տաճարին վրայ եր- 21
դում կընէ, երդում կընէ անոր վրայ՝ և անոր
մէջն բնակողներուն վրայ. և ով որ երկինքին 22
վրայ երդում կընէ, երդում կընէ Աստուծոյ
աթոռին վրայ՝ և անոր վրան նստողին վրայ։
Վայ ձեզի կեղծաւոր կարդացողներ ու Փարի- 23
սեցիներ, որ անանուխին ու սամիթին և չամանին
տասանորդ կըվճարէք, ու կը՝ձգէք օրէնքին ծանր
ծանր բանէրը՝ դատաստանը և ողորմութիւնը,
ու հաւատքը. աս պէտք էր ընել, և ան չի ձ-
գել։ Կոյր առաջնորդներ՝ որ մժեղները կը՝քամէք, 24
և ուղտերը կը՝կլլէք։ Վայ ձեզի կեղծաւոր կար- 25
դացողներ ու Փարիսեցիներ. որ գաւաթին և
պնակին դուրսի կողմը կը՝սրբէք, ու ներսէն յա-
փշտակութիւնով և անկարգութիւնով լեցուն
են։ Կոյր Փարիսեցի՝ առաջ գաւաթին և պնա- 26
կին ներսի կողմը սրբէ, որ անոնց դուրսի կողմն
ալ մաքուր ըլլայ։ Վայ ձեզի կեղծաւոր կար- 27
դացողներ ու Փարիսեցիներ, որ կը՝նմանիք ծե-
փած գերեզմաններուն, որ դուրսի կողմէն գե-
ղեցիկ կերևան, և ներսի կողմէն մեռելներու ոս-
կորներով և ամէն կերպ պղծութիւնով լեցուն
են։ Դուք ալ անանկ՝ դուրսի կողմէն մարդոց 28
արդար կերևաք, ու ներսի կողմէն կեղծաւո-
րութիւնով և անօրէնութիւնով լեցուն էք։
Վայ ձեզի կեղծաւոր կարդացողներ ու Փարի- 29
սեցիներ, որ մարգարէներուն տապանները կը-
շինէք, և արդարներուն գերեզմանները կըզար-
դարէք։ Ու կըսէք, թէ որ մեր հօրերնուս օրե- 30
րը ըլլայինք՝ մարգարէներուն արիւնին մասնա-
կից չէինք ըլլար։ Ուրեմն դուք ձեր վրայ կը- 31
վկայէք՝ թէ անոնց զաւակներն էք, որ մարգա-
բէները կըջարդէին։ Ասա՛ դուք ալ ձեր հօրեր- 32
նուդ չափը լեցուցէք։ Ձեր՝ իժերու ծնունդ- 33

Digitized by Google

ներ , թ՝նչպէս պիտի փախչիք գեհենի դատա-
34 պարտութենէն : Այսոր համար՝ ահա ես մարգա-
րէներ և իմաստուններ ու կարդացողներ կը խրը-
կեմ ձեզի . և անոնցմէ պիտի մեռցունէք , ու
խաչը պիտի հանէք , և անոնցմէ ձեր ժողովարան-
ներուն մէջը պիտի տանջէք , ու քաղաքէ քաղաք
35 հալածէք : Որ ձեր վրայ գայ բոլոր արդար արիւն
երկրի վրայ թափված . արդար Աբելին արիւնէն՝
մինչև Խարաքիայի որդի Զաքարիային արիւնը ,
որ տաճարին և սեղանին մէջ տեղը ըսպաննե-
36 ցիք : Ճշմարիտ կըսեմ ձեզի՝ Այնոնք ամէնը պի-
տի գայ այս ազգիս վրայ :
37 Ով Երուսաղէմ Երուսաղէմ , որ մարգա-
րէները՝ կը՝ջարդէիր , ու կը՝քարկոծէիր անոնք՝ որ
քեզի խրրկրված էին . քանի՞ անգամ քու տղաք-
ներդդ ժողվել ուզեցի՝ ինչպէս որ հաւը իր ձա-
գերը թեւերուն տակը կը՝ժողվէ , և դուք չուզե-
38 ցիք : Ահա ձեր տունը աւեր թող մնայ ձեզի ;
39 Այլ ձեզի կըսեմ , որ՝ Այսկէ ետև իս պիտի չէ
տեսնաք , մինչև որ ըսէք՝ Օրհնեալ է ան , որ
Տէրոջը անունովը կուգայ :

ԳԼ · ԻԴ :

1 Եւ Յիսուս տաճարէն դուրս ելաւ կերթար
աշակերտները քովը գացին տաճարին շէնքե-
2 ը իրեն ցուցընելու : Եւ ինքը պատասխան տը-
ւաւ՝ ու ըսաւ անոնց . Կը՝տեսնա՞ք ատ ամէնը .
ճշմարիտ կըսեմ ձեզի , չէ պիտի մնայ հոն քար
մը քարի մը վրայ՝ որ չէ քակվի :
3 Եւ երբոր ձիթենեաց լեռը նըստեր էր , աշա-
կերտները իրեն եկան առանձին՝ ու ըսին . Ասէ
մեզի՝ երբ պիտի ը՝լլայ ատ , կամ քու գալըստեա-
նդդ՝ և աշխարհիս վերջին նշանը թ՝նչ պիտի ը-
4 ՝լլայ : Պատասխան տուաւ Յիսուս՝ ու ըսաւ
անոնց . Զգո՛յշ կեցէք՝ չը՝լլայ թէ մէկը ձեզ խա-
5 բէ : Ինչու որ՝ շատերը պիտի գան իմ անունո-

Digitized by Google

վրա , և ասեն՝ թէ Եւ Աստուծոյ եմ . ու շատերը
պիտի մոլորցուցանեն ։ Պիտի լսէք պատերազմներ՝ 6
և պատերազմներու ձայներ , զգոյշ կեցէք որ չի
շփոթիք . ինչու որ՝ ան ամէն բաները պէտք է որ
ըլլան , բայց դեռ վերջը չէ ։ Ազգ ազգի վրայ պի- 7
տի ելլայ , ու թագաւորութիւն թագաւորու-
թեան վրայ , և պիտի ըլլան տվեր ու մահտարա-
ժամներ , և տեղ տեղ երկրաշարժութիւններ ։
Բայց ասոնք՝ ցաւերուն սկիզբն է ։ Անտե- 8
ներ ձեզ նեղութիւն քաշելու պիտի մատնեն , ու 9
պիտի սպաննեն ձեզ , և իմ անունիս համար՝
ամէն ազգերէն ատելի պիտի ըլլաք ։ Եւ անա- 10
տեն շատերը պիտի գայթակղին , ու մէկզմէկ
պիտի մատնեն , և իրար պիտի ատեն ։ Եւ շատ 11
սուտ մարգարէներ պիտի ելլան , ու շատերը
պիտի մոլորցուցանեն ։ Եւ անօրէնութիւնը շատ- 12
նալուն համար՝ սէրը պիտի ցամքի ։ Բայց ան՝ որ 13
մինչև վերջը պիտի համբերէ , անիկա պիտի ապ-
րի ։ Եւ արքայութեան աս աւետարանը բոլոր 14
դակ աշխարհի մէջ պիտի քարոզուի՝ բոլոր հե-
թանոսներուն վկայութիւն ըլլալու , և անկէ ետև
վերջը պիտի գայ ։
Ուստի երբոր կըտեսնաք աւերմունքին պղծու- 15
թիւնը՝ որ Դանիէլ մարգարէին ձեռքովը ըսված
է , որ սուրբ տեղը պիտի կենայ . (ով որ կըկար-
դայ՝ թող հասկընայ .) անատեղը Հրէաստանի 16
մէջ եղողները՝ լեռները թող փախչին . և ան որ 17
տանիքին վրայ կայներ՝ թող չիջնայ իր տունէն
բան մը առնելու . և ան որ արտին մէջն է՝ թող 18
ետ չի դառնայ իր լաթերը առնելու ։ Բայց վայ 19
անոնց՝ որ ծոցվոր ու ծիծ տուող են ան օրերը ։
Աղօթք ըրէք , որ ձեր փախչիլը ձմեռը չըլլայ , և 20
ոչ շաբաթ օրը ։ Ինչու որ՝ անատեղը մեծ նե- 21
ղութիւն պիտի ըլլայ , անանկ որ աշխարհին
ստեղծումէն ակըսած մինչև հիմայ անոր պէս
եղած չէ , ու ալ պիտի չըլլայ ։ Եւ թէ որ ան 22

Digitized by Google

օրերը չի կարճըվէին, մէկ մարմին մը չէր կրնար
ապրիլ. բայց ընտրեալներուն համար՝ ան օրերը
23 պիտի կարճըվին։ Ապա եթէ որ մէկը ձեզի
ըսէ, Ահա Քրիստոս հոս է կամ հոն, մի՛ հաւ-
24 տաք։ Ինչու որ՝ սուտ քրիստոսներ և սուտ
մարգարէներ պիտի ելլան, ու մեծամեծ նշաններ
և հրաշքներ պիտի ցուցընեն. անանկ որ՝ եթէ
25 հնար ըլլար, ընտրեալներն ալ պիտի մոլորցու-
նէին։ Ահա առաջուց ձեզի ըսի։ Ապա թէ որ
26 ըսեն ձեզի՝ թէ Ահա անապատին մէջն է, չելլաք.
և թէ՝ Ահա ծածուկ սենեակներուն մէջն է, մի՛
27 հաւատաք։ Ինչու որ՝ ինչպէս փայլակը որ արև-
ելքէն կելլայ՝ ու մինչև արևմուտքը կերևայ,
28 անանկ պիտի ըլլայ նաև Որդւոյ մարդոյ գալը։
Ինչու որ՝ ուր տեղ մեռած մարմին կայ, հոն
արծիւները կը ժողվըվին։
29 Հետո մը ան նեղութեան օրերէն եսկ՝ արև-
գակը պիտի խաւարի, և լուսինը իր լոյսը չի
պիտի տայ, ու երկինքէն աստղերը պիտի իյնան՝
30 ու երկնից զօրութիւնները պիտի շարժին։ Եւ
ապա Որդւոյ մարդոյ նշանը պիտի երևայ երկին-
քը, և անատեն բոլոր ազգերը պիտի ողբան. ու
Որդին մարդոյ պիտի տեսնան երկինքի ամպերուն
վրայ եկած՝ զօրութիւնով, և շատ փառքով։
31 Եւ իր հրեշտակները պիտի խրկէ մեծ փողով,
ու պիտի ժողվեն իր ընտրեալները չորս հովերէն՝
երկինքի մէկ ծայրէն մինչև մէկալ ծայրը։
32 Թուզին ծառէն առակ մը տրվեցէք. որ երբ
անոր ճուղերը կրկակուղնան, ու տերևը կը-
33 ցրցուի՝ գիտէք թէ ամառը մօտ է։ Նոր պէս՝ դուք
ալ երբոր աս ամէն բաները տեսնաք՝ գիտցէք
34 որ մօտ է դուռներուն քով։ Ճշմարիտ կըսեմ՝
ձեզի՝ Որ աս ազգը պիտի չանցնի, մինչև որ աս
35 ամէն բաները ըլլայ։ Երկինք և երկիր պիտի
անցնին, ու իմ խօսքերս չի պիտի անցնին։
36 Բայց ան օրվանը և ան ժամին համար՝ մէկը

Digitized by Google

չի գիտեր , ոչ երկնից հրեշտակները , և ոչ Որ-
դին , հապա միայն Հայր ։ Այլ ինչպէս որ Նոյի 37
օրերը եղան , Որդւոյ մարդոյ գալն ալ անանկ
պիտի ըլլայ ։ Ինչու որ՝ ինչպէս էին ան օրերը 38
ջրհեղեղէն առաջ , կուռէին՝ կըխըմէին՝ կնիկ
կառնէին՝ ու էրիկ կառնէին , մինչև ան օրը՝ որ
Նոյ տապանը մըտաւ , և չի գիտցան՝ մինչէ որ 39
ջրհեղեղը եկաւ , ու ամէնքը կորսընցուց ։ Որ-
դւոյ մարդոյ գալն ալ անանկ պիտի ըլլայ ։ Անա- 40
տեղը թէ որ երկու հոգի արտի մը մէջ ըլլան՝ մէ-
կը պիտի առնըվի , ու մէկալը ձըգվի ։ Եւ թէ որ 41
երկու հոգի մէկ աղացքի քարի վրայ աղալու ըլ-
լան , մէկը պիտի առնըվի՝ ու մէկալը ձըգվի ։
Արթուն կեցէք , ինչու որ՝ չէք գիտեր որ ժա- 42
մուն ձեր տէրը կուգայ ։ Անիկա գիտցէք , որ 43
եթէ տանըտէրը գիտնար՝ թէ գիշերվան որ ժա-
մուն գողը կուգայ , արթուն կըկենար՝ և թող
չէր իսար իր տունին տակէն փոս փորել ։ Անոր 44
համար դուք ալ պատրաստ կեցէք , ինչու որ
անանկ ժամու մը՝ որ դուք չէք սպասեր , Որդին
մարդոյ կուգայ ։ Ուստի ո՞վ է ան հաւատարիմ 45
և իմաստուն ծառան՝ որ իր տէրը անիկա իր ծա-
ռաներուն վրայ դրաւ , որ ատենին անոնց կերա-
կուր տայ ։ Երանի՜ է ան ծառային , որ իր տէրը 46
եկած ատենը՝ ինքը անանկ ըրած պիտի գտնայ ։
Ճշմարիտ կըսեմ ձեզի , որ անիկա իր բոլոր ու- 47
նեցածին վրայ վերակացու պիտի ընէ ։ Հապա 48
թէ որ չար ծառան իր սրտին մէջէն ըսէ , Իմ տէ-
րը ուշանայ գալ , և սկսի իր ընկեր ծառանե- 49
ը ծեծել , գինովներուն հետը ուտել ու խըմել ։
Ան ծառային տէրը պիտի գայ մէկ օր մը՝ որ չի 50
սպասեր , և մէկ ժամու մը՝ որ չի գիտեր ։ և 51
անիկա մէջ տեղէն պիտի կըտրէ , ու անոր բաժի-
նը կեղծաւորներուն հետը պիտի դնէ ։ Հոն պիտի
ըլլայ լալ՝ և ակռաներու կրճըռցունել ։

Digitized by Google

ԳԼ · ԻԵ ։

1 Անատեն երկնից թագաւորութիւնը պիտի
նման է տասը կուսանքներու, որոնք իրենց
լապտերները առին՝ փեսային ու հարսին առջևը
2 ելլելու գացին։ Անոնցմէ հինգը յիմար էին, և
3 հինգը՝ իմաստուն։ Յիմարները լապտերները
4 առին, ու հետերնին եղ չառին։ Բայց իմաս-
տունները իրենց լապտերներուն հետ ամաններ-
5 ով եղ ալ առին։ Եւ փեսան որ ուշացաւ,
6 ամէնն ալ թրմրեցան և քնացան։ Ու կէս գի-
շերին ձայն մը եղաւ. Ահա փեսան կուգակոր՝
7 անոր առջևը ելէք։ Անատենը ամէն կուսանքնե-
8 րը ելան, ու լապտերնին շտկեցին։ Յիմարները
ըսին իմաստուններուն, Ձեր եղէն մեզի տուէք.
9 ինչու որ մեր լապտերները կը մարինկոր. Պա-
տասխան տուին իմաստունները՝ և ըսին, Գուցէ
մեզի ու ձեզի բաւական չըլլար. բայց գացէք ծա-
10 խողներուն՝ և գնեցէք ձեզի համար. Երբոր
անոնք գացին գնելու՝ փեսան եկաւ, ու պատ-
բաստ եղողները անոր հետ հարսնիք մտան, և
11 դուռը գոցվեցաւ։ Ետքը մէկալ կուսանքները
12 եկան՝ ու ըսին. Տէր Տէր, բաց մեզի։ Անիկա
պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ. Ճշմարիտ կըսեմ՝
13 ձեզի՝ թէ Ես ձեզ չեմ՝ ճանչնար։ Ուրեմն արթ-
ուն կեցէք, ինչու որ՝ ոչ օրը գիտէք, և ոչ
ժամը։
14 Ինչպէս հեռու աշխարհ գացող մարդ մը՝ կան-
չեց իր ծառաները, և իր ունեցածը անոնց տը-
15 ուաւ։ Մէկի մը տուաւ՝ հինգ քանքար, ու մէ-
կի մը երկուք, և մէկի մը՝ մէկ, ամէն մէկուն՝
16 իր կարողութեանը չափ, ու գնաց։ Ան որ
հինգ քանքարը առաւ՝ գնաց շուտ մը անիկա բա-
17 նեցուց, և ուրիշ հինգ ալ շահեցաւ։ Նմանա-
պէս ան որ երկուք՝՝՝

հեցաւ : Եւ ան որ մէկ առաւ՝ գնաց գետինը փո- 18
թեց , ու իր տէրոջը առակը ծածկեց : Հ՝ետ ժա- 19
մանակէն ետև ան ծառաներուն տէրը եկաւ , և
անոնց հետհաշիւ ըրաւ : Եւ ան որ հինգ քան- 20
քար առաւ՝ եկաւ ուրիշ հինգ քանքար ալ բե-
րաւ , ու ըսաւ . Տէր՝ հինգ քանքար տուիր ինծի ,
ահա ուրիշ հինգ քանքար ալ անոր վրայ շահե-
ցայ : Ըսաւ անոր իր Տէրը , Ապրիս՝ բարի ու 21
հաւատարիմ ծառայ , դուն որ քիչ բանի մը
վրայ հաւատարիմ ես՝ քեզ շատ բաներու վրայ
պիտի դնեմ . մտիր քու տէրոջդ ուրախութեանը
մէջ : Անիկա ալ որ երկու քանքար առեր էր՝ 22
եկաւ , ու ըսաւ . Տէր երկու քանքար տուիր ին-
ծի , ահա ուրիշ երկու քանքար ալ՝ որ անոր վրայ
շահեցայ : Ըսաւ անոր իր տէրը , Ապրիս՝ բարի
ու հաւատարիմ ծառայ , դուն որ քիչ բանի մը 23
վրայ հաւատարիմ ես , քեզ շատ բաներու վրայ
պիտի դնեմ . մտիր քու տէրոջդ ուրախութեանը
մէջ : Անիկա ալ որ մէկ քանքար առեր էր՝ եկաւ 24
ու ըսաւ , Տէր գիտէի որ դուն պինտ մարդ մըն
ես . կը քաղես ան՝ որ դուն չես ցաներ , ու կը ժողո-
վես անկէց՝ որ չես փռեր . վախցայ , գացի քու 25
քանքարը գետինին մէջ ծածկեցի . ուստի ահա՝
քունը քեզի : Պատասխան տուաւ տէրը՝ ու 26
ըսաւ անոր . Չար և ծոյլ ծառայ՝ գիտէիր որ չի
ցանած տեղէն կը քաղեմ , ու չի փռուած տեղէն
կը ժողվեմ , պէտք էր քեզի իմ առակը սեղանա- 27
ւորին տայիր , և ես կուգայի՝ շահովը կառնէի
իմը : Ուստի առէք ատկէց քանքարը , ու տասը 28
քանքար ունեցողին տուէք : Ինչու որ՝ ամէն ով 29
որ ունի նէ՝ պիտի տրուի , ու էվելնայ . և ով որ
չունի նէ՝ ունեցածն ալ ատկէց պիտի առնուի :
Եւ ատ անշահ ծառան՝ դուրսի մութը հանեցէք . 30
հոն պիտի ըլլայ լալ ու ակռաները կրճտցու-
նել :

Եւ երբոր Որդին մարդոյ իր փառքովը գայ՝ ու 31

Digitized by Google

բոլոր հրեշտակները իրեն հետ, անտառնը իր
32 փառաց աթոռին վրայ պիտի նըստի։ Եւ անոր
առջևը պիտի ժողվըվին բոլոր ազգերը՝ ու անոնք
մէկըզմէկէ պիտի զատէ, ինչպէս որ հովիւ մը ոչ-
33 խարներէն այծերը կըզատէ։ Ու ոչխարները
իր աջ կողմը պիտի կայնեցունէ, և այծերը՝ ձախ
կողմը։
34 Ընատեն թագաւորը աջ դին կայնողներուն
պիտի ըսէ, Եկէք իմ Հօրըս օրհնածները՝ աշ-
խարհի սկիզբէն ձեզի համար պատրաստըված
35 թագաւորութիւնը ժառանգեցէք։ Ինչու որ
անօթեցայ՝ և ինծի ուտելիք տուիք. ծարաւեցայ՝
ու խըմցուցիք ինծի. օտարական էի՝ և իս ներս
36 առիք. մերկ էի, և դուք իս հագվեցուցիք. հի-
ւանդ էի, ու տես եկաք ինծի. բանտի մէջ էի՝ և
37 ինծի եկաք։ Ընատեն արդարները անոր պա-
տասխան պիտի տան՝ ու ըսեն. Տէր՝ երբ մենք
քեզ անօթի տեսանք՝ և կերակրեցինք. կամ ծա-
38 րաւ, ու արբուցինք։ Երբ քեզ օտարական տե-
սանք՝ և ներս առինք, կամ մերկ՝ ու հագվեցու-
39 ցինք։ Երբ քեզ հիւանդ՝ կամ բանտի մէջ տե-
40 սանք, և քեզի եկանք։ Պատասխան պիտի տայ
թագաւորը՝ ու ըսէ անոնց, Ճշմարիտ կըսեմ
ձեզի, որովհետև առ եղբայրներուս պիտոյ պըզ-
տիկներէն մէկին ըրիք՝ ինծի ըրիք։
41 Ընատենը ձախ դին կեցողներուն ալ պիտի
ըսէ, Ա՛ռէկ դի գացէք ինծմէ անիծեալներ՝ յաւի-
տենական կրակին մէջը, որ պատրաստած է Սա-
42 տանային՝ և իր հրեշտակներուն։ Ինչու որ ա-
նօթեցայ, և ինծի ուտելիք չի տուիք. ծարվե-
43 ցայ՝ ու ինծի չի խըմցուցիք. օտարական էի՝ և իս
ներս չառիք. մերկ էի՝ և իս չի հագվեցուցիք. հի-
ւանդ ու բանտի մէջ էի, և իս տեսնալու չեկաք։
44 Ընատենը անոնք ալ պատասխան պիտի տան՝ ու
ըսին, Տէր՝ մենք քեզ երբ տեսանք անօթի կամ
ծարաւ՝ կամ օտարական, կամ մերկ՝ կամ հի-

Digitized by Google

ւանդ , կամ բանտի մէջ , ու քեզի սպասաւորու-
թիւն չըրինք ։ Ընատենը պատասխան պիտի տայ 45
անոնց՝ ու ըսէ , Ճշմարիտ կըսեմ ձեզի՝ որովհե-
տև ասոնցմէ պինա պըզտիկներէն մէկին չըրիք ,
ինծի ալ չըրիք ։
Եւ անոնք պիտի երթան յաւիտենական տան- 46
ջանքին , ու արդարները՝ յաւիտենական կեան-
քին ։

ԳԼ. ԻԸ. ։

Եւ երբ եղաւ որ Յիսուս լըմընցուց ամէն աս 1
խօսքերը , ըսաւ իր աշակերտներուն ։ Դի- 2
տէք՝ որ երկու օրէն ետև զատիկ կըլլայ , և Որ-
դին մարդոյ կըմատնըվի խաչը ելլալու ։
Ընատեն քահանայապետները՝ ու կարդացող- 3
ները , և ժողովուրդին ծերերը ժող վըվեցան քա-
հանայապետին բակը , որուն անունը Կայիափա
էր . ու խորհուրդ ըրին՝ որ հնարքով մը բռնեն 4
Յիսուսը՝ և մեռցուցեն ։ Բայց կըսէին , Թէ՝ Ո՛չ 5
աս տօնիս մէջ , որ ժողովուրդին մէջը խռովու-
թիւն չըլլայ ։
Երբոր Յիսուս Բեթանիա եկաւ բորոտ Սիմո- 6
նին տունը , կնիկ մը եկաւ իրեն՝ որ ունէր ծան- 7
րագին եղի շիշ մը . և թափեց անոր գլխուն
վրայ՝ սեղանը նըստողներուն առջին ։ Աշակերտ- 8
ները երբոր տեսան , բարկացան՝ ու ըսին , Ինչու-
ատ եղը փուճ տեղը գնաց ։ Ինչու որ՝ կարելի էր 9
ատիկա սուղ գինով ծախել , և աղքատներուն
տալ ։ Յիսուս հասկըցաւ՝ ու ըսաւ անոնց . 10
Ինչու անհանգիստ կընէք ատ կինը , ատիկա բա-
ղէ գործ մը գործեց ինծի ։ Աղքատները ամէն 11
ատեն ձեր հետը ունիք , բայց իս ամէն ատեն ձեր
հետը չունիք ։ Ատոր ատ եղը իմ մարմինիս վրայ 12
թափելը՝ իմ թաղվելս նշանակեց ։ Բայց ճշմարիտ 13
կըսեմ ձեզի , Թէ բոլոր աշխարհի մէջ՝ ուր որ աս
աւետարանս քարոզվի , ատոր ըրածն ալ պիտի
խօսվի՝ ինքը յիշելու համար ։

Digitized by Google

14 Ընտանն տասներկուքին մէկը՝ որ Յուդա Ի-
կարիովտացի կըսուէր , գնաց քահանայապետնե-
15 րուն՝ ու ըսաւ . Ի՞նչ կրկամիք տալ ինծի , և ես
անիկա մատնեմ ձեզի , ու անոնք եռասուն կտոր
16 արծաթ իրեն կշառեցին ։ Եւ անկէ ետև պատե-
հութիւն մը կըփնտրուէր , որ անիկա մատնէ
անոնց ։
17 Եւ բաղարջակերքին առջի օրը աշակերտները
Յիսուսին եկան՝ և ըսին . Ո՞ւր կուզես՝ որ քեզի
18 համար պատրաստենք զատիկը ուտելու ։ Եւ անի-
կա ըսաւ անոնց , Գացէք քաղաքը ան մէկուն
քովը՝ ու ըսէք անոր՝ Վարդապետը կըսէ , ժամա-
նակը մօտ է , աշակերտներուս հետ մէկ տեղ քու
19 քովը պիտի ընեմ զատիկը ։ Եւ աշակերտները
ըրին՝ ինչպէս որ հրաման ըրան անոնց Յիսուս ,
ու պատրաստեցին զատիկը ։
20 Եւ երբոր իրիկուն եղաւ՝ տասներկու աշա-
21 կերտներուն հետը սեղանը նստաւ ։ Եւ երբոր
կուտէին անոնք՝ ըսաւ . Ճշմարիտ կըսեմ ձեզի՝
22 որ ձեզմէ մէկը իս պիտի մատնէ ։ Ու շատ տըրտ-
մեցան , և ամէն մէկը անոնցմէ ակըսեցին ըսել
23 անոր , Տէր՝ ես եմ մի ։ Ընիկա պատասխան տը-
ւաւ՝ ու ըսաւ . Ան՝ որ իմ հետս իր ձեռքը պը-
24 նակը խօթեց , նոյնը պիտի մատնէ իս ։ Որդին
մարդոյ կերթայ՝ ինչպէս որ գրված է անոր հա-
մար . բայց վայ՝ ան մարդուն՝ որուն ձեռքովը Որ-
դին մարդոյ պիտի մատնըվի . աղէկ էր ան մար-
25 դուն , որ ծընած չըլլար ։ Պատասխան տըւաւ
Յուդան՝ որ անիկա պիտի մատնէր՝ ու ըսաւ ,
Վարդապետ՝ ես եմ մի . ըսաւ անոր՝ Դուն ըսիր ։
26 Եւ դեռ որ անոնք կուտէին , Յիսուս հաց
առաւ՝ օրհնեց ու կըտրեց , և տըւաւ աշակերտ-
ներուն՝ ու ըսաւ , Առէք կերէք՝ սա է իմ մարմի-
27 նը ։ Եւ գաւաթը առաւ , գոհացաւ՝ տըւաւ
28 անոնց ու ըսաւ , Ամէնքդ ալ խըմեցէք ատկէց .
ինչու որ ատիկա է իմ արիւնը նոր ուխտի , որ

Digitized by Google

շատերուն համար կրթափվի՝ մեղքերու թողու-
թեան համար ։ Սակայն ձեզի կըսեմ , որ ալ 29
ասկէ ետև որթին պտուղէն չի պիտի խըմեմ ,
մինչև ան օրը՝ երբոր ձեր հետը անիկա նորէն խը-
մեմ իմ Հօրըս թագաւորութեանը մէջը ։
Եւ օրհնեցին՝ ու ելան Ձիթենեաց լեռը ։ Ան-30
ատենը ըսաւ անոնց Յիսուս , Դուք ամէնքդ ասս 31
գիշեր ինծմէ պիտի գայթակղիք . ինչու որ՝ գրված
է , թէ՝ Հովիւը պիտի զարնեմ , ու հօտին ոչ-
խարները պիտի տարտղնին ։ Եւ յարութիւն 32
առնելէս ետև՝ ձեզմէ առաջ Գալիլեա պիտի եր-
թամ ։ Պատասխան տըւաւ Պետրոս՝ ու ըսաւ 33
անոր . Թէպէտ ամէնն ալ քեզմէ գայթակղին ,
բայց ես չի պիտի գայթակղիմ ։ Ըսաւ անոր Յիս- 34
ուս , Ճշմարիտ կըսեմ , քեզի՝ որ՝ Այս գիշեր՝
գեռ հաւը չի խօսած , իրեք անգամ իս պիտի ու-
րանաս ։ Ըսաւ անոր Պետրոս . Թէ և քեզի հետ 35
մեռնելու հասնիմ՝ քեզ չեմ ուրանար . ասանկ
կըսէին նաև ամէն աշակերտները ։
Անատենը Յիսուս անոնց հետ գեղ մը եկաւ , 36
որուն անունը Գեթսեմանի էր , ու ըսաւ անոնց .
Հոս նըստեցէք՝ մինչև ես երթամ աղօթք ընեմ ։
Եւ իր հետը առնելով Պետրոսը ու Զեբեդոսին 37
երկու որդիքը , սկըսեց տրտմիլ և հոգալ ։ Անա- 38
տենը ըսաւ անոնց , Իմ՝ անձրս մեռնելու չափ
տրտում է . հոս կեցէք , և իմ հետս արթուն
մնացէք ։ Ու քիչ մը առաջ գնաց՝ երեսին վրայ 39
ինկաւ , աղօթք ըրաւ՝ և ըսաւ , Ո՛վ Հայր իմ՝
թէ որ կարելի է , թող ասս գաւաթը ինծմէ անց-
նի . բայց ոչ թէ ինչպէս ես կուզեմ , հապա՝
ինչպէս որ դուն ։ Եւ կուգայ աշակերտներուն՝ ու 40
կը գտնայ անոնք քունի մէջ , և կըսէ Պետրոսին .
Ատանկ մէկ ժամ մը չի կրցաք հետս արթուն կե-
նալ ։ Արթուն կեցէք և աղօթք ըրէք՝ որ փոր- 41
ձութեան մէջ չի մնաք . հոգիս յօժար է , բայց
մարմինը՝ տկար ։ Դարձեալ երկրորդ անգամ 42

Digitized by Google

գնաց աղօթք ըրաւ Յիսուս՝ ու ըսաւ , Ո՛վ
Հայր իմ՝ եթէ հնար ըլլար սա գաւաթը ինծմէ
անցնիլ , հապա թէ չէ՝ կրնամ անիկա . քու
43 կամքդ թող ըլլայ։ Եւ նորէն եկաւ անոնք քունի
մէջ գտաւ . ինչու որ իրենց աչքերը ծանրացած
44 էին։ Թողուց անոնք՝ ու գնաց երրորդ անգամ
աղօթք ըրաւ , և դարձեալ նոյն խօսքը ըսաւ։
45 Ընտրեալները եկաւ աշակերտներուն՝ ու ըսաւ անոնց .
Ասկէ ետև քնացէք՝ և հանգչեցէք . ահա ժամը
հասաւ , և Որդին մարդոյ մեղաւորներուն ձեռքը
46 կըմատնըվի։ Ելէք ասկէց երթանք , ինչու որ
ահա հասաւ անիկա՝ որ իս պիտի մատնէ։
47 Եւ դեռ անիկա ասոր կըխօսէր , մէ՛յմալ
Յուդան տասներկուքէն մէկը , եկաւ . և իր հե-
տը շատ բազմութիւն սուրերով ու բիրերով ,
48 քահանայապետներէն և ժողովուրդին ծերերէն։
Եւ ան՝ որ պիտի մատնէր զինքը , անոնց նշան մը
տըւաւ՝ ու ըսաւ , Ո՛վ որ ես պագնեմ նէ՝ ան է ,
49 անիկա բռնեցէք։ Եւ շուտ մը Յիսուսի գալով՝
ըսաւ , Ողջ կեցիր վա՛ղդապետ՝ ու պագաւ անի-
50 կա։ Եւ Յիսուս ըսաւ անոր , Ընկեր՝ ինչո՞ւ հա-
մար եկար դուն . անատեղը եկան ձեռք զարկին
51 Յիսուսի՝ ու բռնեցին անիկա։ Եւ մէ՛յմալ Յի-
սուսի հետ եղողներուն մէկը ձեռքը երկընցուց ,
և իր սուրը հանեց՝ ու զարկաւ քահանայապետին
52 ծառային , և անոր ականջը մէկդի հանեց։ Ըն-
ատեն Յիսուս ըսաւ անոր , Սուրդ իր տեղը
դարձուր . ինչու որ՝ ամէն սուր առնողները սու-
53 րով պիտի իյնան։ Կրկարծես՝ թէ չեմ կրնար
իմ Հօրրս աղաչել , և հիմայ հոս հասցունէ ինծի
54 տասներկու գունդէն էվել հրեշտակ։ Այլ ինչ-
պէս պիտի կատարվի գիրքերը , թէ պէտք է
ասանկ ըլլալ։
55 Ընատեն ըսաւ Յիսուս բազմութեանը , Իբր
թէ գողի վրայ ելաք՝ սուրերով ու բիրերով իս
բռնելու . ամէն ատեն տաճարին մէջը ձեզի հետ

կընտէի՝ և կըտրվեցուներ , ու իս չի բռնեցիք ։ 56
Բայց աս ամէն բաները եղաւ՝ որ կատարվին
մարգարէից գիրքերը . անատենը բոլոր աշակերտ-
ները թողուցին անիկա՝ ու փախան ։
Եւ անոնք բռնեցին Յիսուսը՝ Կայիափա քա- 57
հանայապետին տարին , ուր որ կարդացողները
ու ծերերը ժողվվեր էին ։ Եւ Պետրոս հեռու- 58
էն անոր ետևէն գնաց՝ մինչև քահանայապետին
բակը , ու ներս մտաւ սպասաւորներուն հետը
նըստաւ , որ վերջը տեսնայ ։ Ուստի քահանայա- 59
պետները և բոլոր ժողովքը Յիսուսի վրայ սուտ
վկայութիւն մը կըփնտրռէին , որ զինքը սպան-
նեն . ու չէին գտնար՝ ան շատ սուտ վկաներէն 60
ալ որ եկած էին . ետքը երկու սուտ վկայ եկան ,
կըսէին թէ՝ Ասիկա կըզուրցէր , Ես կրնամ Ա- 61
ռուծոյ տաճարը քակել , և իրեք աւուր մէջը շի-
նել ։ Ու քահանայապետը կայնելով՝ ըսաւ անոր , 62
Պատասխան մը չես իտար . ինչ գանգատ կը-
նենկոր ասոնք քեզի համար ։ Եւ Յիսուս լռե- 63
կեցաւ . պատասխան տրաւ քահանայապետը՝ ու
ըսաւ անոր , Կենդանի Աստուծով քեզ կերդ-
մընցուցնեմ՝ որ մեզի ըսես , թէ դուն ես մի Քրիս-
տոս Որդին Աստուծոյ ։ Ըսաւ անոր Յիսուս , 64
Դուն ըսիր . բայց կըսեմ ձեզի , Ասկէ ետև պի-
տի տեսնաք Որդին մարդոյ՝ Օրութեան աջ
կողմը նըստած , և երկինքին ամպերովը եկած ։
Անատեն քահանայապետը՝ իր լաթերը պատռեց՝ 65
ու ըսաւ , Հայհոյութիւն ըրաւ . ալ ինչ պէտք
է մեզի վկաներ . ահա հիմայ լըսեցիք աստոր հայ-
հոյութիւնը . ձեզի ինչ հաճելի է . անոնք պա- 66
տասխան տըւին ու ըսին , Մահապարտ է ։ Ան- 67
տատեն անոր երեսն ի վեր թուքին , ու բըռունց-
ներով ծեծեցին անիկա . ոմանք ալ ապտակ կըզար-
նէին , և կըսէին . Մարգարէացիր մեզի՝ դուն 68
Քրիստոս , ո՞վ է ան՝ որ քեզի զարկաւ ։
Բայց Պետրոս դուրսը բակը նըստեր էր . մէկ 69

Digitized by Google

աղջիկ ծառայ մը եկաւ անոր՝ ու ըսաւ , Դուն
70 ալ Գալիլեացի Յիսուսի հետն էիր։ Ան ամէ-
նուն առջևը ուրացաւ՝ ու ըսաւ , Թէ՝ Չեմ գի-
71 տեր դուն ինչ կըխօսիս։ Եւ երբոր դուռնէն
դուրս ելաւ՝ ուրիշ կնիկ մը ինքը տեսաւ , և հոն
եղողներուն ըսաւ , Ասիկա ալ Յիսուս Նազով-
72 ացիին հետն էր։ Եւ Պետրոս նորէն երդում
ընելով ուրացաւ , Թէ՝ Ես ան մարդը չեմ գի-
73 տեր։ Ու քիչ մը ետեւէն ետև հոն եղողները
եկան՝ և ըսին Պետրոսին , Հշմարիտ դուն ալ
անոնցմէ ես . ինչու որ՝ քու խօսքդ ալ քեզ
74 յայտնի կընէ։ Ան սկսաւ անիծել ու երդում
ընել , Թէ՝ Ես ան մարդը չեմ գիտեր . և
75 շուտ մը հաւը խօսեցաւ։ Եւ Պետրոս Յիսուսի
ըսած խօսքը միտքը բերաւ , Թէ՝ Դեռ հաւը չի
խօսած՝ իրեք անգամ՝ պիտի ուրանաս իս . ու
դուրս ելաւ՝ դառն արցունք լացաւ։

ԳԼ · ԻԷ։

1 Երբոր առաւու եղաւ , բոլոր քահանայապետ-
ները ու ժողովուրդին ծերերը խորհուրդ
2 ըրին Յիսուսի համար անիկա մեռցուցնելու։ Կա-
պեցին անիկա՝ և առին գացին . ու Պոնտացի Պի-
զատոս դատաւորին ձեռքը տուին։
3 Ան՝ Յուդան՝ որ անիկա մատնեց , տես-
նելով թէ դատապարտուեցաւ , զեղջի եկաւ , ու
արծաթը ետ դարձուց քահանայապետներուն՝ և
4 ժողովուրդին ծերերուն . ու ըսաւ , Մեղայ , որ
անմեղ արիւն մատնեցի . և անոնք ըսին , Ի՞նչ
5 հոգը չէ , դուն գիտես։ Եւ արծաթը տաճարին
մէջ ձգեց՝ ու դուրս ելաւ , և գնաց ինքզինքը
6 խեղդեց։ Քահանայապետն երն ալ արծաթը առ-
նելով՝ ըսին , Արժան չէ ասիկա կորբանին մէջ
7 դնել . ինչու որ արիւնի գին է։ Խորհուրդ
ընելով անով բրուտին արտը ծախու առին՝ օտար-
8 ներուն գերեզմանի համար։ Անոր համար՝ ան

Digitized by Google

արտը արիւնի արտ ըսվեցաւ մինչև այսօր։ Ան-
ատենը կատարվեցաւ Երեմիա մարգարէին ձեռ-
քով ըսվածը, Եւ առին երսուն արծաթը՝ ծախ-
վածին գինը, որ Իսրայէլի որդոցմէն սահմա-
կեցին։ Եւ տուին անիկա բրուտին արտին, 10
ինչպէս որ ինծի հրաման ըրաւ Տէրը։
Եւ Յիսուս դատաւորին առջևը կայնեցաւ. 11
դատաւորը հարցուց իրեն՝ ու ըսաւ, Իրէանու-
րուն թագաւորը դուն ես, և Յիսուս ըսաւ,
Դուն կըսես։ Ու քահանայապետներէն և ծերե- 12
րէն զրպարտվելու ատենը բան մը պատասխան
չի տուաւ։ Անատենը Պիղատոս ըսաւ իրեն, 13
Չ�ե՞ս լսեր՝ որչափ քեզի դէմ կըվկայեն ատոնք։
Եւ անոր բան մը պատասխան չի տուաւ, մինչև 14
որ շատ զարմացաւ դատաւորը։
Բայց դատաւորը սովորութիւն ունէր, որ 15
ան տօնին կապված մը արձակէր ժողովուրդին, ո՞վ
որ կուզէին։ Եւ անատենը Յեսու Բարաբբա 16
անունով մէկ երևելի կապեալ մը ունէին. եր-
բոր ժող վրվեցան՝ ըսաւ անոնց Պիղատոս, Ա՞ս 17
երկուքէն որը կուզէք՝ որ ձեզի արձակեմ. Յե-
սու Բարաբբա՞ն՝ թէ Յիսուսը, որ Քրիստոս
կըսվի։ Ինչու որ գիտէր՝ թէ նախանձութեան 18
համար մատնեցին անիկա։
Եւ երբոր ատեանը նըստեր էր, իր կնիկը 19
խրկեց իրեն՝ ու ըսաւ, Ան արդարին հետը դուն
բան մը չունիս. ինչու որ՝ այսօր երազիս մէջ
շատ դիպուածներ անցան իմ վրայէս ատոր հա-
մար։
Բայց քահանայապետները և ծերերը ժողո- 20
վուրդը հաւանեցուցին, որ Բարաբբան ուզեն՝
ու Յիսուսը կորսընցունեն։ Պատասխան տուաւ 21
փաստաւորը՝ ու ըսաւ անոնց. Ա՞ս երկուքէս որը
կուզէք՝ որ ձեզի արձակեմ. և անոնք ըսին՝ Բա-
րաբբան. Ըսաւ անոնց Պիղատոս, Ապա ի՞նչ 22
ընեմ Յիսուսը՝ որ Քրիստոս կըսվի։ Ամենն-ալ 23

Digitized by Google

լոին , Թող խաչվի . և ասաւ անոնց , Ի՞նչ չար
գործ ըրաւ . և անոնք ևս առաւել կաղաղակէին՝
24 ու կըսէին , Թող խաչվի ։ Եւ Պիղատոս տես-
նալով՝ որ օգուտ մը չըլլար , հապա ալ աւելի
խռովութիւն կըլլայ , ջուր առաւ՝ ձեռքերը ը-
ւսաց ժողովուրդին առջևը՝ և ըսաւ , Ես ատ ար-
դարին արունէն անպարտ եմ . դուք գիտէք ։
25 Պատասխան տուաւ բոլոր ժողովուրդը՝ ու ըսաւ ,
Ա՛տոր արիւնը մեր վրայ՝ և մեր զաւակներուն
26 վրայ ։ Ա՛նատենը Յեսու Բարաբբան արձակեց
անոնց , և Յիսուսը ծեծելով ձեռքերնին տուաւ՝
որ խաչվի ։
27 Ա՛նատենը դատաւորին զինուորները պալատին
ներսը առին Յիսուսը , ու բոլոր զինուորները
28 գունդը անոր վրայ ժողվեցին . մերկացուցին զին-
քը՝ և կարմիր վերարկու մը հագցուցին անոր ։
29 Ու փուշերէ թագ մը ոլորելով՝ իր գլուխը դրին ,
և եղէգ մը իր աջ ձեռքը . և անոր առջևը ծըն-
կան վրայ գալով՝ ծաղր կընէին ու կըսէին , Ողջ
30 կեցիր Հրէից թագաւոր ։ Ու թուքնելով անոր
վրայ՝ եղէգը կառնէին , և անոր գլուխը կը ծեծէ-
31 ին ։ Եւ երբոր ծաղր ըրին անիկա՝ կարմիր վե-
րարկուն վրայէն հանեցին , ու իր լաթերը իրեն
հագցուցին , և տարին անիկա խաչը հանելու ։
32 Եւ դուրս ելան՝ Կիւրենացի մարդ մը գտան
Սիմոն անունով , անիկա բռնեցին՝ որ անոր խա-
33 չը վերցունէ ։ Ու եկան Գողգոթա ըսված տեղը ,
34 որ է գլուխ կտրելու տեղ ։ Իրեն գինին տուին
լեղիով խառնված՝ որ խըմէ , և երբ որ համը ա-
35 ռաւ , խըմել չէր ուզեր ։ Եւ խաչը հանեցին
անիկա . անոր լաթերն ալ վիճակով բաժնեցին ,
որ մարգարէին ըսած խօսքը կատարվի , Իմ լա-
թերս իրենց մէջը բաժնեցին , և իմ կապայիս
36 վրայ վիճակ ձգեցին ։ Ու նըստէր անիկա կըսպա-
37 հէին ։ Եւ անոր գլխուն վրան իր յանցանքը
գրված՝ դրին , թէ՝ Ա՛սիկա է Յիսուս Հրէանե-

Digitized by Google

բուն թագաւորը։ Ընտանենը անոր հետ երկու- 38
գողեր ալ խաչեցին. մէկը անոր աջ դիէն, և մէ-
կալը՝ ձախ դիէն։
Եւ անոնք որ կանցնէին՝ կը հայհոյէին անոր, 39
գլուխնին կը շարժէին՝ ու կըսէին. Վա՜խ՝ որ տա- 40
ճարը կը քակէիր, և իրեք օրը կը շինէիր ան. դուն
քեզ ապրեցուր. թէ որ Որդի Աստուծոյ ես՝ իջիր
ատ խաչէդ։ Ընանկ ալ քահանայապետները 41
կարդացողներուն և ծերերուն հետ ծաղր կընէին՝
ու կըսէին. Ուրիշները ապրեցուց, ինքզինքը 42
չի՛ կրնար ապրեցուներ. թէ որ Իսրայէլի թա-
գաւորն է՝ թող իջնայ հիմայ խաչէն, և իրեն
հաւատանք։ Թէ որ Աստուծոյ յուսացեր է, հի- 43
մայ թող փրկէ ատիկա՝ եթէ կուզէ ատիկա. ին-
չու որ ըսաւ թէ՝ Ես Որդի Աստուծոյ եմ։ Իր 44
հետը խաչված գողերն ալ նոյնպէս կընախատէին
անիկա։
Եւ օրվանը վեց ժամէն մինչև ժամը ինը՝ բո- 45
լոր երկրին վրայ խաւար եղաւ։ Եւ ժամը իններին 46
Յիսուս մեծ ձայնով մը կանչեց՝ ու ըսաւ, Էլի՛
Էլի՛՝ լամա սաբաքթանի, որ ըսել է՝ Աստուած
իմ՝ Աստուած իմ, իս ինչո՞ւ թողուցիր։ Անոնց- 47
մէ ոմանք՝ որ հոն կայներ էին, երբոր լսեցին՝ կը-
սէին, Ատիկա Եղիան կը կանչէկոր։ Եւ շուտ 48
մը անոնցմէ մէկը վազեց սպունգ մը առաւ քացա-
խով լեցուն, ու անցուց եղէգի մը՝ տուաւ անոր
որ խըմէ։ Ու մէկալները կըսէին՝ Թո՛ղ տուր նայ- 49
ինք թէ Եղիան կուգա՞ ատիկա ազատելու։
Եւ Յիսուս դարձեալ մեծ ձայնով կանչեց՝ ու 50
հոգին արձակեց։
Եւ մէյմալ տաճարին վարագուրը վերէն 'ի 51
վար երկուքէ ճեղքվեցաւ, ու երկիր շարժեցաւ,
և քարերը պատռեցան։ Եւ գերեզմանները բաց- 52
վեցան, ու շատ սուրբ ննջեցեալներու մարմին-
ներ յարութիւն առին։ Եւ գերեզմաններէն 53
ելան անոր յարութենէն ետև՝ մտան սուրբ
քաղաքը, ու շատերուն երևցան։

Digitized by Google

54 Ոպայ հարիւրապետը և իրեն հետ Յիսուսը պահողները, երբոր տեսան շարժմունքը և եղած բաները՝ շատ վախցան, ու ըսին. Ա՛շմարիտ ասիկա Որդի Աստուծոյ էր։
55 Անոնց տեղը շատ կնիկներ ալ կային որ հեռուն կայներ էին՝ և կընայէին, որոնք Գալիլեայէն Յիսուսի ետևէն եկան իրեն ծառայութիւն ընե-
56 լու. որոնց մէջն էր Մարիամ Մագդաղենացին՝ և Մարիամ Յակոբին ու Յովսէփին մայրը, և Զեբեդոսի որդւոց մայրը։
57 Եւ երբոր իրիկուն եղաւ, Արիմաթիայէն մէկ հարուստ մարդ մը եկաւ՝ որուն անունը Յովսէփ
58 էր, որ ինքն ալ Յիսուսի աշակերտ էր։ Այսիկա գնաց Պիղատոսին՝ Յիսուսի մարմինը ուզեց, անատեղը Պիղատոս հրաման ըրաւ՝ որ մարմինը
59 տան։ Եւ Յովսէփ մարմինը առաւ՝ մաքուր
60 կտաւներով փաթթեց, ու դրաւ նոր գերեզմանի մը մէջ՝ որ քարէ փորեց, և գերեզմանին դուռը խըփելու՝ մեծ քար մը գլլտորցուներով գնաց։
61 Անոն էր Մարիամ Մագդաղենացին՝ և մէկալ Մարիամը՝ գերեզմանին դէմը նըստած։
62 Եւ վաղվան օրը՝ որ ուրբաթէն ետև է, քահանայապետները և Փարիսեցիները ժողվե-
63 ցան Պիղատոսին քով, ու ըսին. Տէր՝ միտքերնիս եկաւ, որ ան մոլորեցուցիչը իր ողջութեան ատենը կըսէր թէ՝ Իրեք օրէն ետև յարութիւն կա-
64 նեմ։ Ուստի հրաման ըրէ որ մինչև իրեք օր գերեզմանին զգոյշ կենան. չըլլայ թէ իր աշակերտները գիշերանց գան անիկա գողնան, և ժողովուրդին ըսեն, թէ՝ Մեռելներէն յարութիւն առաւ. ու ետքի մոլորութիւնը առջինէն գէշ ը-
65 լայ։ Պիղատոս անոնց ըսաւ, Ունիք պահապան զինուորներ. գացէք՝ զգուշութիւն ըրէք ինչ-
66 պէս որ գիտէք։ Անոնք ալ գացին գերեզմանին զգուշացան, և քարը զմուռեցին հանդերձ զինուորներով։

Digitized by Google

ԳԼ. ԻԲ.

Եւ շաբաթ իրիկուն՝ որ մէկշաբթի կը լուսանար, 1
եկաւ Մարիամ Մագդաղենացին և մէկալ
Մարիամը գերեզմանը տեսանելու։ Ու մէյմալ 2
մեծ շարժ մը եղաւ. ինչու որ՝ Տէրոջը հրեշտակը
երկինքէն իջաւ, դուռնէն մէկդի գլորտրցուց
քարը, ու անոր վրայ նստեցաւ։ Եւ անոր տես- 3
քը էր փայլակի պէս, ու իր լաթերը ձուլի պէս
ճերմակ։ Եւ անոր վախէն պահապանները սար- 4
ատիեցան, ու մեռելի պէս եղան։ Պատասխան 5
տուաւ հրեշտակը՝ ու ըսաւ կնիկներուն, Դուք
մի՛ վախնաք. գիտեմ որ կը խնդրնտրուիք Յիսուսը՝
որ խաչուեցաւ. անիկա հոս չէ՛, ինչու որ՝ յա- 6
րութիւն առաւ, ինչպէս որ ըսաւ. եկէք տեսէք
ան տեղը՝ ուր որ էր։ Եւ շուտ մը գացէք անոր 7
աշակերտներուն ըսէք, թէ՝ Յարութիւն առաւ.
և ահա ձեզմէ առաջ Գալիլեա կերթայ, հոն
պիտի տեսնաք անիկա. ահա ձեզի զուրցեցի։ Ու 8
շուտ մը գերեզմանէն ելան վախով և մեծ ուրա-
խութիւնով՝ կրվազէին աշակերտներուն պատ-
մելու։

Եւ մէյմալ Յիսուս անոնց դէմը ելաւ՝ ու ը- 9
սաւ, Խաղաղ ձեզ։ Եւ անոնք գացին անոր ոտ-
քը բռնեցին՝ ու երկիրպագութիւն ըրին անոր։
Ապատեղը Յիսուս անոնց ըսաւ. Մի՛ վախնաք՝ 10
գացէք իմ եղբայրներուս ըսէք, որ Գալիլեա եր-
թան, ու հոն իս պիտի տեսնան։

Երբոր անոնք գացին՝ մէյմալ զինուորներէն 11
մէկ քանին քաղաքը եկան. ու քահանայապետնե-
րուն պատմեցին բոլոր բաները՝ որ եղաւ։ Եւ 12
անոնք ծերերուն հետ մէկ տեղ ժողվելով
խորհուրդ ըրին՝ շատ ստակ տուին զինուորնե-
րուն, ու ըսին. Ասէք, թէ՝ Անոր աշակերտները 13
գիշերը եկան անիկա գողցան՝ երբոր մենք քնա-

Digitized by Google

14 ցեր էինք։ Եւ թէ որ ասիկա դատաւորին ական-
ջը հասնի՝ մենք անիկա կըհաճեցուցնենք, և ձեզ
15 ապահով կընենք։ Եւ անոնք ըստակը առին՝ ու
սորվածնուն պէս ըրին. և աս ձայնը Իրէաներ-
ուն մէջէն ելաւ՝ մինչև աս օրը։
16 Այլ տասնըմէկ աշակերտները գացին Գալի-
լեա ան լեռը, ուր որ Յիսուս իրենց խօսք տուեր
17 էր։ Երբոր տեսան անիկա՝ երկիրպագութիւն
18 ըրին անոր, ու ոմանք տարակուսեցան։ Եւ Յի-
սուս եկաւ անոնց հետը խօսեցաւ՝ ու ըսաւ, Ամէն
իշխանութիւն ինծի տրըվեցաւ երկինքի ու երկրի
մէջ. ինչպէս որ Հայր իս խրրկեց՝ ես ալ ձեզ
19 կըխրրկեմ։ Գացէք ասկէ ետև բոլոր հեթանոս-
ները աշակերտեցէք. մկրտեցէք անոնք յանուն
20 Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ։ Սորվեցուցէք
անոնց պահել ամէն բաները, ինչ որ ես պատ-
ուիրեցի ձեզի. և ահա ամէն օր ես ձեզի հետ
եմ՝ մինչև աշխարհիս վերջը։

Digitized by Google

ԱՒԵՏԱՐԱՆ ԸՍՏ ՄԱՐԿՈՍԻ ։

ԳԼ. Ա։

Աստուծոյ Որդիին Յիսուսի Քրիստոսի աւետարանին սկիզբը ։ Ինչպէս որ մարգարէներուն մէջը գրված է . Ահա ես իմ հրեշտակը կը խրկեմ քու առջևէդ , որ քու ճամբադ քու առջևը պատրաստէ ։ Ա՝էկ ձայն մը՝ որ անապատին մէջ կը կանչէ , Պատրաստ ըրէք Տէրոջը ճամբան , և շտկեցէք անոր քալելու գետինը ։ Ու եղաւ որ՝ Յոհաննէս անապատին մէջը կը մկրտէր , և ապաշխարութեան մկրտութիւն կը քարոզէր՝ մեղքերու թողութեան համար ։ Եւ բոլոր Հրէաստանի աշխարհը՝ և ամէն Երուսաղէմացիները կերթային անոր , ու կը մկրտուէին անկէց Յորդանան գետին մէջ՝ մեղքերնին խոստովանելով ։ Ու Յոհաննէս հագեր էր ուղտի մազ , և իր մէջքը կապեր է գոտի . ու իր կերակուրը մարախ և լեռան մեղը էր ։ Կը քարոզէր ու կըսէր . Իմ ետևէս ինծմէ զօրաւորը կուգայ , որ ես արժանի չեմ ծռոիլ անոր կօշիկներուն կապերը արձրկել ։ Ես ձեզ ջուրով մկրտեցի , բայց անիկա ձեզ Հոգին Սուրբով պիտի մկրտէ ։

Ան օրերը եղաւ որ՝ Յիսուս Գալիլեացոց Նազարեթէն եկաւ , ու Յոհաննէսէն մկրտուեցաւ Յորդանանին մէջ ։ Եւ շուտ մը ջուրէն որ ելաւ՝ երկինքը բացված տեսաւ , և Աստուծոյ Հոգին աղաւնիի պէս՝ որ անոր վրայ կիջնար ։

11 Զայն մը եկաւ երկինքէն՝ որ կըսէր, Դուն ես
իմ՝ սիրական Որդիս, քեզի հաւնեցայ։
12 Ու շուտ մը հոգին անապատ հանեց անիկա։
13 Եւ ինքը քառասուն օր հոն էր Սատանայէն փոր-
ձըված. ու գազաններու հետ էր, և հրեշտակ-
ները իրեն սպասաւորութիւն կընէին։
14 Եւ Յովհաննէսին մատնըվելէն ետև՝ Յիսուս
Գալիլեա եկաւ, Աստուծոյ աւետարանը աւե-
15 տարանը կըքարոզէր՝ ու կըսէր. թէ՝ Ժամանակը
լըմընցած է, և Աստուծոյ թագաւորութիւնը
հասած է. ապաշխարեցէք՝ և աւետարանին հաւ-
տացէք։
16 Երբոր Գալիլեացոց ծովեզերքէն կանցնէր՝
տեսաւ Սիմոնը ու Սիմոնին եղբայրը Անդրէասը,
որ ծովը ուռկան ձգեր էին. ինչու որ ձուկ բըռ-
17 նող էին։ Եւ ըսաւ անոնց Յիսուս, Իմ ետևէս
եկէք, ու ես ձեզ՝ ընեմ՝ որ մարդու որսորդ ըլ-
18 լաք։ Եւ շուտ մը ուռկանները թողուցին՝ անոր
19 ետևէն գացին։ Եւ անկէց քիչ մը առաջ գնաց՝
տեսաւ Զեբեդոսեան Յակոբոսը և անոր Յո-
հաննէս եղբայրը. անոնք ալ նաւին մէջը երբ
իրենց ուռկանները կըկարկըտէին. ու կանչեց
20 անոնք։ Եւ շուտ մը իրենց հայրը Զեբեդոս
նաւին մէջ ձգելով՝ վարձկաններուն հետ, անոր
ետևէն գացին։
21 Ու մտան Կափառնայում. և իսկոյն շաբաթ
օրը ժողովարանը մըտաւ, կըսորվեցուներ անոնք։
22 Եւ կըզարմանային անոր վարդապետութեանը
վրայ, ինչու որ իշխանութիւնով մը անոնք կը-
սորվեցուներ՝ ու չէ թէ կարդացողներուն պէս։
23 Եւ անոնց ժողովարանին մէջը մէկ մարդ մը կար,
որ պիղծ դև ունէր իր ներսի դին. որ աղաղակեց՝
24 ու ըսաւ, Ով՜ տուր, մենք քեզի հետ ի՞նչ բան
ունինք՝ Յիսո՛ւս Նազովրեցի, ու՞ եկար մեզ կոր-
սընցուներլու. գիտենք քեզ՝ ո՞վ ես. Աստուծոյ
25 Սուրբը։ Յիսուս չախեց անիկա՝ ու ըսաւ, Պա-

Digitized by Google

պանձէ՝ և ել սակէց։ Եւ պիղծ դեւը անիկա գե- 26
գինը զարկաւ, և մեծ ձայնով մը կանչեց, ու
անկէց ելաւ։ Եւ ամէնքը զարմացան, անանկ որ՝ 27
մէկ մէկու հետ կըփրսփրսային ու կըսէին, Ի՞նչ
նոր վարդապետութիւն է աս. ինչու որ իշխա-
նութիւնով պիղծ դեւերուն ալ կըհրամայէ, ու
իրեն կըհնազանդին։ Եւ իր համբաւը Գա- 28
լիլեացիներուն ամէն կողմերը ելաւ։

Ու շուտ մը ժողովարանէն ելաւ՝ Սիմոնին և 29
Անդրէասին տունը եկաւ Յակոբին և Յոհաննէ-
սին հետ։ Ու Սիմոնին զոքանչը ջերմով պառկած 30
էր, և շուտ մը իրեն ըսին անոր համար։ Ու 31
գնաց անոր ձեռքէն բռնեց՝ վերցուց անիկա. ու
ջերմը թող տուաւ անիկա, և անոնց ապասաւո-
րութիւն կընէր։

Եւ երբոր իրիկուն եղաւ՝ արեգակը մնալուն 32
տեղը բոլոր հիւանդները և դիւահարները իրեն
բերին։ Ու բոլոր քաղաքը դուռը ժող վըվեր էր։ 33
Եւ շատ հիւանդներ կերպ կերպ ցաւերէն բժըշ- 34
կեց, և շատ դեւեր հանեց, ու դեւերուն խօսել
չէր իտար. ինչու որ գիտէին անիկա թէ Ի՞նչ-
տոսն է։

Եւ առաւօտուանց լուսցածին պէս ելլալով՝ ելաւ 35
և գնաց անապատ տեղ մը, ու հոն աղօթք կընէր։
Ու Սիմոն և իր հետը եղողները գացին անոր 36
ետևէն։ Եւ երբոր գտան անիկա՝ ըսին իրեն, 37
թէ՝ Ամէնը քեզ կըփընտրտենկոր։ Եւ ըսաւ 38
անոնց, Եկէք երթանք ուրիշ մօտ քաղաքները,
որ հոն ալ քարոզեմ. ինչու որ ասոր համար
եկեր եմ։ Եւ անոնց ժողովարաններուն մէջը 39
կըքարոզէր բոլոր Գալիլեացոց մէջ, ու դեւեր
կըհաներ։

Ա՛էկ բորոտ մը եկաւ անոր՝ կաղաչէր, ծունկ 40
կըչոքէր՝ և կըսէր, Տէր՝ թէ որ կամիս՝ կրնաս իս
մաքրել։ Եւ Յիսուս խղճալով՝ ձեռքը երկն- 41
ցուց, դպաւ անոր՝ ու ըսաւ անոր, Կըկամի՛մ,

Digitized by Google

42 մաքրըվէք։ Եւ երբոր սա ըսաւ անոր՝ շուտ մը բո-
43 ռոտութիւնը անկէց գնաց, ու մաքրըվեցաւ։ Եւ
սաստելով անոր՝ շուտ մը դուրս հանեց անիկա,
44 ու ըսաւ. Զգուշ կեցիր՝ մէկուն բան մը չըսես.
հապա գնա՛ քեզ քահանային ցուցուր, և քու
մաքրըվելուդ ընծայ տուր, որ Մովսէս հրաման
45 ըրաւ՝ անոնց վկայութեան համար։ Եւ անիկա
ելաւ սկըսեց էվելօք քարոզել, ու բանը տարա-
ձայնել, անանկ որ՝ ալ ինքը չէր կրնար յայտնի
քաղաքը մտնալ. հապա դուրս անապատ տեղ-
վանք էր, և ամէն կողմերէն իրեն կուգային։

ԳԼ. Բ։

1 Եւ նորէն Կափառնայում մտաւ քանի մը օրե-
2 րէն ետև. ու լսվեցաւ որ տունն է. և շատե-
րը ժողվվեցան՝ անանկ որ ալ տեղ չի կար ոչ
դռանը քովերն ալ. ու կրխօսէր անոնց Բ.ոսուածոյ
3 բանը։ Եւ կուգային իրեն՝ չորս հոգով վերցու-
4 ցած անդամալոյծ մը կըբերէին։ Եւ երբոր բազ-
մութենէն չէին կրնար մօտ գալու անոր, քակե-
ցին ծածքը ուր որ Յիսուս էր, ու ատիքը որ բա-
ցին, մահիճը վար իջուցին՝ որուն մէջը անդամա-
5 լոյծը կրկենար։ Եւ Յիսուս երբոր անոնց հա-
ւատքը տեսաւ՝ ըսաւ անդամալոյծին, Որդեակ՝
6 քու մեղքերդ ներվին քեզի։ Ու կարդացողնե-
րէն մէկ քանին կային՝ որ հոն նստեր էին, և
7 իրենց սրտին մէջ կրխորհէին, Ինչ է աս, որ
ասիկա հայհոյութիւններ կրխօսի. ո՞վ կրնայ
8 մեղքը թողուլ, բայց Բ.ստուած միայն։ Եւ
Յիսուս իմացաւ իր հոգիին մէջ՝ որ անանկ կը-
խորհին սիրտերնուն մէջը, ու ըսաւ. Ի՞նչ կը-
9 խորհիք սիրտերնուդ մէջը։ Որը դիւրին է, ան-
դամալոյծին ըսել՝ Քու մեղքերդ ներվին քեզի,
եթէ ըսել՝ Ելէ՛ր, մահիճդ առ՝ ու տունը դնա.։
10 Բայց որ կարող ըլլաք գիտնալ, թէ Որդին մար-
դոյ իշխանութիւն ունի երկրի վրայ մեղքերը նե-

Digitized by Google

բելու. (բսաւ անդամալոյծին) Քեզի կըսեմ, Ելէր 11
մահիճդ ամ՝ ու տունդդ գնա։ Եւ ելաւ, շուտ մը 12
իր մահիճը առաւ ամէնուն առջևը դուրս ելաւ,
անանկ որ ամէնը զարմացան, և փառք տըուին
Աստուծոյ՝ ու ըսին, թէ՝ Անանկ բան ամենևին
չի տեսանք։

Ու ելաւ նորէն ծովեզերքը, և բոլոր ժողո- 13
վուրդը իրեն եկաւ, ու կըսորվեցուներ անոնք։
Եւ երբոր կանցնէր՝ տեսաւ Ղևի Ալփէոսեանը, 14
որ մաքս ընդունելու նստեր էր. ու ըսաւ անոր,
Եկո՛ իմ՝ ետևէս, և անիկա ելաւ գնաց անոր
ետևէն։ Ու եղաւ որ իր սեղան նըստած ատենը 15
անոր տունը՝ և շատ մաքսաւորներ սեղան նըստած
էին Յիսուսի հետ և անոր աշակերտներուն հետ.
ինչու որ շատերը կային՝ որ իր ետևէն կերթայ-
ին։ Այլ կարդացողները ու Փարիսեցիները եր- 16
բոր տեսան՝ թէ մաքսաւորներուն և մեղաւորնե-
րուն հետ կուտէ, ըսին իր աշակերտներուն.
Ինչո՞ւ է՝ որ մաքսաւորներուն և մեղաւորներուն
հետ կուտէք ու կըխըմէք։ Երբոր լսեց Յիսուս՝ 17
ըսաւ անոնց, Ողջերուն բժիշկ պէտք չէ, հապա՝
հիւանդներուն. և ես արդարները կանչելու չե-
կայ, հապա՝ մեղաւորները։

Եւ Յովհաննէսին աշակերտները և Փարիսեցի- 18
ները ծոմ կըպահէին, եկան ու ըսին իրեն. Ին-
չո՞ւ Յովհաննէսին աշակերտները և Փարիսեցի-
ները ծոմ կըպահեն, ու քու աշակերտներդդ ծոմ
չեն պահեր։ Եւ Յիսուս ըսաւ անոնց, Ի՞թէ 19
կարելի՞ է որ հարսնիքին տղաքը՝ քանի որ փեսան
իրենց հետն է, ծոմ պահեն. քանի որ փեսան
իրենց հետ ունին՝ կարելի չէ՞ ծոմ պահել։ Այլ 20
օրեր պիտի գայ՝ որ ատեն փեսան իրենցմէ վեր-
ցըվի, ու հապա ան օրը ծոմ պիտի պահեն։
Ո՞ւկը չի՞ ձգեր նոր չի մաշած կապերտի կտոր 21
հին հագուստի վրայ. չէ՞ նէ՝ նորը իր լրութիւնո-
վը հինէն կառնէ, և պատռածը ալ էվելոք գէշ

Digitized by Google

22 կրլլայ : Եւ ոչ մէկը նոր գինին հին տիկերուն
մէջ կը դնէ . չէ նէ՝ գինին տիկերը կը պատռէ ,
գինին կը թափի , ու տիկերը կը կորընչին . հապա՝
նոր գինին նոր տիկերու մէջ դնելու է :
23 Ու եղաւ որ շաբաթ օրը ինքը արտերուն մէջէն
կանցնէր , և աշակերտները որ կ՚ելթային՝ սկը-
24 սեցին ցորենի գլուխ փրցունել և ուտել : Ու
փարիսեցիները ըսին իրեն , Այէ՝ քու աշա-
կերտներդ ի՞նչ կընեն շաբաթ օրը , որ չի՞ վայ-
25 լեր : Եւ Յիսուս ըսաւ անոնց , Ինչ չէ՞ք մի
կարդացեր դուք Դաւիթին ըրածը . երբոր պէտք
եղաւ , ու անօթեցաւ ինքը՝ և իրեն հետ եղողնե-
26 րը : Ի՞նչպէս մտաւ Աստուծոյ տունը Աբիաթար
քահանայապետին օրովը , և առաջաւորութեան
հացը կերաւ , ու տրուաւ անոնց ալ՝ որ իր հետն
էին . որ օրինաւոր չէր ուտել , միայն թէ քահա-
27 նաներուն : Եւ ըսաւ անոնց , Շաբաթը մարդ-
դուն համար եղաւ , ու չէ թէ մարդը՝ շաբաթին
28 համար : Անանկ է նէ՝ Որդին մարդոյ շաբաթին
ալ տէր է :

ԳԼ · Գ :

1 Եւ նորէն ժողովարանը մտաւ . ու հոն մարդ
2 մը կար , որուն ձեռքը չորցած էր : Եւ իրեն
կը սպասէին՝ որ շաբաթ օրը անիկա բժշկէ , որ՝
3 չարախօսութիւն ընեն իր վրայ : Եւ ինքը՝ ձեռքը
չորցած մարդուն ըսաւ . Ելէ՛ մէջ տեղը կայնէ՛ :
4 Ու ըսաւ անոնց . Ի՞նչ կը վայլէ շաբաթ օրը ,
բարի՞ գործ գործել՝ թէ չարիք ընել , հոգի՞ մը
ապրեցունել՝ թէ կորսընցունել . բայց անոնք
5 լուռ կեցան : Եւ Յիսուս անոնց վրայ նայելով
բարկութեամբ լեցուն՝ իրենց սիրտերնուն կու-
րութեանը համար տրտմած , ըսաւ ան մարդ-
ուն . Երկընցո՛ւր ձեռքդ . ան ալ երկընցուց ,
6 և իր ձեռքը ողջընցաւ : Ու փարիսեցիները Հե-
րոդիանոսներուն հետ մէկ տեղ շուտ մը դուրս

Digitized by Google

ելան , խորհուրդ կընէին անոր համար՝ թէ ինչո՞ր
անիկա կորսընցուցնեն ։

Բայց Յիսուս իր աշակերտներովը ծովեղերքը 7
գնաց , և շատ ժողովուրդ անոր ետևէն կերթային
Գալիլեացիներէն , ու Հրէաստանէն . և Երուսա- 8
ղէմէն , ու Յորդանանու մէկալ կողմէն , ու ա-
նոնք՝ որ Տիւրոսէն և Սիդոնէն էին , շատ ժողո-
վուրդ երբոր կըլսէին որչափ բան կընէր , կու-
գային իրեն ։ Եւ ըսաւ իր աշակերտներուն , որ 9
նաւակ մը պատրաստ ըլլայ իրեն համար ժողո-
վուրդին բազմութեանը պատճառովը , որ զինքը
չի նեղեն ։ Ինչու որ շատերը բժշկեց , անանկ որ 10
եկան չորս կողմը լեցվեցան՝ որ իրեն դպչին ,
որոնք որ ցաւ մը ունէին ։ Ու պիղծ դևերը եր- 11
բոր զինքը կըտեսնային՝ կիյնային իր առջևը ,
կրկանչ վըռտէին ու կըսէին , թէ՝ Դուն ես Ա-
ստուծոյ Որդին . և ինքը սաստիկ կըչեխէր անոնք ,
որ զինքը յայտնի չընեն ։

Լեռ մը կելլայ , և իրեն կրկանչէ անոնք որ ին- 13
քը ուզեց . ու գացին իրեն ։ Եւ տասներկու հոգի 14
հաստատեց , որ իր հետն ըլլան , ու որ անոնք
խրկէ քարոզելու , և իշխանութիւն ունենալու 15
ցաւերը բժշկելու , և դևերը հանելու ։ Ու Սիմո- 16
նին անունը Պետրոս դրաւ . և Զեբեդոսեան 17
Յակոբոսին ու Յակոբոսին եղբօրը Յոհաննէսին՝
անոնց անունները Բաներեգէս դրաւ , որ ըսել
է՝ Որդիք որոտման . և Անդրէասը , և Փիլիպպո- 18
սը , և Բարթողոմէոսը և Մատթէոս մաքսաւո-
րը , և Թովմասը , և Ալփէոսեան Յակոբոսը ,
և Թադէոսը , և Սիմոն Կանանացին . ու Յուդա 19
Իսկարիովտացին , որ նաև զինքը մատնեց ։

Տուն կուգան , և նորէն ժողովուրդը կուգայ 20
անոնց հետ , անանկ որ՝ նաև հաց ուտելու չափ
ժամանակ չունեցան ։ Եւ երբոր իրենները լսե- 21
ցին՝ ելան որ զինքը բռնեն , ինչու որ կըկարծէին
թէ խելքուած է ։ Ու Երուսաղէմէն իջնող կար- 22

Digitized by Google

դացողները կըսէին, թէ՝ Ա՛ստոր ներսի դին Ի՛ն-
եղբարուղ կայ, և դևերուն իշխանովը ատիկա
23 դևերը կըհանէ։ Դու իրեն կանչելով անոնք,
առակներով կըխօսէր հետերնին. Ի՞նչպէս կըը-
24 նայ Սատանան Սատանայ հանել։ Ուստի թէ որ
մէկ թագաւորութիւն մը իրեն դէմ բաժնըվի
25 նէ՝ ան թագաւորութիւնը չի կրնար կենալ։ Եւ
թէ որ տուն մը իրեն դէմ բաժնըվի նէ՝ ան տուն-
26 ը չի կրնար կենալ։ Թէ որ Սատանան ինքը-
զինքին դէմ ելաւ՝ ու բաժնըված է, անիկա չի
27 կրնար կենալ, հապա վերջը եկած է։ Եւ մէկը
չի կրնար ուժեղ մարդու մը բաները՝ անոր տուն-
ը մտնալով յափշտակել, թէ որ առաջ ան ու-
ժեղ մարդը չի կապէ. ու հապա թէ անոր տունը
28 յափշտակէ։ Ճշմարիտ կըսեմ ձեզի, որ ամէն
մեղքերը պիտի թողվի որդոց մարդկան, և հայ-
29 հոյութիւնները՝ որչափ որ հայհոյեն. բայց ան՝
որ Հոգին Սուրբի դէմ կըհայհոյէ, յաւիտեան
թողութիւն չի պիտի ունենայ. հապա յաւիտե-
նական մեղքերուն պարտական պիտի ըլլայ։
30 Որովհետև կըսէին, թէ՝ Պիղծ դև կայ ատոր
ներսը։
31 Իր եղբայրները և մայրը եկան, ու դուրսը
32 կայնելով՝ խրկեցին և կըկանչէին անիկա։ Եւ
հոն ժողովուրդը իր բոլորտիքը նըստեր էին. ու
երբոր ըսին իրեն, Ա՛հա մայրդ և եղբայրներդ
33 դուրսը կայներ են՝ ու քեզ կուզեն։ Պատասխան
տըւաւ անոնց՝ ու ըսաւ. Ո՞վ է իմ մայրս՝ կամ
34 եղբայրներս։ Իր բոլորտիքը աշակերտներուն
նայեցաւ՝ որ նըստեր էին, ու ըսաւ. Ա՛հա իմ
35 մայրս ու իմ եղբայրներս։ Ինչու որ՝ ո՛վ որ
Ա՛ստուծոյ կամքը կընէ, անիկա է իմ եղբայրը՝
և քոյրը՝ և մայրը։

Digitized by Google

ԳԼ. Դ։

Դարձեալ սկըսեց սորվեցուներ ծովեզերքին 1
քով. և շատ ժողովուրդներ ջրոս կողմը լեց-
վեցան, անանկ որ՝ ինքը նաւը մտաւ, ու նստաւ
ծովին վրայ. և բոլոր ժողովուրդները ծովեզեր-
քը ցամաքը բռներ էին։ Եւ առակներով շատ 2
բան կըսորվեցուներ անոնց, ու կըսէր անոնց իր
վարդապետութեանը մէջ։ Լսեցէք՝ ահա սերմ 3
ցանողը ելաւ որ սերմ ցանէ։ Եւ եղաւ որ՝ սեր- 4
մանելու ատենը մէկը ճանապարհին վրայ ինկաւ,
ու թռչունը եկաւ և կերաւ անիկա։ Եւ ուրիշը 5
ինկաւ ապառաժի վրայ, ուր որ շատ հող չի
կար. ու շուտ մը բուսաւ, ինչու որ՝ հողը խո-
րութիւն չունէր. և երբոր արևը ծագեց՝ 6
տաքցաւ, ու արմատ չունենալուն համար՝ չոր-
ցաւ։ Եւ ուրիշը ինկաւ փուշերուն մէջ. փուշե- 7
րը ելան՝ և խըղդեցին անիկա, ու պտուղ չի տը-
ւաւ։ Եւ ուրիշը ինկաւ աղէկ հողի մէջ, ու ելաւ 8
մեծցաւ՝ պտուղ կուտար. և կըբերէր մէկին տեղը
երսուն, և մէկին տեղը վաթսուն, և մէկին տեղը
հարիւր։ Ու կըսէր, Ան՝ որ լսելու ականջ ունի, 9
թող լսէ։

Եւ երբոր առանձին էր, անոնք որ իր բոլոր- 10
տիքը էին աշակերտներուն հետ մէկ տեղ՝ հար-
ցուցին իրեն՝ առակը։ Ու ըսաւ անոնց, Ձեզի 11
տրված է գիտնալ Աստուծոյ թագաւորութեան
խորհուրդները, բայց անոնց՝ որ դուրսէն են,
ամէն բաները առակներով կըլլայ։ Որ տեսնա- 12
լով պիտի տեսնան, և պիտի չի տեսնան. ու լսե-
լով պիտի լսեն, և պիտի չիմանան. որ չըլլայ թէ
ամենևին դարձի գան, և իրենց մեղայը թողու-
թիւն ըլլայ։ Ու ըսաւ անոնց, Ա՞ս առակը չէյ- 13
տէք. և ի՞նչպէս ամէն առակները պիտի գիտնաք։
Սերմցանողը խօսքը կըցանէ։ Եւ ճամբու վրայ- 14

Digitized by Google

ինները անոնք են՝ ուր խօսքը կըցանվի · ու եր-
բոր անիկա կըլսեն , Սատանան կուգայ , և անոնց
16 սիրտին մէջն ցանվածք խօսքը կըհանէ : Եւ ապա-
ռաժի վրայ ցանվածները անոնք են , որ երբոր
17 կըլսեն խօսքը՝ շուտ մը խնդալով կընդունին · և
իրենց մէջը արմատ չունենալնուն համար՝ միայն
քիչ մը ատեն կըդիմանան · ետքը երբոր նեղու-
թիւն կամ հալածմունք մը կուգայ խօսքին պատ-
18 ճառովը , շուտ մը կըգայթակղին : Ու փուշե-
րուն մէջ ցանվածները անոնք են՝ որ երբ խօսքը
19 կըլսեն , և աշխարհիս զբաղմունքները ու հարըս-
տութեան խաբեբայութիւնները մէջ կըմտնան՝
20 ու խօսքը կըխըղդեն , և կըլլայ անպտուղ : Ու
աղէկ հողի մէջ ցանվածները անոնք են , որ խօս-
քը կըլսեն և կընդունին , ու պտուղ կուտան ·
մէկին տեղը երսուն , և մէկին տեղը վաթսուն , և
մէկին տեղը հարիւր :
21 Եւ ըսաւ անոնց · Ա՞ի թէ ճրագը գրուանին
կամ մահիճին ներքևը դրվելու համար կուգայ ·
22 չէ՞ որ աշտանակին վրայ դրվելու համար : Ինչու
որ՝ ծածուկ բան մը չի կայ , որ չի պիտի յայտնը-
վի · և գաղտուկ բան մը չէ՞ եղած՝ որ չի պիտի
23 երևան ելլայ : Թէ որ մէկը լսելու ականջ ունի ,
թող լսէ :
24 Եւ ըսաւ անոնց · Ուշադիր եղէք ինչ որ կըլսէք · և
ձեզի որ կըլսէք՝ լսելու բանէրնէրդ պիտի էվելնայ ·
ինչ չափով որ դուք կըչափէք՝ նոյն չափովը պի-
25 տի չափվի ձեզի : Որ ունի՝ անոր պիտի տըր-
վի · և ան որ չունի՝ ունեցածն ալ իրմէ պիտի առ-
նըվի :
26 Եւ կըսէր · Աստուծոյ թագաւորութիւնը ա-
սանկ է · որպէս թէ մէկ մարդ մը հողին մէջը
27 սերմ ձգէ , ու քնանայ և արթննայ գիշեր ու
ցորեկ , և սերմերը բուսնին ու մեծնան · և ինքը
28 չի գիտնայ , որ հողը ինքիրմէն պտուղ կուտայ ·
առաջ՝ խոտը , ու ետքը հասկը , և անկէ ետև լե-

Digitized by Google

ցուն ցորենը հասկին մէջ ։ Բայց երբոր պտուղ 29
տայ՝ շուտ մը մանգաղ կը խրկուի , ինչու որ քա-
ղելուն ատենը հասած է ։
Եւ կըսէր . Աստուծոյ թագաւորութիւնը 30
ինչ բանի նմանցունենք , կամ ինչ առակով
անիկա ցուցունենք ։ Ինչպէս մանանեխին հատը 31
որ հողին մէջը ցանուած ատենը՝ հողի մէջ եղած
սերմերէն ամէնէն պզտիկ է . և երբոր ցանուի՝ կը- 32
բուսնի ու ամէն խոտեղէններէն ալ մեծ կըլլայ ,
և մեծ մեծ ճիւղեր կը ձգէ , անանկ որ երկինքի
թռչուններուն հերիք կըլլայ անոր շուքին տակը
բնակելու ։
Եւ անանկ առակներով կը խօսէր անոնց հետ 33
խօսքը , որ կրնային իմանալ . ու առանց առակի 34
բան մը չէր խօսէր անոնց հետ . բայց առանձին իր
աշակերտներուն կը մեկնէր ամէնը ։
Եւ նոյն օրը երբոր իրիկուն կըլլար՝ ըսաւ 35
անոնց . Եկէք ծովէն մէկալ կողմը անցնինք ։ Ամ- 36
ղովուրդը արձակեցին , ու զինքը առին ան նաւը-
վը , և ուրիշ նաւերն ալ՝ որ անոր հետն էին ։
Եւ մեծ ալէկոծութիւն մը եղաւ հովի , ու ալիք- 37
ները նաւին մէջը կը լեցունէր , անանկ որ գրեթէ
լեցուն էր ։ Ու ինքը նաւին խելքին վրայ բարձի 38
վրայ կը քնանար . արթընցուցին զինքը՝ և կըսէին ,
Վարդապետ՝ քուկին հոգը չէ՞ որ մենք ահա կը-
կորընչինք։ Եւ արթընցաւ սաստեց հովին , 39
ու ծովին ըսաւ . Դադրէ՝ լռուռ կեցիր . ու հովը
դադրեցաւ , և մեծ խաղաղութիւն եղաւ ։ Ու 40
ըսաւ անոնց . Ինչո՞ւ ատանկ վախկոտ էք , տակա-
ւին հաւատք չունիք . Ու խիստ վախցան , և կըսէ-
ին իրարու . Արդեօք ո՞վ է ասիկա , որ հովը և
ծովը ասոր կը հնազանդին ։

ԳԼ. Ե։

Եւ եկաւ ծովին մէկալ կողմը Գերգեսացւոց 1
աշխարհը ։ Եւ երբոր ինքը նաւէն ելաւ՝ գե- 2

Digitized by Google

րեզմաններէն մարդ մը պատահեցաւ իրեն , որ
3 պիղծ դև ունէր · որուն բնակած տեղն ալ գե-
րեզմաններուն մէջն էր · ու շղթայով ալ մէկը
4 չէր կրնար անիկա կապել · որովհետև շատ ան-
գամ ոտնակապերով և շղթայներով կապած
էին , ու շղթայները խզտրվեցան իրմէն , և ոտ-
նակապերը կոտրտեցան , ու մէկը չէր կրնար
5 անիկա յաղթել · ինչու որ գիշեր ու ցորեկ ամէն
ատեն գերեզմաններուն մէջ՝ և լեռները կրկանչ-
վռուտէր , ու ինքզինքը քարերով կրծեծէր ։
6 Երբոր հեռվանց Յիսուսը տեսաւ՝ վազեց և եր-
7 կիրպագութիւն ըրաւ անոր · մեծ ձայնով մը
կանչեց՝ ու ըսաւ , Դուն իմ հետս ի՞նչ բան
ունիս Յիսո՛ւս՝ Որդի՛ Աստուծոյ բարձրելոյ · քեզ
Աստուծով կերդվընցու�՝ իս մի՛ տանջեր ։
8 (որովհետև կըսէր անոր , Պիղծ դև ելէր ատ-
9 մարդէն) Եւ հարցուց անոր թէ՝ Անունդ ի՞նչ
է · ու ըսաւ անոր , Իմ անունս Լեգէոն է , ին-
10 չու որ մենք շատվոր ենք ։ Ու շատ կաղաչէին
11 իրեն , որ իրենք աշխարհէն դուրս չի խրկէ ։ Եւ
հոն լեռանը մօտը խոզի մեծ երամակ մը կար՝ որ
12 կարածէին ։ Ամոլոր դևերը աղաչեցին իրեն՝ ու
ըսին , Մեզ խոզերուն խրկէ , որ անոնց մէջը
13 մըտնանք ։ Եւ հրաման ըրաւ անոնց · ու երբոր
պիղծ դևերը ելան՝ խոզերուն մէջը մտան , և ե-
րամակը բարձր տեղէն ծովը վազեցին , (երկու
հազարի չափ կային) ու ծովին մէջը խըղդվե-
14 ցան ։ Եւ խոզարածողները փախան , ու պատմեցին
քաղաքը և գեղերը · և անոնք ելան տեսնալու՝ թէ
15 ինչ բան է որ եղաւ ։ Եկան Յիսուսին , ու տեսան
դիւահարը , որ Լեգէոն ունէր՝ հագված և խել-
16 քը վրան եկած նստեր էր , ու վախցան ։ Եւ
անոնք որ տեսեր էին , պատմեցին անոնց՝ թէ ինչ
եղաւ դիւահարին , և ինչ նախ խոզերուն վրայ ։
17 Ու սկըսեցին աղաչել իրեն , որ իրենց երկիրէն
18 երթայ ։ Եւ երբոր անիկա նաւը մտաւ , դիւա-

Digitized by Google

հարը կաղաչէր իրեն՝ որ իր հետը ըլլայ . և Յի-19
սուս թող չի տըւաւ անոր . հապա ըսաւ իրեն ,
Դնա՛ քու տունդ քու ընտանիքներուդ՝ ու պատմէ
անոնց ինչ որ Տէրը քեզի ըրաւ , և ողորմեցաւ
քեզի ։ Ու գնաց , և սկըսեց Դեկապոլիսին մէջը 20
քարոզել՝ ինչ որ Յիսուս իրեն ըրաւ , և ամէնն
ալ կըզարմանային ։

Եւ Յիսուս երբոր նորէն Ծովէն մէկալ կողմը 21
անցաւ , շատ ժողովուրդ ժող վըվեցան իր քովը .
և ինքը ծովեզերքն էր ։ Եւ մէյմալ ժողովրդա- 22
պետներուն մէկը կուգար , որուն անունը Յայ-
րոս էր . երբոր տեսաւ անիկա՝ անոր ոտքը ինկաւ .
խիստ կաղաչէր անոր՝ ու կըսէր , թէ՝ իր աղջիկը 23
մեռնելու մօտ է . որ գայ անոր վրայ ձեռք դնէ ,
որպէս զի ողջննայ և ապրի ։ Ու գնաց անոր 24
հետ , և շատ ժողովուրդ իր ետևէն կերթային՝
ու կընեղէին զինքը ։

Եւ կնիկ մը՝ որ տասներկու տարի արիւնի տե- 25
ռատեսութեան մէջ էր . ու խիստ վըշտացած էր 26
շատ բըժիշկներէն , և իր բոլոր ունեցածը վատ-
ներ էր , և օգուտ մը չէր գտեր . հապա՝ ևս առաւ-
ել ցաւը գէշ էր եղեր ։ Երբոր Յիսուսին վրայ- 27
ով լսեց , ետևի կողմէն եկաւ բազմութեան մէջը՝
ու անոր լաթերուն դըպաւ . ինչու որ՝ միտքին 28
մէջ խորհեցաւ թէ , Ա՛յն անոր լաթերուն որ
դպչիմ՝ պիտի ազատիմ ։ Եւ շուտ մը անոր 29
արիւնին աղբիւրը ցամքեցաւ . ու իր մարմինին
մէջ զգաց՝ թէ տանջանքէն բժշկեցաւ ։ Եւ Յի- 30
սուս շուտ մը գիտցաւ իր անձին մէջ ան զօրու-
թիւնը՝ որ իրմէն ելաւ . դարձաւ բազմութեանը՝
ու ըսաւ , Ո՞վ իմ լաթերուս դըպաւ . և աշա- 31
կերտները ըսին իրեն , Կըտեսնաս որ բազմու-
թիւնը քեզ կընեղէկոր , և կըսես թէ՝ Ո՞վ իմ
լաթերուս դըպաւ ։ Եւ չորս կողմը կընայէր որ 32
տեսնայ՝ թէ ո՞վ ան ըրաւ ։ Ու կնիկը վախցաւ՝ և 33
դողաց գաղտուկ ըրած բանին համար . ինչու որ

Digitized by Google

գիտէր թէ իրեն ինչ եղաւ. եկաւ՝ անոր առջևը
ինկաւ, և բոլոր բաները զուրցեց շիտակէ շիտակ :
34 Եւ Յիսուս ըսաւ անոր, Աղջիկ՝ քու հաւատքդ
քեզ բժշկեց, գնա խաղաղութեամբ, ու բժշ-
կուած եղիր քու տանջանքէդ :
35 Երբոր տակաւին ան բանը կըխօսէր՝ ժողովը-
դապետին տունէն ոմանք եկան և ըսին թէ, Աղ-
ջիկդ մեռաւ, ալ ինչու վարդապետը կաշխատ-
36 ցունես : Այց Յիսուս երբոր լսեց ըսուած խօս-
քը, ժողովրդապետին ըսաւ, Մի՛ վախնար՝ միայն
37 թէ հաւատա : Եւ մէկը թող չի տրուաւ իր հե-
տը երթալ, բայց միայն Պետրոսը ու Յակոբոսը
38 և Յոհաննէսը՝ Յակոբոսին եղբայրը : Ժողովը-
դապետին տունը եկաւ, և տեսաւ շատ բազմու-
թիւն. ու լալկաններ՝ և սաստիկ կանչ վրուտուք :
39 Եւ ներս մտաւ՝ ըսաւ անոնց, Ինչու՞ իրար ան-
ցեր էք՝ և կուլաք. մանուկը մեռած չէ, հապա
40 կրքնանակոր : Եւ ծաղր կընէին անիկա. բայց
ինքը ամէնը դուրս հանեց, իրեն հետը առաւ մա-
նուկին հայրը ու մայրը՝ և անոնք որ իր հետն էին,
41 ու մտաւ հոն՝ ուր որ մանուկը դրած էր : Եւ մա-
նուկին ձեռքէն բռնելով ըսաւ անոր, Տալիթա
կում՛, որ կրթարգմանվի, Աղջիկ՝ քեզի կըսեմ,
42 ելի՛ր : Ու շուտ մը աղջիկը ելաւ, և կըքալէր.
ինչու որ տասներկու տարուի չափ կար. ու զար-
43 մացան մեծ զարմանքով : Եւ խիստ ապսպրեց
անոնց որ մարդ չի գիտնայ ան բանը. ու ըսաւ
որ՝ անոր բան տան ուտելու :

ԳԼ. Ի. :

1 Եւ անկէ ելաւ՝ եկաւ իր երկիրը, և իր աշա-
2 կերտները իր ետևէն գացին : Ու եղաւ որ
շաբաթ օրը սկըսեց ժողովարանին մէջ սորվեցու-
նել. և շատերը երբոր կըլսէին՝ կըզարմանային
անոր վարդապետութեանը վրայ, ու կըսէին.
Ասիկա ուսկից ունի աս բաները, կամ՝ աս ինչ

Digitized by Google

իմաստութիւն է որ ասոր տրուած է, որ ասանկ
հրաշքներ կըլլան ասոր ձեռքովը։ Մ՚սիկա հիւ- 3
սին տղան չէ՞ և Մարիամին որդին, Յակոբին
և Յովսէփին և Յուդային և Սիմոնին եղբայրը.
ու ասոր քոյրերը հոս մեր քով չե՞ն. և իր վրան
կըգայթակղէին։ Ու ըսաւ անոնց, Մարգարէ մը 4
ո՞ւրէք պեղ առանց պատիւի չէ, բայց իր երկիրին
մէջ, և իր ազգականներուն, և իր տունին մէջ։
Ու չէր կրնար հոն ոչ մէկ հրաշք մըն ալ ընել, 5
միայն թէ քանի մը հիւանդներու վրայ ձեռք
դրաւ՝ և բժշկեց անոնք։ Եւ անոնց անհաւա- 6
տութեանը համար կըզարմանար. ու կըպտըտէր
ան երկիրին բոլորտիքը, և կըսորվեցուներ։

Եւ իրեն կանչեց տասներկուքը. և սկըսեց 7
անոնք երկու երկու խրկել, ու իշխանութիւն
տըւաւ անոնց պիղծ դևերուն վրայ։ Եւ պատուի- 8
րեց անոնց, որ ճանապարհի համար բան մը
չառնեն, բայց գաւազան մը միայն. ոչ տոպրակ,
ոչ հաց, ոչ ըստակ գօտիներնուն մէջ։ Հապա 9
հողաթափ հագնին. և երկու կապայ մի՛ հագնիք
ըսաւ։ Ու ըսաւ անոնց՝ Ո՛ր տուն որ մտնաք՝ հոն 10
բնակեցէք, մինչև որ անկէց ելլաք։ Եւ անոնք 11
որ ձեզ չեն ընդունիր՝ ու ձեզի չեն լսեր, երբոր
անկէց կելլաք՝ ոտքերնուդ փոշին թօթվեցէք
անոնց դէմ՝ վկայութեան համար։

Եւ անոնք ելան կըքարոզէին, որ մարդիկ 12
ապաշխարեն։ Եւ շատ դևեր կըհանէին, ու շատ 13
հիւանդներ եղով կօծէին՝ և կըբժշկէին անոնք։

Ու Հերովդէս թագաւորը լսեց, (ինչու որ 14
անոր անունը յայտնի եղաւ) և կըսէր թէ՝ Յո-
հաննէս մկրտիչը մեռելներէն յարութիւն առեր
է, ու անոր համար հրաշքներ կըլլանկոր անով։
Ուրիշները կըսէին՝ թէ Եղիան է. և ուրիշները՝ 15
թէ Մարգարէ մը, կամ մարգարէներուն մէ-
կին պէս։ Երբոր Հերովդէս լսեց՝ ըսաւ, Մ՚սիկա 16
Յոհաննէսն է՝ որուն գլուխը ես կտրեցի, մեռել-
ներէն յարութիւն առեր է։

Digitized by Google

17 Ինչու որ Հերովդէս ինքը խրկեց Յոհաննէսը
բռնեց ու կապեց անիկա՝ և դրաւ բանտը Հե-
րովդիային համար իր եղբօրը Փիլիպպոսին կնոջը.
18 ինչու որ ինքը ինչ-ինչ կին ըրաւ անիկա : Որովհետև
Յոհաննէս Հերովդէսին կըսէր, թէ՝ Վ.եզի օրի-
19 նաւոր չէ քու եղբօրդ կնիկը ունենալ : Եւ Հե-
րովդէս ոխ ուներ անոր դէմ, ու կուզէր անիկա
20 մեռցուցնել, և չէր կրնար : Ինչու որ Հերովդէս
կըվախնար Յոհաննէսէն, գիտնալով թէ անիկա
արդար և սուրբ մարդ մըն է. և անոր կըսպա-
սէր. ու շատ բան անկէց լսած՝ կրնէր, և անու-
21 շութիւնով իրեն մտիկ կրնէր : Երբոր դիպուկ
օր մը եղաւ՝ որ Հերովդէս իր ծնած օրվան ընթ-
ըիքը կուտար իրեն իշխաններուն և հազարա-
22 պետներուն՝ ու Գալիլեացոց մեծամեծներուն. և
երբոր Հերովդիային աղջիկը մտաւ՝ ու խաղաց,
հաճելի եղաւ Հերովդէսին՝ և սեղան նըստողնե-
րուն. թագաւորը ըսաւ աղջկանը, Խնդրէ՛
23 ինծմէ ինչ որ կուզես, ու պիտի տամ քեզի : Եւ
շատ անգամ երդում ըրաւ անոր, թէ՝ Ինչ որ
դուն ինծմէ խնդրես՝ պիտի տամ քեզի, մինչև
24 թագաւորութեանս կէսը : Անիկա ելաւ իր մօրը
ըսաւ, թէ՝ Ի՞նչ ուզեմ. ու անիկա ըսաւ, Յո-
25 հաննէս մկրտիչին գլուխը : Եւ ինքը շուտ մը
արտորալով թագաւորին քով մտաւ, ու ըսաւ.
Կուզեմ որ հիմայ շուտ մը սկուտեղի մը վրայ
26 Յոհաննէս մկրտիչին գլուխը տաս ինծի : Եւ
թագաւորը խիստ տըխմեցաւ. բայց երդումներուն
համար՝ ու սեղան նստողներուն համար չուզեց որ
27 արհամարհէ անիկա : Եւ թագաւորը շուտ մը
դահիճ խրկեց՝ հրաման ըրաւ անոր գլուխը բե-
ռելու. ու ան գնաց բանտին մէջ գլխատեց անիկա.
28 և սկուտեղով մը բերաւ անոր գլուխը՝ ու տըւաւ
աղջկանը, և աղջիկը տարաւ իր մօրը տըւաւ :
29 Երբոր իր աշակերտները լսեցին, եկան մարմինը
վերցուցին՝ և գերեզման դրին :

Digitized by Google

Առաքեալները Յիսուսի քով ժողովեցան , և 30
պատմեցին անոր բոլոր բաները ինչ որ ըրին՝ և
ինչ որ սորվեցուցին : Ու Յիսուս ըսաւ անոնց , 31
Եկէք դուք առանձին անապատ տեղ մը՝ և քիչ
մը հանգչեցէք . ինչու որ շատերը կային՝ որ կեր-
թային ու կուգային , և հաց ուտելու ալ ատեն
չէին ունենար : Եւ նաւով՝ անապատ տեղ մը 32
գացին առանձին : Ու ժողովուրդները տեսան 33
անոնք որ կերթային , և շատերը իմացան . ու ոտ-
քով բոլոր քաղաքներէն շատվոր հոն կրվազէին ,
և կրմօտենային անոնց : Եւ երբոր ելաւ՝ շատ 34
բազմութիւն տեսաւ՝ ու խղճաց անոնց վրայ .
ինչու որ՝ հովիւ չունեցող ոչխարներու պէս էին .
ու սկսեց շատ մը սորվեցունել անոնց :
Եւ երբոր ատենը անցաւ , աշակերտները 35
եկան՝ ըսին , Այս տեղը անապատ է . քանի որ ցո-
րեկ է՝ արձրկէ ժողովուրդները որ երթան բոլոր- 36
տիքի ագարակները և գեղերը՝ իրենց ուտելիք
գնեն . ինչու որ՝ հոս ուտելու բան մը չունին :
Անիկա պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ անոնց , 37
Դուք տուէք ատոնց որ ուտեն : Ըսին իրեն ,
Երթանք երկու հարիւր դահեկանի հաց գնենք՝
և տանք ատոնց որ ուտեն : Ըսաւ անոնց , Դա- 38
նի՞ նկանակ ունիք , գացէք նայեցէք . երբոր
գիտցան՝ ըսին իրեն , Հինգ՝ և երկու ձուկ : Ու 39
հրաման ըրաւ անոնց՝ որ կանանչ խոտին վրայ
կարգ կարգ նստին : Եւ դաս դաս նստեցան՝ 40
հարիւրական և յիսունական : Ու հինգ նկանակը 41
և երկու ձուկը առաւ՝ երկինքը նայեցաւ , օրհնեց ,
մանրեց նկանակները՝ ու տրուաւ աշակերտնե-
րուն , որ անոնց առջևը դնեն . և երկու ձուկը
ամէնուն ալ բաժնեց : Կերան և կրշտացան . Ու 42
տասներկու կողով լեցուն՝ փշրանքները վերցու- 43
ցին , և ձուկերէն ալ : Եւ ուտողները հինգ 44
հազար մարդու չափ կային :
Ու նոյն ժամուն աշակերտները արտորցուց՝ որ 45

Digitized by Google

նաւը մանան, և իրմէն առաջ երթան մէկայ կողմը Լեթասիդա, մինչև որ ինքը ժողովուրդը
46 արձակէ։ Եւ անոնցմէ որ զատվեցաւ՝ ելաւ լեռը
47 աղօթք ընելու։ Եւ երբոր իրիկուն եղաւ՝ նաւը
48 ծովին մէջ տեղն էր, ու ինքը ցամաքը։ Եւ տեսաւ անոնք որ կը չարչարվին հովէն ի քաշելու ատենին, ինչու որ հովը իրենց հակառակ էր. և գիշերվան չորրորդ պահին ատենը՝ ծովին վրայ քալելով կուգայ անոնց, ու կուզէր անոնցմէ
49 անցնել։ Անոնք երբոր տեսան որ ծովին վրայ կը քալէր, կարծեցին թէ՝ աչքի երևոյթ բան մըն
50 է, ու կանչ վրան տուին։ Ինչու որ ամենն ալ անիկա տեսան, և սասանեցան. ու ինքը շուտ մը խօսեցաւ անոնց՝ և ըսաւ. Քաջ եղէք. ես եմ՝ մի
51 վախնաք։ Եւ ելաւ նաւը անոնց քով, ու հովը դադրեցաւ. և էվելօք խելքեր էին միտքերնուն
52 մէջ, և շատ կը զարմանային։ Վասն զի հացին վրայ ըսած հրաշքը չի մըտմըտացին. ինչու որ սիրտերնին թմրած էր։
53 Եւ երբոր մէկալ կողմը անցան, եկան Գենե-
54 նեսարէթի երկիրը։ Ու նաւէն երբոր ելան, ան-
55 տեղի մարդիկը խելոյն ճանչցան անիկա. և ասդին անդին վազեցին բոլոր գաւառը, սկըսեցին մահիճներով հիւանդները բերել՝ ուր որ կը լսէին
56 թէ հոն է։ Եւ ուր որ կը մտնար՝ գեղերը կամ քաղաքները կամ ագարակները, փողոցներուն մէջ կը դընէին ցաւագարները, ու կաղաչէին իրեն՝ որ գոնէ իր լաթերուն ծայրին դըպչին. և անոնք որ միանգամ դըպան՝ բժշկըվեցան։

ԳԼ. Ի։

1 Եւ իր քովը ժողվըվեցան Փարիսեցիները, ու ո-
մանք կարդացողներէն՝ որ Երուսաղէմէն ե-
2 կած էին։ Եւ երբոր տեսան որ անոր աշակերտներէն ոմանք՝ պիղծ, այսինքն՝ չի լըւացված ձեռ-
3 քով հաց կուտէին, մեղադրեցին։ Ինչու որ

Digitized by Google

Փարիսեցիները և բոլոր Հրէաները մինչև աղէկ
մը ձեռվընին չի լուանան, հաց չեն ուտեր. ինչու 4
որ ծերերուն աւանդութիւնը կը բռնեն. և շու-
կայէն որ կուգան՝ թէ որ առաջ չի լուացվին,
բան չեն ուտեր, և ուրիշ շատ բաներ կայ՝ որ
կընդունին բռնել. գաւաթներու և փարչերու և
պղնձէ ամաններու և անկողիններու լուացմունք-
ներ։ Նատեանը Փարիսեցիները ու կարդացողնե- 5
ը հարցուցին անոր թէ՝ Ինչու քու աշակերտնե-
ը ծերերուն աւանդութեանը պէս չեն երթար,
հապա պիղծ ձեռքով հաց կուտեն։ Ինիկա պա- 6
տասխան տուաւ՝ և ըսաւ անոնց. Աղէկ մարգա-
բէութիւն ըրաւ Եսայի ձեզի կեղծաւորներուդ
համար. ինչպէս ըսաւ. Այս ժողովուրդը իս պըռ-
կունքներով կըմեծարէ, և իրենց սիրտերը հե-
ռացած զատված են ինծմէ։ Պարապ տեղը իս կը- 7
պաշտեն. մարդոց պատուիրած վարդապետու-
թիւնները կըսորվեցուցնեն։ Աստուծոյ պատուի- 8
բանքը թողեր էք, մարդոց աւանդութիւնը կը-
բռնէք. փարչերու և գաւաթներու լուացմունք-
ներ, և ասոնց նման շատ ուրիշ բաներ կընէք։
Ու ըսաւ անոնց. Աղէկ կանարգէք Աստուծոյ 9
պատուիրանքը, որ ձեր աւանդութիւնը հաստատ
պահէք։ Ինչու որ Մովսէս կըսէ. Քու հայրդ 10
և մայրդ պատուէ, և ով որ հայրը կամ մայրը
կանիծէ՝ մահով թող մեռնի։ Բայց դուք կը- 11
սէք, թէ որ մէկը հօրը կամ մօրը ըսէ՝ Այն բանը
որ ինծմէ պիտի շահիս Աստուծոյ պոլը կորբան
է, (որ ըսել է՝ ընծայ,) ապա թէ ինչ անիլա. ու 12
ալ թող չէք իտար անոր բան մը ընել հօրը կամ
մօրը։ Եւ Աստուծոյ խօսքը բանի տեղ չէք դներ 13
ձեր աւանդութիւնովը, որ կաւանդէք. և ուրիշ
շատ բաներ կընէք որ ասոր նման է։

Եւ բոլոր ժողովուրդը իր քովը կանչելով ըսաւ 14
անոնց. Լսեցէք ինծի ամէնքդ՝ և հասկրցէք։ Ման 15
մը չի կայ որ դուրսէն մարգուն մէջը մտնայ, ու

Digitized by Google

կարող ըլլայ անիկա պղծել · Հապա՝ ան որ ան-
16 կէց կելլայ , անիկա է որ մարդը կըպղծէ : Ան՝ որ
լսելու ականջ ունի , լսող լսէ :
17 Եւ երբոր ան ժողովուրդէն տուն մտաւ՝ աշա-
կերտները հարցուցին իրեն ան առակին համար :
18 Ու ըսաւ անոց , Դո՞ւք ալ անանկ անմիտ էք ,
չէք իմանար թէ՝ ամէն ինչ բան որ դուրսէն
մարդուն ներսիդին կըմտնայ՝ չի կրնար անիկա
19 պղծել · ինչու որ՝ չէ թէ անոր սիրտին մէջը կը-
մտնայ , հապա փորը · և դուրս կելլայ , ու լոլոր
20 կերածները կըմաքրէ : Եւ կըսէր թէ , Ինչ որ
կելլայ մարդուն ներսէն , անիկա մարդը կըպղծէ :
21 Ինչու որ ներսէն մարդուն սիրտէն կելլան չա-
րութեան խորհուրդները · շնութիւններ , պոռ-
22 նկութիւններ , գողութիւններ , սպաննութիւն-
ներ , ագահութիւններ , չարութիւններ , նեն-
գութիւններ · գիճութիւն , գէշ աչք , հայհոյ-
23 ութիւն , պարտութիւն , անզգամութիւն : Ա՛մ-
բոլոր չար բաները ներսէն կելլան՝ և կըպղծեն
մարդը :
24 Ու անկէց ելաւ եկաւ Տիւրոսի և Սիդոնի կող-
մերը · տուն մը մտաւ՝ չէր ուզեր որ մէկին յայտ-
25 նըվի , բայց չի կրցաւ ծածկըվիլ : Ինչու որ կնիկ
մը՝ որուն աղջիկը կըտանջըվէր պիղծ դևէն , լսեց
26 անոր մասին · եկաւ՝ անոր առջևը ինկաւ : Եւ
ասկնիկը հեթանոս էր՝ Ասորի Փիւնիկեցի ազ-
գով , ու կաղաչէր անոր՝ որ դևը իր աղջիկէն
27 հանէ : Եւ Յիսուս ըսաւ անոր · Լսող տուր՝
առաջ տղաքը կրշտանան , ինչու որ՝ աղէկ չէ
28 տղոցը հացը առնել , ու շուներուն ձգել : Ան-
կա պատասխան տուաւ՝ և ըսաւ , Տէր՝ շուներն
ալ տղոցը սեղանին փշրանքներէն կըկերակրին :
29 Ու ըսաւ անոր · Ա՛ռ խօսքիդ համար գնա , քու
30 աղջիկդ դևը ելաւ : Գնաց իր տունը , և գտաւ
դևը ելած , ու աղջիկը՝ որ անկողնին վրայ ընկած դրած էր :

Digitized by Google

Եւ նորէն Տիւրոսին և Սիդոնին կողմերէն 31
ելաւ՝ ու եկաւ Գալիլեացոց ծովեզերքը Դեկա-
պոլիսի սահմաններուն մէջէն։ Եւ մէկը բերին 32
անոր առջեւն՝ խուլ ու մնջնճ, և կաղաչէին որ
անոր վրան ձեռք դնէ։ Ու ժողովուրդէն մէկ դի 33
առաւ անիկա, իր մատները անոր ականջներուն
խօթեց՝ ու հոն թուքաւ, և անոր լեզուէն բրա-
նեց, երկինքը նայեցաւ՝ հառաչեց ու ըսաւ անոր։ 34
Ե՛փփաթա, (որ ըսել է՝ բացվէ) ու նոյն ժամուն 35
անոր ականջները բացվեցան, և լեզուին կապերը
քակվեցան, ու շիտակ կրխօսէր։ Եւ պատուիրեց 36
անոնց որ մէկուն չըսեն. և որչափ ինքը կրպատ-
ուիրէր անոնց՝ անոնք ալ աւելի կրտարաձայնէ-
ին. ու չափէ դուրս կրզարմանային՝ և կրսէին։ 37
Ամէն բաները աղէկ ըրաւ ասիկա, որ խուլերուն
լսել կուտայ՝ ու մնջնճերուն խօսիլ։

ԳԼ. Ը։

Ա՚ն օրերը դարձեալ շատ ժողովուրդ կար, և 1
բան մը չունէին ուտելու. կանչեց իր աշա-
կերտները՝ ու ըսաւ անոնց. Կրխղճամ՝ ատ ժողո- 2
վուրդին վրայ. ինչու որ հիմայ իրեք օր է՝ որ իմ
քովը են, ու բան մը չունին ուտելու։ Եւ թէ 3
որ ատոնք անօթի խրկեմ իրենց տուները՝ ճամբան
պիտի մարին. ինչու որ ատոնցմէ ոմանք հեռու
տեղէ եկած են։ Պատասխան տուին իրեն իր 4
աշակերտները. Ա՚ն անապատին մէջ ուսկէ՞ կրը-
նաս հացով կրշտացունել ատոնք։ Եւ հարցուց 5
անոնց թէ՝ Քանի՞ նկանակ հաց ունիք, և անոնք
ըսին՝ Եօթը։ Ու հրաման ըրաւ ժողովուրդին՝ որ 6
գետնին վրայ նստին, և առաւ եօթը նկանակը՝
գոհացաւ, կտրեց ու տրուաւ աշակերտներուն, որ
դնեն. և դրին ժողովուրդին առջեւը։ Ու քիչ մը 7
ձուկեր ունէին, և անոնք ալ օրհնեց՝ ու հրաման
ըրաւ որ դնեն անոնց առջեւը։ Կերան և կրշտա- 8
ցան, ու կտորվանքներուն փշրանքները վերցու-

Digitized by Google

9 ցին եօթը զամբիւղ : Եւ ուտողները չորս հազարի
10 չափ կային , ու արձակեց անոնք : Եւ շուտ մը
նաւը մտաւ աշակերտներուն հետը՝ եկաւ Դալ-
մանուներայի կողմերը :
11 Փարիսեցիները եկան՝ ու սկսեցին իրեն հետ
վիճաբանութիւն ընել , և անիկա փորձելով՝ իր-
12 մէն նշան մը կուզէին երկինքէն : Ու իր հոգիին
մէջ սաստիկ հառաչեց՝ և ըսաւ . Ի՞նչ է որ ա-
զգը նշան կուզէ . ճշմարիտ կըսեմ ձեզի որ՝ ա-
13 զգին նշան չի պիտի տրըվի : Թողուց անոնք ,
նորէն նաւը մտաւ՝ ու գնաց Ծովէն մէկալ կողմը :
14 Եւ հաց առնելու մոռցան , ու նաւին մէջը ի-
15 րենց հետը միայն մէկ նկանակ մը ունէին : Եւ
կըպատուիրէր անոնց՝ ու կըսէր . Զգոյշ կեցէք
Փարիսեցիներուն խմորէն , ու Հերովդէսեաննե-
16 րուն խմորէն : Եւ իրարու հետ կըմտմտային՝ ու
կըսէին թէ , Հաց չունենալնուս համար է :
17 Գիտցաւ Յիսուս՝ և ըսաւ անոնց . Ինչու կըմըտ-
մըտաք սիրտերնուդ մէջ թերահաւատներ , թէ
հաց չունիք . տակաւին չէք իմանար՝ և չէք յի-
18 շեր , թմրութիւնը սիրտերնիդ բռներ է . աչք
ունիք՝ ու չէք տեսնար , ականջ ունիք՝ ու չէք
լսեր , և տակաւին չէք իմանար՝ ու չէք յիշեր :
19 Երբոր հինգ նկանակը հինգ հազարին մէջ կոտրեցի ,
քանի՞ կողով լեցուն կտորվանք վերցուցիք . և
20 ըսին անոր՝ Տասներկու : Եւ երբոր եօթը նկա-
նակը չորս հազարին մէջ կոտրեցի , քանի՞ զամբիւղ
լեցուն կտորվանք վերցուցիք . և անոնք ըսին՝
21 Եօթը : Ու ըսաւ անոնց , Հապա ինծի չէք
հասկընար :
22 Ուեթսայիդա եկան , և անոր առջևը կոյր մը
23 բերին , ու կաղաչէին իրեն որ դպչի անոր : Ու
կոյրին ձեռքէն բռնեց՝ գեղէն դուրս հանեց ,
թուքաւ անոր աչքին՝ ու ձեռքը անոր վրան դրաւ ,
կըհարցուներ իրեն թէ՝ բան մը կըտեսնայ
24 մի : Ուացվեցաւ՝ և կըսէր , Ադամիները կըտես-

Digitized by Google

նամկոր ծառերու պէս՝ որ կըպըտրտին : Լորէն 25
ձեռքը անոր աչքին վրայ դրաւ՝ բացաւ , ու կը-
տեսնար . ողջընցաւ՝ և համարձակ ամէնը կրտես-
նար : Ինքիկա իր տունը խրկեց ու ըսաւ . Դեղը 26
մի՛ մտնար , հապա քու տունդը գնա . և երբոր
գեղը մտնաս՝ գեղէն մէջ մէկուն բան չըսես ։

Եւ Յիսուս աշակերտներուն հետ մէկ տեղ 27
Փիլիպպեան Կեսարիայի գեղերը ելաւ . ու ճամ-
բան կըհարցունէր աշակերտներուն՝ ու կըսէր .
Ինծի համար ո՞վ կըսեն մարդիկ՝ թէ եմ : Պա- 28
տասխան տուին անոնք ու ըսին . Յոհաննէս մկըր-
տիչն է ըսեն . և ուրիշները՝ Եղիան , և ուրիշնե-
ըը՝ Ա՝արգարէներէն մէկը : Ի՞սաւ անոնց , Դայց 29
դուք ինծի համար ո՞վ կըսէք՝ թէ եմ . պատաս-
խան տըւաւ Պետրոս՝ և ըսաւ անոր , Դուն
Քրիստոսն ես : Եւ սաստիկ պատուիրեց անոնց՝ 30
որ իրեն համար մէկուն չի զուրցեն ։

Ու սկըսեց սորվեցուցանել անոնց , թէ՝ Պէտք է 31
որ՝ Որդին մարդոյ շատ չարչարանքներ ընդունի ,
ու երեցներէն և քահանայապետներէն ու կար-
դացողներէն անարգըվի , և մեռնի , և իրեք օրէն
յարութիւն առնէ : Ու ան խօսքը յայտնի խօսե- 32
ցաւ . և Պետրոս մէկդի առաւ անիկա , սկըսեց
անոր դէմ զուրցել : Եւ ինքը դարձաւ աշա- 33
կերտներուն նայեցաւ , չեխեց Պետրոսին՝ ու
ըսաւ , Եսոիս գնա Սատանայ . ինչու որ՝ դուն
Ի՞ստուծոյ բաները չես խորհիրկոր , հապա՝ մարդ-
կային բաներ ։

Եւ ժողովուրդը աշակերտներուն հետ մէկ 34
տեղ իրեն որ կանչեց , ըսաւ անոնց . Եթէ որ մէկը
կուզէ իմ ետևէս գալ՝ թող իր անձը ուրանայ ,
և իր խաչը վերցունէ՝ ու իմ ետևէս գայ : Ինչու 35
որ՝ ո՞վ որ կուզէ իր անձը ապրեցունել՝ պիտի
կորսընցունէ անիկա . և ո՞վ որ աւետարանին հա-
մար իր անձը կորսընցունէ՝ պիտի ապրեցունէ
անիկա : Ի՞նչ օգուտ է մարդու մը՝ թէ որ բոլոր 36

Digitized by Google

աշխարհ վաստրկի, և իր անձը կորսընցունէ։
37 Ինչու որ մարդ մը ի՞նչ կրնայ տալ իր անձին
38 տեղը։ Ուստի ո՞վ որ իս՝ և իմ խօսքերս ամօթ կը-
սեպէ աս շնացող ու մեղաւոր ազգիս մէջ, Որ-
դին մարդոյ ալ անիկա ամօթով պիտի ընէ՝ երբոր
իր Հօրը փառքովը և սուրբ հրեշտակներով գայ։
39 Եւ ըսաւ անոնց. Ճշմարիտ կըսեմ ձեզի, որ
ասոնցմէ մէկ քանին կան՝ որ հոս են, որոնք մահ-
ուան համը չի պիտի առնեն՝ մինչև որ տեսնան
Աստուծոյ թագաւորութիւնը զօրութիւնով
եկած։

ԳԼ. Թ։

1 Եւ վեց օրէն ետև Յիսուս իր հետը առաւ
Պետրոսը ու Յակոբոսը և Յոհաննէսը. և
անոնք մէկ բարձր լեռ մը հանեց առանձին. ու
2 անոնց առջևը այլակերպեցաւ։ Եւ իր լաթերը
եղան փայլուն խիստ ճերմակ, անանկ որ երկրի
թափիչները չեն կրնար անանկ ճերմկցունել։
3 Ու Եղիան Մովսէսին հետը երևցաւ անոնց, և
4 Յիսուսի հետ կըխօսէին։ Պատասխան տուաւ
Պետրոս՝ ու ըսաւ Յիսուսին. Ռաբբի՝ աղէկ է
մեզի հոս կենալ, ու իրեք հատ խորան շինենք.
մէկը՝ քեզի, մէկը՝ Մովսէսին, և մէկը՝ Եղիային։
5 Ինչու որ չէր գիտեր ինչ կըխօսէր. վասն զի
6 զարհուրեր էին։ Եւ մէկ ամպ մը հովանի եղաւ
անոնց վրայ. ձայն մը եկաւ ամպէն՝ և ըսաւ. Ա՛մ-
7 է իմ սիրական որդիս, ատոր մտիկ ըրէք։ Եւ
յանկարծ ապտին անդին որ նայեցան՝ ալ ուրիշ
մէկը չի տեսան, հապա մինակ Յիսուս իրենց հե-
8 տը։ Եւ երբոր լեռնէն վար կիջնային՝ պատուի-
րեց անոնց որ մէկուն չի զուրցեն տեսածներին,
մինչև որ Որդին մարդոյ մեռելներէն յարութիւն
9 առնէ։ Եւ անոնք ան խօսքը միտքերնին պահե-
ցին, ու իրարու հետ կըհարցունէին թէ՝ մեռել-
10 ներէն յարութիւն առնելը ի՞նչ է։ Հարցուցին

Digitized by Google

անոր՝ ու ըսին , Ան ի՞նչ է՝ որ կարդացողները
կըսեն թէ , Պետք է որ առաջ Եղիան գայ ։ Ան- 11
նիկա պատասխան տուաւ անոնց՝ ու ըսաւ . Եղիան
առաջ կուգայ՝ ամէն բան կարգի կըդնէ . բայց
ինտոր գրված է Որդւոյ մարդոյ համար , որ շատ
բաներ պիտի քաշէ՝ և անարգըվի ։ Բայց ես ձե- 12
զի կըսեմ՝ , որ Եղիան եկաւ , և ինչ որ ուզե-
ցին նէ՝ ըրին անոր . ինչպէս որ գրված է իրեն
համար ։

Ու եկան աշակերտներուն քով , տեսան շատ 13
ժողովուրդ անոնց բոլորտիքը՝ և կարդացողները ,
որ վիճաբանութիւն կընէին անոնց հետ ։ Ու շուտ 14
մը բոլոր ժողովուրդը երբոր տեսան անիկա՝ զար-
մացան , և առաջ վազելով բարև կուտային իրեն ։
Եւ հարցուց անոնց թէ՝ Ի՞նչ վէճ կընէիք անոնց 15
հետ ։ Ժողովուրդէն մէկը պատասխան տուաւ՝ ու 16
ըսաւ . Ո՛ այրդապետ՝ իմ որդիս քեզի բերի , որ
մունճ դև ունի . և ուր որ հասնի նէ՝ գետինը կը- 17
գարնէ՝ ու կըփրփրցունէ , և ակռաները կըկը-
ճրտցունէ՝ ու կրցայ՝քի , և ըսի աշակերտներուդ
որ հանեն , ու չի կրցան հանել անիկա ։ Պա- 18
տասխան տուաւ անոնց՝ և ըսաւ . Ո՛վ՝ անհաւատ
ազգ՝ մինչև երբ ձեզի հետ պիտի ըլլամ , մինչև
երբ ձեզի պիտի համբերեմ՝ . ինծի բերէք անիկա ։
Եւ անիկա բերին իրեն . երբոր դէմը տեսաւ անի- 19
կա՝ շուտ մը թօթվեց ան , ու գետինը ինկած կը-
թապըլտըկէր՝ և կրփրփրբար ։ Հարցուց անոր 20
հօրը՝ ու ըսաւ . Ո՞րչափ ատեն է՝ որ ատ բանը
ատոր եղաւ . և ան ըսաւ , Տղայութենէն . շատ 21
անգամ կրակի ու ջուրի մէջ կընետէ ատիկա՝ որ
կորսընցունէ . ուստի թէ որ կարող ես բան մը
անէ , ով Տէր՝ օգնէ՝ մեզի՝ խղճալով մեր վրայ ։
Եւ Յիսուս ըսաւ անոր . Ի՞նչ որ՝ Կարող ես . 22
ամէն բան կարելի է անոր՝ որ կըհաւատայ ։ Ու 23
տղին հայրը շուտ մը կանչեց՝ և ըսաւ . Կըհաւա-
տամ Տէր՝ օգնէ իմ անհաւատութեանս ։ Յիսուս 24

Digitized by Google

երբոր տեսաւ թէ ժողովուրդը վրան կը դիզ վի-
կոր , սաստեց պիղծ դևին՝ և ըսաւ . Ա՛ունճ ու
խուլ դև՝ ես հրաման կուտամ՝ քեզի , ելէր ատ-
25 կէց , ու մէյմալ չի մտնաս ատոր մէջ : Ու կանչ-
վըռտեց՝ և խիստ չարչարկեց անիկա , ու ելաւ . և
տղան մեռելի պէս եղաւ , անանկ որ շատերը ըսին
26 թէ՝ Ա՛եռաւ : Եւ Յիսուս անոր ձեռքէն բռնեց
27 վերցուց անիկա . ու ան կայնեցաւ : Եւ երբոր
ինքը տուն մտաւ , աշակերտները առանձին հար-
ցուցին իրեն . Ա՛ենք ինչո՞ւ չի կրցանք հանել
28 անիկա : Եւ ըսաւ անոնց . Ա՛յս տեսակը ուրիշ
բանով չելլար , միայն թէ ծոմով ու աղօթքով :
29 Եւ ելան անկէց Գալիլեայի մէջէն կանցնէին ,
30 ու չէր ուզեր որ մէկը գիտնայ : Ինչու որ՝ կը սոր-
վեցուներ իր աշակերտներուն՝ ու կըսէր անոնց
թէ , Որդին մարդոյ պիտի մատնըվի մարդոց ձեռ-
քը , և անիկա պիտի մեռցուենն . ու մեռնելէն ետև
31 իրեք օրէն յարութիւն պիտի առնէ : Եւ անոնք
չէին հասկընար ան խօսքը , ու կըվախնային հարց-
ուներու :
32 Եկաւ Կափառնայում , և տուն որ մտաւ՝
հարցուց անոնց . Ի՞նչ վիճաբանութիւն կընէ-
33 իք ճամբան իրարու հետ : Եւ անոնք լուռ կե-
ցան . ինչու որ՝ ճամբան իրարու հետ վիճաբա-
34 նութիւն կընէին թէ՝ Ո՛վ մեծ է : Եւ երբոր
նստաւ՝ կանչեց տասներկուքը , ու ըսաւ անոնց .
Եթէ որ մէկը կուզէ առաջին ըլլալ , ամէնուն
35 պզտիկը պիտի ըլլայ , և ամէնուն սպասաւորը : Ու
տղայ մը առաւ կայնեցուց անոնց մէջը . և իր
36 գիրկը առնելով անիկա՝ ըսաւ անոնց : Ո՛վ որ
սանակ տղոցմէն մէկը կընդունի իմ անունովս՝ իս
կընդունի . և ով որ իս կընդունի՝ չէ թէ իս կըն-
37 դունի , հապա ան՝ որ իս խրկեց : Պատասխան
տըւաւ անոր Յովհաննէս՝ ու ըսաւ . Ա՛ստուածպետ՝
մէկը տեսանք որ քու անունովդ դևեր կը հանէր ,
ու մեր ետևէն չէր քալեր , և անիկա արգիլեցինք :

Digitized by Google

Եւ ինքը ըսաւ. Ա՞ի արգելէք անիկա. ինչու որ՝ 38
մէկը չի կայ որ իմ՝ անունովս հրաշք գործէ՝ ու
կարող ըլլայ ինծի հայհոյել։ Ինչու որ՝ ան որ 39
մեզի հակառակ չէ, մեր կողմէն է։ Եւ ով որ 40
ձեզի գաւաթով մը ջուր խըմցունէ աս անունովս,
թէ՝ Դուք Քրիստոսի էք, ճշմարիտ կըսեմ՝ ձեզի՝
անիկա իր վարձքը չի պէտի կորսընցունէ։ Եւ 41
ով որ կըգայթակղեցունէ աս պզտիկներուն մէկը՝
որ ինծի կըհաւատան, շատ աղէկ էր անոր՝ որ
էշու աղաչքի քար մը իր վիզէն կախուէր, ու ծո-
վը ձրգուէր։ Եւ թէ որ քու ձեռքդ քեզ կըգայ- 42
թակղեցունէ՝ կտրէ նետէ քեզմէն. ինչու որ՝
աղէկ է քեզի պակասաւոր մտնալ յաւիտենական
կեանքը, քան թէ երկու ձեռք ունենալ՝ ու գեհ-
եանը երթալ չի մարելու կրակին մէջ։ Որ որ 43
անոնց որդը չի մեռնիր, և կրակը չի մարիր։
Եւ թէ որ քու ոտքդ քեզ կըգայթակղեցունէ՝ 44
կտրէ նետէ անիկա քեզմէն. աղէկ է քեզի կաղ
մտնալ յաւիտենական կեանքը, քան թէ երկու
ոտք ունենալ՝ ու գեհեանը իյնալ չի մարելու
կրակին մէջ։ Որ որ անոնց որդը չի մեռնիր, 45
և կրակը չի մարիր։ Եւ թէ որ քու աչքդ քեզ 46
կըգայթակղեցունէ՝ դուրս հանէ անիկա. աղէկ է
քեզի մէկ աչքով Աստուծոյ թագաւորութիւնը
մտնալ, քան թէ երկու աչք ունենալ՝ ու գեհ-
եանը իյնալ։ Որ որ անոնց որդը չի մեռնիր, 47
և կրակը չի մարիր։ Ինչու որ՝ ամէն բան կրա- 48
կով պիտի աղվի, և ամէն ողջակէզ աղով պիտի
աղվի։ Աղը աղէկ է, բայց թէ որ աղը անհամնայ՝ 49
ինչով պիտի համովնայ, Ունստի դուք աղը ձեր
անձին մէջը պահեցէք, և իրարու հետ խաղաղու-
թիւն ըրէք։

ԳԼ. ԺԱ.

1 Եւ անկէց ելաւ Երէաստանին կողմերը Յորդանանի մէկալ դին եկաւ. ու նորէն ժողովուրդը դիղված կերթային իրեն. և ինչպէս որ սովորութիւն ունէր՝ դարձեալ կը սորվեցուներ անոնք։
2 Ու Փարիսեցիները եկան փորձելով կը հարցուներին անոր՝ ու կըսէին թէ, Օրինաւոր է որ երիկը իր կնիկը արձըկէ։ Ինքը պատասխան տուաւ անոնց՝ ու ըսաւ, Մովսէս ձեզի ինչ պատուիրեց։ Եւ անոնք ըսին. Մովսէս հրաման տուաւ
5 զատվելու գիր գրել, ու արձըկել։ Պատասխան տուաւ Յիսուս՝ ու ըսաւ անոնց. Ձեր սիրտին կարծրութեանը համար ինքը ան հրամանը գրեց։
6 Այլ ստեղծումին սկիզբէն Աստուած անոնք արու
7 և էգ ըրաւ, ու ըսաւ. Սոր համար մարդ մը իր հայրը ու մայրը պիտի ձըգէ, և իր կնկանը ետևէն
8 երթայ. ու երկուքը մէկ մարմին պիտի ըլլան, և անկէ ետև երկու մարմին չեն՝ հապա մէկ մարմին։
9 Ուստի ինչ որ Աստուած մէկ տեղ կըցեց, մարդ
10 թող չի զատէ։ Եւ տունը աշակերտները նորէն
11 նոյն բանը հարցուցին իրեն։ Ու ըսաւ անոնց. Թէ որ երիկ մը, իր կնիկը արձըկէ՝ և ուրիշ մը
12 առնէ, շնութիւն կընէ։ Ու կնիկ մը իր երկընէն ելլայ՝ և ուրիշ երկան մը ըլլայ, շնութիւն կընէ։
13 Եւ մանր տղաք բերին իրեն, որ ձեռք դնէ անոնց վրայ. բայց աշակերտները կըշէխէին բե-
14 րողները։ Յիսուս երբոր տեսաւ, սրդողելով չեթեց անոնք՝ ու ըսաւ. Թող տուէք ատ մանր տըղոցը որ ինծի գան, և մի՛ արգիլէք ատոնք. ինչու որ՝ ատանկներուն է Աստուծոյ թագաւորութիւնը։
15 Ճշմարիտ կըսեմ ձեզի, Որ որ Աստուծոյ թագաւորութիւնը պզտիկ տղի մը պէս չընդու-

Digitized by Google

նիր , անիկա չի պիտի մնայ հոն : Եւ անոնք 16
գիրկը առաւ , .վրանին՝ ձեռք դրաւ՝ ու օրհնեց
անոնք :

Եւ երբոր ինքը ճամբայ ելաւ անկէց , մէյմալ 17
մէկ հարուստ մարդ մը վազեց՝ ծունկ չոքելով կը-
հարցունէր իրեն ու կըսէր . Խարի՛ Ա՛ստուածապետ՝
Ի՞նչ ընեմ որ յաւիտենական կեանքը ժառան-
գեմ : Եւ Յիսուս ըսաւ անոր . Ինչո՞ւ ինծի 18
բարի կըսես . մէկէն 'ի զատ բարի չի կայ , որ է
Աստուած : Պատուիրանքները գիտես . մի՛ 19
շնար , մի՛ սպաններ , մի՛ գողնար , մի՛ սուտ վը-
կայեր , քու հայրդ և մայրդ պատուէ : Անիկա 20
պատասխան տըւաւ՝ և ըսաւ իրեն . Ա՛ստուածապետ՝
ատոնք ամէնը տղայութենէս 'ի վեր ըրի . ուստի
ալ ի՞նչ պակաս ունիմ : Եւ Յիսուս անոր նայ- 21
ելով սիրեց անիկա՝ ու ըսաւ իրեն . Ա՛ՀԿ բան մը
քեզմէ պակաս է . թէ որ կուզես կատարեալ ը-
լալ , գնա՛ ինչ որ ունիս ծախէ՝ ու աղքատներուն
տուր , և երկինքը գանձ պիտի ունենաս . ու խա-
չը առ՝ և եկո՛ իմ ետևէս : Եւ ան խօսքին խոժո- 22
ռելով՝ գնաց տրտմած . ինչու որ՝ շատ ստացուածք
ունէր : Յիսուս չորս կողմը նայելով՝ ըսաւ աշա- 23
կերտներուն , Ի՞նչպէս դժուար է անոնց որ հա-
րստութիւն ունին՝ Աստուծոյ թագաւորութիւնը
մտնալ : Ու աշակերտները զարմացեր էին անոր 24
ըսած խօսքերուն վրայ . բայց Յիսուս նորէն պա-
տասխան տըւաւ իրենց՝ և ըսաւ . Որդեակներ՝
որչափ դժուարին է իրենց հարստութեանը յու-
սացողներուն Աստուծոյ թագաւորութիւնը մըտ-
նալ : Դիւրին է մաղուխին ասեղին ծակէն անց- 25
նիլ , քան թէ հարուստին Աստուծոյ թագաւո-
րութիւնը մտնալ : Եւ անոնք ալ էվլէզք կըզար- 26
մանպին՝ ու կըսէին իրարու . Ուրեմն ո՞վ կրնայ
փրկըվիլ : Յիսուս անոնց նայելով ըսաւ . Ա՛տիկա 27
մարդու կողմանէ անհնար է , բայց ոչ Աստուծոյ
կողմանէ : Պետրոս սկըսաց ըսել անոր , Ահա 28

մենք ամէն բան թողուցինք՝ և քու ետևէդ եկանք։
29 Պատասխան տուաւ Յիսուս՝ ու ըսաւ. Շմարիտ
կըսեմ ձեզի. մէկը չի կայ որ թողուցուն, կամ
եղբայրներ, կամ քոյրեր, կամ հայր, կամ
մայր, կամ որդիք, կամ արտեր ինծի համար՝
30 կամ աւետարանին համար, որ չի պիտի առնէ
հարիւրապատիկ հիմայ աս ատենը տուներ, և
եղբայրներ, և քոյրեր, և մայրեր, և որդիքներ,
և արտեր հալածանքի հետ. ու գալու աշխարհին
31 մէջ յաւիտենական կեանքը։ Բայց որ շատերը
որ են առաջին՝ պիտի ըլլան յետին, ու յետին-
ները՝ առաջին։
32 Եւ դէպ ի Երուսաղէմ երթալու ճամբուն մէջ
էին. ու Յիսուս անոնցմէ առաջ կերթար, և
աշակերտները կըզարմանային, ու կըվախ-
ային։ Եւ նորէն առաւ տասներկուքը առանձին,
ակըսեց ըսել անոնց՝ ինչ բաներ որ իրեն պիտի
33 պատահէին. ըսելով, թէ Ահա Երուսաղէմ
կերթանք, ու Որդին մարդոյ պիտի մատնըվի քա-
հանայապետներուն և կարդացողներուն, ու պի-
տի դատապարտեն անիկա մահուան, և հեթա-
34 նոսներուն պիտի մատնեն անիկա։ Եւ ինքը ծաղր
պիտի ընեն, ու ծեծեն անիկա, և թուքնեն ա-
նոր, և մեռցունեն, ու իրեք օրէն յարութիւն
պիտի առնէ։
35 Եւ իր քովէն կերթային Յակոբոս ու Յովան-
նէս՝ Զեբեդեոսի որդիքը, և ըսին իրեն. Վար-
դապետ կուզենք որ քեզմէ ինչ որ խնդրենք նէ՝
36 մեզի ընես։ Եւ ինքը ըսաւ անոնց. Ինչ կուզէք
37 ինծմէ, որ ձեզի ընեմ։ Եւ անոնք ըսին իրեն.
Շնորհէ մեզի՝ որ նստինք մէկս աջ կողմդ, և
38 մէկալը՝ ձախ կողմդ քու փառքիդ մէջը։ Պատաս-
խան տուաւ Յիսուս՝ ու ըսաւ անոնց, Չէք գի-
տեր՝ ինչ կըխնդրէք. կրնաք խմել ան գաւաթը
որ ես պիտի խմեմ, կամ ան մկրտութիւնը մկրտը-
39 վիլ՝ որ ես պիտի մկրտըվիմ։ Եւ անոնք ըսին իրեն,

Digitized by Google

կրնանք. ու Յիսուս ըսաւ անոնց, Մի գաւաթը
որ ես պիտի խմեմ՝ պիտի խմէք, և ան մկրտու-
թիւնը որ ես պիտի մկրտուիմ՝ պիտի մկրտուիք.
բայց իմ աջ կողմը և ձախ կողմը նստեցու�ը՝ 40
իմն չէ տալը. հապա անոնց պիտի պըրվի, որոնց որ
պատրաստուած է։ Եւ Տէրը տասը աս որ լսե- 41
ցին, Յակոբին ու Յովհաննէսին վրայ սկսեցին
բարկանալ։ Եւ Յիսուս կանչեց անոնք իրեն՝ ու 42
ըսաւ անոնց. Դիտէք որ հեթանոսներուն իշխան
ըսուածները՝ անոնց վրայ կը տիրեն, և իրենց մե-
ծամեծները վրանին կիշխեն։ Բայց ձեր մէջը 43
անանկ պիտի չըլլայ. հապա՝ ով որ ձեր մէջէն մեծ
ըլլալ կուզէ, անիկա ձեզի ապասաւոր պիտի ըլլայ.
և ով որ ձեր մէջէն առաջին ըլլալ կուզէ, անիկա 44
ձեր ամէնուն ծառայ պիտի ըլլայ։ Ինչու որ՝ 45
Որդին մարդոյ ալ չեկաւ ապասաւորուիլ քն-
դրնելու, հապա՝ ապասաւորուիլ ընելու, ու
իր կեանքը փրկանք մը տալու շատերուն համար։
Եւ եկան Երիքով. ու երբոր Երիքովէն ելաւ 46
աշակերտներովը՝ և շատ ժողովուրդներով, Տի-
մէոսի որդին կոյր Բարտիմէոսը Ճամբուն վրայ
մուրացկան նստեր էր։ Երբոր լսեց՝ թէ Յիսուս 47
Նազովրեցին է, սկսեց կանչել՝ և ըսել, Յի-
սուս որդի՛ Դաւթի ողորմէ՛ ինծի։ Եւ շատերը 48
անիկա կը չեխէին՝ որ լռէ. բայց ան ալ էվելօք
կը կանչէր ըսելով, Որդի՛ Դաւթի ողորմէ՛ ինծի։
Յիսուս կայնեցաւ՝ և հրաման ըրաւ որ անիկա 49
կանչեն. կանչեցին կոյրը՝ ու ըսին անոր. Դէ՛մ
եղիր ելլէ՝ քեզ կը կանչէկոր։ Եւ անիկա իր լա- 50
թերը ձգեց՝ ելաւ Յիսուսին եկաւ։ Պատասխան 51
տուաւ անոր Յիսուս՝ ու ըսաւ. Ի՞նչ կուզես որ
քեզի ընեմ՝. կոյրը ըսաւ իրեն. Ռաբբունի՝ որ
ուշ բացվի։ Եւ Յիսուս ըսաւ իրեն. Գնա՝ քու 52
հաւատքդ քեզ բժշկեց. ու շուտ մը բացվեցաւ,
և Ճամբան անոր ետեւէն կերթար։

ԳԼ. ԺԱ։

1 Եւ երբոր Երուսաղէմ մօտեցան Բեթփագէ
ու Բեթանիա՝ ձիթենեաց լեռանը մօտ, աշա-
2 կերտներէն երկուքը խրկեց, և ըսաւ անոնց.
Գացէք դուք ատ գեղը որ ձեր դիմացն է. հոն
մտնալնուդ պէս՝ կապած աւանակ մը պիտի գըտ-
նաք, որուն վրայ բնաւ մարդ չի նստաւ. արձը-
3 կեցէք անիկա՝ ու բերէք։ Եւ թէ որ մէկը ըսէ
ձեզի թէ՝ Ինչու ատ աւանակը կարձըկէքկոր,
ըսէք թէ՝ իրեն Տէրոջը պէտք է. և շուտ մը հոս պի-
4 տի խրկէ անիկա։ Գացին՝ և գտան աւանակը
դռանը քով կապած դուրսը փողոցին մէջ. ու ար-
5 ձըկեցին անիկա։ Եւ հոն կայնողներէն ոմանք կը-
սեն անոնց. Ինչ կընէք, ինչու կարձըկէք ատ
6 աւանակը։ Եւ անոնք ըսին անոնց ինչպէս որ Յի-
7 սուս ըսաւ, ու իրենց թող տուին։ Աւանակը Յի-
սուսին բերին, ու անոր վրայ լաթեր ձգեցին, և
8 նըստաւ անոր վրայ։ Ու շատերը իրենց լաթերը
ճամբուն վրայ կըփռէին, և ուրիշները ծառերէն
ճուղեր կըկտրէին՝ ու ճամբուն վրայ կըձգէին։
9 Եւ առջևէն ու ետևէն գացողները կըկանչէին ու
10 կըսէին. Ովսաննա Խարձրելոյն։ Օրհնեալ է
գալ որ Տէրոջը անունովը կուգաս. օրհնեալ է
մեր Դաւիթի հօրը թագաւորութիւնը եկած. եր-
կինքը՝ խաղաղութիւն, և բարձրերը՝ փառաւո-
րութիւն։
11 Եւ Յիսուս մտաւ Երուսաղէմ՝ ու տաճարը,
և չորս կողմը ամէն բաները նայեցաւ. և ատենը
որ իրիկուն էր՝ Բեթանիա ելաւ տասներկուքին
հետ մէկ տեղ։
12 Ու հետևեալ օրը երբոր Բեթանիայէն կել-
13 լային՝ անօթեցաւ։ Եւ հեռվանց տերևներով
լեցուն թուզի ծառ մը տեսաւ, ու եկաւ որ անոր
վրայ բան մը գտնայ. և երբոր անոր եկաւ՝ տե-

Digitized by Google

ըններէն 'ի զատ բան մը չի գտաւ. ինչու որ պէտ-
թուզին ատենը չէր։ Պատասխան տուաւ՝ և ըսաւ 14
անոր. Ա՛ն էյմալ մէկը յաւիտեան քեզմէ պտուղ
չուտէ, և իր աշակերտները լսեցին։
Եկան Երուսաղէմ. ու մտաւ տաճարը՝ սկըսեց 15
դուրս հանել ծախողները և գնողները որ տաճա-
րին մէջ էին. և սեղակ փոխողներուն սեղանները
ցիրուցան ըրաւ, ու աղաւնի ծախողներուն ա-
թոռները կործանեց. և թող չէր խաղ որ մէկը 16
տաճարին մէջէն աման մը անցունէ։ Ու կրթու- 17
վեցուներէր անոնք՝ և կըսէր, Գրված է՝ Իմ տունս
աղօթքի տուն պիտի ըսվի բոլոր հեթանոսներուն,
ու դուք ասիկա աւազակներու բուն ըրիք։ Գրա- 18
հանայապետները ու կարդացողները լսեցին, և
կուզէին՝ թէ ինչպէս անիկա կորսնցունեն, բայց
կըվախնային իրմէն. ինչու որ՝ բոլոր ժողովուրդը
զարմացեր էին անոր վարդապետութեանը վրայ։
Եւ երբոր իրիկուն եղաւ՝ քաղաքէն դուրս ելան։ 19
Ու առաւօտվանց երբոր անկէց կանցնէին, թու- 20
զին ծառը տեսան արմատէն չորցած։ Պետրոսին 21
միտքը եկաւ՝ ու ըսաւ անոր. Ռաբբի՝ ահա թու-
զին ծառը որ անիծեցիր, չորցեր է։ Պատասխան 22
տուաւ Յիսուս՝ ու ըսաւ անոնց. Թէ որ Աստու-
ծոյ հաւատքը ունենաք, ճշմարիտ կըսեմ ձեզի, 23
ով որ ասի լեռանը ըսէ՝ Ելէր ու ծովը ինկէր, և
իրեն սիրտին մէջը չի տարակուսի, հապա հաւա-
ատա թէ ինչ որ ըսէ՝ կըլլայ, պիտի ըլլայ անոր
ինչ որ ըսէ նէ։ Աստ համար կըսեմ ձեզի, 24
Ի՞նչ բանի համար որ աղօթք ընելով կըխնդրէք՝
և կըհաւատաք թէ պիտի առնէք, պիտի ըլլայ
ձեզի։ Եւ երբոր աղօթքի կըկայնիք՝ ներեցէք թէ 25
որ մէկուն դէմ բան մը ունիք. որ ձեր Հայրն ալ՝
որ երկինքն է, ներէ ձեզի ձեր յանցանքները։
Որ եթէ դուք չի ներէք նէ, ձեր Հայրն ալ՝ որ 26
երկինքն է, չի՛ ներէր ձեզի ձեր յանցանքները։
Ելան Երուսաղէմ եկան, ու տաճարին մէջ 27

Digitized by Google

երբեմն ժուռ կուգար՝ քահանայապետները և
28 կարգացողները ու ծերերը եկան իրեն, և ըսին
իրեն. Ինչ իշխանութիւնով ատ բաները կը-
նես. և ո՞վ տրաւ քեզի ատ իշխանութիւնը։
29 Պատասխան տրաւ Յիսուս՝ ու ըսաւ անոնց.
Ես ալ ձեզի բան մը հարցունեմ՝ ինծի պատաս-
խան տուէք, ու ես պիտի ըսեմ ձեզի՝ ինչ իշ-
30 խանութիւնով կընեմ ատ բաները։ Յովհան-
նէսին մկրտութիւնը երկինքէն էր՝ թէ մարդոց-
31 մէն, պատասխան տուէք ինծի։ Իրարու հետ
կըմտմտային՝ ու կըսէին, թէ որ ըսենք Երկին-
քէն՝ կըսէ մեզի. Ապա ինչու չի հաւատացիք
32 անոր։ Այլ թէ որ ըսենք՝ Մարդոցմէն, ժո-
ղովուրդէն կըվախնանք. ինչու որ ամէնը գիտէին
33 Յովհաննէսը որ մարգարէ մըն էր։ Պատասխան
տուին՝ ու ըսին Յիսուսի՝ Չենք գիտեր. և Յի-
սուս պատասխան տուաւ անոնց՝ ու ըսաւ. Ես
ալ ձեզի չեմ ըսեր՝ ինչ իշխանութիւնով կընեմ
ատ բաները։

ԳԼ· ԺԲ։

1 Եւ սկըսեց առակներով խօսել անոնց հետ՝ ու
ըսել. Մ՝էկ մարդ մը այգի մը տընկեց, ու
անոր բոլորտիքը ցանգ քաշեց. և խորունկ հնձան
փորեց անոր ծէջը՝ ու աշտարակ մը շինեց, և տը-
ւաւ անիկա մշակներուն. ու ինքը հեռու երկիր
2 մը գնաց։ Եւ ատենին ծառայ մը խրկեց մշակնե-
րուն, որ ան մշակներէն այգիին պտուղէն առնէ։
3 Եւ անոնք բռնեցին՝ ծեծեցին անիկա, ու պարապ
4 ճամբեցին։ Նորէն ուրիշ ծառայ մը խրկեց ա-
նոնց, և անոր գլուխը պատռեցին՝ ու անարգված
5 ետ դարձուցին։ Եւ նորէն ուրիշ մը խրկեց՝ ու
անիկա մեռցուցին. և շատ ուրիշներն ալ որը կը-
6 ծեծէին՝ և որը կըսպաննէին։ Մ՝երջը սիրելի որ-
դի մը ունէր, անիկա խրկեց անոնց ետքը՝ ու
7 ըսաւ. Գուցէ կամըշնան իմ որդիէս։ Այլ մը-

Digitized by Google

շակները երբոր տեսան անիկա՝ որ կուգար , ըսին
իրարու . Այսիկա է ժառանգը , եկէք մեռցուենք
սա , և ժառանգութիւնը մերը ըլլայ : Ու բռնե- 8
ցին անիկա՝ մեռցուցին , և այգիէն դուրս հանե-
ցին : Ուստի այգիին տէրը ինչ պիտի ընէ . պիտի 9
գայ՝ ու կորսընցունէ մշակները , և այգին ուրիշ-
ներուն ձեռքը պիտի տայ : Եւ ան գիրը չէք մի 10
կարդացեր դուք , թէ՝ Այն քարը՝ որ շինողները
քանի տեղ չի դրին , անիկա եղաւ անկիւնի
գլուխ : Այսիկա Տէրոջմէն եղաւ , և մեր աչքե- 11
րուն զարմանալի է :

Եւ կուզէին անիկա բռնել , բայց ժողովուր- 12
դէն վախցան . ինչու որ՝ գիտցան որ ան առակը
իրենց ըսաւ , և ինքը ձգեցին ու գացին :

Եւ Փարիսեցիներէն ու Հերովդէսեաններէն 13
քանի մը հոգի խրկեցին իրեն , որ խօսքով բռնեն
անիկա : Եւ անոնք եկան խաբէութիւնով կը- 14
հարցունէին անոր ու կըսէին . Ո՛ վարդապետ՝ գի-
տենք որ ճշմարիտ ես , և մէկէ մը հոգ չունիս .
ինչու որ մարդու երեսպաշտութիւն չես ըներ ,
հապա ճշմարտութեամբ Աստուծոյ ճամբան կը-
սորվեցունես . ուստի ըսէ մեզի , Կայսերին տուրք
տալ օրինաւո՞ր է՝ թէ չէ . տանք՝ թէ չի տանք :
Ու Յիսուս գիտցաւ անոնց կեղծաւորութիւնը , 15
ըսաւ անոնց . Կեղծաւորներ՝ իս ինչու կըփորձէք ,
բերէք ինծի մէկ դահեկան մը որ տեսնամ : Եւ 16
անոնք բերին , ու ըսաւ անոնց . Որի՞ է աս պատ-
կերը՝ կամ գիրը . և անոնք ըսին իրեն . Կայս-
երին : Պատասխան տուաւ Յիսուս՝ և ըսաւ ա- 17
նոնց . Վասդէք ան որ Կայսրին է՝ Կայսրին տուէք ,
և ան որ Աստուծոյ է՝ Աստուծոյ տուէք . ու զար-
մացան իրեն վրայ :

Սադուկեցիները եկան իրեն՝ որ կըսեն թէ , 18
Յարութիւն չի կայ . կը հարցունէին իրեն՝ և կը-
սէին : Ո՛ վարդապետ՝ Մովսէս մեզի գրեց , թէ՝ 19
որ մէկուն եղբայրը մեռնի՝ ու կնիկը ձգի՝ և զա-

Digitized by Google

ւակ չի ձրգէ նէ , իր եղբայրը անոր կնիկը պիտի
20 առնէ , և իր եղբօրը զաւակ հանէ : Ուստի մեր
քովը եօթը եղբայր կային , առջինը կնիկ առաւ՝
21 ու մեռաւ՝ և զաւակ չի ձրգեց : Եւ երկրորդը
առաւ անիկա՝ ու մեռաւ , և ան ալ զաւակ չի
22 ձրգեց . անանկ երրորդն ալ առաւ անիկա : Ու
եօթն ալ , և զաւակ չի ձգեցին . ամէնէն եռջը՝
23 կնիկն ալ մեռաւ : Հիմայ յարութեան ատենը՝
երբոյ յարութիւն առնեն , անոնցմէ որի՞ն կնիկ
պիտի ըլլայ ան . ինչու որ եօթն ալ անիկա կնիկ
24 ունեցան : Պատասխան տրուաւ Յիսուս՝ և ըսաւ
անոնց . Ատոր համար չէ՞ որ կըմոլորիք . որ ոչ
գիրքը գիտէք , և ոչ Աստուծոյ զօրութիւ-
25 նը : Ինչու որ երբ մեռելներէն յարութիւն առ-
նեն , ոչ էրիկ մարդիկ կնիկ կառնեն , և ոչ կնիկ-
ները էրիկ կառնեն . հապա երկինքի հրեշտակնե-
26 րուն պէս են : Բայց մեռելներուն յարութեանը
համար՝ թէ յարութիւն կառնեն , Մովսէսին
գիրքին մէջը չէք մի կարդացեր մորենիին վրայ .
Աստուած անոր ի՞նչպէս ըսաւ . Ես եմ ըսաւ՝ Ա-
բրահամին Աստուածը , ու Սահակին Աստուածը ,
27 և Յակոբին Աստուածը : Եւ ան մեռելներուն
Աստուած չէ՝ հապա կենդանիներուն . դուք
ուրեմն՝ շատ մոլորեալ էք :
28 Ու կարդացողին մէկը եկաւ մոտիկ կընէր անոնց
երբոր վիճաբանութիւն կընէին . երբոր տեսաւ
թէ աղէկ պատասխան տրուաւ անոնց , հարցուց
անոր՝ ու ըսաւ . Առաջին պատուիրանքը որն է :
29 Եւ Յիսուս ըսաւ անոր . Ամէնէն առաջինը է Լսէ
Ի՛սրայէլ , մեր Տէր Աստուածը՝ մէկ Տէր մըն է .
30 և պիտի սիրես քու Տէր Աստուածդ քու բոլոր
սիրտէդ , և քու բոլոր անձէդ , և քու բոլոր միտ-
քէդ , և քու բոլոր զօրութենէդ . ասիկա է առա-
31 ջին պատուիրանքը : Ու երկրորդը ասոր պէս .
Դուն ընկերդ քու անձիդ պէս պիտի սիրես . ա-
32 սոնցմէ մեծ՝ ուրիշ պատուիրանք չի կայ : Ու

Digitized by Google

կարդացողը ըսաւ իրեն , Պինտ աղէկ Ս մարդապետ՝
շիտակ խօսեցար , թէ Աստուած մէկ է՝ և անկէց
՝ի զատ ուրիշը չի կայ ։ Եւ բոլոր սիրտէ , ու բո- 38
լոր զօրութենէ , և բոլոր միտքէ անիկա սիրելը ու
ընկերը անձին պէս սիրելը՝ ողջակէզներէն և զո-
հերէն էվել է ։ Եւ Յիսուս տեսաւ որ խելացու- 34
թիւնով պատասխան տրուաւ , ըսաւ անոր ։ Աս-
տուծոյ թագաւորութիւնէն հեռու չես ։ և ալ
ուրիշ մէկը չէր համարձակեր բան մը հարցու-
նել անոր ։

Պատասխան տրուաւ Յիսուս՝ ու ըսաւ , երբոր 35
տաճարին մէջ կըսորվեցուներէր ։ Կարդացողները
ինտոր կըսեն թէ՝ Քրիստոս Դաւիթի որդին է ։
Ու Դաւիթ ինքը Հոգւով Սրբով կըսէ ։ Տէրը 36
իմ Տէրոջըս ըսաւ , Նստէ իմ աջ կողմն՝ մինչև
որ քու թշնամիներդ քու ոտքիդ պատուանդան
ընեմ ։ Ուրեմն՝ թէ որ Դաւիթ ինքը անոր Տէր 37
կըկանչէ , ինչպէս անոր որդին կըլլայ ։ և շատ
ժողովուրդ քաղցրութեամբ մտիկ կընէր անոր ։

Եւ կըսէր սորվեցունելով իր վարդապետու- 38
թեանը մէջ ։ Զգոյշ կեցէք կարդացողներէն , որ
կուզեն փառաւոր լաթերով պտըտիլ , ու շուկա-
ներուն մէջ առջի բարևները կըփնտրեն , և ա- 39
ռաջին աթոռները ժողովարաններուն մէջ , ու
գլխաւոր տեղերը ընթրիքներու մէջ ։ Որոնք որ- 40
բևարիներուն տուները կուտեն , պատճառներով
աղօթքը կերկընցունեն , որ ասոնք ալ աւելի դա-
տապարտութիւն պիտի ընդունին ։

Յիսուս գանձանակին դիմացը կայնէր՝ կընայէր 41
թէ ինտոր ժողովուրդը գանձանակին մէջը ստակ
կընձրգէ ։ և շատ հարուստներ շատ բան ձգեցին ։
Մէկ որբևարի կնիկ մը եկաւ՝ և երկու լումայ 42
ձգեց , որ մէկ նաքարակիտ մը կընէ ։ Ու աշա- 43
կերտները իրեն կանչեց՝ և ըսաւ անոնց ։ Ճշմա-
րիտ կըսեմ ձեզի՝ որ ան խեղճ որբևարին գան-
ձանակը ասոնք ձգողներուն ամէնէն էվել ձըգեց ։

Digitized by Google

44 Ինչու որ՝ ամէնը իրենց էվէլցածէն ձգեցին, բայց անիկա իր աղքատութենէն ունեցածին բոլորը ձգեց՝ իր ունեցած ապրուստը։

ԳԼ. ԼԱՎ.

1 Եւ երբոր տաճարէն դուրս ելաւ՝ իր աշակերտներէն մէկը ըսաւ իրեն. Վարդապետ՝ նայէ
2 ինտոր քարեր են, և ինչ կերպ շէնքեր։ Պատասխան տուաւ անոր Յիսուս՝ ու ըսաւ. Կը տեսնա՞ս ատ ամէն շէնքերը. Ճշմարիտ կըսեմ ձեզի, որ քար մը քարի վրայ չէ պիտի մնայ հոն՝ որ չէ քակվի։
3 Եւ երբոր Ձիթենեաց լեռը տաճարին դիմացը ինքը նստեր էր, Պետրոսը ու Յակոբոսը և Յոհաննէսը ու Անդրէասը հարցուցին իրեն առանձին։
4 Ասէ մեզի՝ երբ պիտի ըլլայ ատիկա, և ինչ է նշանը՝ ատ ամէն բաները կատարվելու ատենին։
5 Պատասխան տուաւ Յիսուս՝ ու ըսաւ ա-
6 նոնց. Զգոյշ կեցէք, մէկը ձեզ չի խաբէ։ Ինչու որ՝ շատերը պիտի գան իմ անունովս, և ըսեն թէ՝ Ես եմ Քրիստոսը. ու շատերը պիտի մոլորցունեն։
7 Բայց երբոր լսէք պատերազմներ՝ և պատերազմներու ձայներ, մի՛ շփոթիք. ինչու որ
8 պէտք է ըլլալ, բայց տակաւին վերջը չէ։ Ինչու որ՝ ազգ ազգի վրայ պիտի ելլայ, և թագաւորութիւն թագաւորութեան վրայ. ու տեղ տեղ երկրաշարժութիւններ պիտի ըլլայ, սովեր՝ և մահտարաժամներ՝ և իրարանցումներ. բայց ա-
9 մէնը՝ ցաւերուն սկիզբն է։ Եւ ձեզ ալ ատենները պիտի մատնեն, ու ժողովարաններուն մէջը պիտի տանջվիք, ու դատաւորներու և թագաւորներու առջև պիտի կենաք ինծի համար անոնց
10 վկայութիւն ընելու, և բոլոր ազգերուն. բայց
11 առաջ պէտք է որ աւետարանս քարոզվի։ Բայց երբոր ձեզ մատնելու տանին, առաջուց հոգ մի՛ ընէք՝ և մի՛ մտմտաք, թէ ինչ պիտի խօսիք. Հա-

Digitized by Google

պա ան ժամուն ինչ որ ձեզի տրուի նէ՝ անիկա
խօսեցէք. ինչու որ՝ չէ թէ դուք էք որ կըխօսիք,
հապա Հոգին Սուրբ։ Եղբայր եղբայրը մեռնե- 12
լու պիտի մատնէ, ու հայրը՝ որդին. և որդիք
հայրերուն վրայ պիտի ելլան, ու պիտի սպաննեն
անոնք։ Եւ իմ անունիս համար ամէնէն ատելի 13
պիտի ըլլաք. բայց ան՝ որ մինչև վերջը կըհամբե-
րէ, ինքը պիտի ապրի։ Եւ երբոր կըտեսնաք 14
աւերմունքին պղծութիւնը, որ արժան չեղած
տեղը պիտի կենայ. (ան որ կրկարդայ՝ թող հաս-
կընայ.) անատենը անոնք որ Հրէաստանի մէջն են՝
լեռները թող փախչին. և ան որ տանիսին վրայ 15
է՝ թող տուն չիջնայ, ու չի մտնայ իր տունէն
բան մը վերցուցելու. և ան որ արտն է՝ թող ետ 16
չի դառնայ իր լաթերը առնելու։ Բայց վայ ծոց- 17
վորներուն և ծիծ տրվողներուն ան օրերը։ Ա- 18
ղօթք ըրէք՝ որ ձմեռը չըլլայ անիկա։ Ան օրերը 19
անանկ նեղութիւններ պիտի ըլլայ, որ արարա-
ծոց սկիզբէն մինչև հիմայ ունանկը ոչ եղան՝ ու
ոչ ալ պիտի ըլլայ։ Եւ թէ որ Աստուած իր 20
ընտրեալներուն համար ան օրերը չի կարճցու-
ներ, մէկ մարմին մը չի պիտի ապրէր. բայց ընտ-
րեալներուն համար՝ որոնք ընտրեց, ան օրերը
կարճցուց։ Ինատենը թէ որ ձեզի մէկը ըսէ 21
թէ՝ Ահա հոս է Քրիստոս՝ կամ ահա հոն, մի՛
հաւատաք։ Ինչու որ՝ սուտ քրիստոսներ և սուտ 22
մարգարէներ պիտի ելլան, ու նշաններ և հրաշք-
ներ պիտի ցուցընեն մոլորցուցնելու համար՝ թէ որ
կարելի է, ընտրեալներն ալ։ Բայց դուք զգոյշ 23
կեցէք, ահա առաջուց ըսի ձեզի ամէնը։

Բայց ան օրերը ան նեղութիւններէն ետև՝ ա- 24
րևը պիտի խաւարի, և լուսինը իր լոյսը չի պիտի
տայ. ու երկինքէն աստղերը պիտի թափին, և 25
երկինքի մէջ զօրութիւնները պիտի շարժըվին։
Եւ անատենը պիտի տեսնան Որդին մարդոյ ամ- 26
պերով եկած, ու զօրութիւնով՝ և մեծ փառքով։

Digitized by Google

27 Եւ անատենը իր հրեշտակները պիտի խրկէ, ու
իր ընտրեալները պիտի ժողվէ չորս հովերէն՝
28 երկրի ծայրէն մինչև երկինքի ծայրը։ Ուստի
դուք թուզին ծառէն առակ մը սորվեցէք. երբոր
անոր ճուղերը դեռ կակուղ են՝ և վրան տերև-
ներ դուրս կուտայ, կը գիտնաք որ ամառը մօտ
29 է. ասոր պէս ալ դուք՝ երբոր կը տեսնաք աս ամէն
բաները եղած, գիտցէք որ մօտ է դուռներուն
30 քով։ Ճշմարիտ կըսեմ ձեզի, որ՝ Այս ազգը պի-
31 տի չանցնի՝ մինչև աս ամէն բաները ըլլայ։ Եր-
կինք ու երկիր պիտի անցնին, և իմ խօսքերս պի-
32 տի չանցնին։ Այլ թէ ան օրվանը ու ժամին
համար մէկը չէ գիտեր, ոչ հրեշտակները եր-
կինքի մէջ, և ոչ Որդին, հապա միայն Հայր։
33 Զգոյշ կեցէք, արթուն մնացէք, և աղօթք ըրէք.
34 ինչու որ չէք գիտեր ատենը երբ է։ Ինչպէս հե-
ռու աշխարհ գացող մարդ մը իր տունը թողու,
ու իշխանութիւն տայ իր ծառաներուն, և ամէն
մէկուն իրեն գործքը. ու դռնապանին ապրսպը-
35 րէ որ արթուն կենայ։ Ուրեմն՝ արթուն կեցէք.
ինչու որ՝ չէք գիտեր թէ երբ կուգայ տունին
տէրը, իրիկունը՝ թէ կէս գիշերին՝ թէ հաւա-
36 խօսին՝ թէ առաւուանց. չըլլայ որ յանկարծ մը
37 գայ՝ ձեզ քունի մէջ գտնայ։ Ինչ որ կը-
սեմ՝ ամէնուն կըսեմ արթուն կեցէք։

ԳԼ. ԺԴ։

1 Այ երկու օրէն ետև զատիկ ու բաղարջակերք
էր. քահանայապետները և կարդացողները
կուզէին՝ թէ ինչպէս հնարքով մը անիկա բռնեն
2 մեռցունեն։ Ինչ կըսէին թէ՝ Այս տօնին մէջ չէ,
որ ժողովուրդին մէջ խռովութիւն չըլլայ։
3 Եւ երբոր ինքը Բեթանիա էր բորոտ Սիմոնին
տունը սեղան նըստած, կնիկ մը եկաւ՝ որ շիշ՝ մը
պատուական սուղ նարդոսի եղ ունէր. ու կոտ-
4 րեց ան շիշը՝ անոր գլխուն վրայ թափեց։ Եւ

Digitized by Google

աշակերտները չարացան՝ ու կըսէին . Ինչո՞ւ հա-
մար ոչինչ տեղը գնաց ատ եղը ։ Որ իրեք հարիւր 5
դահեկանէն էվել կրնար ծախվիլ ատ եղը , ու
աղքատներուն տրըվիլ . և խիստ կրբարկանային
անոր ։ Եւ Յիսուս ըսաւ անոնց . Թո՛ղ տուէք 6
ատոր . ինչո՞ւ անհանգիստ կընէք . ինչու՞ որ բարի
գործ մը գործեց ատիկա ինծի ։ Աղքատները ա- 7
մէն ատեն ձեր հետը ունիք , և երբոր ուզէք՝
կրնաք բարի ընել անոնց . բայց իս ամէն ատեն
ձեր հետը չունիք ։ Ատիկա ինչ որ ուներ նէ՝ ը- 8
րաւ . առաջուց իմ մարմինս օծեց՝ պատանքվելու
նշան ։ Ա՛մէն բարիտ կըսեմ ձեզի , Որոլոր աշխարհի 9
մէջ՝ ուր որ աս աւետարանը քարոզվի , ատոր
ըրածն ալ պիտի խօսվի՝ ինքը յիշելու համար ։
Եւ Յուդա Իսկարիովտացի տասներկուքին 10
մէկը՝ գնաց քահանայապետներուն , որ անիկա
մատնէ անոնց ։ Անոնք երբոր լսեցին՝ խնդացին , 11
ու իրեն ստակ տալ խոստացան . և կուզէր՝ թէ
ինչպէս պատեհութիւնով մը մատնէ ։
Ու բաղարջակերքին առջի օրը՝ որ զատիկը կը- 12
մորթէին , աշակերտները ըսին իրեն . Որ՞ւր կուզես
երթանք պատրաստենք՝ որ զատիկը ուտես ։ Եւ 13
ինքը աշակերտներէն երկուքը խրկեց , ու ըսաւ
անոնց . Գացէ՛ք քաղաքը , ու երբոր քաղաքը կը-
մտնաք՝ մէկ մարդ մը կրպատահի ձեզի , որ ուսին
վրայ ջուրի ման ունի . գացէք անոր ետևէն ։
Եւ որ տուն որ մտնայ , տունին տէրոջը ըսէք . 14
Վարդապետը կըսէ , Որ է հիւրանոցը՝ որ հոն
աշակերտներովս զատիկը ուտեմ ։ Ան ալ ձեզի 15
զարդարված մեծ վերնատուն մը կրցուցնէ . հոն
պատրաստեցէք մեզի ։ Եւ իր աշակերտները գա- 16
ցին պատրաստելու . քաղաքը եկան , ու ինչոր որ
իրենց ըսաւ նէ՝ գտան . և զատիկը՝ պատրաստե-
ցին ։
Եւ երբոր իրիկուն եղաւ՝ տասներկուքին հետ 17
մէկ տեղ եկաւ ։ Ու երբոր նստեցան՝ և կուտէին , 18

Digitized by Google

ըսաւ Յիսուս. Ամէն ամէն կըսեմ ձեզի, որ ձեզ-
մէ մէկը իս պիտի մատնէ, որ իմ հետս կուտէկոր:
19 Եւ անոնք սկըսեցին տրտմել՝ ու ամէն մէկը ըսել,
Մի՞թէ ես եմ մի. և մէկալը՝ Մի՞թէ ես եմ մի:
20 Ընիկա պատասխան տըւաւ՝ և ըսաւ անոնց, Ան
տասներկուքէդ մէկը՝ որ ինծի հետ իր ձեռքը պը-
21 նակը խօթեց: Իրաւ Որդին մարդոյ պիտի եր-
թայ՝ ինչպէս որ գրված է անոր համար. բայց վայ
ան մարդուն՝ որուն ձեռքովը Որդին մարդոյ պի-
տի մատնըվի. աղէկ էր անոր՝ որ ծնած ալ չըլ-
լար ան մարդը:
22 Եւ դեռ որ կուտէին՝ Յիսուս հաց առաւ, օրհ-
նեց ու կտրեց՝ տըւաւ անոնց, և ըսաւ. Ա՛ռէք՝ առ
23 իմ մարմինս է: Եւ գաւաթը առաւ, գոհացաւ՝
ու տըւաւ անոնց. և ամէնն ալ անկէց խմեցին:
24 Ու ըսաւ անոնց. Ա՛յս է իմ արիւնս նոր ուխտի,
25 որ շատերուն համար կըթափվի: Ամէն կը-
սեմ ձեզի, որ՝ մէյմալ որթին պտուղէն չի
պիտի խմեմ մինչև ան օրը՝ երբոր անիկա նոր
խմեմ Աստուծոյ թագաւորութեան մէջը:
26 Եւ գոհացան՝ ելան Ձիթենեաց լեռը: Եւ Յի-
27 սուս ըսաւ անոնց. Ամէնքդ ալ ես գիշեր ինծմէ
պիտի գայթակղիք. ինչու որ գրված է, թէ՝ Հո-
վիւը պիտի զարնեմ, ու ոչխարները ցիրուցան
28 պիտի ըլլան: Բայց յարութիւն առնելէս ետքը
29 ձեզմէ առաջ Գալիլեա պիտի երթամ: Պատաս-
խան տըւաւ Պետրոս՝ և ըսաւ անոր. Թէպէտ
30 ամէնն ալ գայթակղին, բայց ես չէ: Եւ Յիսուս
ըսաւ անոր. Ամէն կըսեմ քեզի՝ որ դուն ալ
առ գիշեր հաւը երկու անգամ չի խօսած, իրեք
31 հեղ պիտի ուրանաս իս: Բայց Պետրոս էվելօք
պինտ կեցեր էր՝ ու կըսէր. Թէ որ քեզի հետ
մեռնելու ալ հասնիմ՝ քեզ չեմ ուրանար. ա-
սանկ ամէնն ալ կըսէին:
32 Եկաւ ան գեղը՝ որուն անունը Գեթսեմանի էր,
և ըսաւ աշակերտներուն. Հոս նստեցէք, մինչև

Digitized by Google

որ ես աղօթք ընեմ։ Եւ առաւ իր հետը Պետ- 33
րոսը՝ ու Յակոբոսը՝ և Յոհաննէսը, ու սկըսեց
տրտմիլ և հոգալ։ Ասատենը ըսաւ անոնց. Իմ 34
անձրս մեռնելու չափ տրտում է. հոս կեցէք՝ և
արթուն մնացէք։ Ու քիչ մը առաջ գնաց, իր 35
երեսին վրայ գետինը ինկաւ՝ և աղօթք ըրաւ, որ
եթէ կարելի է՝ ան ժամը իրմէն անցնի։ Եւ ըսաւ. 36
Աբբայ՝ Հայր, ամէն բան քեզի հնարաւոր է,
աս գաւաթը ինծմէ անցուր. բայց չէ թէ ինչպէս
ես կուզեմ, հապա՝ ինչպէս որ դուն կըկամիս։
Ու եկաւ գտաւ անոնք՝ որ կըքնանային, և ըսաւ 37
Պետրոսին. Սիմոն կըքնանա՞ս՝ չի կրցար ժամ մը
արթուն կենալ։ Արթուն կեցէք՝ և աղօթք ըրէք, 38
որ փորձութեան մէջ չի մտնաք. հոգիս յօժար
է, բայց մարմինս տկար։ Եւ նորէն գնաց աղօթք 39
ըրաւ, ու նոյն խօսքերը ըսաւ։ Ա՛է յմալ նորէն 40
դարձաւ, և անոնք քունի մէջ գտաւ. (ինչու որ
աչքերնին ծանրըցած էր,) և չէին գիտեր թէ
ինչ պատասխան տան իրեն։ Երրորդ անգամ 41
եկաւ՝ ու ըսաւ անոնց, Ասկէ ետև քնացէք՝ ու
հանգչեցէք. ինչու որ վերջը հասաւ, եկաւ ժամը,
և ահա Որդին մարդոյ մեղաւորներուն ձեռքը
կըմատնըվի։ Ելէք երթանք. ինչու որ՝ ահա մա- 42
տնեցաւ ան որ իս պիտի մատնէ։

Եւ դեռ որ ինքը ան կըխօսէր՝ Յուդա Իսկա- 43
րիովտացի տասներկուքին մէկը եկաւ, ու իր հե-
տը շատ բազմութիւն սուրերով ու բիրերով
քահանայապետներէն և կարդացողներէն ու ծե-
րերէն։ Ա՝ատնիչը նշան մը տուած էր՝ ու ըսեր 44
էր, Ո՛վ որ ես համբուրեմ՝ ան է, բռնեցէք ա-
նիկա և զգուշութիւնով տարէք։ Եւ շուտ մը 45
գնաց անոր ըսաւ, Ռաբբի Ռաբբի. ու համբու-
րեց անիկա։ Եւ անոնք ձեռք ձգեցին անոր՝ ու 46
բռնեցին անիկա։ Եւ իրեն քով կայնողներուն 47
մէկը սուրը ձգեց զարկաւ քահանայապետին ծա-
ռային, ու անոր ականջը մէկ դի հանեց։ Պատաս- 48

Digitized by Google

խան տրաւ Յիսուս՝ ու ըսաւ անոնց· Իբր թէ
գողի վրայ ելաք սուրերով ու բիրերով իս բռնե-
49 լու։ Այն ատեն ձեր քովն էի, ու տաճարին
մէջ կը սորվեցուն էի՝ և իս չի բռնեցիք· բայց որ
50 մարգարէներուն գիրքերը կատարվին։ Անատե-
նը բոլոր աշակերտները թողուցին անիկա՝ ու
51 փախան։ Եւ մէկ երիտասարդ մը անոր ետևէն
կերթար՝ մերկ մարմնին վրայ կտաւ մը առած,
52 երիտասարդները անիկա բռնեցին։ Ան ալ կտա-
ւը թողուց՝ մերկ անոնցմէ փախաւ։
53 Ու տարին Յիսուս Կայիափա քահանայապե-
տին· և անոր հետ կուգային բոլոր քահանայա-
54 պետները ու կարդացողները և ծերերը։ Ու
Պետրոս հեռվանց անոր ետևէն կերթար՝ մին-
չև բուն ներսը քահանայապետին բակը, և սպա-
սաւորներուն հետ նստաւ, ու կրակին լուսովը կը-
55 տաքնար։ Եւ քահանայապետները ու բոլոր
ատեանը Յիսուսի դէմ վկայութիւն կրփնտրուէին
56 որ զինքը սպաննեն, և չէին գտնար· ինչու որ շատ
սուտ վկայութիւն կրվկայէին անոր վրայ, ու վ-
57 կայութիւնները իրարու նման չէին։ Ուրիշները
ելան սուտ վկայութիւն կրնէին անոր վրայ՝ ու
58 կրսէին, Մենք լսեցինք ատկէց՝ որ կրսէր, Ես
սատ ձեռագործ տաճարը պիտի քակեմ, և իրեք
աւուր մէջը ուրիշ մը պիտի չինեմ անձեռագործ։
59 Բայց ան անկէ ալ իրենց վկայութիւնը նման չէր։
60 Ի երջը քահանայապետը ելաւ մէջ տեղը կայնե-
ցաւ կրհարցուներ Յիսուսին, ու կրսէր· Պա-
տասխան չես իտար, թէ կրվկայեն ատոնք քու
61 վրադ։ Բայց ան միայն լուռ կեցեր էր, և բան
մը պատասխան չէր իտար· քահանայապետը նո-
րէն երկրորդ անգամ կրհարցուներ անոր՝ ու կրս-
էր· Դուն ես Քրիստոսը՝ Օրհնեալ Աստուծոյ
62 Որդին։ Պատասխան տրաւ Յիսուս՝ ու ըսաւ
անոր· Դուն ըսիր որ ես եմ· բայց պիտի տեսնաք
Որդին մարդոյ զօրութեան աջ կողմը նստած՝ ու

Digitized by Google

երկինքի ամպերովը եկած ։ Եւ քահանայապետը 63
շուտ մը իր կապան պատռեց՝ ու ըսաւ . Ա՛լ ի՞նչ
պէտք է մեզի վկաներ ։ Ա՛հա ամէնքդ ալ լսեցիք 64
հայհոյութիւնը ատոր բերանէն . ինչո՞ր կերևայ
ձեզի . և ամէնքը դատապարտեցին անիկա թէ
մահապարտ է ։

Եւ ոմանք սկսեցին թքանել անոր երեսը , 65
գլխուն վրայ լաթ ձգել՝ բռունցով ծեծել և ը-
սել , Մարգարէացիր մեզի՝ ով Քրիստոս , ո՞վ է
ան որ քեզի զարկաւ . ու սպասաւորները ապտակ
կը զարնէին անոր ։

Եւ Պետրոս դեռ վարը գտուիծն էր , քահա- 66
նայապետին մէկ աղջիկ ծառան եկաւ , ու տեսաւ 67
անիկա որ կը տաքնար՝ նայեցաւ անոր և ըսաւ .
Դուն ալ Յիսուս Նազովրեցիին հետ էիր ։ Ընի- 68
կա ուրացաւ ու ըսաւ . Չեմ ճանչնար և չեմ
գիտեր՝ դուն ինչ կը խօսիս . ու երբոր դուրսի բա-
կը ելաւ՝ հաւն ալ խօսեցաւ ։

Ադջիկ ծառան նորէն տեսաւ անիկա՝ ու սկը- 69
սեց բոլորտիքը կայնողներուն ըսել , թէ՝ Ա՛ս ալ
անոնցմէ է . Եւ ան նորէն ուրացաւ ։ 70

Եւ քիչ մը ատենէն ետքը՝ նորէն բոլորտիքը
կայնողները ըսին Պետրոսին . Իրաւցունէ դուն
ալ անոնցմէ ես . ինչու որ Գալիլեացի ես , և քու
խօսքդ ալ նման է անոնց ։ Հայց անիկա սկըսեց 71
անէծք տալ՝ երդում ընել ու ըսել , թէ՝ Ես ան
մարդը չէյտեմ , որուն համար որ դուք կըսէք ։
Եւ նոյն ժամուն երկրորդ անգամ խօսեցաւ հա- 72
ւը . ու Պետրոս միտքը բերաւ ան խօսքը՝ որ Յի-
սուս իրեն ըսաւ , թէ՝ Դեռ հաւը երկու անգամ
չի խօսած՝ դուն իրեք անգամ պիտի ուրանաս իս .
ու սկըսեց լալ ։

ԳԼ. ԺԵ ։

Եւ առտուվանց շուտ մը քահանայապետները 1
ծերերուն և կարդացողներուն հետ՝ ու բոլոր

ժողովքն ալ խորհուրդ ըրին , Յիսուսը կապե-
2ցին՝ ու տարին մատնեցին Պիղատոսին : Պիղատոս
հարցուց անոր՝ և ըսաւ . Դուն ես Հրէաներուն
թագաւորը . անիկա պատասխան տուաւ անոր՝ և
3ըսաւ , Դուն կըսեսկոր : Եւ քահանայապետները
զրպարտութիւն կընէին անոր վրայ . բայց ան
4բան մը պատասխան չէր իտար : Պիղատոս նո-
րէն հարցուց անոր՝ ու ըսաւ . Պատասխան չեմ ի-
տար , նայէ որչափ բաներ քու վրադ կրխօսինկոր :
5Եւ Յիսուս անկէ ետև բան մը պատասխան չի
տրուաւ , մինչև որ շատ զարմացաւ Պիղատոս :
6 Բայց ան տօնին կապված մը կարձրկէր անոնց ,
Շով որ իրենք կուզէին : Եւ մէկը կար որուն ա-
նունը Բարաբբա էր՝ խռովարարներուն հետը
կապված , որ անոնց խռովութեան ատենը մարդ
8մը սպաններ էր : Ակըսեց ժողովուրդը բարձր
ձայնով կանչել՝ ու խնդրել ինչպէս որ սովորու-
թիւն ունէր , որ Բարաբբան թող տայ իրենց :
9Պատասխան տրուաւ Պիղատոս՝ ու ըսաւ անոնց ,
Կուզէք որ Հրէաներուն թագաւորը արձրկեմ
10ձեզի : Ինչու որ գիտէր թէ քահանայապետները
11նախանձու թեան համար անիկա մատնեցին . Ո-
րոնք ժողովուրդն ալ հաւանեցուցին՝ որ Բարաբ-
12բան իրենց արձրկէ : Կորէն Պիղատոս պատաս-
խան տրուաւ՝ ու ըսաւ անոնց . Ի՞նչ
13Հրէաներուն թագաւորին ինչ կուզէք որ ընեմ : Դա-
անոնք նորէն կըկանչէին քահանայապետներէն
14դրգռված , Խաչը հանէ տոիկա : Պիղատոս ըսաւ
անոնց . Ի՞նչ՝ ինչ չար գործ ըրած է ան . և
անոնք ալ էվելօք կըկանչէ՝ ըսուտէին՝ ու կըսէին ,
15Խաչը հանէ անիկա : Եւ Պիղատոս երբոր ուզեց
ժողովուրդին միտքը հաճեցունել՝ Բարաբբան
արձրկեց իրենց , ու Յիսուսը ծեծելով ձեռք տրը-
ուաւ որ խաչվի :
16 Եւ զինուորները տարին անիկա ներսի բակը ,
ուր որ մեծ ատեանն էր . և բոլոր գունդը ժէկ

Digitized by Google

տեղ կանչեցին . ու հագցուցին իրեն կարմիր վե-17
բարկու և ծիրանիներ , և անոր գլուխը թագ մը
դրին՝ փուշերէ շինված : Ու սկըսեցին բարև 18
տալ իրեն՝ և ըսել , Ո՛ղջ կեցիր՝ ո՛վ թագաւոր
Հրէից : Ու գլուխը եղէգով կը ծեծէին , և երե-19
սը կը թուքնէին , ու ծունկի վրայ եկած երկիր-
պագութիւն կընէին իրեն : Եւ երբոր ծաղր ըրին 20
անիկա՝ վերարկուն և ծիրանիները վրայէն հանե-
ցին՝ ու իր լաթերը հագցուցին իրեն , և դուրս
հանեցին՝ որ զինքը խաչը հանեն :

Ու բռնեցին Սիմոն Կիւրենացին՝ Ղէքսանդ- 21
րին և Ռուփային հայրը , որ անկէց կանցնէր ար-
տէն եկած , որ անոր խաչափայտը վերցունէ : Ու 22
տարին անիկա Գողգոթա ըսված տեղ մը , (որ
կը թարգմանվի՝ Գլուխ կտրելու տեղ .) և լեղիով 23
խառնած գինի տուին իրեն , և ինքը չառաւ . ու
խաչը հանեցին անիկա : Եւ իրեն լաթերը բաժ- 24
նեցին , վրան վիճակ ձգելով՝ թէ ո՞վ ինչ պիտի
առնէ : Ժամը իրեքն էր , ու խաչը հանեցին ա- 25
նիկա : Եւ իր յանցանքին գիրը գրված էր , թէ՝ 26
Հրէաներուն թագաւորն է : Ու անոր հետ երկու 27
գողեր ալ խաչը հանեցին . մէկը անոր աջ դիէն ,
և մէկը անոր ձախ դիէն : Եւ կատարվեցաւ ան 28
գիրը՝ որ կրսէ , թէ՝ Անօրէններուն հետ սեպվե-
ցաւ : Եւ անոնք որ կանցնէին կը հայհոյէին անոր՝ 29
գլուխնին շարժելով , ու կըսէին . Վա՛խ՝ որ տա-
ճարը կը քակէիր , և իրեք օրը կը շինէիր . դուն 30
քեզ ապրեցուր՝ ու ատ խաչէն վար իջիր : Անանկ 31
ալ քահանայապետները կարդացողներուն հետ
իրենց մէջը ծաղր ընելով կըսէին . Ուրիշները
ապրեցուց , ինքզինքը չի կրնար ապրեցուներ :
Ա՛ռ Իսրայէլի թագաւորը՝ թող հի- 32
մայ ատ խաչէն վար իջնայ , որ տեսնանք ու հա-
ւատանք ատոր . և իրեն հետ խաչ ելլողները կը-
նախատէին անիկա :

Եւ երբոր ժամը վեց եղաւ , բոլոր երկիր մու- 33

Digitized by Google

34 թէ պատեց մինչև ինը ժամը։ Եւ ժամը իններին
Յիսուս մեծ ձայնով մը կանչեց, ու ըսաւ. Էլի
էլի՝ լամա սաբաքթանի. (որ կը թարգմանուի,
Աստուած իմ Աստուած իմ՝ ինչո՞ւ իս թողուցիր.)
35 և անոնցմէ ոմանք որ իր քովը կեցեր էին, երբոր
36 լսեցին՝ կըսէին, թէ Եղիան կը կանչէկոր։ Ու
վազեց մէկը՝ սպունգ մը քացախով լեցուց, ու
եղէգի մը անցուցած իրեն կուտար որ խըմէ, և
ըսաւ. Թող տուր նայինք՝ Եղեան կուգայ ատիկա
վար իջեցունել։
37 Եւ Յիսուս մեծ ձայնով մը կանչեց, ու հոգին
38 հանեց։ Ու տաճարին վարագոյրը երկուք պատ-
39 ռեցաւ վերէն 'ի վար։ Եւ հարիւրապետը որ հոն
կեցեր էր՝ տեսնալով որ կանչեց ու հոգին հանեց,
ըսաւ. Ճշմարիտ Որդի Աստուծոյ էր աս մարդը։
40 Կային կիներ ալ՝ որ հեռվանց կը նայէին. որ
անոնց մէջն էր Մարիամ Մագդալենացին, և
Մարիամ՝ պզտիկ Յակոբին ու Յովսէսին մայ-
41 րը, և Սողոմէն. որոնք երբոր Յիսուս Գալի-
լեա էր՝ իր հետը կը պըտրտէին և իրեն սպասաւո-
րութիւն կը նէին. և ուրիշ շատ կիներ ալ՝ որ
իր հետը Երուսաղէմ եկեր էին։
42 Եւ երբոր իրիկուն եղաւ, ուրբաթ ըլլալուն
43 համար՝ որ շաբաթը կը մնար, Յովսէփ Արիմա-
թացին պարկեշտ իշխանաւոր մը՝ որ ինքն ալ
Աստուծոյ թագաւորութեանը կը սպասէր, եկաւ՝
համարձակութեամբ Պիղատոսին քովը մտաւ, և
44 Յիսուսի մարմինը խնդրեց։ Ու Պիղատոս զար-
մացաւ՝ որ անանկ շուտ մեռաւ. և հարիւրապետը
իրեն կանչեց՝ հարցուց անոր ու ըսաւ թէ, Երաւ-
45 ցունէ անանկ շո՞ւտ մեռաւ։ Եւ երբոր ստոյգը
իմացաւ ան հարիւրապետէն, մարմինը Յովսէփին
46 տըւաւ։ Եւ Յովսէփ կտաւ գնեց, ու վար իջե-
ցուց անիկա՝ և կտաւովը փաթթեց, ու դրաւ գե-
ր եզմանը՝ որ քարէ փորված էր. ու քար մը գըլ-
47 տորցուց գերեզմանին դուռը։ Բայց Մարիամ

Digitized by Google

Մ՝ագդալենացին , և Մ՝արիամ՝ Յակոբին ու Յովսէսին մայրը տեսան ան տեղը , ուր որ դրվեցաւ ։

ԳԼ. ԺԱ. ։

Եւ երբոր շաբաթը անցաւ , Մ՝արիամ Մ՝ագ- 1
դալենացին՝ և Մ՝արիամ Յակոբին մայրը՝ և
Սողոմէ գացին խունկեր պատրաստեցին , որ գան
օծեն անիկա ։ Եւ մէկշաբթի առաւօտուն կանուխ 2
արևը որ կը ծագէր՝ եկան գերեզմանը , ու իրա- 3
ւու կը սէին . Մ՝եղի ան քարը մէջ պիտի գըլտոր-
ցունէ գերեզմանին դուռնէն . (ու նայեցան տե- 4
սան որ՝ գերեզմանէն քարը գըլտորած էր) ինչու
որ շատ մեծ էր ։ Եւ ներս գերեզմանը որ մտան , 5
երիտասարդ մը տեսան՝ որ աջ կողմը նստեր էր
ճերմակ կապայ հագած , ու վախցան ։ Եւ անի- 6
կա անոնց ըսաւ . Մ՝ի վախնաք դուք . Յիսուս
Նազովրեցին կը փնտրուէք , որ խաչ ելաւ . անիկա
յարութիւն առաւ , հոս չէ՛ . ահա ան տեղը՝ ուր
որ ինքը դրին ։ Բայց գացէք՝ ըսէք իր աշակերտ- 7
ներուն և Պետրոսին , թէ ահա ձեզմէ առաջ
Գալիլեա կերթայ , հոն պիտի տեսնաք անիկա՝
ինտոր որ ձեզի ըսաւ ։ Եւ երբոր լսեցին՝ ելան ու 8
փախան գերեզմանէն . ինչու որ՝ շատ վախցեր
էին , և մարդու բան մը չըսին՝ վախնալնուն հա-
մար ։

Յիսուս յարութիւն առած առջի օրը մէկշաբ- 9
թի առտուանց , Մ՝արիամ Մ՝ագդալենացիին ե-
րևցաւ՝ որ անկէց եօթը դև հաներ էր ։ Եւ անի- 10
կա գնաց անոր հետ եղողներուն պատմեց , երբոր
կուլային՝ ու սուգ կընէին ։ Անոնք երբոր լսեցին 11
թէ կենդանի է՝ և իրեն ալ երևցաւ , չի հաւա-
տացին ։

Ետքը ուրիշ կերպարանքով արտը գացողնե- 12
րուն երևցաւ ։ Անոնք գացին ուրիշներուն պատ- 13
մեցին , ու անոնց ալ չի հաւատացին ։

Digitized by Google

14 Վերջը՝ երբոր տասնըմէկը նստեր էին՝ երևցաւ
անոնց, ու երեսնին զարկաւ իրենց անհաւատու-
թիւնը՝ և սրտերնուն կարծրութիւնը՝ որ ինքը
մեռելներէն յարութիւն առնելով երևցաւ անոնց,
ու անոնք չի հաւատացին։
15 Եւ ըսաւ անոնց. Գացէք բոլոր աշխարհ, և
աւետարանը քարոզեցէք ամէն ստեղծուածներուն։
16 Ան որ հաւատայ ու մկրտըվի՝ պիտի փրկըվի, և
17 ան որ չի հաւատար՝ պիտի դատապարտըվի։ Ա-
նոնք որ կը հաւատան՝ ասոնցմով նշանները անոնց հետ
պիտի երթան. Իմ անունովս դևեր պիտի հանեն,
18 լեզուներ պիտի խօսին. ձեռքերնին օձեր պիտի
բռնեն, և թէ որ մեռցունող դեղեր խմեն՝ իրենց
չի պիտի վնասէ. հիւանդներուն վրայ ձեռք պի-
տի դնեն՝ ու բժշկեն։
19 Եւ Տէր Յիսուս ինքը անոնց հետ խօսելէն
ետքը երկինքը համբարձաւ, ու Հօրը աջ կողմը
20 նստաւ։ Եւ անոնք ելան՝ բոլոր երկիր կը քարոզե-
ին Տէրոջը օգնականութիւնովը. ու խօսքը կը-
հաստատէին բոլոր նշաններով՝ որ
իրենց հետը կեր-
թար։

Digitized by Google

ԱՒԵՏԱՐԱՆ ԸՍՏ ԴԱՒԻԹԱՅՈՒ ։

ԳԼ. Ը։

Որովհետև շատերը ուզեցին նորէն կարգի դնել 1
ան մեր մէջը հաստատուած բաներուն վրայով
Եղած պատմութիւնը . ինչպէս որ աւանդեցին մե- 2
զի՝ անոնք , որ սկիզբէն աչքով տեսան՝ և ապա-
սաւոր եղան խօսքին ։ Եւ ալ ուզեցի՝ որ սկիզբէն 3
հետէ ան ամէն բաներուն ետևէն գացեր էի ճշ-
մարտութիւնով , կարգաւ գրել քեզի՝ ովլ պատ-
ուական Թէոփիլէ . որ դուն աշակերտութիւն 4
ըրած բաներուդ ճշմարտութիւնը իմանաս ։

Հրէաստանի Հերովդէս Թագաւորին օրերը՝ 5
Աբիային կարգէն Զաքարիա անունով մէկ քա-
հանայ մը կար . և անոր կնիկը Ահարոնի աղջիկ-
ներէն էր , և անոր անունը՝ Եղիսաբէթ ։ Ու եր- 6
կուքն ալ Աստուծոյ առջևը արդար էին , Տէրոջը
բոլոր պատուիրանքներուն և օրէնքներուն մէջ
անարատ կերթային ։ Եւ զաւակ չունէին , ինչու- 7
որ Եղիսաբէթ ամուլ էր , ու երկուքն ալ օրեր-
նին անցուցեր էին ։ Եւ երբ եղաւ որ ինքը քա- 8
հանայական պաշտօնը կրկատարէր Աստուծոյ
առջին իրեն կարգին օրերը հասնելուն , քահանայ- 9
ութեան սովորութեանը պէս Լաչգը իրեն եկաւ՝
որ Տէրոջը տաճարը մտնայ խնկարկութիւն ընէ ։
Եւ բոլոր ժողովուրդին բազմութիւնը դուրսը ա- 10
ղօթքի կայներ էին խունկին ատենը ։ Ու Տէրոջը 11
հրեշտակը անոր երևցաւ , որ կայներ էր խուն-

Digitized by Google

12 կին սեղանին աջ կողմը։ Եւ Զաքարիա երբոր
տեսաւ՝ շփոթեցաւ, ու իր վրայ վախ մը ինկաւ։
13 Տէրոջը հրեշտակը ըսաւ անոր· Մի՛ վախնար
Զաքարիա, ինչու որ քու աղօթքդ լսուեցաւ, և
քու կինդ Եղիսաբէթը որդի մը պիտի ծնանի քե-
14 զի, և անոր անունը Յովհաննէս դնես։ Ու քեզի
ուրախութիւն և ցնծում պիտի ըլլայ, և շատերը
15 անոր ծնանելուն վրայ պիտի խնդան· ինչու որ՝
Տէրոջը առջևը մեծ պիտի ըլլայ, ու գինի և օղի
չի պիտի խըմէ· ու դեռ իր մօրը փորէն Հոգւով
16 Սրբով պիտի լեցվի։ Եւ Իսրայէլի որդոցմէ շա-
տերը իրենց Տէր Աստուծոյն պիտի դարձունէ։
17 Եւ ինքը անոր առջևէն պիտի գայ Եղիային հո-
գիովը՝ զօրութիւնովը, հայրերուն սիրտը զաւ-
կներուն վրայ դարձնելու, և անհնազանդնե-
րը՝ արդարներուն իմաստութեանը, Տէրոջը բարե-
18 կարգ ժողովուրդ մը պատրաստելու։ Եւ Զաքա-
րիա ըսաւ հրեշտակին· Ինտո՞ր պիտի գիտնամ ատ
բանը· որովհետև ես ծեր եմ, ու իմ կինս իր
19 օրերը անցուցեր է։ Պատասխան տըւաւ հրեշ-
տակը՝ և ըսաւ անոր· Ես եմ Գաբրիէլը՝ որ Աս-
տուծոյ առջևը կըկենամ, ու խրկըվեցայ քեզի
20 զուրցելու, և աս աւետիսը քեզի տալու։ Եւ ահա
մունջ պիտի ըլլաս դուն, ու չի պիտի կրնաս խօ-
սիլ մինչև ան օրը՝ որ ատ բանը ըլլայ· անոր
համար որ իմ խօսքերուս չի հաւատացիր, որ
21 անոնք իրենց ատենին պիտի լեցվին։ Ու ժողո-
վուրդը Զաքարիային կըսպասէր, և կըզարմա-
նային անոր տաճարին մէջ ուշանալուն վրայ։
22 Եւ երբոր ելաւ՝ չէր կրնար խօսիլ անոնց հետ·
ու իմացան որ տաճարին մէջ տեսիլք մը տեսած
է· և ինքը նշանով կըխօսէր անոնց հետ, ու պա-
23 պանջած կեցեր էր։ Եւ եղաւ որ երբ անոր պաշ-
24 տօնին օրերը լըմընցաւ՝ գնաց իր տունը։ Եւ ան
օրերէն ետքը անոր կինը Եղիսաբէթ ծոցվորցաւ,
ու հինգ ամիս ինքզինքը կըպահէր՝ և կըսէր։

Digitized by Google

Ի՞նչ բան ըրաւ ինծի Տէրը աս օրերս , որ իմ 25
վրաս նայեցաւ նախատինքս մարդոց մէջէն վերց-
ցունելու :
Ու վեցերորդ ամսուն մէջը Գաբրիէլ հրեշ- 26
տակը Աստուծմէ խրկըվեցաւ Գալիլեացոց մէկ
քաղաքը՝ որուն անունը Նազարէթ էր . մէկ կոյ- 27
սի մը՝ մարդու մը նշանված , որուն անունը Յով-
սէփ էր՝ Դաւիթին տունէն . և ան կոյսին անունը՝
Մարիամ : Ու եկաւ անոր ըսաւ . Ուրախացիր 28
դուն բերկրեալ , Տէրը քու հետդ է : Անիկա 29
ալ աս խօսքերուն վրայ շփոթվեցաւ , և ինքիրենը
կըմտմտար՝ թէ Ի՞նչպէս բարև պիտի ըլլայ աս :
Եւ հրեշտակը անոր ըսաւ . Մի՛ վախնար Մա- 30
րիամ , ինչու որ Աստուծմէ շնորհք գտար դուն :
Եւ ահա պիտի ծոցվորնաս , ու որդի պիտի ծնա- 31
նիս , և անոր անունը Յիսուս պիտի դնես : Անի- 32
կա մեծ պիտի ըլլայ , ու Բարձրելոյն Որդի պիտի
ըսվի , և Տէր Աստուած իրեն պիտի տայ անոր
Դաւիթ հօրը աթոռը . ու Յակոբին տանը վրայ
յաւիտեան պիտի թագաւորէ . և անոր թագաւո- 33
րութիւնը վերջ պիտի չունենայ : Մարիամ ալ 34
ըսաւ հրեշտակին . Ի՞նչպէս պիտի ըլլայատ բան-
ը ինծի , որովհետև ես էրկի մարդ չեմ գիտեր :
Պատասխան տըւաւ հրեշտակը՝ և ըսաւ անոր . 35
Հոգին Սուրբ պիտի գայ քեզի , ու Բարձրելոյն
զօրութիւնը քու վրադ հովանի պիտի ըլլայ . ին-
չու որ՝ ան որ քեզմէ պիտի ծնանի՝ սուրբ է , ու
Աստուծոյ Որդի պիտի ըսվի : Եւ ահա քու ազ- 36
գականդ Եղիսաբէթ՝ անիկա ալ իր պառաւութեան
ատենը ծոցվոր է . որ աս անոր վեցերորդ ամիսն
է՝ որ ամուլ ըսված էր . ինչու որ Աստուծոյ քով 37
բան մը չի՛ տկարանար : Եւ Մարիամ ըսաւ . 38
Ահա ես Տէրոջը Աղախինն եմ . թող ըլլայ ինծի
քու ըսածիդ պէս . ու հրեշտակը անոր քովէն
գնաց :
Մարիամ ան օրերը ելաւ՝ ու արտորնօք գնաց 39

Digitized by Google

40 լեռանը կողմը Յուդային մէկ քաղաքը։ Եւ մտաւ
Զաքարիային տունը, ու Եղիսաբէթին բարև
41 տալաւ։ Եւ եղաւ որ երբ լսեց Եղիսաբէթ Մա-
րիամին բարևը՝ իր փորին մէջը տղան խաղաց, ու
42 Եղիսաբէթ Հոգւով Սրբով լեցվեցաւ. և բար-
ձրը ձայնով մը կանչեց՝ ու ըսաւ. Կնիկներուն
մէջը օրհնեալ ես դուն, և օրհնեալ է քու փորիդ
43 պտուղը։ Եւ ասի ինծի ինչից եղաւ՝ որ իմ Տէ-
44 րոջս մայրը ինծի գայ։ Զի ասն զի՝ ահա երբոր
քու բարևիդ ձայնը ականջիս եկաւ, մանուկս
45 փորիս մէջը խաղաց ուրախանալով։ Ու երանի
անոր որ կը հաւատայ թէ պիտի կատարվի ան բա-
46 ները՝ որ Տէրոջմէն ըսվեցաւ իրեն։ Եւ Մարիամ
47 ըսաւ. Փառք իմ անձը մեծցունէ Տէրը. և իմ
հոգիս ուրախացաւ իմ Փրկիչ Աստուծոյս վրայ։
48 Ինչու որ՝ իր աղախինին խոնարհութեանը նայե-
ցաւ. որ ահա ասկէց ետև բոլոր ազգերը ինծի
49 երանի պիտի տան։ Զի ան զի՝ ան որ զօրաւոր է,
ինծի մեծ մեծ բաներ ըրաւ, ու իր անունը սուրբ
50 է։ Եւ անոր ողորմութիւնը իրմէն վախցողնե-
51 րուն վրայ է ազգէ ազգ։ Իր թևին ուժը ցու-
ցուց. ցիրուցան ըրաւ ամբարտաւանները՝ իրենց
52 սիրտերուն մտածմունքներովը։ Ուժեղները ա-
53 թոռներէն քակեց, ու ցածերը բարձրցուց։ Ա-
նօթիները բարիքներով լեցուց, և հարուստները՝
54 դատարկ խրկեց։ Օգնութիւն ըրաւ իր Իսրայ-
էլ ծառային՝ իր ողորմութիւնները միտք բերելով։
55 Ինչպէս որ ինքը խօսեցաւ մեր հայրերուն՝ Ա-
բրահամին և անոր զաւակին յաւիտեան։
56 Մարիամ անոր քովը իրեք ամիսի չափ կեցաւ,
և իր տունը դարձաւ։
57 Եղիսաբէթին ալ ծնանելու ժամանակները լե-
58 ցաւ, ու տղան ծնաւ։ Եւ լսեցին անոնք որ անոր
քովտանէն էին՝ ու անոր ազգականները, որ Տէ-
րը անոր վրայ իր մեծ ողորմութիւնը ցուցուց. և
անոր հետը ուրախացան։

Digitized by Google

Եւ եղաւ որ ութերորդ օրը եկան տղան թլ- 59
փատելու . և անիկա իր հօրը անունովը Զաքա-
ղիա կոչեցին ։ Պատասխան տուաւ անոր մայ- 60
րը՝ ու ըսաւ՝ Չէ , հապա Յովհաննէս պիտի ըս-
վի ։ Եւ ըսին անոր . Որ քու ազգականներուդ 61
մէջ մէկը չի կայ՝ որ անունը Յովհաննէս ըսվի ։
Նէք կընէին անոր հօրը՝ թէ ինչ կուզէ կանչել 62
անիկա ։ Նա ալ տախտակ մը ուզեց , գրեց ու 63
ըսաւ , Յովհաննէս է ատոր անունը . և զարմացան
ամէնքը ։ Ու բացվեցաւ շուտ մը անոր բերանը և 64
անոր լեզուն՝ ու կըխօսէր և կօրհնէր զԱստուած ։
Եւ վախ մը ինկաւ ան ամէնուն վրայ՝ որոնք որ 65
աս կըլսէին , և անոնք որ անոնց բոլորտիքը կը-
բնակէին . ու բոլոր Հրէաստանի լեռան կողմերը
ամէն աս բաները կըզրուցվէին ։ Եւ ան ամէնքը 66
որ կըլսէին՝ իրենց սրտերնուն մէջը դրին , ու ը-
սին . Ա՞ս տղան ի՞նչ պիտի ըլլայ . ու Տէրոջը ձեռ-
քը անոր հետն էր ։
Եւ անոր հայրը Զաքարիան Հոգւով Սրբով 67
լեցվեցաւ , մարգարէացաւ ու ըսաւ ։ Օրհնեալ 68
է Իսրայէլի Տէր Աստուածը , որ մեզի այցելու-
թեան եկաւ , և իր ժողովուրդին փրկութիւն
ըրաւ ։ Ու մեզի փրկութեան եղջիւր մը հանեց 69
իր Դաւիթ ծառային տունէն , (ինչպէս որ սուր- 70
բերուն բերնովը խօսեցաւ , որոնք որ աշխարհի
սկիզբէն հետէ անոր մարգարէներն էին) փրկու- 71
թիւն մեր թշնամիներէն , և բոլոր մեզ ատողնե-
րուն ձեռքէն ։ Ողորմութիւն ընելու մեր հայրե- 72
րուն վրայ , և իր սուրբ ուխտը միտք բերելու ,
(ան երդումը՝ որ մեր հօրը Աբրահամին երդմը- 73
ցաւ) մեզի տալու , որ մեր թշնամիներուն ձեռքէն 74
խալեսած՝ առանց վախի զինքը պաշտենք , Սրբ- 75
բութիւնով ու արդարութիւնով անոր առջևը՝
բոլոր մեր կենաց օրերուն մէջ ։ Եւ դուն ով 76
մանուկ՝ Խարձրելոյն մարգարէ պիտի ըսվիս . ին-
չու որ Տէրոջը երեսին առջևէն պիտի երթաս՝ ա-

Digitized by Google

77 նոր ճամբանեալը պատրաստելու։ Լինոր ժողովրդին գիտցունելու իրենց փրկութիւնը՝ իրենց
78 մեղքերուն թողութեանը համար։ Որ Լատուծոյ գթած ողորմութեանը համար, որ անով վե-
79 րէն արեգակը մեզի այցելութեան եկաւ։ Երևնալու համար անոնց՝ որ խաւարին և մահուան
շուքին մէջը նստեր էին, մեր ոտքերը խաղաղութեան ճամբուն մէջը շիտկելու։
80 Ու տղան կաճէր և կը զօրանար հոգիով, ու անապատներուն մէջն էր մինչև ան օրը՝ որ ինքը
Իսրայէլի երևցաւ։

ԳԼ · Լ։

1 Ու եղաւ որ ան օրերը Օգոստոս կայսրէն
2 հրաման ելաւ՝ որ բոլոր աշխարհ գրվի։ (այս առջի աշխարհագիրը եղաւ Լսորիներուն կիւրե-
3 նոս գատաւորին ատենը) Եւ ամէնը կերթային աշխարհագիրը մտնալու ամէն մէկը իրենց քաղա-
4 քին մէջը։ Յովսէփ ալ Գալիլեայէն Նազարէթ քաղաքէն ելաւ դէպ ի Հրէաստան Դաւիթին քաղաքը՝ որ Բեթլեհէմ կըսվի, (ինքը Դաւիթին
5 տունէն ու ցեղէն ըլլալուն համար) աշխարհագիրը մտնալու Մարիամին հետ մէկ տեղ, որ ան-
6 իր նշանածն էր, և ծոցվոր էր։ Ու եղաւ որ երբ անոնք ան տեղը հասան, անոր ծնանելու օրերը
7 լեցվեցան։ Եւ իր առջինեկ որդին ծնաւ, ու լաթով փաթթեց, և դրաւ անիկա մսուրին մէջը։ ինչու որ իջած տեղերնին տեղ չունէին անոնք։
8 Եւ ան տեղը հովիւներ կային բացը կեցած, որոնք գիշերանց իրենց ոչխարներուն հօտը պահ-
9 պանելու կը հսկէին։ Ու Տէրոջը հրեշտակը երևցաւ անոնց, և Տէրոջը փառքը անոնց վրայ ծա-
10 գեց։ ու խիստ շատ վախցան։ Եւ հրեշտակը ըսաւ անոնց։ Մի վախնաք, ինչու որ ահա ես
ձեզի մեծ ուրախութեան աւետիս կուտամ՝ որ
11 բոլոր ժողովրդին պիտի ըլլայ։ Վասն զի ձեզի

Digitized by Google

այսօր փրկիչ մը ծնաւ Դաւիթին քաղաքին մէջը, 12
որ ինքը Օծեալ Տէրն է։ Եւ ասիկա ձեզի նշան
մը ըլլայ. մանուկ մը պիտի գտնաք լաթով փաթ-
թած, ու մուրին մէջը դրած։ Եւ իսկոյն ան 13
հրեշտակին հետը երկնային զօրքերու բազմու-
թիւն մը եղաւ, որոնք կօրհնէին զԱստուած՝ ու
կըսէին. Երկնից բարձրութեանը մէջ Աստուծոյ 14
փառք, և աշխարհի վրայ՝ խաղաղութիւն, մար-
դիկներուն հաճութիւն։ Ու եղաւ որ երբ հրեշ- 15
տակները անոնցմէ երկինքը վերցան, հովիւները
իրարու ըսին. Եկէք մինչև Բեթլեհէմ երթանք,
և տեսնանք՝ թէ ինչ է ասոնք բանը որ եղաւ. որն
որ Տէրը մեզի ցուցուց։ Ու եկան արագընթաց, և 16
գտան Մարիամը ու Յովսէփը և մանուկը մուրին
մէջը դրած։ Եւ իմացան ան խօսքին վրայով, 17
որ մանուկին համար իրենց զուրցուեցաւ։ Եւ 18
ամէնքը որ կըլսէին՝ կըզարմանային ան բաներուն
վրայ, որ հովիւները իրենց կըզրուցէին։ Բայց 19
Մարիամ ասոնք ամէն բաները կըպահէր, ու իր
սրտին մէջը կըմտածէր։ Ու հովիւները դարձան, 20
կըփառաւորէին և կօրհնէին զԱստուած ան ամէն
բաներուն համար՝ որ լսեցին ու տեսան, ինտոր
որ իրենց պատմուեցաւ։

Եւ երբոր ութ օրերը լման եղան անիկա թլփա- 21
տելու՝ անոր անունը Յիսուս դրուեցաւ, որ հրեշ-
տակէն ըսուած էր՝ դեռ ինքը ծնիլ փորին մէջ չի
յղացած։

Ու Մովսէսին օրէնքին պէս երբոր անոր մաք- 22
րութեան օրերը լմընցաւ՝ Երուսաղէմ տարին
անիկա Տէրոջը դիմացը հանելու. (ինչպէս որ գրը- 23
ված է Տէրոջը օրէնքին մէջը, թէ՝ Ամէն արու զա-
ւակ որ արգանդ կըբանայ՝ Տէրոջը սուրբը ըսուի) ու 24
Տէրոջը օրէնքին մէջ ըսուածին պէս՝ ընծայ տալու
ջուխտ մը տատրակ կամ երկու աղաւնիի ձագեր։
Եւ ահա Երուսաղէմին մէջ մէկ մարդ մը կար, 25
որուն անունը Սիմէոն էր. ու ան մարդը արդար

ու աստուածավախ էր , և Իսրայէլի մխիթարու-
թեանը կըսպասէր · ու Հոգին Սուրբ անոր մէջն
26էր ։ Եւ ինքը հրաման առած էր Հոգին Սուր-
բէն՝ որ մահ չի տեսնայ , մինչև որ Տէրոջը
27Օծեալը տեսնայ ։ Ու հոգիով տաճարը եկաւ ·
և երբոր ծնողքը բերին Յիսուս մանուկը՝ որ օ-
րէնքին սովորութեանը պէս անոր վրայ ընեն ա-
28նոնք · ինքն ալ առաւ անիկա իր գիրկը՝ ու օրհ-
29նեց զԱստուած՝ և ըսաւ · Ա՛յժմայ Տէր կարձը-
կես քու ծառադ խաղաղութիւնով քու խօսքիդ
30պէս · ինչու որ՝ իմ աչքերս քու փրկութիւնդ
31տեսան · որ ան բոլոր ժողովուրդներուն առջևը
32պատրաստեցիր · մէկ լոյս մը հեթանոսները լու-
սաւորելու , և փառք քու Իսրայէլ ժողովուրդ-
33դիդ ։ Եւ անոր հայրը ու մայրը զարմացած էին
ան բաներուն վրայ , որ անոր համար կըխօսէին ։
34Ու Սիմէոն օրհնեց անոնք , և անոր մօրը Ա՝ա-
ըիամին ըսաւ · Ա՛հա ասա պոլան Իսրայէլի մէջ շա-
տերուն իյնալուն ու ելլալուն համար կեցած է ,
և հակառակութեան նշան մը պոլսոլ համար ·
35(ու քուկին սիրտդ ալ թուր մը պիտի անցնի) որ
սասանիսի շատ սիրտերէն խորհուրդները պիտի
յայտնըվին ։
36 Եւ ան տեղն էր Ա՛ննա մարգարէն Փանուէլի
աղջիկը Ա՛սերի ցեղէն · ասիկա իր օրերը շատ
անցուցեր էր՝ երկանը հետ եօթը տարի կենալով
37իր կուսութեան ժամանակէն հետէ ։ Եւ որբևա-
ըի էր ութսունչորս տարվան չափ · որ տաճարէն
չէր զատվեր , հապա ծոմով և աղօթքով Ա՛ստու-
38ծոյ ծառայութիւն կընէր գիշեր ու ցորեկ ։ Եւ
ասիկա նոյն ժամուն ելաւ Տէրոջը գոհութիւն
կուտար , ու անոր վրայով կըխօսէր ան ամէնուն
հետը , որոնք որ Երուսաղէմին ազատութեանը
կըսպասէին ։
39 Եւ երբոր բոլոր բաները կատարեցին Տէրոջը
օրէնքին պէս , Նորէն Գալիլեա դարձան՝ իրենց

Digitized by Google

Ղազարէթ քաղաքը։ Ու մանուկը կը մեծնար և 40
կը զօրանար իմաստութիւնով լեցեալ. ու Աստու-
ծոյ շնորհքը անոր վրան էր։

Եւ անոր ծնողքը ամէն տարի զատիկի տօնին 41
Երուսաղէմ կերթային։ Ու երբոր անիկա տասն- 42
ներկու տարեկան եղաւ՝ անոնք տօնին սովորու-
թեանը պէս երբոր Երուսաղէմ ելան, և ան 43
օրերը որ լմընցուցին՝ ու նորէն ետ դարձան, Յի-
սուս մանուկը Երուսաղէմ մնաց. և իր ծնողքը
չէին գիտեր։ Կրկարծէին անոր համար՝ որ ճամ- 44
բորդներուն հետն է. մէկ օրվան ճամբայի չափ
եկան, ու կը փնտրուէին անիկա դրացիներուն և
ճանչվորներուն մէջը։ Եւ երբոր չի գտան՝ նորէն 45
Երուսաղէմ դարձան անիկա փնտրուելու։ Ու 46
եղաւ որ իրեք օրէն ետքը տաճարին մէջը գտան
անիկա, որ վարդապետներուն հետ նստեր էր.
անոնց մտիկ կընէր, և անոնց քան կը հարցուներ։
Ամենքը որ անկէց կը լսէին՝ զարմանք կը քաշէին 47
անոր իմաստութեանը վրայ, ու պատասխաննե-
րուն վրայ։ Եւ երբոր տեսան անիկա՝ զարմա- 48
ցան. և իր մայրը ըսաւ անոր. Որդեակ՝ ա՜ ի՞նչ
բան էր որ դուն մեզի ըրիր. ահա քու հայրդ ու
ես կը չարչարվէինք՝ քեզ կը փնտրուէինքկոր։ Եւ 49
ըսաւ անոնց. Ես ինչո՞ւ կը փնտրուէիք, չէիք գիտեր
թէ ինծի պէտք է որ իմ հօրս տունը ըլլամ։ Եւ 50
անոնք չի հասկըցան ան խօսքը՝ որ իրենց զուր-
ցեց։ Եւ իջաւ անոնց հետ՝ ու գնաց Ղազարէթ, 51
և ինքը անոնց հնազանդ էր. բայց անոր մայրը
աս ամէն խօսքերը իր սրտին մէջ կը պահէր։

Եւ Յիսուս կը զարգանար իմաստութիւնով՝ 52
ու հասակով և շնորհքով, Աստուծմէ և մար-
դոցմէ։

ԺԵ. Գ.։

Տիբերիոս կայսրին թագաւորութեան տասնը- 1
հինգերորդ տարին՝ Պոնտացի Պիղատոսին

Digitized by Google

Հրէաստանի վրայ դատաւորութիւն ընելու ա-
տենը, ու Հերովդէսին՝ Գալիլեացոց վրայ չոր-
որդապետութեան ատենը, և անոր եղբօրը Փի-
լիպպոսին՝ Իտուրիացոց և Տրաքոնացոց աշխարհին
վրայ չորրորդապետութեան ատենը, և Լիւսա-
նիայի Աբիլենացոց վրայ չորրորդապետութեան
2 ատենը, և Աննայի ու Կայիափայի քահանայա-
պետութեան ատենը՝ Աստուծոյ պատգամը եղաւ
Զաքարիայի որդուն Յովհաննէսին վրայ՝ անապա-
3 տին մէջը։ Ու եկաւ Յորդանան ու բոլոր կողմե-
րը՝ ապաշխարութեան մկրտութիւն քարոզելու,
4 մեղաց թողութեան համար. ինչպէս որ Եսայի
մարգարէին խօսքերուն գիրքին մէջ գրված է.
Ա՛յն ձայն մը որ անապատին մէջ կը կանչէ,
Պատրաստեցէք Տէրոջը ճամբան, շտկեցէք անոր
5 քալելու գետինը. Ամէն ձորերը պիտի լեցվին,
և ամէն լեռները ու բլուրները պիտի ցածնան, և
դժուարին տեղերը դիւրին պիտի ըլլան, ու խոր-
տուբոտ տեղերը հարթ ճամբաներ պիտի ըլլան.
6 և ամէն մարմին Աստուծոյ փրկութիւնը պիտի
տեսնայ։

7 Ու իրմէն մկրտվելու եկած ժողովուրդներուն
ըսաւ. Օձի ծնունդներ՝ ո՞վ ցուցուց ձեզի փախ-
8 չիլ ան բարկութենէն, որ պիտի գայ։ Ասկէ
ետև ապաշխարութեան արժանաւոր պտուղ բե-
րէք, ու մի՛ սկըսիք զուրցել՝ թէ Ա՛ենք հայր ու-
նինք Աբրահամը. աս կըսեմ ձեզի, որ կարող է
Աստուած աս քարերէս Աբրահամին զաւակներ
9 հանել։ Այց ահա կացինը ծառերուն արմատին
քովը կեցած է. ան ամէն ծառը՝ որ աղէկ պտուղ
10 չի բերեր, կըկտրվի՝ և կրակը կը ձգվի։ Ժո-
ղովուրդները կը հարցունէին իրեն՝ ու կըսէին.
11 Ինչանկ է նէ՝ ի՞նչ ընենք։ Ինքն ալ պատասխան
տուաւ՝ և ըսաւ անոնց, Ո՞վ որ երկու հանդերձ
ունի՝ մէկը թող չունեցողին տայ. և ո՞վ որ կե-
12 րակուր ունի՝ թող անանկ ընէ։ Ա՛ռքսաւոր-

Digitized by Google

ներն ալ եկան մկրտուելու, ու ըսին անոր.
Վարդապետ՝ մենք ի՞նչ ընենք։ Ան ալ ըսաւ 13
անոնց. Ձեզի ինչ որ հրաման եղած է նէ, ան-
կէց աւելի բան չընէք։ Զինուորներն ալ կը հար- 14
ցուցնէին անոր՝ ու կըսէին. Եւ մե՞նք ինչ ընենք.
ըսաւ անոնց. Ո՛էկը մի՛ կողոպտէք, և մէկուն
վրայ զրպարտութիւն մի՛ ընէք. վարձքերնիդ ձե-
զի հերիք ըլլայ։

Երբոր ժողովուրդը յոյս ունէր, և ամէնքը 15
իրենց սիրտերնուն մէջ կը մտմտային Յոհաննէ-
սին համար՝ թէ ան է մի Քրիստոսը, ինքը պա- 16
ատասխան տուաւ ամէնուն՝ ու ըսաւ. Ես ձեզ ջու-
րով կը մկրտեմ որ. բայց ինծմէ աւելի զօրաւորը
կուգայ որ, որ անոր կօշիկները կրելու արժանի
չեմ ես. անիկա ձեզ պիտի մկրտէ Հոգւով Սրբ-
բով և կրակով։ Որուն հեծանոցը իր ձեռքն է՝ 17
իր կալը մաքրելու համար, և ցորենը իր ամբարը
ժողվելու, և յարդը չի մարելու կրակով պիտի
էրէ։ Ուրիշ շատ բաներ ալ կը քարոզէր ժողո- 18
վուրդին մխիթարելով։

Բայց Հերովդէս չորրորդապետը անկէց չեխ 19
ըսած ըլլալով իր եղբօրը կնկանը Հերովդիային
պատճառովը, և բոլոր չարութիւններուն համար՝
որ Հերովդէսը գործեց, ան ա մէնուն վրայ աս ալ 20
էվելցուց. որ բանտը դրաւ Յոհաննէսը։

Ու եղաւ որ ամէն ժողովուրդը մկրտուեցան, 21
և Յիսուս ալ մկրտուեցաւ՝ ու աղօթքի կայնելը
էր, երկինքը բացուեցաւ. և Հոգին Սուրբ 22
մարմնաւոր երևոյթքով աղաւնիի պէս անոր վրայ
իջաւ, ու երկինքէն ձայն մը եկաւ՝ որ կըսէր,
Դուն ես իմ սիրելի Որդիս. քեզի՛ հաւնեցայ։

Եւ ինքը Յիսուս սկըսեր էր երսուն տարուան 23
ըլլալ, որ (ինչպէս կը կարծուէր) ինքը Յովսէ-
փին որդին, Որ ան Յակոբին, որ ան Հեղիին,
որ ան Մատաթիային։ Որ ան Ղևիին, որ ան 24
Մեղքիին, որ ան Յաննէին, որ ան Յովսէփին։

Digitized by Google

25 Որ ան Ս՝ատթէին , որ ան Ամոսին , որ ան
Լաւուսին , որ ան Եսղիին , որ ան Լանգէին ։
26 Որ ան Ս՝աաթին , որ ան Ս՝ատաթին , որ ան
Սեմէին , որ ան Յովսէփին , որ ան Յովդային ։
27 Որ ան Յովնանային , որ ան Ռեսային , որ ան
Զորաբաբէլին , որ ան Սաղաթիէլին , որ ան
28 Նէրիին ։ Որ ան Ս՝եղբիին , որ ան Ադդէին ,
որ ան Կոսամին , որ ան Ելմոդանին , որ ան
29 Երին ։ Որ ան Յեսուին , որ ան Եղիազարին ,
որ ան Յորիմին , որ ան Ս՝ատթային , որ ան
30 Ղևիին ։ Որ ան Սիմէոնին , որ ան Յուդային ,
որ ան Յովսէփին , որ ան Յովնամին , որ ան Ե-
31 ղեակիմին ։ Որ ան Ս՝եղթիին , որ ան Ս՝ենայ-
ին , որ ան Ս՝ատտաթին , որ ան Նաթանին , որ
32 ան Դաւիթին ։ Որ ան Յեսսէին , որ ան Ովբէ-
դին , որ ան Բոոսին , որ ան Սաղմոնին , որ ան
33 Նասսոնին ։ Որ ան Ամինադաբին , որ ան Արա-
մին , որ ան Ադմէին , որ ան Առնէին , որ ան Հես-
34 ռոմին , որ ան Փարէսին , որ ան Յուդային ։ Որ
ան Յակոբին , որ ան Իսահակին , որ ան Աբրա-
համին , որ ան Թարային , որ ան Նաքորին ։
35 Որ ան Սերուգին , որ ան Ռագաւին , որ ան
Փաղէկին , որ ան Եբերին , որ ան Սաղային ։
36 Որ ան Կայնանին , որ ան Արփաքսադին , որ ան
37 Սէմին , որ ան Նոյին , որ ան Ղ ամէքին ։ Որ
ան Ս՝աթուսաղային , որ ան Ենովքին , որ ան
Յարէդին , որ ան Ս՝աղաղիէլին , որ ան Կայնա-
38 նին ։ Որ ան Ենովսին , որ ան Սէթին , որ ան
Ադամին , որ ան Աստուծոյն ։

ԴԻ · Դ ։

1 Եւ Յիսուս Հոգւով Սրբով լեցեալ՝ Յորդա-
նանէն դարձաւ . ու Հոգիէն անապատը տար-
2 վեցաւ , քառասուն օր Սատանայէն փորձեալ . և
ան օրերուն մէջ ոչ կերաւ՝ ոչ ալ խրմեց . և ա-
նոնք որ լմընցան՝ անօթեցաւ ։

Digitized by Google

Ու Սատանան ըսաւ անոր . Թէ որ Աստուծոյ 3
որդին ես՝ ըսէ ատ քարին որ հաց ըլլայ : Պատաս- 4
խան տուաւ անոր Յիսուս՝ ու ըսաւ . Գրված է
որ , չէ թէ հացով միայն մարդ կապրի , հապա
Աստուծոյ ամէն խօսքերովը :
Եւ մէկ բարձր լեռ մը հանելով անիկա՝ աշ- 5
խարհին բոլոր թագաւորութիւնները ցուցուց
անոր մէկ րոպէի մը ատենին մէջ : Եւ ըսաւ անոր 6
Սատանան , Աս ամէն իշխանութիւնը ու անոնց
փառքը քեզի կուտամ , ինչու որ ինծի տրված է ,
և որի որ ուզեմ՝ կուտամ անիկա : Ուստի՝ թէ 7
որ դուն իմ առջևը կիյնաս երկիրպագութիւն
կընես , ամէնը քեզի՛ ըլլայ : Պատասխան տուաւ 8
անոր Յիսուս՝ ու ըսաւ . Գրված է , քու Տէր
Աստուծոյդ երկիրպագութիւն ընես , և մինակ
անիկա պաշտես :
Ու տարաւ անիկա Երուսաղէմ , և տաճարին 9
աշտարակին վրայ կայնեցուց՝ և ըսաւ անոր . Թէ
որ դուն Աստուծոյ Որդի ես՝ քեզ ասկէց վար նե- 10
տէ : Ինչու որ՝ գրված է , թէ Իրեն հրեշտակնե- 10
րուն ապրսպրված է քեզի համար՝ որ քեզ պահեն .
Որ քեզ ձեռքերնուն վրայ պիտի վերցուցեն , որ 11
ամենևին ոտքդ քարի չի զարնես : Պատասխան տը- 12
ւաւ անոր Յիսուս՝ ու ըսաւ . Ըսված է որ՝ Քու
Տէր Աստուածդ չի փորձես : Եւ երբոր Սատա- 13
նան բոլոր փորձութիւնները կատարեց , ատեն
մը ետ կեցաւ անկէց :
Ու Յիսուս Հոգիին զօրութիւնովը Գալիլեա 14
դարձաւ . և անոր համբաւը ան գաւառին բոլոր
կողմերը տարածվեցաւ : Եւ ինքը անոնց ժողո- 15
վարաններուն մէջը կըսրվեցուներ , ամէնէն փա-
ռաւորվելով :
Ու եկաւ Նազարէթ , ուր որ ինքը մեծցած 16
էր . և իր սովորութեանը պէս շաբաթի օրը մտաւ
ժողովարանը : Եւ տրուին անոր Եսայի մարգարէին 17
գիրքը . ու ելաւ որ կարդայ . և երբոր գիրքը

Digitized by Google

բացաւ՝ գտաւ ան տեղը, ուր որ գրված էր։
18 Տէրոջը Հոգին իմ վրաս. անոր համար իս օծեց,
աղքատներուն աւետարան քարոզելու իս խրրկեց, սիրտերնին կոտրած եղողները բժշկելու.
19 գերիներուն ազատութիւն քարոզելու, և կոյրերուն տեսութիւն տալու, վիրաւորեալները ազատութեան թող տալու, Տէրոջը ընդունելի տա-
20 րին քարոզելու։ Ու գիրքը գոցեց՝ տրաւ սպասաւորին և նստաւ. ու ժողովարանը եղողներուն
21 բոլորին աչքը անոր կընայէին։ Եւ սկըսեց ա-
նոնց ըսել, Այսօր աս գիրքը ձեր ականջներուն
22 մէջ լեցվեցաւ։ Եւ ամէնքը իր վրայ կըվկայէին,
ու կըզարմանային անոր բերնէն ելած շնորհալի
խօսքերուն վրայ՝ և կըսէին. Այսիկա Յովսէփին
23 որդին չէ՞ մի։ Ու ըսաւ անոնց. Իրաւցունէ որ
դուք ինծի պիտի ըսէք աս առակը. Բ՛ժիշկ՝ քու
անձդ բժշկէ. որքան որ Կափառնայումի մէջ
ըրիր՝ լսեցինք, հոս քու գաւառիդ մէջն ալ ըրէ։
24 Եւ ըսաւ. Ճշմարիտ կըսեմ ձեզի, թէ Ոչ՝ արգա-
25 րէն իր քաղքին մէջ ընդունելի չէ։ Իրաւցունէ
կըսեմ ձեզի, որ շատ որբևարիներ կային Ե-
ղիայի օրերը Իսրայէլի մէջ, երբոր իրեք տարի
և վեց ամիս երկինքը գոցվեցաւ, ու մեծ սով
26 եղաւ բոլոր երկիրը։ Այց Եղիան անոնցմէ մէ-
կուն չի խրկրվեցաւ, հապա միայակ Սիդոնացոց
Սարեպթա քաղաքին մէջը մէկ որբևարի կնկան
27 մը։ Եւ շատ բորոտներ կային Իսրայէլացոց մէջ
Եղիսէ մարգարէին ատենը. ու անոնցմէ մէկը չի
սրբրվեցաւ, հապա միայակ Նէեման Սորին։
28 Ու ժողովարանին մէջը ամէնն ալ բարկութիւնով
29 լեցվեցան՝ երբոր աս լսեցին։ Եւ ելան անիկա
քաղաքէն դուրս հանեցին, ու տարին անիկա մին-
չև լեռան ցրցված ծայրը, որուն վրայ անոնց քա-
ղաքը շինված էր, որ բարձր տեղէն ինքը վար
30 ձրգեն։ Այց ինքը անոնց մէջէն անցաւ գնաց։
31 Եւ իջաւ Գալիլեացոց Կափառնայում քաղա-

Digitized by Google

քը · ու շաբաթ օրերը կըսորվեցունէր անոնց ։
Զարմանք կըքաշէին անոր վարդապետութեանը 32
վրայ · ինչու որ՝ իշխանութիւնով էր անոր խօս-
քը ։ Եւ ժողովարանին մէջը մարդ մը կար , որ 33
պիղծ դևի հոգի ունէր , ու մեծ ձայնով մը պո-
ռաց՝ ըսելով · Թող տուր · դուն մեր հետը ի՞նչ 34
բան ունիս Յիսուս Նազովրեցի , եկար որ մեզ
կորսընցունես · քեզ գիտենք ով ես , Աստուծոյ
Սուրբը ։ Յիսուս չեխեց անիկա՝ և ըսաւ , Պա- 35
պանձէ՝ ու ելլէր ատկէց · դևը անիկա մէջ տեղը
գետնին ղարկաւ՝ ու ելաւ անկէց , և զէն մը չի
տըւաւ անոր ։ Ու զարմանք եկաւ ամէնուն վրայ · 36
կըխօսէին իրարու հետ՝ և կըսէին · Ա՞ս ի՞նչ խօսք
է , որ իշխանութիւնով և զօրութիւնով կըչեխէ
պիղծ դևերուն , ու կելլան ։ Եւ անոր վրայով 37
գաւառին բոլորտիքը ամէն տեղեր կրզուրցըվէր ։
Ու ժողովարանէն ելաւ՝ Սիմոնին տունը մտաւ ։ 38
Սիմոնին զրքանչն ալ սաստիկ ջերմով կըտանջը- 39
վէր կոր , և անոր համար աղաչեցին իրեն ։ Կայ- 40
նեցաւ անոր քովը՝ սաստեց ջերմին , ու ան թող
տըւաւ անիկա · և շուտով ելաւ , ու անոնց ծա-
ռայութիւն կընէր ։
Եւ արևը մարը մտնալու ատենը՝ ամէնքը որ 41
ունէին տեսակ տեսակ ցաւերով հիւանդներ , կը-
բերէին անոնք իրեն · ինքն ալ անոնցմէ ամէն մէ-
կուն վրայ ձեռք կըդնէր՝ և կըբժշկէր անոնք ։
Դևերն ալ շատերէն կելլային՝ կըկանչէին ու կը- 42
սէին թէ , Դուն Աստուծոյ Որդին ես · և ինքը
կըչեխէր՝ ու թող չէր իտար անոնց որ խօսին ·
ինչու որ անոնք գիտէին թէ՝ Ինքը Քրիստոսն է ։ 43
Եւ երբոր ցորեկ եղաւ՝ ելաւ գնաց անապատ 44
տեղ մը , ու ժողովուրդները կըփնտրուէին անի-
կա · եկան մինչև անոր՝ ու կարգիլէին անիկա , որ
իրենցմէ չերթայ ։ Եւ ինքը ըսաւ անոնց · Ուրիշ 45
քաղաքներուն ալ պէտք է ինծի՝ որ Աստուծոյ
թագաւորութիւնը քարոզեմ · ինչու որ անոր 46

Digitized by Google

45 համար խրկվեցայ ։ Ու Գալիլեացոց ժողովա-
բաններուն մէջը կրքարոզէր ։

ԳԼ · Ե։

1 Ա՛ւ եղաւ որ երբ ժողովուրդը անոր բոլորտիքը
դիզվեցաւ՝ ու Աստուծոյ խօսքը մտիկ կընէին,
ինքն ալ Գենեսարէթի ծովակին քովը կեցեր
2 էր ։ Ու տեսաւ երկու նաւեր որ ծովակին քովը
կեցեր էին, և ձուկ բռնողները անոնցմէն ելած՝
3 գործիքները կը լուային ։ Ինքը ան նաւերուն մէ-
կին մէջը մտաւ՝ որ Սիմոնինն էր, և աղաչեց ա-
նոր՝ որ քիչ մը ցամաքէն ծովին մէջը տանի. նըս-
տաւ՝ ու նաւին մէջէն ժողովուրդները կըսորվե-
ցունէր ։
4 Եւ երբոր խօսելէն լըռեց, ըսաւ Սիմոնին.
Աւրաջ տար նաւը դէպի խորունկը, ու գործիք-
5 նիդ ձգեցէք յո՛ւ որսալու ։ Պատասխան տըւաւ
Սիմոն՝ և ըսաւ անոր. Վարդապետ՝ բոլոր գիշե-
ըը աշխատեցանք՝ ու բան մը չի բռնեցինք. բայց
6 քու խօսքիդ համար ձգենք գործիքնիս ։ Երբ որ
ասըրին՝ էվելօք շատ ձուկեր ժողվեցին մէջը,
մինչև որ իրենց ուռկանները կըպատըռտէինկոր ։
7 Եւ աչք կընէին մէկալ նաւը իրենց ձուկ բռնող
ընկերներուն՝ որ գան օգնեն իրենց. և եկան, ու
երկու նաւերն ալ լեցվեցան մինչև որ ընկղմելու
8 մօտ էին անոնք ։ Սիմոն Պետրոս երբոր տեսաւ՝
Յիսուսի ծունկերուն ինկաւ՝ ու ըսաւ. Տէ՛ր՝ իմ
քովէս մէկ դի՛ գնա, ինչու որ ես մեղաւոր մարդ
9 մըն եմ ։ Վասն զի՝ վախը պատեց անիկա և ա-
նոր հետը եղող ամէնքը՝ ան իրենց բռնած ձու-
10 կերուն որսին համար. անանկ ալ Զեբեդոսին
որդիքը Յակոբոսը և Յովհաննէսը, որոնք որ Սի-
մոնին որսորդութեան ընկերներն էին. ու Յիսուս
ըսաւ Սիմոնին. Ա՛ի վախնար, ասկէ ետև մար-
11 դիկ պիտի որսաս կենաց համար ։ Եւ նաւը ցա-

մաքը հանելով՝ ամէն բաներնին թողուցին, ու
անոր ետևէն գացին ։
Եւ եղաւ որ երբ ինքը քաղաք մը հասաւ, մէյ- 12
մալ մէկ մարդ մը բորոտութիւնով լեցուն՝ երբոր
Յիսուսը տեսաւ, երեսի վրայ ինկաւ՝ աղաչեց
անոր և ըսաւ. Տէր՝ թէ որ ուզես, կրնաս իս սրբ-
բել ։ Երկընցուց իր ձեռքը՝ հասցուց անոր, ու 13
ըսաւ. Կուզեմ՝ սրբբըվէ. և շուտ մը բորոտու-
թիւնը անկէց գնաց ։ Ու ինքը ապրապրբեց անոր՝ 14
որ մէկու մը չըսէ, հապա՝ գնա՛ քու անձդ քա-
հանային ցուցուր, և քու սրբբըվելուդ համար
ընծայ տուր, ինչպէս որ Մովսէս հրաման ըրաւ՝
անոնց վկայութիւն ըլլալու ։ Եւ անոր վրայով 15
էվելօք խօսքը կը շատնար. ու շատ ժողովուրդներ
կը ժողվըվէին մտիկ ընելու, և իրենց հիւանդու-
թիւններէն բժշկըվելու ։ Ու ինքը անապատ տեղ- 16
վանք կը քաշվէր, և աղօթք կընէր ։
Եւ եղաւ որ մէկ օր մը ինքը որ կը սորվեցու- 17
նէր, ու Փարիսեցիները և օրինաց վարդապետ-
ները նստեր էին. որոնք որ Գալիլեացոց և Յրէ-
աստանի և Երուսաղէմի բոլոր քաղաքներէն ժող-
վըված էին. ու Տէրոջը զօրութիւնը կար անոնք
բժշկելու ։ Եւ մէյմալ մարդիկ՝ մէկ անդամալոյծ 18
մարդ մը մահիճովը կը բերէին և կուզէին որ անի-
կա ներս խօթեն՝ ու դնեն անոր առջևը ։ Եւ եր- 19
բոր ամբոխին համար ճամբայ չէին գտնար՝ որ ան-
կէց ներս խօթեն անիկա, տանիքին վրայ ելան՝ և
առաստաղէն վար կախեցին անիկա, ու մահիճովը
մէջ տեղը Յիսուսի առջևը իջեցուցին ։ Եւ տես- 20
նալով սոնց հաւատքը՝ ըսաւ անոր. Ո՛վ մարդ՝
քու մեղքերդ քեզի ներված ըլլայ ։ Կարդացող- 21
ները ու Փարիսեցիները սկըսեցին մտածել, և
ըսին. Ո՞ւրիկա ո՞վ է, որ հայհոյութիւններ կը-
խօսի. ո՞վ կրնայ մեղքի թողութիւն տալ բայց
միայն Աստուած ։ Յիսուս երբոր իմացաւ անոնց 22
խորհուրդները՝ պատասխան տըւաւ՝ ու ըսաւ ա-

Digitized by Google

նոնց · Սիրտերնուդ մէջը ի՞նչ կըմտմըտաքկոր ։
23 Ո՞րն է հվել դիւրին · Ասու մեղքերդ քեզի ներ-
24 ված ըլլայ ըսելը , թէ՝ Ելէր և գնա՝ ըսելը ։ Բայց
որ դուք գիտնաք՝ թէ Որդին մարդոց իշխանու-
թիւն ունի երկրի վրայ մեղքերուն թողութիւն
տալու · (ըսաւ անդամալոյծին) Ասեցի կըսեմ ,
25 Ելէր առ մահիճդ՝ և քու տունդ գնա ։ Ան ալ
նոյն ժամուն ամէնուն առջևը ելաւ՝ առաւ իր
վրայովը որուն վրայ որ ինքը ինկած դրված էր ,
գնաց իր տունը՝ և Աստուծոյ փառք կուտար ։
26. Զարմանքը բռնեց ամէնը , և Աստուծոյ փառք
կուտային · վախով լեցվեցան՝ ու ըսին , թէ՝ Ա-
սօր նոր նշան մը տեսանք ։
27 Եւ անկէ ետքը ելաւ անկէց , ու տեսաւ մէկ
մաքսաւոր մը՝ որուն անունը Ղեւի էր , որ մաքս
ընդունելու նստեր էր , և ըսաւ անոր · Իմ ետևէս
28 եկո՛ ։ Ան ալ թողուց ամէնը՝ ելաւ գնաց անոր
29 ետևէն ։ Ու Ղեւին անոր մեծ հարկիք մը ըրաւ
իր տանը մէջ · և՝ շատ մաքսաւոր մարդիկ կային ,
և ուրիշները՝ որ անոնց հետը սեղան նստեր էին ։
30 Ու փարիսեցիները և անոնց կարդացողները կը-
տրտրուային անոր համար իր աշակերտներուն ,
ու կըսէին · Ինչու՞ համար մաքսաւորներուն և
31 մեղաւորներուն հետ կուտէք ու կըխըմէք ։ Պա-
տասխան տուաւ Յիսուս՝ ու ըսաւ անոնց · Ողջ-
ըրուն բժիշկ պէտք չէ՝ հապա հիւանդներուն ։
32 Եւ ես արդարները կանչելու չեկայ , հապա՝ մե-
ղաւորները ապաշխարութեան ։
33 Անոնք ալ ըսին անոր · Ինչու՞ Յովհաննէսին
աշակերտները շատ անգամ ծոմ կըպահեն՝ և ա-
ղաչանք կընեն , անանկ ալ փարիսեցիներունը · և
34 քուկիններդ կուտեն ու կըխըմեն ։ Անիկա ալ
ըսաւ անոնց · Կրնաք մի հարսնիքին տղոցը՝ հրա-
ման ընել որ ծոմ պահեն , քանի որ փեսան ա-
35 նոնց հետն է ։ Օրեր պիտի գան , որ երբ փեսան
անոնցմէ վերցըվի՝ հապա թէ ան օրերը ծոմ պի-

Digitized by Google

տի պահեն : Ասակ մէն ալ ըսաւ անոնց թէ , 36
Այ՝էկը չի ձրգեր նոր լաթէն հինցած հագուստին
վրայ . հապա թէ էր՝ ան նորն ալ կըպատռէ , ու
հինցածին հետ չի միաբանիր ան նոր լաթէն եղած
կտորը : Եւ մէկը նոր գինին հին տիկերու մէջ չի 37
լեցուներ . հապա թէ էր՝ նոր գինին հին տիկերը
կըպատռուէ , ինքը կըթափի՝ ու տիկերը կըկորըն-
չին : Հապա՝ նոր գինին նոր տիկերու մէջ դնել 38
պէտք է , ու երկուքն ալ կըպահվին : Եւ մէկը 39
հին գինին չի խմեր , ու Եարը նորը ուզեր . ինչու-
որ կըսէ , թէ՝ Հինը ալ անուշ է :

ԳԼ. Զ.

Եւ եղաւ որ առջինին երկրորդ շաբաթ օրը՝ 1
ինքը արտերուն մէջէն կանցնէր , ու իր աշա-
կերտները ցորենի հասկ կըփրցունէին , ձեռքեր-
նուն մէջը կըշըփէին՝ ու կուտէին : Եւ Փարիսե- 2
ցիներէն ոմանք ըսին անոնց . Ատ ինչ կընէք-
կոր , որ օրինաւոր չէ շաբաթ օրը : Պատասխան 3
տըւաւ անոնց Յիսուս՝ ու ըսաւ . Չէք մի կար-
դացեր դուք Դաւիթին ըրածը , երբոր անօթե-
ցաւ ինքը՝ և իր հետը եղողները . ինչպէս ինքը 4
Աստուծոյ տունը մտաւ , և առաջաւորութեան
հացը կերաւ , ու տըւաւ անոնց ալ՝ որ իր հետն
էին . որ անիկա ուտել օրինաւոր չէր մէկու մը ,
միայն թէ քահանայապետներուն : Եւ ըսաւ ա- 5
նոնց . Որդին մարդոյ շաբաթին ալ Տէր է :
Եւ եղաւ որ մէկալ շաբաթ օրն ալ ինքը ժո- 6
ղովարանը մտաւ՝ ու կըսորվեցունէր . և ան տեղը
մարդ մը կար , որ իր աջ ձեռքը չորցած էր :
Կարդացողները ու Փարիսեցիներն ալ կըսպասէ- 7
ին անոր՝ որ շաբաթ օրը անիկա բժշկէ , որ չա-
բախօսութիւն մը գտնան անոր վրայով : Եւ ին- 8
քը գիտէր անոնց մըտքին եղածը , ըսաւ ան մար-
դուն որուն որ ձեռքը չորցած էր . Ելիր մէջ տե-
ղը կայնէ . ան ալ ելաւ կայնեցաւ . Յիսուս ըսաւ 9

Digitized by Google

անոնց · Զեզի բան մը հարցուներմ · Հ՝աբաթ
օրը ինչ կըվայլէ , բարի գործ ընել՝ թէ չար
գործել , հոգի մը ապրեցուներլ՝ թէ կորսընցու-
10նել : Ու տրտմութեամբ չորս դին նայելով ամ-
նուն վրայ՝ ըսաւ անոր · Ձեռքդ երկընցուր · ան
ալ երկընցուց , և իր ձեռքը բժշկըվեցաւ մէկալին
11պէս : Անոնք ալ խելագարութիւնով լեցվեցան ,
ու իրարու հետ կըխօսէին , թէ ինչ ընեն Յիսու-
սին :
12 Եւ եղաւ որ ան օրերը լեռը ելաւ աղօթք ընե-
լու , ու բոլոր գիշերը Աստուծոյ աղօթք ընելու
13մէջ կանցուներ : Եւ երբոր առտու եղաւ՝ կան-
չեց իր աշակերտները՝ ու անոնցմէ տասներկուքը
ընտրեց , որ անոնք առաքեալ ալ անուանեց :
14Սիմոնը՝ որ անիկա Պետրոս ալ անուանեց , և
անոր եղբայրը Անդրէասը , և Յակոբոսը , և Յո-
հաննէսը , և Փիլիպպոսը , և Բարդուղիմէոսը ·
15ու Մատթէոսը , և Թովմասը , և Յակոբոս Ալ-
փեանը , և Սիմոնը Նախանձայոյզ ըսված ·
16ու Յակոբին Եղբայրը Յուդան , և Իսկարիով-
17տացի Յուդան՝ որ ինքը մատնիչ եղաւ : Եւ ա-
նոնց հետը մէկ տափարակ տեղ մը իջաւ , ու իր
աշակերտներուն ժողովքը՝ ու մեծ բազմութիւն
մը ժողովուրդներու բոլոր Իրէաստանէն , ու Ե-
րուսաղէմէն , և մէկալ կողմէն , ու Տիւրոսի և
18Սիդոնի ծովեզերքէն · որ եկան անկէց լսելու , ու
իրենց հիւանդութիւններէն բժշկըվելու · ու
պէտք դևերէն չարչըրկածներն ալ կըբժշկըվէին :
19Եւ բոլոր ժողովուրդը կուզէր իրեն մօտիկնալ ·
ինչու որ շատ զօրութիւն կելլար անկէց՝ ու ամ-
նը կըբժշկէր :
20 Եւ ինքը իր աչքերը դէպի իր աշակերտնե-
րուն վերցուց՝ ու ըսաւ · Երանի՝ հոգւով աղքատ-
ներուդ · ինչու որ ձերն է Աստուծոյ թագաւո-
21րութիւնը : Երանի՝ անոնց որ հիմայ անօթի են ·
ինչու որ պիտի կըշտանան · երանի՝ անոնց որ հի-

Digitized by Google

մայ կուլան . ինչու որ պիտի խնդան ։ Երանի՛ է 22
ձեզի՝ երբոր մարդիկ ձեզ անարգեն , և երբոր
ձեզ իրենց ընկերութենէն զատեն՝ և ատեն , ու
ձեր վրայով գէշ անուն հանեն Որդւոյ մարդոյ
պատճառովը ։ Ուրախ եղիք դուք ան օրը՝ ու 23
ցնծացէք , որ ահա ձեր վարձքը շատ է երկինքը .
ատ կերպով իրենց հայրերնին մարգարէներուն
կընէին ։ Բայց վայ ձեզի հարուստներուդ . ինչու 24
որ դուք միխիթարանքնիդ առիք ։ Վա՜յ ձեզի , որ 25
հիմայ կուշտ էք . ինչու որ պիտի անօթենաք . վա՜յ
ձեզի , որ հիմայ կը ծիծաղիք . ինչու որ պիտի սուգ
մտնաք ու լաք ։ Վա՜յ ձեզի , երբոր ձեր վրայովը 26
աղէկ ըսեն բոլոր մարդիկ . ինչու որ իրենց հայ-
րերնին ատանկ կընէին սուտ մարգարէներուն ։
Բայց ձեզի կըսեմ որ մտիկ կընէք . Սիրեցէք 27
ձեր թշնամիները . ձեզի ատողներուն բարի ը-
ընէք ։ Ձեզ անիծողները օրհնեցէք , ձեզի չար- 28
չարանք տրվողներուն վրայ աղօթք ըրէք ։ Ան որ 29
քու երեսիդ կը զարնէ , մէկալն ալ մօտիկցուր ա-
նոր . և ան որ քու վերարկուդ քեզմէ կը հանէ ,
մի՝ արգիլեր անկէց շապիկդ ալ ։ Ան ամէնուն որ 30
քեզմէ կուզէ՝ տուր . ու ինչ որ քեզմէ մէկը կը հա-
նէ՝ մի՝ ետ ուզեր ։ Եւ ինտոր կուզէք որ մարդիկ 31
ձեզի ընեն , անանկ ըրէք դուք ալ անոնց ։ Եւ 32
թէ որ դուք ձեր սիրելիները սիրէք նէ՝ ինչ
շնորհ կունենաք . ինչու որ՝ մեղաւորներն ալ կը-
սիրեն իրենց սիրելիները ։ Եւ թէ որ դուք ձեզի 33
բարի ընողներուն բարի ընէք , ինչ շնորհ կունե-
նաք . ինչու որ մեղաւորներն ալ ան բաները կընեն ։
Եւ թէ որ անանկ մարդիկներուն փոխ տաք՝ ու 34
րոնցմէ յոյս ունիք առնելու , ինչ շնորհ ունիք .
ինչու որ մեղաւորներն ալ մեղաւորներուն փոխ
կուտան , որ ան չափովը ետ առնեն ։ Բայց սի- 35
րեցէք դուք ձեր թշնամիները , ու ձեզ ատողնե-
րուն բարի ըրէք . և փոխ տրվէք ուսկէց որ առնե-
ու յոյս չունիք . որ ձեր վարձքը շատ ըլլայ , ու

Digitized by Google

Խարձրելոյն որդիքը ըլլաք · ինչու որ ինքը
քաղցր է չարերուն և ապերախտներուն վրայ :
36 Ու գթած եղէք , ինչպէս որ ձեր Հայրն ալ գթ-
37 թած է : Մի՛ դատէք , և դուք չի պիտի դատուիք ·
մի՛ պատժէք , և չի պիտի պատժըվիք · արձրկե-
38 ցէք , և դուք պիտի արձրկուիք : Տըվէք՝ ու ձեզի
ալ պիտի տըրվի · աղէկ չափ՝ կոխված՝ ցնցըված՝
լեփլեցուն պիտի տըրվի ձեր գոգը · ան չափովը՝
որով դուք կըչափէք , ձեզի պիտի չափվի :
39 Առակ մըն ալ ըսաւ անոնց · Մի՞թէ կոյրը կու-
40 րին կրնայ առաջնորդութիւն ընել , չէ՞ որ եր-
կուքն ալ փոսը կիյնան : Աշակերտը իր վարպետէն
աղէկ չէ · ամէն կատարեալը իր վարպետին պէս
41 կըլլայ : Ինչո՞ւ քու եղբօրդ աչքին մէջի շուղը կըտես-
նաս , և քու աչքիդ մէջի գերանը չես տեսնար :
42 Կամ թէ ինտո՞ր կրնաս ըսել քու եղբօրդ · Ե՛ղ-
բայր՝ թող տուր որ աչքիդ մէջէն շուղը հանեմ ·
և դուն քու աչքիդ մէջի գերանը չես տեսնաք ·
կեղծաւոր՝ առաջ քուկին աչքէդ գերանը հանէ ,
ու ետքը նայէ՞ քու եղբօրդ աչքէն շուղը հանել :
43 Ինչու որ աղէկ ծառ մը չի կայ՝ որ գէշ պտուղ
կրբերէ · ու նաև գէշ ծառ մը չի կայ՝ որ աղէկ
44 պտուղ կրբերէ · վասն զի ամէն մէկ ծառ իր պը-
տուղէն կրճանչցրվի · ինչու որ փուշերէն թուզ
չեն քաղեր , ու մորենիէն խաղող չեն կթեր :
45 Խարի մարդը՝ իր սրտին բարի գանձէն բարի բան
կրհանէ · և չար մարդը՝ իր սրտին չարութենէն
չար բան կրհանէ · ինչու որ իր բերանը սրտին
էվելցուքէն կրխօսի :
46 Ինչո՞ւ իս Տէր՝ Տէր՝ կրկանչէք , ու ինչ որ կը-
47 սեմ՝ նէ՝ չէք ըներ : Ան ամէնը որ ինծի կուգայ՝
և իմ՝ խօսքերրս կրլրսէ՝ ու անոնք կրբռնէ , ձեզի
48 ցուցընեմ որի՞ կրնմանի : Անիկա ան տուն շինող
մարդուն կրնմանի , որ փորեց ու խորունկցուց ,
և հիմը քարի վրայ դրաւ · Ջուրին հեղեղները որ

ելան՝ գետը զարկաւ տունին , ու չի կրցաւ անի-
կա շարժել . ինչու որ հիմը քարի վրայ հաստատ-
ված էր ։ Բայց անիկա՝ որ իմ խօսքերս կը լսէ՝ 49
ու չընէր , կընմանի հողին վրայ առանց հիմի տուն
շինող մարդուն . որ անիկա գետը զարկաւ՝ և
շուտ մը ինկաւ , ու ան տանը կործանումը մեծ
էր ։

ԳԼ. Ի։

Եւ երբոր իր բոլոր խօսքերը լմընցուց ժողո- 1
վուրդին ականջին առջին , մտաւ Կափառնայ-
ում ։ Հարիւրապետի մը ծառայ ծանր հիւանդ- 2
ցած՝ մօտ էր մեռնելու , որ իր սիրականն էր ։ Եք- 3
բոր Յիսուսի վրայով լսեց՝ Հրէաներուն ծերերը
խրկեց , կաղաչէր անոր՝ որ գայ իր ծառան ապ-
րեցունէ ։ Անոնք ալ եկան Յիսուսին՝ շատ կա- 4
ղաչէին անոր , ու կըսէին , թէ՝ Անիկա արժանի
է՝ որուն որ աս շնորհը կընես ։ Ինչու որ մեր 5
ազգը կըսիրէ , և ժողովարանը անիկա շինեց մե-
զի ։ Ու Յիսուս անոնց հետ գնաց . երբոր տունէն 6
շատ հեռու չէր՝ հարիւրապետը բարեկամները
անոր խրկեց , և ըսաւ իրեն . Տէր՝ մի՛ աշխատիր ,
ինչու որ ես արժանի չեմ որ դուն իմ երդիքիս
տակը մտնաս . անոր համար ես ինքըզինքս ալ ար- 7
ժանի չի սեպեցի քեզի գալու . հապա խօսքով
զուրցէ , և իմ ծառաս կըբժշկըվի ։ Ինչու որ՝ ես 8
ալ իշխանութեան տակ դրված մարդ մըն եմ ,
իմ հրամանիս տակը զինուորներ ունիմ . և մէկուն
կըսեմ՝ Գնա , և ան կերթայ , և ուրիշին՝ թէ
Եկո , և կուգայ , և ծառայիս՝ թէ Այս բանը
ըրէ , ու կընէ ։ Եւ երբոր աս լսեց Յիսուս , զար- 9
մացաւ . դարձաւ դէպ 'ի ժողովուրդին՝ որ իր
ետևէն կերթային , ու ըսաւ . Ես՝ շմարիտ կըսեմ
ձեզի , որ Իսրայէլի մէջ ալ ես այսչափ հաւատք
չի գտայ ։ Ու խօսք տանողները նորէն տուն դար- 10
ձան , և հիւանդ ծառան բժշկված գտան ։

Digitized by Google

11 Եւ եղաւ որ վաղվան օրը քաղաք մը կերթար,
որուն անունը Նային էր. իր հետը կերթային իր
12 աշակերտներն ալ, ու շատ ժողովուրդ։ Երբոր
քաղաքին դռանը մօտիկցաւ, մէյմալ մեռել մը
դո-ւս կելլարկոր՝ իր մօրը մէկ հատիկ տղան, և
ինքը որբևարի էր, ու քաղաքին շատ ժողովուրդը
13 անոր հետն էր։ Տէրը երբոր անիկա տեսաւ՝
14 մեղքցաւ անոր վրայ, ու ըսաւ. Մի՛ լար։ Եւ
գնաց ճաղին մօտիկցաւ, ու անոնք որ վերցուցեր
կըտանէին՝ կանգ առին. և ըսաւ. Ո՛վ կտրիճ
15 քեզի կըսեմ՝ ելլէ։ Մեռելը ելաւ նստաւ՝ և
16 սկըսեց խօսիլ, ու տըւաւ անիկա իր մօրը։ Եւ
բոլորն ալ վախով բռնըվեցան. ու կըփառաւո-
ըէին Աստուած՝ և կըսէին թէ, Մէկ մեծ մար-
գարէ մը ելեր է մեր մէջը. և թէ՝ Աստուած իր
17 ժողովուրդին տես եկեր է բարութիւնով։ Եւ
աս խօսքը իր վրայովը բոլոր Հրէաստան ելաւ,
ու ան աշխարհին բոլոր կողմերը։
18 Ու Յոհաննէսին պատմեցին իր աշակերտները
19 աս ամէն բաներուն վրայով։ Յոհաննէս ալ իր
աշակերտներէն երկուքը իրեն կանչեց, խրկեց
անոնք Տէրոջը՝ և ըսաւ. Դուն ես՝ որ պիտի գաս,
20 թէ ուրիշին սպասենք։ Եւ ան մարդիկը եկան
իրեն՝ ըսին. Յոհաննէս Մկրտիչ մեզ խրկեց
քեզի, ու կըսէ. Դուն ես՝ որ պիտի գաս, թէ ու-
21 րիշին սպասենք։ Եւ նոյն ժամուն մէջ շատերը
իրենց հիւանդութիւններէն բժշկեց, ու խոց-
ուածներէն՝ և չար դև երէն. ու շատ կոյրերուն ալ
22 տեսնալ տըւաւ։ Պատասխան տըւաւ Յիսուս
անոնց՝ ու ըսաւ. Դացէք Յոհաննէսին պատմե-
ցէք՝ ինչ որ տեսաք ու լսեցիք նէ. որ կոյրերը
կըտեսնան, կաղերը կըքալեն, բորոտները կըսբ-
ըրվին, խուլերը կըլսեն, մեռելները կելլան,
23 աղքատներուն աւետարանը կըքարոզվի. և եր-
նէկ անոր՝ որ իմ վրաս չի գայթակղիր։
24 Եւ երբոր Յոհաննէսին դեսպանները գացին,

Digitized by Google

սկըսեց ժողովուրդներուն հետը խօսել Յոհան-
նէսին համար . Ի՞նչ տեսնալու ելաք անապատը .
հովէն շարժըված եղէգ մը ։ Հապա ի՞նչ տես- 25
նալու ելաք . փափուկ հագուստներով զարդար-
ված մարդ մը . ահա անոնք որ փառաւոր հա-
գուստներու ու փափկութեան մէջ են՝ թագա-
ւորական պալատներն են ։ Հապա ի՞նչ տեսնա- 26
լու ելաք . Ա՛րգարէ՞ , Այո՛ . ձեզի կըսեմ որ ,
մարգարէէ՛ ալ շատ աւելի ։ Ինչու որ ասիկա է , 27
որուն համար գրված է , թէ՝ Ա՛հա իմ դեսպանըս
քու առջևէդ կըխրկեմ , որ քու ճամբադ քու առ-
ջևէդ շըտկէ ։ Ճշմարիտ կըսեմ ձեզի . Կնիկնե- 28
րէն ծնածներուն մէջ Յոհաննէսէն մեծ մարգա-
րէ չի կայ . բայց Աստուծոյ թագաւորութեան
մէջի պզտիկը անկէց մեծ է ։

Եւ բոլոր ժողովուրդը երբոր լսեց , ու մաքսա- 29
ւորները՝ արդարացուցին Աստուած , որ իրենք
Յոհաննէսին մկրտութիւնովը մկրտըվեցան ։ Բայց 30
Փարիսեցիները և օրինականները Աստուծոյ խոր-
հուրդը իրենց անձին մէջ անարգեցին , որ անկէց
չի մկրտըվեցան ։

Ո՞ՏԷՐԸ ԸՍԱ . Ուստի որի՞նմանցուցեմ աս 31
ազգին մարդիկը , և որի՞ կընմանին ։ Կընմանին 32
ան տղոցը՝ որ շուկաները կընստին , մէկըզմէկ կը-
կանչեն՝ ու կըսեն . Ձեզի փող չալեցինք՝ և պար
չի խաղցիք . ողբացինք՝ և չի լացիք ։ Յոհաննէս 33
Ա՝կրտիչ եկաւ՝ չէր ուտեր և չէր խըմեր , ու կը-
սէիք . Դև կայ անոր մէջը ։ Որդին մարդոյ եկաւ՝ 34
կուտէ և կըխըմէ , ու կըսէք . Ա՛հա կերող և խը-
մող մարդ մը՝ մաքսաւորներուն ու մեղաւորներուն
բարեկամը ։ Բայց իմաստութիւնը իր զաւակներէն 35
արդար սեպվեցաւ ։

Փարիսեցիներէն մէկը կաղաչէր Յիսուսին՝ որ 36
իր հետը հաց ուտէ . ան ալ Փարիսեցիին տունը
մտաւ՝ սեղան նստեցաւ ։ Ու քաղաքին մէջը մեղա- 37
ւոր կնիկ մը կար . երբոր գիտցաւ՝ թէ ինքը փա-

Digitized by Google

ըիսեցիին տունը սեղան նստեր է, մէկ շիշ մը
38 պատուական եղ բերաւ. ետևի կողմէն անոր ոտ-
վընտերուն քով կեցեր՝ կուլար, և արցունքովը
սկըսեց անոր ոտքերը թրջել, և իր գլխուն մա-
զերովը կըսրբէր, և կըպագնէր անոր ոտքերը, ու
39 եղով կօծէր։ Եւ երբ տեսաւ Փարիսեցին՝ որ ա-
նիկա հրաւիրեր էր, կըսէր իր միտքին մէջը. Ա-
սիկա թէ որ մարգարէ մը ըլլար, ուրեմն կրգիտ-
նար թէ ո՞վ՝ և ինչո՞ւ կնիկ է իրեն մօտեցողը.
40 ինչու որ մեղաւոր է։ Պատասխան տըւաւ Յի-
սուս՝ ու ըսաւ անոր. Սիմոն՝ քեզի բան մը ունիմ
ըսելու. ան ալ ըսաւ, Ասէ վարդապետ. և ինքը
41 ըսաւ։ Ա՛էկ փոխ աղուոր մը երկու պարտքկան
ունէր. մէկը հինգ հարիւր դահեկան պարտք ու-
42 նէր, ու մէկալը՝ յիսուն։ Եւ երբոր չունէին
անոնք՝ որ իրենց պարտքը հատուցանէին, երկու-
քին ալ բաշխեց. հիմայ զուրցէ՝ որը շատ կըսիրէ
43 անիկա։ Ասաւ Սիմոն. Ինծի ասանկ կերևայ թէ՝
որին որ շատ բաշխեց նէ. ան ալ ըսաւ իրեն.
44 Հիտակ դատեցիր։ Ու դառնալով դէպի կնի-
կը՝ ըսաւ Սիմոնին. Կըտեսնա՞ս ասկնիկը. քու
տունդ մտայ, դուն ոտքիս ջուր չի տըվիր. բայց
ասիկա իր արցունքովը ոտքերըս թրջեց, և իր
45 մազերովը սրբեց։ Դուն ինծի պագ մը չի տը-
վիր. ասիկա ահա քանի որ հոս մտեր եմ՝ ոտովը-
46 ներըս պագնելէն չի դադրեցաւ։ Եղով իմ գը-
47 լուխս չօծեցիր. ասիկա անուշ եղով օծեց։ Ա՛սոր
համար կըսեմ քեզի, Ներված ըլլայ ասոր իր
շատ մեղքերը. ինչու որ շատ սիրեց. վասն զի
որին որ ներելը շատ կըթողու՝ շատ կըսիրէ. և որին
48 որ քիչ՝ քիչ։ Ու ըսաւ անոր. Ներու մեղքերդ
49 քեզի ներվին։ Եւ իրեն հետ սեղան նստողները
սկըսեցին իրենց մտքէն զուրցել. Ո՞վ է ասա՝ որ
50 մեղաց թողութիւն կուտայ։ Եւ ինքը ըսաւ կնի-
կանը. Ներու հաւատքդ քեզ ազատեց. գնա խա-
ղաղութեամբ։

Digitized by Google

ԳԼ. Բ։

Եւ եղաւ որ անկէ ետեւ ալ ինքը կը պրտրտէր 1
քաղաքները ու գեղերը, կը քարոզէր՝ և Աստուծոյ թագաւորութիւնը կաւետարանէր. ու տասներկուքն ալ իր հետը. և քանի մը կնիկներ՝ 2
որ չար դեւերէ ու հիւանդութիւններէ բժշկրված էին, Մարիամը՝ որ Մագդալենացի կըսուէր, ուսկէց որ եօթը դեւ ելեր էր. և Յովհաննա՝ Հերովդէսին անտեսին Թուղային կնիկը, ու Շուշանը, և շատ ուրիշները. որոնք իրենց ստացուածքովը անոր ծառայութիւն կընէին։

Եւ երբոր շատ ժողովուրդներ հաւաքեցան, 4
ու շատ քաղաքներէն իրեն որ եկան, առակով մը ըսաւ անոնց։ Սերմ ցանող մը ելաւ իր սերմերը 5
ցանելու. և երբոր ցանելու եղաւ՝ մէկ քանին ճամբուն վրայ ինկաւ, ու ոտքի տակ կոխուեցաւ, և երկինքի թռչունները կերան անիկա։ Եւ ու- 6
րիշը ապառաժի վրայ ինկաւ, ու բուսածին պէս չորցաւ՝ թացութիւն չունենալուն համար։ Եւ 7
ուրիշը փուշերուն մէջ ինկաւ, ու փուշերը անոր հետը բուսնելով՝ խղդեցին անիկա։ Եւ ու- 8
րիշը աղէկ ու պարարտ հողի վրայ ինկաւ, և երբ բուսաւ՝ հարիւրապատիկ պտուղ տուաւ. երբոր այս զուրցեց, ըսաւ. Ան որ լսելու ականջ ունի, թող լսէ։

Աշակերտները կը հարցունէին անոր, թէ՝ Ի՞նչ 9
պիտի ըլլայ ան առակը։ Ան ալ ըսաւ. Աստու- 10
ծոյ թագաւորութեան խորհուրդները ձեզի տրված է գիտնալ. բայց ուրիշներուն առակներովը, որ պիտի տեսնան՝ և չի տեսնան, ու պիտի լսեն՝ և չիմանան։

Այց ան առակը այս է. Սերմը՝ Աստուծոյ 11
խօսքն է։ Ու ճամբուն վրայինները անոնք են՝ որ 12
կը լսեն, ու ետքը Սատանան կուգայ՝ անոնց սիր-

Digitized by Google

աչն ան խօսքը կը հանէ , որ չը լսայ թէ հաւատան՝
13 ու փրկուին : Եւ ապառաժին վրայինները անանձ-
նաւ որ երբոր կը լսեն , ուրախութեամբ կընդունին
ան խօսքը · և անոնք արմատ չունին , մէկ ատեն
մը կը հաւատան՝ ու փորձութեան ժամանակը կը հե-
14 ռնան : Եւ փուշերուն մէջ ինկածն ալ անոնք
են , որ երբ ան խօսքը կը լսեն , ու աշխարհ հիս հո-
գերովը ու մեծութիւնովը և ցանկութիւնովը ըզ-
բաղած ըլլալով՝ կը խեղդուին , և անպտուղ կը-
15 լան : Բայց պարարտ հողին վրայինը անանձ-նաւ որ
աղէկ և ուրախ սիրտով լսելով ան խօսքը՝ կը-
դունին , ու համբերութիւնով պտուղ կուտան :
16 Չի կայ մէկը որ ճրագը վառէ՝ ու ամանի մը
տակ՝ կամ մահիճին ներքևը դնէ · հապա աշտա-
նակին վրայ կը դնէ , որ մտնողները լոյս տես-
17 նան : Չի կայ ծածուկ բան մը որ յայտնի չը լլայ ·
և գաղտուկ բան մը որ չի գիտցուի՝ ու երևան
18 չելայ : Լուսի նայեցէք՝ ինչպէս որ կը լսէք · ինչ-
որ ում որ ունի նէ՝ անոր պիտի տրուի , և ում որ
չունի նէ՝ ան աղ որ ինքը կարծէ թէ ունի ,
անմէց պիտի վերցուի :
19 Այր մայրը ու եղբայրները իրեն եկան , և բազ-
20 մութենէն չէին կրնար անոր հասնիլ : Մարդ-
ցին անոր՝ և ըսին · Ա՝յրդ ու եղբայրներդ դուրս
21 ը կեցեր են , ու քեզ տեսնալ կուզեն : Եւ
քաւ անոնց · Իմ մայրս ու իմ եղբայրներս ա-
նոնք են , որ Աստուծոյ խօսքը կը լսեն և կրկա-
տարեն :
22 Եւ եղաւ որ մէկ օր մը ինքը նաւը մտաւ , ու
իր աշակերտներն աղ , և ըսաւ անոնց · Եկէք աս
23 ծովակին մէկալ կողմը անցնինք · ու գացին : Եւ
երբոր նաւով կերթային՝ ինքը քուն մտաւ , ու
փոթորիկ հով մը իջաւ ծովակին մէջը , և կուռե-
24 նար , ու իրենք մեծ ներուութեան մէջ էին : Ա՝ օ-
տեցան արթնցուցին անիկա՝ ու ըսին · Ա՝ վրդ-
պետ վարդապետ՝ հիմայ կը կորսուինք · ան ալ

Digitized by Google

ելաւ սատանայ հովին , ու ջուրերուն խառնու�թեան՝ և հանդարտեցան , ու եղաւ խաղաղութիւն ։
Ի սաւ անոնց . Որ է ձեր հաւատքը . և մեծ վա- 25
խի մը մէջ ինկած զարմացան . ու կըսէին մէկըզ-
մէկու . Ո՞վ պիտի ըլլայ արդեօք ասիկա՝ որ հո-
վերուն ու ջուրերուն ալ հրաման կուտայ՝ և կը-
հնազանդին ասոր ։
Ու նաւելով իջան Գերգեսացոց երկիրը , որ 26
Գալիլեայի դիմացի կողմն է ։ Եւ երբոր ինքը 27
ցամաքը ելաւ՝ ան քաղաքէն մէկ մարդ մը ելաւ
դիմացը , որուն ներսը դեւեր կային , ու շատ ա-
տեն լաթ չէր հագած , ոչ ալ տունի մէջ բնա-
կած . հապա՝ գերեզմանները ։ Ու Յիսուսը տես- 28
նելով կանչ վըուտեց , և ինկաւ անոր առջևը , ու
բարձր ձայնով ըսաւ . Գուն իմ հետս ի՞նչ բան
ունիս Յիսո՛ւս Խարձրեալ Աստուծոյ Որդին,
կաղաչեմ քեզի՝ իս մի՛ տանջեր . (ինչու որ հրա- 29
ման կուտար ան պիղծ դևին՝ որ ան մարդէն ել-
լայ . ինչու որ շատ տեսեն էր՝ որ անիկա յափշտա-
կեր էր . որ շղթաներու մէջ կըկապվէր , ու եր-
կաթներու մէջ կըպահվէր . և ան կապերը կը-
խըզտէր , ու դևէն անապատը կըքշվէր .) Հարցուց 30
անոր Յիսուս՝ և ըսաւ . Անունդ ի՞նչ է . ան ալ
ըսաւ , Լեգէօն . ինչու որ շատ դեւեր մտեր էին
անոր մէջը ։ Եւ կաղաչէին անոր՝ որ անդունդը 31
երթալու հրաման չընէ իրենց ։ Եւ ան տեղը շատ 32
խոզերու երամակ մը կար՝ որ լեռը կարածէին .
ու աղաչեցին անոր՝ որ հրաման տայ իրենց անոնց
մէջը մտնալ . և հրաման ըրաւ անոնց ։ Ու դևերը 33
ան մարդէն ելան , մտան ան խոզերուն մէջը . ու
երամակը ան բարձր տեղէն դէպի ծով վազեց , և
խըղդվեցաւ ։ Խոզ արածողները երբոր ասա- 34
բանները տեսան՝ փախան , ու պատմեցին քաղաքը
և ագարակները ։ Եւ երբոր ելան եղած բանը 35
տեսնալու , ու եկան Յիսուսին քովը՝ և գտան
մարդը ուսկից որ ան դևերը ելեր էին հագված և

Digitized by Google

խելքը վրան Յիսուսի ոտքը նստած , ալ վախ-
36 ցան : Տեսողները պատմեցին անոնց , թէ ինչպէս
37 դիւահարը ազատեցաւ : Եւ Գերգեսացոց շրջ-
կողմերը եղող բազմութիւնը կաղաչէր անոր , որ
իրենց սահմաններէն երթայ . ինչու որ՝ մեծ վա-
խով կըդողային . ան ալ նաւը մտաւ՝ նորէն ետ
38 դարձաւ : Այն մարդը ուակից որ դեւերը ելեր
39 էին՝ կաղաչէր անոր , որ իր հետը պըտրտի : Բայց
Յիսուս խրկեց անիկա՝ և ըսաւ . Դարձիր քու
տունդ , ու Աստուած քեզի ինչ որ ըրաւ նէ՝
պատմէ . գնաց քաղաքը , ու ինչ որ Յիսուս իրեն
ըրաւ նէ՝ կըքարոզէր :
40 Եւ երբոր Յիսուս նորէն ետ դարձաւ՝ ժողո-
վուրդը զինքը ընդունեց . ինչու որ ամէնքը անոր
41 կըսպասէին : Ու մէյմալ Յայրոս անունով մարդ
մը եկաւ . և ինքը ժողովարանին իշխանն էր . ին-
կաւ Յիսուսի ոտքը՝ կաղաչէր անոր , որ իր տուն-
42 ը մտնայ . ինչու որ մէկ աղջիկ մը ունէր մօրը
մէկ հատիկը՝ տասներկու տարեան չափ , որ մեռ-
նելու մօտ էր . ու անոր երթալու ատենը ժողո-
վուրդները ինքը կընեղէին :
43 Եւ մէկ կնիկ մը կար՝ որ տասներկու տարվընէ
հետէ արիւնի տեւատեսութեան մէջն էր , որ իր
բոլոր ստացուածքը բժիշկներուն խարճեր էր ,
44 որուն բժշկրվելու ճարը մէկէ մը չէր գտած : Ե-
ւեւէն մտնենալով՝ դըպաւ անոր լաթին ծայրը-
ռուն , ու նոյն ժամուն արիւնին վաղելը կտրե-
45 ցաւ : Եւ ըսաւ Յիսուս . Ո՞վ էր ան որ ինծի դը-
պաւ . երբոր ամէնքը կուրանային՝ ըսաւ Պետրոս
և իր հետը եղողները . Ա՛ր դապետ՝ ժողովուրդ-
46 ները քեզ կըսխմեն ու կընեղեն կոր : Եւ Յիսուս
ըսաւ . Ա՝էկը ինծի դըպաւ , ինչու որ՝ իմացայ որ
47 մէկ զօրութիւն մը ելաւ ինծմէ : Երբոր տեսաւ
կնիկը՝ որ ինքը անկէց չի պահվեցաւ , դողդողա-
լով եկաւ՝ ու ինկաւ անոր առջևը , ինչ բանի
համար անոր դըպչեցաւ նէ՝ բոլոր ժողովուրդին

Digitized by Google

առջին պատմեց , և թէ՝ ինտոր ինքը խսկոյն բժշ-
կըվեցաւ : Ան ալ ըսաւ . Ա՛ի վախնար աղջիկ՝ 48
քու հաւատքդ քեզ ազատեց , գնա խաղաղու-
թեամբ :
Ու դեռ որ ինքը կըխօսէրկոր՝ ժողովրդապետին 49
տունէն մէկը եկաւ , և ըսաւ անոր . Աղջիկդ մե-
ռաւ , ալ ուտիկա մի՝ յոգնեցուներ : Այլ Յի- 50
սուս երբոր լսեց՝ պատասխան տըւաւ անոր՝ ու
ըսաւ . Ա՛ի վախնար , միայն հաւատա , և պիտի
ապրի : Եւ երբ տունը մտաւ՝ ուրիշ մէկը թող 51
չէ տըւաւ մտնալու , միայն թէ Պետրոսը ու Յա-
կոբոսը և Յոհաննէսը , ու աղջկանը հայրը և ա-
նոր մայրը : Ամէնքն ալ կուլային ու կողբային 52
անոր վրայ . և ինքը ըսաւ , Ա՛ի լաք . ինչու որ
մեռած չէ , հապա կըքնանակոր : Եւ անոնք ծաղր 53
կընէին անիկա . ինչու որ գիտէին՝ թէ մեռաւ :
Ու ինքը ամէնքն ալ դուրս հանեց , բռնեց ա- 54
նոր ձեռքէն՝ , խօսեցաւ՝ ու ըսաւ . Աղջիկ՝ ելէր
կայնէ : Եւ անոր հոգին դարձաւ , ու շուտ մը 55
կայնեցաւ . և հրաման ըրաւ որ բան տան անոր
ուտելու : Ու անոր ծնողքը զարմանք քաշեցին 56
և ինքը կապըսպըրէր որ մէկու մը չի զուրցեն ինչ
որ եղաւ նէ :

ԳԼ. Թ :

Եւ տասներկու առաքեալները կանչեց՝ անոնց 1
զօրութիւն ու իշխանութիւն տըւաւ բոլոր
դեւերուն վրայ , և հիւանդութիւնները բժշկելու :
Դէւ անոնք խրկեց որ Աստուծոյ թագաւորութիւ- 2
նը քարոզեն , ու ցաւագարները բժշկեն : Եւ 3
ըսաւ անոնց . Ճամբու համար բան չառնէք , ոչ
գաւազան՝ և ոչ տոպրակ , ոչ հաց՝ և ոչ ըստակ ,
ոչ ալ երկու հագուստ ունենաք : Եւ որ տուն 4
որ մտնաք՝ հոն մնացէք , և անկէց գացէք : Եւ 5
անոնք որ ձեզ չեն ընդունիր՝ երբոր ան քաղաքէն
կելլաք , ձեր ոտքի փոշին թօթվեցէք՝ իրենց դէմ

Digitized by Google

6 վկայութիւն ըլլալու : Ու ելան քաղաքներէն և գեղերը կրպտրտէին , աւետարանը կը քարոզէին՝ և ամէն տեղ բժշկութիւն կընէին :
7 Հերովդէս չորրորդապետը աս բոլոր բաները լսեց , ու կը զարմանար . որովհետև ըսված էր մէկ
8 քանիներէն , թէ՝ Յովհաննէս յարութիւն առաւ մեռելներէն . ու մէկ քանիներէն ալ թէ՝ Եղիան յայտնըվեցաւ . և ուրիշներէն ալ թէ՝ Առջի մարգարէներէն մէկը յարութիւն առաւ : Հերովդէս
9 ըսաւ . Յովհաննէսը ես գլխատեցի , հապա ասիկա ով պիտի ըլլայ , որուն համար ասանկ բաներ կը-լսեմ . ու կուզէր որ տեսնայ անիկա :
10 Առաքեալները դարձան , և պատմեցին անոր՝ բոլոր ինչ որ ըրին . ու առաւ անոնք՝ առանձին անապատ տեղ մը քաշվեցաւ քաղաքի մը քով ,
11 որուն անունը Բեթսայիդա էր : Եւ ժողովուրդ-ները երբոր իմացան՝ գացին անոր ետևէն , ու անոնք ընդունելով՝ հետերնին կը խօսէր Աստուծոյ թագաւորութեան վրայով . և որոնք ողջ բժշկութեան կարօտ էին՝ կը բժշկէր :
12 Եւ օրը որ սկըսեց ուշանալ՝ տասներկուքը եկան ու ըսին անոր . Արձակ տուր ժողովուրդները , որ երթան աս բոլորի գեղերը՝ և ագարակները՝ հանգըստանան , ու կերակուր գտնան . ինչու որ
13 հոս անապատ տեղի մէջ ենք : Ըսաւ անոնց . Դուք տրվէք անոնց՝ որ ուտեն . անոնք ալ ըսին . Մենք հինգ նկանակէն ու երկու ձուկէն աւելի բան չունինք , թէ որ չերթանք առ ժողովուրդին
14 հերիք ըլլալու կերակուր գնենք նէ . (ինչու որ հինգ հազարի չափ մարդիկ կային ,) ըսաւ աշակերտներուն . Տոնք դաս դաս յիսուն յիսուն
15 նստեցուցէք : Եւ անանկ ըրին , ու ամէնն ալ նըս-
16 տեցուցին : Ու ան հինգ նկանակը և երկու ձուկը առնելով՝ դէպի երկինքը նայեցաւ , օրհնեց , և կտրեց՝ ու տրաւ աշակերտներուն , որ ժողովուր-
17 դին առջևը դնեն : Կերան և կըշտացան ամէնքն

Digitized by Google

ալ , ու կտորներուն մնացուքը տասներկու սա-
կառ վերցուցին :
Եւ եղաւ որ երբ ինքը միանաւորիկ՝ աղօթք կը- 18
ներէր , իր աշակերտներն ալ իր հետն էին . հար-
ցուց անոնց՝ և ըսաւ . Ժողովուրդները ինծի հա-
մար ով կըսեն՝ որ ես եմ : Անոնք ալ պատաս- 19
խան տալով ըսին . Յովհաննէս Մկրտիչը , և ու-
մանք՝ Եղիան , ուրիշներն ալ՝ թէ Առջի մարգա-
րէներէն մէկը յարութիւն առեր է : Ինքը ըսաւ 20
անոնց . Դուք ինծի համար ով կըսէք որ ես եմ .
պատասխան տուաւ Պետրոս՝ ու ըսաւ . Աստուծոյ
Քրիստոսը :
Ինքը սաստիկ պատուիրեց անոնց , ու ապրս- 21
պըրեց որ մէկու մը չի զուրցեն ան . ըսելով թէ , 22
Պէտք է որ Որդին մարդոյ շատ չարչարվի , ու
քահանայապետներէն՝ և ծերերէն ու կարդացող-
ներէն անարգվի , և սպաննվի , ու իրեք օրէն
յարութիւն առնէ : Եւ ամենուն կըսէր , թէ որ 23
մէկը կուզէ իմ ետևէս գալ , իր անձը թող ու-
րանայ՝ և ամէն իժիր իր խաչը առնէ , ու գայ իմ
ետևէս : Ո՞ ասն զի՝ ով որ իր անձը ապրեցունել 24
կուզէ , պիտի կորսընցունէ անիկա . և ով որ իր
անձը ինծի համար կըկորսընցունէ՝ պիտի ապրե-
ցունէ անիկա : Ի՞նչ շահ է մարդու մը , թէ որ 25
աշխարհը վաստըկի , և իր անձը կորսընցունէ՝
կամ մնասէ : Ո՞ ասն զի ով որ իս ու իմ խօսքերս 26
ամօթ կըսեպէ , Որդին մարդոյ ալ անիկա ամ-
թով պիտի ընէ՝ երբոր գալու ըլլայ իր ու Հօ-
րը և սուրբ հրեշտակներուն փառքովը : Իսայց 27
ճշմարիտ կըսեմ ձեզի՝ որ հոս կայնողներէն մէկ
քանիները կան , որոնք մահ չի պիտի ճաշակեն ,
մինչև Աստուծոյ թագաւորութիւնը տեսնան :
Եւ եղաւ որ աս խօսքերէն ուրիշ աւուր չափ 28
ետքը՝ Պետրոսը ու Յակոբոսը և Յովհաննէսը ա-
ռաւ , լեռ մը ելաւ աղօթք ընելու : Եւ երբոր ին- 29
քը աղօթք կընէր՝ իր երեսին տեսքը ուրիշ կերպ

Digitized by Google

մը եղաւ , ու իր հագուստը փոխուեցաւ եղաւ ճեր-
30 մակ՝ փայլուն : Եւ մէյմալ երկու մարդիկ իր հե-
տը կը խօսէին , որոնք Մովսէսը ու Եղիան էին ,
31 փառքով երևցած , և անոր Յիսուսը վախճանին
վրայով կը խօսէին , որ Երուսաղէմին մէջ պիտի
32 կատարուէր : Իսկ Պետրոս և անոր հետ եղողնե-
րը քունով ծանրըցած էին . արթընցան , տեսան
անոր փառքը , ու ան երկու մարդիկը՝ որ անոր
33 քովը կեցեր էին : Եւ եղաւ որ երբ անոնք զատ-
վեցան անոր քովէն , Պետրոս ըսաւ Յիսուսին .
Ա՛ստուածաշունչ՝ աղէկ է որ մենք հոս մնանք , ու թ-
րեք խրճիթ շինենք . մէյմը քեզի՝ և մէյմը Մովսէսին , և մէյմալ Եղիային . ու չէր գիտեր ինչ
34 կը խօսէր : Եւ երբոր ասոնք ըսաւ՝ ամպ մը եկաւ ու
անոնց վրայ շուք եղաւ , և ամպին տակը որ մտան
35 նէ՝ վախցան : Ձայն մը եղաւ ամպէն՝ և ըսաւ .
Ասիկա է իմ ընտրեալ Որդիս . ասոր մտիկ ըրէք :
36 Եւ ան ձայնը որ եղաւ՝ Յիսուս միայնակ գտնըվե-
ցաւ . ու իրենք ալ լռեցին , և ինչ որ տեսան
նէ՝ ան օրերը մէկուն բան մը չի պատմեցին :
37 Եւ եղաւ որ ետևի օրը երբոր անոնք լեռնէն
վար կիջնային , շատ ժողովուրդ անոր դէմը ելաւ :
38 Ու մէյմալ ժողովուրդին մէջէն մէկ մարդ մը
կանչեց՝ և ըսաւ . Ա՛ստուածաշունչ՝ կաղաչեմ քեզի ,
նայէ իմ որդիս , որ ինծի՝ մօրը մէկ հատիկն է :
39 Եւ ահա դևը կը բռնէ անիկա , ու ան յանկարծ
կը կանչէ վրուտ , և անիկա գետինը կը զարնէ ու
կը թաղարտուլտուկէ՝ և կը փրփրցունէ , ու հազիւ
կը ազատի անկէց՝ ջարդուբարդ ընելով անիկա .
40 և քու աշակերտներուդ աղաչանք ըրի՝ որ հանեն
41 անիկա , ու չի կրցան : Պատասխան տուաւ Յի-
սուս՝ և ըսաւ . Ո՛վ անհաւատ ու մոլորեալ ազգ ,
մինչև երբ ձեզի հետ պիտի ըլլամ՝ ու ձեզի մտիկ
42 ընեմ . բերէ հոս քու որդիդ : Եւ դեռ որ կը մօ-
տիկնար , դևը անիկա գետինը զարկաւ՝ ու թաթ-
43 վրուտեց : Յիսուս չեխեց պիղծ դևին , ու բժշկեց

Digitized by Google

տղան՝ և տուաւ անիկա իր հօրը : Ու կրզար- 44
մանային ամէնքը Աստուծոյ մեծ մեծ գործքերուն
վրայ :

Եւ անոնց ամէնուն զարմացած ատենը իր ըրած
բոլոր բաներուն վրայ՝ ըսաւ իր աշակերտներուն .
Դուք աս խօսքը ձեր ականջը դրէք որ՝ Որդին
մարդոյ պիտի մատնըվի մարդոց ձեռքը : Անոնք 45
ալ չէին իմանար ան խօսքը՝ և իրենցմէ ծածկը-
ված էր , որ չի հասկրնան . ու կրվախնային ալ
իրեն հարցունելու ան խօսքին համար :

Խորհուրդ մը մտաւ անոնց մէջ՝ թէ իրենց մէջը 46
մեծ ո՞վ է : Յիսուս երբոր իմացաւ անոնց սրտին 47
խորհուրդը՝ մանուկ մը առաւ իր քովը կայնեցուց
անոնց մէջ տեղը . և ըսաւ անոնց . Ո՛վ որ աս մա- 48
նուկը իմ անունովս կընդունի՝ իս կընդունի .
և ան որ իս կընդունի՝ անիկա իս խրկողը կընդու-
նի . ինչու որ՝ ան որ ձեր ամէնուն մէջը պզտիկ է
նէ , անիկա մեծ պիտի ըլլայ :

Պատասխան տուաւ Յովհաննէս՝ և ըսաւ . Ա՛ստ- 49
գաւեռ՝ մէկը տեսանք որ քու անունովդ դևեր
կրհաներ , ու արգիլեցինք անիկա . ինչու որ՝ մեր
հետը չի պըտրտիր : Յիսուս ըսաւ անոնց . Ա՛ֆ 50
արգիլէք . որովհետև ան որ ձեզի հակառակ չէ
նէ՝ ձեր կողմն է :

Եւ եղաւ որ երբ իր աշխարհէն վերնալու օրերը 51
կըմընարկոր , ինքն ալ միտքը դրաւ դէպի Երու-
սաղէմ երթալու : Ու դեսպաններ խրկեց իր ե- 52
րեսին առջևէն , որ երբոր գացին՝ Սամարացոց
մէկ գեղ մը մտան որ իրեն բան պատրաստեն : Եւ 53
չընդունեցին անիկա . ինչու որ՝ ինքը երեսը դէպի
Երուսաղէմ երթալու դրեր էր : Երբոր Յակոբոս 54
ու Յովհաննէս աշակերտները տեսան՝ ըսին . Տէր՝
կուզես որ ըսենք , ու երկինքէն կրակ իջնայ՝ և
սատկեցունէ անոնք : Դարձաւ չեխեց անոնք՝ ու 55
ըսաւ . Ձէք գիտեր թէ ո՞ր հոգիին էք դուք :
Ա՛ան զի՝ Որդին մարդոյ չեկաւ մարդոց հոգի- 56

ները կորսընցուներու , հապա խաղնելու · և ու-
րիշ գեղ մը գացին :
57 Եւ երբոր անոնք ճամբան կերթային՝ ըսաւ
մէկը անոր · Ես ալ քու ետևէդ գամ՝ ուր որ
58 դուն երթաս : Յիսուս ըսաւ անոր · Աղուէսները
բոյն ունին , ու երկինքի թռչունները դադրելու
տեղ , բայց Որդին մարդոյ գլուխ չունի որ հոն
գլուխը դնէ :
59 Ա՝էկ ուրիշի մըն ալ ըսաւ , Եկո՛ր իմ ետևէս ·
ան ալ ըսաւ · Տէ՛ր՝ հրամայեա՛ տուր ինծի որ առաջ
60 երթամ իմ հայրս թաղեմ : Յիսուս ըսաւ անոր ·
Թո՛ղ տուր որ մեռելները իրենց մեռելները թա-
ղեն · ու դուն գնա՝ Աստուծոյ թագաւորութիւնը
քարոզէ :
61 Ա՝էկ ուրիշ մըն ալ ըսաւ · Տէ՛ր՝ ես քու ետևէդ
կուգամ · բայց հրամայեա՛ տուր ինծի՝ որ առաջ
62 իմ տունէս հրաժարիմ : Յիսուս ըսաւ անոր ·
Ո՛չ մէկը որ ձեռքը մանձին վրայով կը ձրգէ՝ ու
ետևը կը նայի , Աստուծոյ թագաւորութեանը
յարմար է :

ԳԼ · Ժ :

1 Ա՛սկէ ետև Տէրը ուրիշ եօթանասուներկուք ալ
երևցուց · և անոնք երկուք երկուք իրկեց իր
առջևէն բոլոր քաղաքները ու տեղերը՝ ուր որ ին-
2 քը պիտի երթար : Եւ ըսաւ անոնց · Հունձերը շատ
են , ու բանուորները քիչ · ուստի հունձերուն
տէրոջը աղաչեցէք որ բանուորներ հանէ իր հուն-
3 ձերուն : Գացէք դուք · ահա ես ձեզ գառներու
4 պէս գայլերուն մէջը կրիրկեմ : Հետերնիդ քսակ
մի՛ առնէք , ոչ տոպրակ , ոչ կօշիկներ · ու ճամ-
5 բան մէկուն բարև մի՛ տաք : Ո՛ր տուն որ մտնաք՝
6 առաջ ըսէք , թէ՝ Խաղաղութիւն այս տունին : Եթէ որ հոն
բարեւի ուրդանաւոր որդի կայ նէ՝ ձեր բարեւը պի-
տի հանգչի անոր վրայ , հապա թէ չէ՝ ձեզի պիտի
7 դառնայ : Եւ ան տանը մէջ մնացէք , անոնցմէ

Digitized by Google

կերէք ու խմեցէք. ինչու որ բանվորը իր վարձ-
քին արժանաւոր է, տուն մի՛ փոխվիք:
Ո՛ր քաղաք որ մտնաք՝ ու ձեզ ընդունին, ինչ որ 8
առջևնիդ դնելու ըլլան նէ՝ կերէք. ու բժշկեցէք 9
անոր մէջի հիւանդները, և ըսէք անոնց, Աստու-
ծոյ թագաւորութիւնը ձեր վրայ մօտեցեր է:
Բայց ո՛ր քաղաք որ մտնաք՝ և անոնք ձեզ չընդու- 10
նին, երբոր անոր փողոցները կելլաք՝ ըսէք. Ան 11
փոշիներն ալ որ ձեր քաղքէն մեր ոտքները
փակչեր են, ձեզի կրթօթափենք. միայն թէ աս
դիտնաք՝ որ Աստուծոյ թագաւորութիւնը մօտե-
ցեր է: Ձեզի կըսեմ, որ ան օրը Սոդոմացոց 12
դաստանը էվել դիւրին պիտի ըլլայ՝ քան թէ
ան քաղաքին: Վա՜յ քեզի Քորազին. վա՜յ քեզի 13
Բեթսայիդա. ինչու որ եթէ Տիւրոսին ու Սի-
դոնին մէջը ըլլային ան զօրաւոր գործքերը՝ որ
ձեր մէջը եղան, շատոնցմէ քուրձի և մոխրի մէջ
նստած ապաշխարեր էին: Բայց դատաստանին 14
օրը Տիւրոսին ու Սիդոնին էվել դիւրին պիտի
ըլլայ՝ քան թէ ձեզի: Եւ դուն Կափառնայում՝ 15
որ մինչև երկինքը բարձրըցեր ես, մինչև դժոխքը
պիտի իջնաս: Ան որ ձեզի մտիկ կընէ՝ ինծի մտիկ 16
կընէ. և ան որ ձեզ կանարգէ՝ իս կանարգէ. և
ան որ իս կանարգէ՝ իս խրկողը կանարգէ. և ան
որ ինծի մտիկ կընէ՝ իս խրկողին մտիկ կընէ:
Դարձեան ան եօթանասուներկուքը ուրախու- 17
թիւնով՝ ու ըսին. Տէր քու անունովդ դևերն ալ
մեզի կը հնազանդինկոր: Եւ ըսաւ անոնց. Սա- 18
տանան կայծակի պէս երկինքէն վար ինկած կը-
տեսնայի: Ահա ձեզի իշխանութիւն տրվի օձե- 19
րուն և կաթիծներուն՝ ու թշնամիին բոլոր զօրու-
թիւններուն վրայ կոխկըռտելու. ու ձեզի վնաս
մը չի պիտի տան: Բայց դուք անոր վրայ մի՛ 20
խնդաք որ դևերը ձեզի կը հնազանդին, հապա
խնդացէք՝ որ ձեր անունները երկինքը գրված է:
Ան նոյն ժամուն Յիսուս Հոգւով Սրբով ու- 21

Digitized by Google

բախացաւ՝ և ասաւ · Շնորհակալ եմ քեզմէ ով
Հայր , երկինքի ու երկրի Տէրը , որ սա բաները
իմաստուններէն և գիտուններէն ծածուկ պահե-
ցիր , ու տղայոց յայտնեցիր սոնք · այո՛ Հայր ,
ինչու որ՝ քու առջևը դ ասանկ աղէկ երևցաւ :
22 Ամէն բան իմ Հօրմէս ինծի տրվեցաւ , ու մէկը
չի գիտեր թէ ով է Որդին , միայն թէ Հայրը ·
և ով է Հայրը՝ միայն թէ Որդին · և որի որ Որ-
դին ուզէ յայտնել :
23 Եւ դարձաւ աշակերտներուն առանձին մը՝ ը-
սաւ · Երանի ան աչքերուն՝ որ ձեր տեսածները
24 կըտեսնան · ձեզի կըսեմ , որ շատ մարգարէներ
և թագաւորներ ուզեցին ձեր տեսածը տեսնալ՝
ու չի տեսան , և ձեր լսածը լսել՝ ու չի լսեցին :
25 Ու մէյմալ մէկ օրինագէտ մը ելաւ՝ կըփորձէր
անիկա ու կըսէր , Վարդապետ՝ ինչ ընեմ , որ
26 յաւիտենական կեանքը ժառանգեմ : Անիկա ալ
ըսաւ անոր · Օրէնքին մէջը ինչ գրված է · ին-
27 տոր կըկարդաս : Պատասխան տըւաւ անիկա՝ ու
ըսաւ · Սիրէ քու Տէր Աստուածդ քու բոլոր սիր-
տէդ՝ և քու բոլոր անձնէդ՝ և քու բոլոր զօրութե-
նէդ՝ և քու բոլոր միտքդ · և քու ընկերդ ալ՝ քու
28 անձիդ պէս : Եւ ինքը ըսաւ անոր · Պատասխանդ
շիտակ տըւիր · ասիկա ըրէ՝ ու պիտի ապրիս :
29 Անիկա երբոր ուզեց ինքզինքը արդարացունել ,
30 ըսաւ Յիսուսին · Ուայ իմ ընկերս ով է : Պա-
տասխան տըւաւ Յիսուս՝ և ըսաւ · Մ՝էկ մարդ
մը Երուսաղէմէն Երիքովի կիջնար , ու գողերուն
ձեռքը ինկաւ · որոնք մերկացուցին անիկա՝ ու
վրան խոցեր գրին , կիսամեռ թողուցին և գացին :
31 Պատահեցաւ որ մէկ քահանայ մը ան ճամբէն կիջ-
32 նար , ու տեսաւ անիկա՝ զանց ըրաւ : Ասանկ ալ՝
մէկ Ղևտացի մը ան տեղէն երբոր կուգար , տե-
33 սաւ՝ և զանց ըրաւ : Սամարացի մը ճամբայ ընե-
լով հոն եկաւ անոր քով , և երբ տեսաւ անիկա՝
34 մեղքցաւ · Ու մօտեցաւ անոր վէրքերը փաթ-

Digitized by Google

թեց վրան ձէթ և գինի դնելով , ու իր գրաստին
վրայ դրաւ՝ տարաւ անիկա մէկ պանդոկ մը , և
անոր հոգ տարաւ : Ու վաղվան օրը երբոր կել-35
լար անկէց՝ հանեց պանդոկապետին երկու դահե-
կան տրուաւ , և ըսաւ . Հոգ տար ատոր , ու ինչ
որ ծախք ընես ատոր վրայ՝ երբոր նորէն գամ՝
նէ , ես քեզի կրվճարեմ : Իսկայ ան իրեքէն որը 36
քեզի կերևայ մօտաւոր ընկերը ըլլալ ան գողերուն
ձեռքը խնողին : Ասիկա ալ ըսաւ . Ան որ անոր 37
վրայ ողորմութիւն ըրաւ . Յիսուս ըսաւ անոր .
Գնա՝ դուն ալ անանկ ըրէ :

Ու եղաւ որ երբ անոնք գացին՝ ինքն ալ գեղ 38
մը մտաւ , և մէկ կնիկ մը Մարդա անունով ա-
նիկա իր տունը ընդունեց : Եւ անիկա մէկ քոյր 39
մը ունէր , որուն անունը Մարիամ էր . որ եկաւ
Տէրոջը ոտքին տակը նստաւ՝ ու անոր խօսքերը
մտիկ կընէր : Բայց Մարթան շատ պատրաստուա- 40
թիւն տեսնալու մէջ զբաղած էր . եկաւ կայնեցաւ
անոր քով՝ և ըսաւ . Տէր՝ քու հոգդ չէ , որ իմ
քոյրս իս միայնակ թողուց սպասաւորութեան մէջ .
ուստի ատոր զուրցէ՝ որ ինծի օգնէ : Պատասխան 41
տրուաւ Յիսուս՝ և ըսաւ . Մարթա Մարթա .
դուն կըհոգաս՝ ու շատ բաներով զբաղած ես .
բայց հոս քիչ բան պէտք է . Մարիամ ան աղէկ 42
բաժինը ընտրեց , ու իրմէն չի պիտի առնըվի :

ԺԱ . ԺԱ :

Եւ եղաւ որ երբ մէկ տեղ մը աղօթք կընէր , 1
ու երբոր դադրեցաւ՝ իր աշակերտներէն մէկը
ըսաւ անոր . Տէր՝ մեզի աղօթք ընել սորվեցուր ,
ինչպէս որ Յովհաննէս իր աշակերտներուն սորվե-
ցուց : Ասաւ անոնց . Երբոր աղօթք կընէք , զուր- 2
ցեցէք . Ամ՝ եր Հայրը քու անունդ սուրբ ըլլայ .
քու թագաւորութիւնդ գայ : Ամ՝ եր ամէն աւուր 3
հացը օրէ օր մեզի տուր : Եւ մեր մեղքերը մեզի 4
ներէ . ինչպէս որ մենք ալ մեր պարտականներուն

Digitized by Google

ամէնուն կընդերենք · ու մեզ փորձանքի մէջ մի՝
տանիր ։
5 Եւ ըսաւ անոնց · Ձեզմէ ո՞վ է անիկա , որ ին-
քը բարեկամ մը ունենայ , ու կէս գիշերվան մէջ
երթայ անոր՝ և ըսէ անոր · Բարեկամ՝ ինծի իրեք
6 նկանակ փոխ տուր · ինչու որ իմ բարեկամն
ճամբայէն ինծի եկաւ , ու բան մը չունիմ անոր
7 առջևը դնելու ։ Ընիկա ալ ներսէն պատասխան
տայ՝ և ըսէ · Իս մի՝ հոգնեցուներ · ինչու որ
դուռները գոց են , ու տղաքս իմ քովս անկողնի
մէջն են · չեմ կրնար ելլալ՝ և քեզի հաց տալ ։
8 Ձեզի կըսեմ , թէ և բարեկամութեան համար
չելլայ տայ նէ անոր , սակայն թախանձանքին հա-
մար կելլայ ինչ որ պէտք է նէ՝ կուտայ անոր ։
9 Ես ալ ձեզի կըսեմ · Խնդրեցէք՝ ու պիտի տրվի
ձեզի · փնտրռեցէք՝ ու պիտի գտնաք · չալեցէք՝ ու
10 պիտի բացվի ձեզի ։ Վասն զի՝ ամէն ո՛վ որ
խնդրէ նէ՝ կառնէ · և ան որ կըփնտրռէ՝ կրգտնայ ·
11 և ան որ կըչալէ՝ կրբացվի անոր ։ Ձեզմէ ո՞վ է
ան հայրը՝ որ իր որդին իրմէն ձուկ ուզէ նէ՝ ձու-
12 կին տեղը օձ մի կուտայ անոր ։ Եւ կամ թէ հաւ-
13 կիթ ուզէ նէ՝ կարի՞ճ մի կուտայ անոր ։ Հապա
թէ դուք՝ որ չար էք , գիտէք աղէկ պարգևներ
տալ ձեր որդւոցը , որչափ ալ աւելի ձեր Հայրը
երկինքէն բարիքներ կուտայ անոնց , որ իրմէն
կըխնդրեն ։
14 Եւ համբ դև մը կըհանէրկոր · ու եղաւ որ երբ
դևը ելաւ՝ ան համրը խօսեցաւ , և բոլոր ժողո-
15 վուրդները զարմացան ։ Եւ անոնցմէ մէկ քանի-
ները ըսին , թէ՝ Պաբերուն իշխանին Բէեղզեբու-
16 ղին ձեռքովը ատիկա դևերը կըհանէկոր ։ Ուրիշ-
ներն ալ կըփորձէին , ու երկինքէն նշան մը կու-
17 զէին անկէց ։ Բայց ինքը գիտնալով անոնց խոր-
հուրդը՝ ըսաւ անոնց · Ամէն թագաւորութիւն
իրեն դէմ բաժնըված՝ կաւրըվի · և տուն մը իրեն
18 դէմ բաժնըված՝ կըկործանի ։ Հապա թէ որ Սա-

Digitized by Google

տանան ինքիրմէ բաժնելված է՝ թ՞նչպէս անոր
թագաւորութիւնը պիտի մնայ. որ ինծի համար
կըսէք, թէ՝ Վաներուն իշխանովը Դէեղզեբուղով
ատիկա դեւերը կըհանէ։ Եվ որ ես Դէեղզեբու- 19
ղով դեւերը կըհանեմ նէ, ձեր որդիքը ինչով
կըհանեն. ատոր համար ատոնք ձեզի դատաւոր
պիտի ըլլան։ Հապա թէ որ Աստուծոյ մատովը 20
դեւերը կըհանեմ՝ անանկ է նէ Աստուծոյ թագա-
ւորութիւնը ձեր վրայ հասեր է։

Երբոր ուժով մարդ մը զէնքերը վրան առած 21
իր տունը կըպահպանէ, անոր բաները խաղաղու-
թեան մէջ կըմնան։ Հապա թէ որ անկէց աւելի 22
ուժովը վրան գալով յաղթէ անիկա, անոր զէն-
քերը կըհանէ՝ որ ինքը անոր յուսացեր էր, և
անկէց առած կողոպուտը կըբաժնէ։ Ան որ իմ 23
հետս չէ՝ ինծի հակառակ է. և ան որ ինծի հետ
չի ժողվեր՝ կըցրուէ։

Ա՛ր ատեն պիղծ դեւը մարդէ մը կելլայ՝ ցամաք 24
տեղերը կըպտըտի, հանգստութիւն կըփնտրէ.
ու երբոր չի գտնայ՝ կըսէ, Դառնամ՝ նորէն իմ
տունս, ուսկից որ ելայ։ Եւ կուգայ՝ մաքրըված 25
ու շըտկըված կըգտնայ։ Ասատենը կերթայ՝ և իր- 26
մէն աւելի չար եօթը հատ դեւ կառնէ, ու կըմտնայ
հոն կըբնակի. և ան մարդուն վերջին վիճակը առ-
ջինէն գէշ կըլլայ։

Ու եղաւ որ երբ աս բաները կըխօսէր, ժողո- 27
վուրդին մէջէն մէկ կնիկ մը ձայնը վերցուց՝ և
ըսաւ. Երանէկ է ան փորին՝ որ քեզ կրեց, և ան
ծիծերուն՝ որ քեզի կաթ տուին։ Եւ ինքը ըսաւ. 28
Այլ օրհնեալ անոնց՝ որ Աստուծոյ խօսքը կը-
լսեն ու կըպահեն։

Եւ ժողովուրդը իր վրան դիզվելու որ եղան՝ 29
սկըսեց ըսել. Այս ազգը չար ազգ մըն է. նշան
կուզէ՝ բայց երկինքէն նշան մը չի պիտի տըվի ա-
սոր, միայն թէ Յովնանին նշանը։ Վասն զի 30
ինչպէս որ Յովնան Նինուէացիներուն նշանը

եղաւ , անանկ ալ Որդին մարդոյ աս ազգիս պիտի
31 ըլլայ։ Հարաւի թագուհին դատաստանին աս
ազգին մարդոցը հետ պիտի ելլայ՝ ու պիտի դատա-
պարտէ ասոնք. ինչու որ՝ երկրի ծայրերէն եկաւ
Սողոմոնին իմաստութիւնը լսելու. և ահա Սողո-
32 մոնէն ալ աւելի մէկը կայ հոս։ Նինուէացի մար-
դիկը դատաստանին աս ազգին հետ պիտի ելլան՝
ու պիտի դատապարտեն ասիկա. ինչու որ Յով-
նանին քարոզութիւնովը ապաշխարեցին. և ահա
Յովնանէն ալ աւելի մէկը կայ հոս։
33 Ա՛էկը ճրագը չի վառեր՝ ծածուկ տեղ մը դը-
ներ , ոչ ալ գրիւին տակը. հապա աշտանակին
34 վրայ , որ ներս մտնողները լոյս տեսնան։ Ա՛ար-
մինին ճրագը աչքն է. երբոր աչքը պայծառ է՝
բոլոր մարմինը լուսաւոր կըլլայ. ու երբոր աչքը
35 վատ է՝ մարմինն ալ մութ կըլլայ։ Ուստի զգաշ
կեցիր , որ չըլլայ թէ քու մէջիդ լոյսը մութ ըլ-
36 լայ։ Եթէ որ քու բոլոր մարմինդ լուսաւոր է , և
մութ կտոր մը չի կայ՝ բոլորն ալ լուսաւոր կըլ-
լայ , ինչպէս ճրագ մը՝ երբոր իր լուսովը քեզ կը-
լուսաւորէ։
37 Եւ երբոր աս բաները կըխօսէր՝ Փարիսեցի մը
կաղաչէր անոր՝ որ իր քովը ճաշ ուտէ. անիկա
38 ալ մտաւ՝ սեղանը նստեցաւ։ Փարիսեցին երբոր
տեսաւ՝ զարմացաւ , որ առաջ չի լուացվեցաւ
39 կերակուրէն առաջ։ Տէրը ըսաւ անոր. Հիմայ
դուք Փարիսեցիներ՝ գաւաթին ու պնակին դուրս-
ի դին կըսրբէք , և ձեր ներսիդին յափշտակու-
40 թիւնով ու չարութիւնով լեցուն է։ Ա՛նխելք-
ներ՝ ան որ դուրսինը ըրաւ , ներսինն ալ ինքը
41 չըրաւ մի։ Բայց էվելօք ողորմութիւն տրվէք որ
արժան է. և ահա ձեր ամէնը մաքուր կըլլայ։
42 Բայց վայ ձեզի Փարիսեցիներուդ , որ անանու-
խին ու փեգենային և բոլոր խոտեղէններուն տա-
սանորդը կըվճարէք , ու զանց կընէք իրաւունքը՝
և Աստուծոյ սէրը. ասիկա պէտք էր ընել , և ա-

Digitized by Google

նիկա ալ զանց չընել : Վայ ձեզի Փարիսեցիներ- 43
բուդ , որ ժողովարաններուն մէջը վերի նստա-
բանները կըսիրէք , ու շուկաներուն մէջ՝ առջի
բարևները : Վայ ձեզի , որ դուք անյայտ գե- 44
բեզմաններու նման էք , որ մարդիկ վրայէն կը-
քալեն՝ ու չեն գիտեր :
Օրինականներէն մէկը պատասխան տուաւ՝ և 45
ըսաւ անոր . Վարդապետ՝ ատ խօսքերը զուրցե-
լով՝ մե՛զ ալ վայր կըզարնեսկոր : Ան ալ ըսաւ . 46
Ձեզի օրինականներուդ ալ վայ , որ մարդիկնե-
րուն դժուար տարվելու բեռեր կըբեռցուցնէք ,
ու դուք մէկ մատովնիդ ան բեռներուն չէք մտե-
նար : Վայ ձեզի , որ մարգարէներուն գերեզ- 47
մանները կըշինէք . ու ձեր հայրերը անոնք ըս-
պաննեցին : Անանկ է նէ կըվկայէք՝ որ հօրեր- 48
նուդ ըրածին հետ կամքերնիդ մէկ է . ինչու որ՝
իրենք անոնք ջարդեցին , ու դուք անոնց գերեզ-
մանները կըշինէք : Անոր համար Աստուծոյ ի- 49
մաստութիւնը ըսաւ . Պիտի խրկեմ անոնց մար-
գարէներ ու առաքեալներ . և անոնցմէ ո՛րը պիտի
սպաննեն , ու ո՛րը հալածեն : Ինչու որ՝ աշխարհ- 50
ի սկիզբէն հետէ թափված բոլոր մարդարէնե-
րուն արիւնը աս ազգէն պիտի ուզվի . Աբելին 51
արիւնէն մինչև Զաքարիայի արիւնը , որ սեղա-
նին ու տաճարին մէջ տեղը կորսըվեցաւ . Ճշմա-
րիտ կըսեմ ձեզի , Ա՛ս ազգէն պիտի ուզվի : 52
Վայ ձեզի օրինականներուդ , որ գիտութեան
բանալիքը կըպահէք . դուք չէք մտնար , և անոնք
որ պիտի մտնան նէ՝ ետ կըձգէք :
Եւ աս ամէն բաները բոլոր ժողովուրդին առ- 53
ջևը անոնց զուրցելու ատենը՝ ամօթով կըմնայ-
ին . ու սկըսեցին կարդացողները և Փարիսեցինե-
րը հարանալ , ու շատ բաներու վրայով անոր
հետ հակառակութիւն ընել . ու կըսպասէին որ 54
անոր բերնէն բան մը որսան , որ անոր վրայ հա-
րախօսութիւն ընեն :

Digitized by Google

ԳԼ·ԺԷ։

1 Անոնցմով երբոր բիւրաւոր ժողովուրդներ ալ
ժողան ժող վըվեցան, մինչև որ մէկըզմէկ կը-
կոխէին, սկըսեց ըսել իր աշակերտներուն. Պինտ
առաջ ինքըզինքիդ զգոյշ պահեցէք Փարիսեցի-
ներուն խմորէն, որ ան՝ Կեղծաւորութիւն է։
2 Ինչու որ՝ ծածուկ բան մը չի կայ որ յայտնի
3 չըլլայ, ու գաղտուկ՝ որ չի գիտցըվի։ Ինչոր հա-
մար ինչ որ մութ տեղը զուրցեցիք՝ անիկա լոյս
տեղը պիտի լըսվի. և ան որ ներսէ ներս տեղվանք
ականջէն խօսեցաք, տանիքներուն վրայ պիտի
4 քարոզ վի։ Այլ ձեզի իմ սիրականներուս կը-
զուրցեմ. Մի՛ վախնաք անոնցմէ՝ որ մարմինը
կըսպաննեն, ու անկէ ետև աւելի բան մը չունին
5 ընելու։ Մի՛ այն թէ ձեզի ցուցընեմ ուսկից պի-
տի վախնաք. անկէց վախցէք՝ որ սպաննելէն ետև
իշխանութիւն ունի գեհենը ձգելու. Այո՛ կը-
6 սեմ ձեզի, Անկէց վախցէք։ Չէ՞ որ հինգ Ճա-
ղանչունի ձագը երկու մանր ստակի կըծախվի, և ա-
նոնցմէ մէկը մոռցըված չէ Աստուծոյ առջին։
7 Այլ ձեր գլխուն բոլոր մազերն ալ համրըված
է. անոնմէ է նէ մի՛ վախնաք, ինչու որ դուք շատ
8 ձագերէն էվել աղէկ էք։ Ձեզի կըսեմ որ, Ամէն
ով որ իս կըդաւանի մարդոց առջևը, Որդին
մարդոյ ալ անիկա պիտի դաւանի Աստուծոյ հր-
9 ըշտակներուն առջևը։ Այլ ան որ իս մարդոց
առջևը կուրանայ, ուրացած պիտի ըլլայ Աստու-
10 ծոյ հրեշտակներուն առջևը։ Ու ամէն ով որ
Որդւոյ մարդոյ դէմ բան կըզուրցէ պիտի ներվի
անոր. բայց ան որ Հոգին Սուրբին կըհայհոյէ՝
11 թողութիւն պիտի չըլլայ անոր։ Եւ երբոր ձեզ
ժողովարանները տանելու ըլլան՝ աւ դատաւոր-
ներուն և իշխաններուն առջևը, հոգ մի՛ ընէք՝
ի՞նչպէս կամ ի՞նչ պատասխան պիտի տաք, կամ

ի՞նչ պիտի ըսէք : Այսն զի Հոգին Սուրբ պի- 12
տի սորվեցուներ ձեզի նոյն ժամուն՝ ի՞նչ որ պէտք
է խօսիլ :
Յողովուրդին մէջէն մէկը ըսաւ անոր . Վար- 13
դապետ՝ զուրցէ եղբօրս , որ մէզի հնոյ ժառան-
գութիւնը իմ հետս բաժնէ : Նա ալ ըսաւ անոր . 14
Այ՝ արդ՝ ո՞վ իս ձեր վրայ դատաւոր կամ բաժին
ընող դրաւ :
Եւ ըսաւ անոնց . Նայեցէք և զգոյշ եղէք ամէն 15
կերպ ագահութենէն . ինչու որ մարդուս դիզած
ապրանքներէն չէ կախվեր իր կեանքը : Անոնց 16
մէկ առակ մը խօսեցաւ , ու ըսաւ . Այ՝ էկ հարուստ
մարդու մը արտերը՝ առատ բերքեր տրվին . և 17
ինքը կըմտմտար ինքնիրենը՝ ու կըսէր . Ի՞նչ
ընեմ . վասն զի տեղ չէ կայ , որ հոն իմ բարիք-
ներըս լեցունեմ : Եւ ըսաւ . Դիտեմ ի՞նչ պիտի 18
ընեմ . իմ ամբարներս քակեմ՝ ու ալ աւելի
մեծ շինեմ . և հոն ժողվեմ ցորենները՝ ու իմ
ամէն բարիքներս . և իմ անձիս ըսեմ . Ո՛վ ան- 19
ձիս՝ շատ բարիքներ ունիս շատ տարիներու համար
ժող վրված . հանգչէ , կեր՝ խըմէ՝ , և ուրախ ե-
ղիր : Բայց Աստուած ըսաւ անոր . Անմիտ՝ ասա 20
գիշեր հոգիդ քեզմէ ետ պիտի ուզեն . ուստի ան
որ պատրաստեցիր , որի՞ պիտի ըլլայ : Անոր պէս 21
է ան ալ՝ որ իր անձին համար կըդիզէ , ու Աս-
տուծով չի՞ հարուստանար :
Ասաւ իր աշակերտներուն . Ասոր համար կը- 22
սեմ՝ ձեզի , որ՝ Հոգ մի՛ ընէք ձեր կեանքին համար՝
թէ ի՞նչ պիտի ուտէք , ու ոչ ալ մարմինին հա-
մար՝ թէ ի՞նչ պիտի հագնիք : Ինչու որ կեանքը 23
կերակուրէն աւելի է , ու մարմինը հագուստէն :
Նայեցէք ագռաւներուն վրայ , որ ոչ կրցանեն 24
և ոչ կրքաղեն . որոնք մառաններ չունին՝ ոչ ալ
ամբարներ , ու Աստուած անոնք կրկերակրէ .
որքան էվելոք ձեզ՝ որ թռչուններէն ալ աղէկ
էք: Ձեզմէ ո՞վ կրնայ իր հոգ տանելովը իր հա- 25

Digitized by Google

26 տակին վրայ կանգուն մը՝ ալ էվելցունել : Հա-
պա թէ որ պզտիկ բանին կարող չէք , ուրիշնե-
27 ր ուն համար ինչու հոգ կընէք : Այսեցէք շու-
շան ծաղիկին վրայ . ինտոր կաճի . ոչ կաշխատի՝
ու ոչ կըմանէ . ձեզի կըսեմ որ՝ Սողոմոն ալ իր
բոլոր փառքին մէջը ասոնց մէկին պէս չի հագվե-
28 ցաւ : Ուստի թէ որ խոտը՝ որ այսօր բաց տեղը
կեցեր է ու վաղը կրակը կըձգվի , Աստուած ա-
նանկ կըհագվեցունէ . որչափ էվելօք ձեզ թերա-
29 հաւատներ : Ա՛ռ դուք մի՛ ետևէ իյնաք՝ թէ ի՞նչ
պիտի ուտէք և ի՞նչ պիտի խմէք . ու մի՛ տարա-
30 կուսիք . ինչու որ ատ ամէն բաները աշխարհիս
ազգերը կրփնտրուին . բայց ձեր Հայրը գիտէ՝ որ
31 պէտք է յեղէ ան ամէնը : Ա՝խայն թէ դուք Աս-
տուծոյ թագաւորութիւնը ուզեցէք . և ան ամէն
32 բաները պիտի էվելցըվի ձեզի : Ա՝ի վախնար
ոչխարնէրս պզտիկ հօտ . ինչու որ ձեր հայրը
33 ուզեց՝ որ ձեզի թագաւորութիւնը տայ : Օ՝ա-
խեցէք ձեր ստացուածքը՝ և ողորմութիւն տրվէք ,
ու ձեզի չի հիննալու քսակներ շինեցէք , ու եր-
կինքը՝ չի պակսըվելու գանձ մը , ուր որ ոչ գողը
34 կըմօտենայ՝ և ոչ ցեցը կաւրէ : Ինչու որ ձեր
35 գանձը ուր է նէ՝ ձեր սիրտն ալ հոն կըլլայ : Ձեր
գօտիները՝ մէջքերնիդ պինտ կապված ըլլան , ու
36 յեր ճրագները՝ վառված : Ու դուք ան մարդո-
ցը նման , որ իրենց Տէրոջը կըսպասեն , երբոր
հարսնիքէն կըդառնայ . որ երբ գայ և չալէ նէ՝
37 շուտ մը բանան անոր : Երանէկ է ան ծառանե-
րուն , որ Տէրը երբոր գայ՝ անոնք արթուն պիտի
գտնայ . ճշմարիտ կըսեմ՝ ձեզի , որ՝ Ինքը գօտին
մէջքը պիտի զարնէ՝ ու սեղան նստեցունէ անոնք ,
և առաջ անցնի ծառայութիւն պիտի ընէ անոնց :
38 Եւ թէ երկրորդ կամ՝ երրորդ գիշերապահին գայ
ու անանկ գտնայ նէ՝ երանելի են ան ծառաները :
39 Այց ա՛ս գիտնաք որ , թէ որ տանուտէրը գիտ-
նար որ ատեն գող կուգայ , արթուն կըկենար՝

Digitized by Google

ու թող չէր խտար , որ իր տանը տակէն փոս փո-
րէ : Դուք ալ պատրաստ եղէք . ինչու որ չի 40
կարծած ատեննիդ Որդին մարդոյ կուգայ :
Ասաւ Պետրոս . Տէր՝ ատ առակը մեզի՞ ըսիր , 41
թէ՝ ամենուն ալ : Եւ ըսաւ Տէրը . Ո՞վ է ան հա- 42
ւատարիմ ու խելացի տնտեսը , որ իր տէրը անի-
կա իր տունին տեղին վրայ դրաւ , որ ատենին
ելեկոց ուտելիքը տայ : Երանէկ է ան ծառային , 43
որ իր տէրը եկած ատենը գործը անանկ ըրած պի-
տի գտնայ : Յրաւ կըսեմ՝ ձեզի՝ որ Իր բոլորը ու- 44
նեցած բաներուն վրայ կըկեցուցնէ անիկա : Բա- 45
պա թէ որ ան ծառան իր սրտին մէջը ըսէ թէ ,
Իմ տէրըս կուշանայ գալու՝ ու սկըսի ծառաները
և աղախինները ծեծել , ուտել ու խըմել և գի-
նովնալ , ան ծառային տէրը կուգայ մէկ օրը մը՝ 46
որ ինքը յոյս չունի , և ան կէտին՝ որ չի՞ գիտեր ,
մէջ-քէն կըկտրէ անիկա՝ ու անոր բաժինը անհա-
ւատարիմ ծառանէրուն հետը կըդնէ : Եւ ան 47
ծառան՝ որ իր տէրոջը կամքը գիտնայ՝ ու անոր
կամքին պէս չի պատրաստէ նէ , շատ ծեծ կուտէ :
Այլ ան որ չի գիտնայ՝ ու ծեծի արժանի բան մը 48
ընէ նէ , քիչ ծեծ կուտէ . որի՞ որ շատ տրվեցաւ՝
շատ պիտի ուզ՞ի անկէց . և որի՞ որ էվելոք յանձ-
նըվեցաւ , շատ էվելոք պիտի ուզեն անկէց :
Ես կրակ ձգելու եկայ երկրիս վրայ . ու ի՞նչ՝ 49
կուզեմ՝ որ ան հիմակվընէ բոցը առնէր : Այլ 50
մէկ մկրտութիւն մը ունիմ՝ մկրտըվելու . և ի՞նչ-
պէս կարտորամ , մինչև որ ան լըրննայ նէ : Կը- 51
կարծէք որ երկրի վրայ խաղաղութիւն տալու ե-
կայ . ձեզի կըսեմ՝ Ոչ , հապա՝ բաժանմունք :
Ինչու որ՝ ասկէ ետև մէկ տունին մէջը հինգը 52
իրարմէ բաժնըված պիտի ըլլան . իրեքը երկուքէն ,
և երկուքը իրեքէն : Հայրը պիտի բաժնըվի որ- 53
դիէն , և որդին հօրմէն . մայրը աղջիկէն , ու
աղջիկը մօրմէն . կեսուրը հարսէն , ու հարսը իր
կեսուրէն :

Digitized by Google

54 Եւ ըսաւ ժողովուրդներուն · Երբոր կըտեսնաք
արևմուտքին կողմէն ամպ մը ելած , շուտ մը կը-
սէք թէ՝ Անձրև պիտի գայ , և անանկ կըլլայ ։
55 Եւ երբոր հարաւային հովը կըփըչէ՝ կըսէք թէ՝
56 Տաք պիտի ըլլայ , և անանկ կըլլայ ։ Կեղծաւոր-
ներ՝ երկինքի ու երկրի երեսը գիտէք փորձել ,
Հապա ինչպէս աս ժամանակս ալ չէք իմանար ։
57 Ինչու՞ ալ դուք ձեզմէ չէք դատեր իրաւունքը ։
58 Երբոր դուն քու ոսոխիդ հետ դատաւորին եր-
թալու կըլլաս՝ ճանապարհին տուր տալիքդդ ան-
կէց խալըսելու համար · որ չըլլայ թէ քեզ դատա-
ւորին առջին քաշէ , ու դատաւորը դահիճին ձեռ-
59 քը տայ , ու դահիճն ալ բանտը դնէ ։ Քեզի կը-
սեմ , Անկէց չի պիտի ելլաս դուն՝ մինչև որ ետքի
մանր ըստակը վճարես նէ ։

ԳԼ · ԺԳ ։

1 Նատեր մէկ քանիները եկան՝ ու պատմեցին
իրեն Գալիլեացոց վրայով , որ անոնց արիւ-
նը Պիղատոս իրենց զոհերուն հետը խառնեց ։
2 Պատասխան տուաւ Յիսուս և ըսաւ անոնց · Կը-
կարծէք մի որ ան Գալիլեացիները բոլոր Գալիլ-
եացիներէն էվելի մեղաւոր էին , որ ասանկ բաներ
3 քաշեցին ։ Ձեզի կըսեմ՝ Ոչ · բայց թէ որ չա-
պաշխարէք նէ՝ ամէնքդ ալ անանկ պիտի կորսը-
4 վիք ։ Կամ թէ ան տասներուքը , որ անոնց վրայ
Սելոամին մէջի աշտարակը ինկաւ՝ և անոնք մեռ-
ցուց · կըկարծէք մի որ անոնք Երուսաղէմի մէջը
բնակած բոլոր մարդիկներէն աւելի պարտաւոր
5 էին ։ Ձեզի կըսեմ՝ Ոչ · բայց թէ որ չապաշխա-
ըէք նէ՝ ամէնքդ ալ անանկ պիտի կորսըվիք ։
6 Ասս առակն ալ ըսաւ · Մէկը իր այգիին մէջ
թուզի ծառ մը տնկեր էր · ու եկաւ անկէց պտուղ
7 փնտրռելու , և չի գտաւ ։ Ասաւ այգեպանին ·
Ահա իրեք տարի է՝ քանի որ կուգամ՝ առ թու-
զին ծառէն պտուղ փնտրռելու՝ ու չեմ գտնար ·

Digitized by Google

ուստի կորէ ատիկա , ինչքա՞ Համար գետինը կը-
խափանէկոր ։ Ընիկա պատասխան տրւաւ՝ և ը-
սաւ . Տէր՝ աստարի ալ ատիկա թող տուր , մին- 8
չև որ ատոր բոլորտիքը փորեմ՝ ու թրիք ձգեմ .
կարելի է որ պտուղ տայ . Հապա թէ չէ՝ տարվէն 9
ետև պիտի կորես ատիկա ։

Եւ ինքը ան ժողովարաններուն մէկուն մէջ շա- 10
բաթ օրը կըսորվեցուներ ։ Եւ ահա մէկ կնիկ մը 11
կոր որ հիւանդութեան դև մը ան բռներ էր տաս-
նըուութը տարի . ու կըծկըտած էր , և ամենևին վեր
չէր կրնար նայիլ ։ Ու Յիսուս անիկա որ տեսաւ , 12
իրեն կանչեց՝ և ըսաւ անոր . Կը՛նիկ՝ դուն քու
հիւանդութենէդ արձրկված ես ։ Եւ ձեռքը անոր 13
վրան դրաւ , ու շուտ մը շըտկըվեցաւ , և փառք
կուտար Աստուծոյ ։ Ժողովարանին իշխանը պա- 14
տասխան տրւաւ խիստ բարկանալով մը՝ անոր
համար որ Յիսուս շաբաթ օրը բժշկեց , և ըսաւ
ժողովուրդին . Վեց օր կայ՝ որ անատենը կըվայ-
լէ բան բանիլ , ան օրերը եկէք բժշկըվեցէք , ու
չէ՞ թէ շաբաթ օրը ։ Տէրը պատասխան տրւաւ 15
անոր՝ և ըսաւ . Կեղծաւորներ՝ ձեր մէջը ամէն
մէկը շաբաթ օրը իր եզը կամ էշը մուրէն չի՞
արձրկեր՝ ու տանիր ջուր տար ։ Հապա ասիկա որ 16
Աբրահամի աղջիկ էր , որ ահա տասնըու թը տարի
է Սատանան ինքը կապեց , չէ՞ վայլեր շաբաթ
օրը ան կապէն արձրկել ։ Եւ ասբանը որ ըսաւ՝ 17
անոր հակառակ կեցողները ամէնքն ալ ամօթով
մնացին . ու բոլոր ժողովուրդը կուրախանար ան
ամէն փառաւոր գործքերուն վրայ՝ որ իրմէն կըլ-
լար ։

Եւ ըսաւ . Աստուծոյ թագաւորութիւնը ինչի՞ 18
կընմանի , ու ի՞նչ նմանութիւնի անիկա նման-
ցուներմ ։ Ան՝ անանեխին հատին նման է , որ մէկ 19
մարդ մը առաւ՝ իր պարտեզը ձգեց , մեծցաւ և
եղաւ ծառ . ու երկինքի թռչունները անոր ճու-
ղերուն վրայ բնակեցան ։

Digitized by Google

20 Եւ դարձեալ ասաւ. Աստուծոյ թագաւորու-
21 թիւնը ինչի՞ նմանցուցեմ։ Խմորի նման է՝ որ
մէկ կնիկ մը առաւ իրեք չափ ալուրի մէջ ծած-
կեց, մինչև որ բոլորը խմորեցաւ։
22 Եւ ինքը քաղաքները ու գեղերը կըպըտրտէր՝
կըսորվեցուներ. ու որ դէպի Երուսաղէմ ճամ-
23 բայ կընէր, մէկը ըսաւ իրեն. Տէր՝ քիչվո՞ր են մի
անոնք որ պիտի փրկվին։ Անիկա ալ ըսաւ ա-
24 նոնց. Ջանք ըրէք որ նեղ դռնէն մտնաք. ձեզի
կըսեմ որ՝ շատերը մտնալ պիտի ուզեն, և պի-
25 տի չի կրնան։ Անկէ ետև որ երբ տանուտերը
ներս կըմտնայ, ու դուռը կըդոցէ, և դուք կը-
կըսիք դուրսը կենալ ու չալել դուռը՝ և ըսել,
Տէր Տէր՝ բաց մեզի. և անիկա պատասխան պիտի
տայ ձեզի ըսելով, Ես չեմ ճանչնար ձեզ՝ ուս-
26 կէց էք։ Անատենը պիտի սկըսիք ըսել. Մենք
քու առջևըդ կերանք ու խմեցինք, և դուն մեր
27 փողոցներուն մէջը սորվեցուցիր։ Եւ անիկա պի-
տի ըսէ. Ձեզի կըսեմ, Ես ձեզ չեմ ճանչնար՝
ուսկէց էք, մէկ դի՛ կեցէք ինծմէ՝ բոլոր անիրա-
28 ւութիւն գործողներդ։ Հոն պիտի ըլլայ լալ՝ ու
ակռաները կըճըռտացունել, երբոր տեսնաք Աբ-
րահամը ու Իսահակը և Յակոբը՝ և ամէն մարգա-
բէները Աստուծոյ թագաւորութեան մէջ, ու
29 ձեզ դուրս հանած։ Ու պիտի գան արևելքէն և
արևմուտքէն, հիւսիսէն և հարաւէն, ու պիտի
30 բազմին Աստուծոյ թագաւորութեան մէջ։ Եւ
ահա կան ետքիններ՝ որ առաջին պիտի ըլլան, ու
կան առաջիններ՝ որ ետքիններ պիտի ըլան։
31 Նոյն օրը մէկ քանի Փարիսեցիներ եկան՝ ու
ըսին անոր. Ելէ՛ր և գնա ատկէց, ինչու որ Հե-
32 րովդէս քեզ սպաննել կուզէ։ Եւ ինքը ըսաւ
անոնց. Գացէք ան աղուէսին ըսէք. ահա ես դև-
եր կըշանեմկոր և բժշկութիւններ կըկատարեմկոր
այսօր ու վաղը, և իրեք օրէն ես պիտի կատար-
33 վիմ։ Այսպէս թէ պէտք է որ այսօր ու վաղը և

Digitized by Google

մէկալ օրը պըտրտիմ . վասն զի չի կրնար ըլլալ
որ մարգարէ մը Երուսաղէմէն դուրսը կորսըվի ։
Ո՛վ Երուսաղէմ՝ Երուսաղէմ , որ մարգարէնե- 34
ը կըջարդէիր՝ ու քեզի խրկըվածները կըքարկո-
ծէիր . քանի՞ անգամ ուզեցի քու զաւակներդ
ժողվել , ինտոր որ հաւը իր ճագարը թեւերուն
տակը կըժողվէ , ու դուք չուզեցիք ։ Ահա ձեր 35
տունը աւերակ ձեզի թողվի , միայն թէ ձեզի կը-
սեմ որ՝ Ալ իս չի պիտի տեսնաք , մինչև որ ըսէք ,
Օրհնեալ է Տէրոջը անունով եկողը ։

ԴԼ . ԺԴ ։

Ան եղաւ որ երբ ինքը շաբաթ օր մը փարիսե- 1
ցոց գլխաւորներուն մէկուն տունը մտաւ հաց
ուտելու , և անոնք անոր կըսպասէին կոր ։ Եւ 2
ահա իր առջևը ջըրգողեալ մարդ մը կար ։ Պա- 3
տասխան տըւաւ Յիսուս՝ ու ըսաւ օրինականնե-
րուն և փարիսեցիներուն , թէ՝ Արժա՞ն է շաբաթ
օրը բժշկութիւն ընել ։ Անոնք ալ լուռ կեցան . 4
և ինքը բռնեց անիկա՝ բժշկեց ան՝ ու ճամբեց ։
Եւ ըսաւ անոնց . Ձեզմէ որ մէկուն էշը կամ եզը 5
հորը խնայ , ու շուտ մը չի հաներ անիկա շաբաթ
օրը ։ Ու չի կրցան անոր պատասխան տալ աս 6
բանիս համար ։

Առակ մը զուրցեց ան հրաւիրված մարդոցն ալ , 7
երբոր տեսաւ թէ ինչպէս առջի տեղերը կընտրէ-
ին . ըսաւ անոնց ։ Երբոր մէկը քեզ հրաւիրէ 8
հաքանիքի կամ հարկինքի՝ առջի բարձին վրայ մի՛
նստիր , չըլլայ թէ քեզմէ աւելի պատուաւոր մէկը
անկէց կանչըված ըլլայ . և ան՝ որ քեզ ու անիկա 9
կանչեց , գայ զուրցէ քեզի , Աստր տեղ տուր , և
անկէ ետև սկըսիս ամօթով ետքի տեղը բռնել ։
Լապա որ ատեն կանչըվիս՝ գնա՛ ետքի տեղը նըս- 10
տէ . որ երբ քեզ կանչողը գայ նէ՝ քեզի ըսէ ,
Բարեկամ վեր հրամմէ . անատենը քու հետդ
նստողներուն առջևը քեզի փառք կըլլայ ։ Վասն 11

զի ամէն ով որ ինքզինքը կրբարձրցունէ՝ պիտի
ցածնայ · և ան որ ինքզինքը կրխոնարհեցունէ՝
պիտի բարձրընայ ։
12 Ու հարկինքի տէրոջն ալ ըսաւ · Ո՛ր ատեն
ճաշ կամ ընթրիք կընես՝ մի կանչեր քու բարե-
կամներդ և ոչ քու եղբայրներդ , և ոչ քու ազ-
գականներդ , և ոչ քու դրացիներդ , և ոչ մեծ
մարդիկը , որ չըլլայ թէ անոնք ալ փոխարէնը
13 քեզ կանչեն , ու քեզի վճարք մը ըլլայ ։ Հապա
երբոր հարկինք մը կընես՝ աղքատները և պակա-
14 սաւորները , կաղերը և կոյրերը կանչէ ։ Ու ե-
րանելի պիտի ըլլաս · ինչու որ՝ անոնք փոխարէնը
քեզի վճարելիք չունին · ու արդարներուն յա-
րութիւն առած ատենը փոխարէնը քեզի կրվը-
ճարվի ։
15 Ան սեղան նստողներէն մէկը երբոր լսեց աս՝
ըսաւ անոր · Երանէկ անոր՝ որ Աստուծոյ թագա-
16 ւորութեան մէջը հաց պիտի ուտէ ։ Եւ ինքը ը-
սաւ անոր · Մ՝էկ մարդ մը ընթրիք ընելու եղաւ ,
17 ու շատերը հրաւիրեց ։ Ու ընթրիքին ատենը
խրկեց իր ծառան , որ ան հրաւիրածները կանչէ
թէ՝ Եկէք , ինչու որ՝ ահա ամէն բանը պատրաստ
18 է ։ Եւ սկըսեցին ամէնքն ալ մէկիկ մէկիկ ետ
քաշվիլ · առջինը ըսաւ , Ես արտ ծախու առի ,
ու պէտք է որ ելլամ՝ նայիմ՝ անիկա · կաղաչեմ
19 քեզի՝ որ իս թող տաս ։ Եւ մէկալը ըսաւ · Հինգ
ջուխտ եզ ծախու առի , ու կերթամ՝ որ անոնք
20 փորձեմ · կաղաչեմ քեզի՝ որ իս թող տաս ։ Եւ
մէկալը ըսաւ · Կնիկ առի , ու անոր համար չեմ
21 կրնար գալ ։ Ու ծառան եկաւ՝ իր Տէրոջը պատ-
մեց ան · անատենը տանուտէրը սրըդողելով ըսաւ
իր ծառային · Շուտով քաղքին հրապարակները
ու փողոցները ելիր , և աղքատները՝ ու պակա-
սաւորները , ու կաղերը՝ և կոյրերը բեր խօթէ
22 հոս ։ Ծառան ալ ըսաւ · Տէր՝ ինչ որ հրաման
23 երբիր նէ՝ եղաւ · ու տակաւին տեղ կայ · Եւ Տէ-

Digitized by Google

բը ծառային ըսաւ . Եվ՛ Ճամբաները ու ցանկե-
բը , և գոսածք հոս մըտցուր՝ որ տունս լեցվի ։
Զեզի կըսեմ , որ ան կանչըվածներէն մէկն ալ 24
իմ ընթրիքիս համը պիտի չառնէ ։

Եւ իր հետը շատ ժողովուրդներ կերթային , 25
դարձաւ՝ ու ըսաւ անոնց ։ Եթէ որ մէկը ինծի կու- 26
գայ , ու չի ատեր իր հայրը և մայրը , ու կինը և
զաւակները , ու եղբայրները և քոյրերը , նաև իր
անձն ալ , չի կրնար իմ աշակերտս ըլլալ ։
Ինչ ան զի՝ ով որ իր խաչը չի վերցուներ , և իմ 27
ետևէս գար նէ՝ չի կրնար իմ աշակերտս ըլլալ ։
Ձեր մէջէն ով աշտարակ մը շինել ուզէ՝ ու ինքը 28
առաջ չի նըստիր համրեր ծախքը , թէ անիկա
լմընցուներու բաւական բան ունի՞ մի ։ Ինչու 29
որ չըլլայ թէ երբ հիմը ձրգէ , ու չի կրնայ լմընց-
ցուներ , բոլոր տեսնողները սկըսին անիկա ծաղր
ընել , և ըսել , թէ՝ Ա՛ս մարդը սկըսեց շինել , ու 30
չի կրցաւ լմընցուներ ։ Կամ թէ՝ որ թագաւոր 31
կերթայ պատերազմ կընէ ուրիշ թագաւորի մը
հետ , և առաջ չի նըստիր մըտմըտար՝ թէ ինքը
տասը հազարով դէմը կրնա՞ մի առներ անոր՝ որ
քսան հազարով իր վրան կուգայ ։ Հապա թէ 32
չէ՝ քանի որ անիկա շատ հեռու է , դեսպան խրը-
կելով կաղաչէ խաղաղութեան համար ։ Հիմայ 33
ասանկ ալ ձեր մէջէն ամէն մէկը՝ թէ որ իր բոլոր
ստացուածքէն ետ չի կենայ նէ , չի կրնար իմ ա-
շակերտս ըլլալ ։ Աղը աղէկ բան է . հապա թէ 34
որ աղը անհամնայ՝ ինչով պիտի համովնայ ։ Ոչ 35
հողի՝ ու ոչ թրիքի տեղ պէտք կըլլայ , հապա ա-
նիկա դուրս նետելու է . ան որ լսելու ականջ ու-
նի՝ թող լսէ ։

ԳԼ . ԺԵ ։

Ա՛ռ բոլոր մաքսաւորները ու մեղաւորները անոր 1
մօտը եկան իրմէն լսելու համար ։ Farիսեցի- 2
ները ու կարդացողները կըտրտրտրտային՝ և կը-

Digitized by Google

սէին. Ի՞նչու սաիկա մեղաւորները կընդունի, ու
անոնց հետ կուտէ։
3 Ա՛ս առակը ըսաւ անոնց։ Ձեզմէ ո՞վ է ան մարդը՝ որ հարիւր ոչխար ունենայ, և անոնցմէ մէկը
որ կորսընցունէ, իննըսունըվիսը չի ձգեր անապատին մէջը՝ ու ան կորսըվածին ետուէն երթար,
5 մինչև որ անիկա գտնայ։ Եւ երբոր կը գտնայ՝ խնդալով մը իր ուսերուն վրայ կը դրնէ անիկա,
6 և տուն կերթայ, կը կանչէ բարեկամները ու դրացիները՝ և անոնց կըսէ. Ուրախ եղէք ինծի հետ. ինչու որ՝ իմ կորսըվածոչխարս գտայ։
7 Ձեզի կըսեմ, որ սասանկ ուրախութիւն պիտի ըլլայ երկինքը մէկ մեղաւորի մը համար որ ապաշխարէ, քան թէ իննըսունըվիսը արդարներուն համար՝ որ անոնց ապաշխարութիւն պէտք
8 չէ։ Կամ թէ՝ ո՞վ է ան կնիկը, որ տասը դրամ ունենայ. ու թէ որ դրամ մը կորսընցունէ, ճրագը չի՞ վառեր, ու տունը մէջը աւել գարներ,
9 և աղէկ մը փընտրուեր, մինչև որ գտնայ։ Ու երբոր կը գտնայ՝ կը կանչէ բարեկամները ու դրացիները և կըսէ. Ուրախ եղէք ինծի հետ. ինչու որ
10 իմ կորսընցուցած դրամն գտայ։ Ինանկ ալ ձեզի կըսեմ, ուրախութիւն կըլլայ Աստուծոյ հրեշտակներուն առջևը՝ մէկ մեղաւորի մը վրայ,
որ կապաշխարէ։
11 Եւ ըսաւ. Ա՛էկ մարդ մը երկու որդի ունէր.
12 անոնցմէ պզտիկը հօրը ըսաւ. Հա՛յր՝ քու ստացուածքէդ ինծի ինկած բաժինը տուր ինծի. և ա-
13 նիկա բաժնեց անոնց իր ապրանքը։ Ու քիչ օրերէն ետքը պզտիկ տղան բոլոր բաները ժողվեց, հեռու երկիր մը գնաց, և հոն իր ունեցածը փրճացուց. ինչու որ՝ անառակութեամբ կեանք կը-
14 վարէր։ Եւ երբոր ամէնը հատցուց, ան երկիրը սաստիկ սով մը եղաւ, ու ինքը սկսաւ չքաւոր
15 ըլլալ։ Եւ գնաց ան երկիրին քաղաքացիներուն մէկուն քովը մնաւ. ան ալ զինքը իր արտը խրկեց

խոզերը արծելու : Եւ կըփափաքէր խոզերուն 16
կերած եղջիւրէն իր փորը լեցունել , ու մէկը
չէր իտար անոր : Եւ խելքը վրան գալով՝ ըսաւ . 17
Քանի՞ բանւորներ կան իմ հօրս տունը հացով
լեցված , ու ես հոս սովէն մեռած կըկորսըվի՛մ : 18
Ելլամ երթամ իմ հօրս , և ըսեմ՝ անոր . Հա՛յր՝
մեղայ յերկինս և քու առջևըդ , ու ալ արժանի 19
չեմ՝ քու որդիդ ըսվելու . իս քուկին բանւորնե-
րուդ մէկուն պէս ըրէ : Ու ելաւ իր հօրը եկաւ . 20
և դեռ որ ինքը շատ հեռուն էր՝ հայրը տեսաւ
անիկա ու խեղճը եկաւ , ելաւ և առջևը վազեց .
պըլլըվեցաւ անոր վիզը ու պագաւ անիկա : Որ- 21
դին ալ անոր ըսաւ . Հա՛յր՝ մեղայ յերկինս և քու
առջևըդ , ու ալ արժանի չեմ՝ քու որդիդ ըսվե-
լու : Հայրը ըսաւ իր ծառաներուն . Շուտ մը 22
հանեցէք երևելի հագուստը՝ ու հագցուցէք ա-
նոր , և մատանի դրէք իր ձեռքը , ու կօշիկներ իր
ոտքը . և պարարտ եզը բերէք մորթեցէք , ուտենք 23
և ուրախ ըլլանք , ինչու որ՝ ասիմ որդիս մեռած 24
էր՝ ու ողջընցաւ . կորսըված էր՝ ու գտնըվեցաւ .
և սկըսեցին ուրախ ըլլալ : Եւ անոր մեծ որդին 25
արտն էր , և երբոր կուգար ու տունին մօտեցաւ՝
խաղերուն և պարերուն ձայնը լսեց : Ծառաներ- 26
ըէն մէկը իրեն կանչեց՝ կըհարցուներ թէ , Ի՞նչ
է ան : Անիկա ալ ըսաւ անոր որ՝ Եղբայրդ ե- 27
կաւ , ու հայրդ դէր եզը մորթեց . պատճառն որ՝
ինքը ողջանդամ ձեռք ձգեց անիկա : Սրըդողե- 28
ցաւ՝ ու չէր ուզեր ներս մտնալ . հայրն ալ ելաւ
դուրս կաղաչէր անոր : Անիկա պատասխան տը- 29
ւաւ՝ և ըսաւ հօրը . Ես քանի՞ տարի է՝ որ քեզի
կըծառայեմկոր , ու բնաւ քու խօսքէդ դուրս չե-
լայ , մէկ ուլ մը ինծի բնաւ չի տըվեր , որ իմ
բարեկամներուս հետ ուրախութիւն ընէի : Բայց 30
որ ատեն ատ քու որդիդ եկաւ՝ ան որ քու ապ-
ըուստդը քոզերուն հետ կերաւ , ատոր մորթեցիր
գէր եզը : Եւ ան ըսաւ անոր . Ո՛րդեակ՝ դուն 31

Digitized by Google

ամէն իժիր իմ հետս ես · ու բոլորը ինչ որ իմն է
32 նէ՝ քուկդ է · միայն թէ պէտք էր ուրախ ըլլալ
և խնդալ · ինչու որ՝ աս քու եղբայրդ մեռած էր
ու ողջընցաւ , կորսըված էր՝ ու գտնըվեցաւ ։

ԳԼ · ԺԱ ։

1 Եւ ըսաւ աշակերտներուն · Մ՚էկ հարուստ
մարդ մը կար , որ ինքը տնտես մը ունէր , ու
անոր վրայով գանգատ եղաւ · որպէս թէ անիկա
2 իր ունեցածը կըփճացունէկոր ։ Կանչեց ու ըսաւ
անոր · Ի՞նչ է աս՝ որ քեզի համար կըլըսեմկոր ·
քու տնտեսութեանդ համարը տուր , ինչու որ ալ
3 չես կրնար տնտես ըլլալ ։ Տնտեսը իր միտքին
մէջը ըսաւ , Ի՞նչ պիտի ընեմ · որովհետև տէրը
իմ տնտեսութիւնը կառնէկոր · բան չեմ կրնար
4 բանիլ , մուրանալու կամչնամ ։ Գիտեմ ինչ
պիտի ընեմ՝ որ երբ տնտեսութենէս մէկ դի ըլ-
5 լամ նէ , իս իրենց տունը ընդունին ։ Եւ իր տէ-
րոջը պարտկանները մէկիկ մէկիկ իրեն կանչէ-
լով՝ ըսաւ առջինին · Ո՞ւն իմ Տէրոջըս որչափ
6 բան պարտք ունիս ։ Ան ալ ըսաւ , Հարիւր չափ
ձէթ · ըսաւ անոր · Դիրքդ առ և շուտով նըստէ
7 յիսուն գրէ ։ Եւ մէկալին ըսաւ · Ո՞ւն որչափ
պարտք ունիս · ան ալ ըսաւ , Հարիւր չափ ցո-
րեն · ու ըսաւ անոր , Դիրքդ առ՝ և նըստէ ութ-
8 սուն գրէ ։ Եւ տէրը անիրաւ տնտեսը գովեց , որ
խելացութիւնով ըրաւ · վասն զի աս աշխարհիս
որդիքը իրենց ցեղին մէջ՝ լուսոյ որդիքներէն է-
9 վելի խելացի են ։ Եւ ես ալ ձեզի կըսեմ · Ան-
իրաւ մամոնայէն ձեզի բարեկամներ ըրէք , որ երբ
անիկա պակսի նէ՝ ձեզ յաւիտենական բնակա-
10 բաններուն մէջ ընդունին ։ Ան որ քիչ բանի մէջ
հաւատարիմ է , շատին մէջ ալ հաւատարիմ է ·
և ան որ քիչին մէջ անիրաւ է , շատին մէջ ալ ա-
11 նիրաւ է ։ Եւ եթէ որ անիրաւ մամոնային հա-
ւատարիմ չեղաք , ճշմարիտ հոգեւորականին ով

Digitized by Google

պիտի հաւատայ ձեզի։ Ու թէ որ օտարին բանին 12
մէջ հաւատարիմ՝ չեղաք, ձերինը ո՞վ պիտի տայ
ձեզի։ Այ՝էկ ծառայ մը չի կրնար երկու տէրոջ 13
ծառայութիւն ընել. ինչու որ կամ մէկը պիտի
ատէ և մէկալը սիրէ. կամ մէկը պիտի մեծարէ և
մէկալը քամահրէ. չէք կրնար Աստուծոյ ծառայ-
ել ու Մամոնային։

Փարիսեցիները երբոր աս ամէնը կը լսէին՝ ու 14
րուվհետև իրենք արծաթասէր էին, ալ վար կը-
զարնէին անիկա։ Եւ ըսաւ անոնց. Դուք որ 15
մարդոց առջև ինքզինքիդ կարդարացունէք.
բայց Աստուած գիտէ ձեր սիրտերը. ինչու որ՝
մարդոց առջևը բարձր եղողը՝ Աստուծոյ առջևը
պիղծ է։ Օրէնքը ու մարգարէները մինչև Յո- 16
հաննէս էին. անկէ ետև Աստուծոյ թագաւորու-
թիւնը կը քարոզվի, և ամէն մէկը անիկա ուժովը
ձեռք կը ձգէ։ Դիւրին է երկինքը ու երկիրը 17
անցնիլը, քան թէ օրէնքներէն մէկ նշանագիր մը
իյնալը։ Ո՞վ որ իր կինը կարձրկէ՝ և ուրիշ մը 18
կառնէ, շնութիւն կը նէ. և ան որ արձրկվածը
կառնէ՝ շնութիւն կը նէ։

Այ՝էկ հարուստ մարդ մը կար, որ ինքը բեհեզ- 19
ներ ու ծիրանի լաթեր կը հագնէր, և ամէն իժիր
էվելօք ուրախութիւն կը նէր։ Եւ մէկ աղքատ 20
մը անուն Ղազարոս անոր դռանը առջևն վիրա-
ւոր ինկած դրված էր. ու կարօտ կը քաշէր որ մե- 21
ծատունին սեղանէն ինկած փշրանքներովը իր փո-
ը լեցունէ. նաև շուներն ալ կուգային՝ և անոր
վէրքերը կը լիզէին։ Եւ եղաւ որ ան աղքատը 22
մեռաւ, ու հրեշտակները Աբրահամին գոգը տա-
ին անիկա. մեծատունն ալ մեռաւ ու թաղվեցաւ։
Ու դժոխքին մէջը՝ երբոր տանջանքի մէջ էր, աչ- 23
քը վերցուց՝ և հեռուէն տեսաւ Աբրահամը, ու
Ղազարոս անոր գոգը հանգիստ նստած։ Եւ 24
ինքը ձայնը վերցուց՝ ու ըսաւ. Հայր Աբրահամ
ողորմէ՝ ինծի՝ ու խրկէ Ղազարոսը, որ իր մատին

Digitized by Google

ծարը ջուրը թաթխէ՝ ու պաղեշտրկցունէ իմ լե-
զուս · ինչու որ՝ աս սաստիկ տաքէն կըպապակիմ
25 կոր ։ Ա՛բրահամ ըսաւ անոր · Որդեակ՝ մի՛տքդ դ-
բեր , որ դուն անդին քու կեանքիդ ատենը քու
բարիքներդ առիր · անոր պէս ալ Ղազարոս՝ չար-
չարանքը · հիմայ անիկա հոս կըմխիթարի , և
26 դուն հոս կըպապակիս ։ Ու աս ամէն բանին վրայ՝
մեր մէջը և ձեր մէջը մեծ անդունդ կայ · թէ որ
սակէց ձեզի անցնիլ ուզեն՝ չեն կրնար · ու ոչ ալ
27 անկէց մէկը՝ մեզի անցնիլ ։ Եւ ան ըսաւ · Ա՛նանկ
է նէ՝ կաղաչեմ քեզի հայր , որ անիկա իմ հօրըս
28 տունը խրկես · հոն ես հինգ եղբայր ունիմ · որ
երթայ անոնց վկայութիւն տայ , որ չըլլայ թէ ա-
29 նոնք ալ գան աս չարչարանքին տեղը ։ Ու ըսաւ
Ա՛բրահամ · Իրենք Մովսէս ու մարգարէներ
30 ունին , անոնց լսող մտիկ ընեն ։ Անքն ալ ըսաւ ·
Ո՛չ՝ հայր Ա՛բրահամ , հապա թէ որ մեռելներէն
31 մէկը երթայ անոնց՝ ալ կապաշխարեն ։ Եւ ան
ըսաւ անոր · Թէ որ Մովսէսին ու մարգարէնե-
րուն չեն լսեր , ոչ ալ մեռելներէն մէկը ող ջընայ
նէ՝ միտքերնին պիտի պառկի ։

ԳԼ · ԺԵ ։

1 Իր աշակերտներուն ալ ըսաւ · Կարելի չէ որ
գայթակղութիւն չի գայ · բայց վա՛յ անոր , ո-
2 րուն ձեռքովը կուգայ գայթակղութիւնը ։ Ա՛լ ա-
ղէկ էր անոր , որ իր վզէն աղացքի քար մը կախ-
վէր , ու ծովը խնար , քան թէ աս պզտիկներէն
մէկը գայթակղեցունէ ։ Զգո՛յշ կեցէք ինքզինք-
ներնուդ ։
3 Թէ որ քու եղբայրդ դէպի քեզ մեղք մը ընէ ,
չեխ տուր անոր · ու թէ որ ապաշխարէ՝ ներէ ա-
4 նոր ։ Եւ թէ որ եօթն անգամ քեզի դէմ մեղք
գործէ՝ ու եօթն անգամ դառնայ քեզի և ըսէ՝
Կապաշխարեմ , ներէ՛ անոր ։
5 Եւ ըսին առաքեալները Տէրոջը · Ա՛ր հա-

Digitized by Google

ւատքը էվելցուր . ու Տէրը ըսաւ . Եթէ որ մանաս- 6
նելին հատին չափ հաւատք ունենաք՝ և ասթու-
ղին ծառին ըսէք , Տեղէդ փրթիր ու ծովին մէջը
անկըվէ , ալ ան կըհնազանդի ձեզի ։

Բայց ձեզմէ ո՞վ է ան մարդը՝ որ ունենայ մէկ 7
երկրագործ կամ հովիւ ծառայ մը , որ անիկա
երբոր արտէն պառնի մտնայ՝ շուտով մը զուրցէ
անոր , թէ՝ Ընցիր սեղան նըստէ ։ Հապա չը՞ըսեր 8
մի անոր թէ՝ Պատրաստէ ինչ որ իրիկունս պիտի
ուտեմ . ու գօտիդ կապած ինծի ծառայութիւն
ըրէ , մինչև որ ես ուտեմ և խըմեմ . ու ետքը
դուն ալ ուտես և խըմես ։ Ա՞յնթէ շնորհակալ մի 9
կըլլայ ան ծառային , որ իր ամէն հրամայածները
կատարեց ։ Ընանկ ալ դուք որ ատեն բոլոր ձե- 10
զի հրամայված բաներն որ ընէք՝ ըսէք թէ , Ա՝ենք
անպիտան ծառաներ ենք . ան որ պարտական էինք
ընելու՝ ըրինք ։

Եւ եղաւ որ երբ ինքը Երուսաղէմ կերթար , 11
ու Սամարիայի և Գալիլեացոց մէջ տեղէն կանց-
նէր ։ Ու երբոր մէկ գեղ մը պիտի մտնար՝ տասը 12
հատ բորոտ մարդ հանդըպեցան անոր , որոնք հե-
ռուէն կայնած՝ ձայներնին վերուցին և ըսին , 13
Յիսուս վարդապետ , ողորմէ՛ մեզի ։ Եւ երբոր 14
տեսաւ անոնք՝ ըսաւ իրենց . Գացէք դուք ձեզ
քահանային ցուցուցէք . ու եղաւ որ երբ գացին՝
իսկոյն սրբըվեցան ։ Ընոնցմէ մէկը երբոր տեսաւ 15
թէ ըրբնցաւ , ետ դարձաւ մեծ ձայնով մը
փառք կուտար Աստուծոյ . անոր ոտքը ինկաւ երե- 16
սին վրայ՝ ու շնորհակալ կըլլար անկէց . և ինքը
Սամարացի մըն էր ։ Պատասխան տըւաւ Յիսուս 17
ու ըսաւ . Ո՞չ որ ասունք տասն ալ սրբըվեցան .
հապա ան ինը ուր են ։ Որ հոս չեն գտնըվեր՝ 18
դառնալու Աստուծոյ փառք տալու , միայն թէ աս
օտարազգին ։ Եւ ըսաւ անոր , Ելէր գնա . ինչու 19
որ քու հաւատքդ քեզ բժշկեց ։

Փարիսեցիները երբոր հարցուցին՝ թէ Աստու- 20

Digitized by Google

ծոյ թագաւորութիւնը երբ պիտի գայ, պատաս-
խան տուաւ անոնց՝ և ըսաւ. Աստուծոյ թագա-
ւորութիւնը դրսևմանց երևցած բաներով չի
21 գար. ու չըսեն թէ՝ Ահա հոս է կամ հոն. ինչու-
որ՝ ահա Աստուծոյ թագաւորութիւնը ձեր ներ-
սի դին է։
22 Աշակերտներուն ալ ըսաւ. Օրեր պիտի գան՝
որ դուք Որդւոյ մարդոյ մէկ օրը տեսնալու պիտի
23 փափաքիք, և պիտի չի տեսնաք։ Ու թէ որ ըսեն
ձեզի թէ՝ Ահա հոս է կամ հոն, մի՛ երթաք ետև-
24 էն։ Վասն զի ինչպէս որ փայլակը երկինքին
տակը մէկ դիէն մը կը կայծակըլսայ՝ ան երկինքին
տակովը մինչև մէկալ դին ալ ըլսը կը ծագէ. անանկ
25 ալ Որդին մարդոյ իր գալուն օրը։ Այսայն թէ
պէտք է որ ինքը առաջ շատ չարչարանք քաշէ՝ ու
26 անարդըվի աս ազգէն։ Եւ ինչպէս որ Նոյի օրե-
րը եղաւ, անանկ պիտի ըլլայ Որդւոյ մարդոյ օ-
27 րերն ալ։ Անոնք ուտէին կը խըմէին՝ կնիկ կառ-
նէին՝ ու էրիկ կառնէին՝ մինչև ան օրը, որ Նոյ
տապանը մտաւ, ու ջրհեղեղը եկաւ՝ և բոլորն ալ
28 կորսընցուց։ Անանկ ալ՝ ինչպէս որ Ղոտին օ-
րերը եղաւ, ուտէին՝ կը խմէին՝ ծախու կառնէին՝
29 կը ծախէին, կը տնկէին՝ կը շինէին. և ան օրը որ
Ղոտը Սոդոմէն ելաւ՝ երկինքէն կրակ ու ծծումբ
30 թափեցաւ, և բոլորն ալ կորսընցուց։ Այս օրի-
նակին պէս պիտի ըլլայ ան օրը, որ Որդին մար-
31 դոյ պիտի յայտնըվի։ Ան օրը՝ ան որ տանիսին
վրայ է՝ և իր բաները տանը մէջը, թող վար չիջ-
նայ անիկա առնելու. և ան որ արտին մէջն է՝
32 թող ետ չի դառնայ։ Այ՝ իտքերնիդ բերէք Ղոտ-
33 տին կնիկը։ Ան որ իր կեանքը կուզէ ապրեցու-
նել՝ կը կորսընցուներ անիկա. և ան որ կը կորսընս-
34 ցունէ՝ կապրեցուներ անիկա։ Ձեզի կըսեմ. Ան-
գիշերը թէ որ երկու հոգի մէկ անկողնի մէջ
35 ըլլան, մէկը պիտի առնըվի՝ և մէկալը պիտի ձըգ-
36 վի։ Ու թէ որ երկու հոգի մէկ տեղ աղալու ըլ-

Digitized by Google

լան , մէկը պիտի առնուվի՝ և մէկալը ձրգվի · ու
թէ որ երկու հոգի արտին մէջը ըլլան՝ մէկը պիտի
առնուվի՝ և մէկալը ձրգվի ։ Պատասխան տրվին ու 36
ըսին անոր , Տէր՝ ուր ։ Ան ալ ըսաւ անոնց , 37
Ուրտեղ մարմին կայ՝ արծիւներն ալ հոն կը-
ժողվըվին ։

ԺԸ · ԺԸ ։

Անոնց մէկ առակ մըն ալ ըսաւ՝ անոր վրայով 1
թէ , Իրենց պէտք է ամէն ատեն աղօթք ընել
ու չի ձանձրանալ · ըսաւ՝ Այ՝էկ դատաւոր մը կար 2
քաղաքի մը մէջ · Աստուծմէ չէր վախնար՝ ու մար-
դոցմէ չէր ամրչնար ։ Եւ մէկ որբևարի մը կար 3
ան քաղաքին մէջ , կուգար անոր ու կըսէր · Դա-
տաստան ըրէ ինծի իմ ներհակիս դէմ ։ Եւ շատ 4
ժամանակ ինքը չէր ուզէր · անկէ ետքը ըսաւ իր
մտքին մէջ ինքնիրէնը · թէպ որ Աստուծմէ ալ չեմ
վախնար՝ ու մարդոցմէ չեմ ամրչնար նէ , գոնէ 5
որբևարիին իս աշխատցուցնելուն համար իր դա-
տաստանը տեսնամ , որ չի գայ ամէն ատեն իս
ձանձրացուցնէ ։ Ու ըսաւ Տէրը · Լսեցէք՝ անիրաւ 6
դատաւորը ինչ կըսէր ։ Հապա Աստուած իր ծա- 7
ռաներուն համար վրէժխնդիր չը՞ըլար մի , որ ցորեկ
ու գիշեր իրեն կրկանչեն , թէ և երկայնամիտ ալ
ըլլայ անոնց վրայ ։ Իրաւ կըսեմ՝ ձեզի , որ շու- 8
տով անոնց վրէժխնդրութիւնը պիտի ընէ · բայց
Որդին մարդոյ գայ նէ՝ արդեօք հաւատք պիտի
գտնայ երկրի վրայ ։

Եւ մէկ քանիներուն դէմ որ ինքնիրենին կը- 9
պարծենային թէ արդար են՝ ու շատերը վար կը-
զարնէին , սա առակը ըսաւ · Երկու մարդ ելան 10
տաճարը աղօթք ընելու · մէկը՝ Փարիսեցի , և մէ-
կալը՝ մաքսաւոր ։ Փարիսեցին զատ կայներ էր՝ ու 11
մինաւորիկ սա աղօթքը կընէր , Աստուած իմ՝
շնորհակալ եմ քեզմէ , որ ուրիշ մարդոց պէս
չեմ ես՝ յափշտակող , անիրաւ , շնացող , կամ

Digitized by Google

12թէ աս մաքսաւորին պէս։ Հապա շաբաթը երկու
հեղ ծոմ կը պահեմ, և բոլոր ապրանքներուս
13տասանորդը կուտամ։ Ու մաքսաւորը մէկ կողմը
կայներ էր, ու չէր ուզեր աչքը երկինքը վերցու-
նել. հապա իր կուրծքը կը ծեծէր և կըսէր, Ո՛ա-
14տուած՝ ներէ ինծի մեղաւորիս։ Ձեզի կըսեմ,
Ասիկա ան մէկալէն էվելի արդարացած իր տունը
իջաւ. վասն զի՝ ով որ ինքզինքը կը բարձրցու-
նէ, անիկա պիտի ցածնայ. և ով որ ինքզինքը
կը խոնարհեցունէ, անիկա պիտի բարձրանայ։
15 Ա՝նոր տղաքներ ալ կը բերէին անոր, որ անոնց
դպչի. աշակերտները երբոր տեսան՝ կը չեխէին
16անոնց։ Հայց Յիսուս անոնք իրեն կանչելով
ըսաւ. Թո՛ղ տըվէք ատ տղոցը որ ինծի գան, ու
մի՛ արգիլէք ատոնք. ինչու որ Աստուծոյ թագա-
17ւորութիւնը ատանկներուն է։ Ճշմարիտ կըսեմ
ձեզի. Ով որ Աստուծոյ թագաւորութիւնը
պզտիկ տղի մը պէս չընդունի նէ՝ չի պիտի մտնայ
անոր մէջը։
18 Ու մէկ իշխան մը հարցուց իրեն՝ և ըսաւ. Հա-
րի՛ վարդապետ՝ ինչ գործ գործեմ որ յաւիտե-
19նական կեանքը ժառանգեմ։ Յիսուս ըսաւ անոր՝
Ինչո՞ւ ինծի բարի կըսես. մէկէն 'ի զատ բարի չէ
20կայ, որ է Աստուած։ Պատուիրանքները գիտես.
շնութիւն մի՛ ըներ, սպաննութիւն մի՛ ըներ, գո-
ղութիւն մի՛ ըներ, սուտ վկայութիւն մի՛ ըներ,
21քու հայրդ ու մայրդ պատուէ։ Ան ալ ըսաւ. Ա-
22ամէնը տղայութենէս 'ի վեր պահեցի։ Երբոր Յի-
սուս լսեց ան՝ ըսաւ անոր. Ա՝մէկ բան մըն ալ պա-
կաս է քեզի. բոլոր ինչ որ ունիս նէ՝ ծախէ աղ-
քատներուն տուր, ու երկինքը գանձ պիտի ու-
23նենաս, և եկո՛ իմ ետևէս։ Ասիկա երբոր լսեց՝
24տրտմեցաւ, ինչու որ շատ հարուստ էր։ Յիսուս
երբոր անիկա տրտմած տեսաւ՝ ըսաւ. Ինչոնք որ
ստացուածք ունին՝ ի՞նչպէս դժուարութիւնով
պիտի մտնան Աստուծոյ թագաւորութիւնը։

Digitized by Google

Շատ դիւրին է՝ որ մալուխը ասելին ծակէն 25
անցնի , քան թէ հարուստը Աստուծոյ թագաւո-
թիւնը մտնայ : Եւ անոնք որ լսեցին՝ կըսէին . 26
Ա՛վ ով կրնայ փրկըվիլ : Եւ ինքը ըսաւ . Ա՛ստ- 27
դոցմէ անհնար բաները Աստուծմէ հնարաւոր
են : Ու Պետրոս ըսաւ . Ա՛հա մենք մեր ամէն բա- 28
ները թողուցինք՝ և քու ետևդ եկանք : Ու անի- 29
կա ըսաւ անոնց . Ճշմարիտ կըսեմ՝ ձեզի , թէ
մարդ մը չի կայ , որ իր տունները , կամ ծնողքը ,
կամ եղբայրները , կամ կնիկը , կամ զաւակնե-
ը Աստուծոյ թագաւորութեան համար ձրգեց ,
թէ որ ինքը էվելօքը չառնէ հիմակու ատենիս մէ- 30
ջը՝ և ան գալու աշխարհին մէջն ալ յաւիտենա-
կան կեանքը ժառանգէ :

Ու առաւ տասներկուքը առանձին՝ ըսաւ ա- 31
նոնց . Ա՛հա մենք Երուսաղէմ կելլանքկոր , և
մարգարէներուն ձեռքով Որդւոյ մարդոյ համար
բոլոր գրվածները պիտի կատարվին : Ինչու որ 32
հեթանոսներուն պիտի մատնըվի , ու ծաղր պիտի
ըլլայ . ու պիտի ծեծեն՝ և ըսպաննեն անիկա , ու 33
իրեք օրէն յարութիւն պիտի առնէ : Բայց անոնք 34
բան մը չի հասկրցան աս բաներէն . հապա ան
խօսքը անոնցմէ ծածկըված էր , և ըսածը չէին
հասկրնար :

Ու եղաւ որ երբ ինքը Երիքովին կըմօտենար՝ 35
մէկ կոյր խոպոպ մը ճամբուն վրայ նստեր էր մու-
բալու : Երբոր լսեց ժողովուրդին անցնիլը , հար- 36
ցուց՝ թէ ի՞նչ է ան : Եւ իրեն ըսին՝ թէ Յիսուս 37
Նազովրեցին կանցնիկոր : Կանչ վըստեց ու ըսաւ . 38
Յիսուս Դաւիթին Որդին , ողորմէ՛ ինծի : Եւ 39
անոնք որ առջևէն կերթային՝ կըչեխէին անիկա
որ ձայնը կտրէ . ու անիկա ալ էվելօք կրպօռաբ ,
Դաւիթին Որդին՝ ողորմէ՛ ինծի : Կանկ առաւ 40
Յիսուս , և հրաման ըսաւ անիկա իրեն բերել .
ու երբոր մօտեցաւ իրեն՝ հարցուց անոր և ըսաւ .
Ի՞նչ կուզես գուն որ քեզի ընեմ . Ա՛նիկա ալ ը-

Digitized by Google

տաւ , Տէր՝ որ աչքերդս բացվին , ու տեսնամ՝ ։
42 Յիսուս ալ ըսաւ անոր . Կայէ՝ քու հաւատդդ
43 քեզ բժշկեց ։ Եւ շուտ մը տեսաւ , ու անոր ե-
տևէն կերթար՝ և փառք կուտար Աստուծոյ , ու
բոլոր ժողովուրդն ալ որ տեսան , Աստուծոյ
օրհնութիւն կուտային ։

ԳԼ. ԺԹ ։

1 Եւ մտաւ Երիքովին մէջը կրպաստուտէր ։ Ու
2 ահա մէկ մարդ մը՝ անունը Զակէոս ըսված ,
3 որ ինքը մաքսապետ էր՝ և հարուստ . և կուզէր
տեսնալ թէ ո՞վ է Յիսուս . ու քաղմութենէն չէր
4 կրնար . ինչու որ հասակովը կարճ էր ։ Եւ առաջ
վազեց ժանտաթուզին ծառին վրայ ելաւ , որ ա-
նիկա տեսնայ . ինչու որ անկէց պիտի անցնէր ։
5 Երբոր ան տեղը եկաւ՝ վերս նայեցաւ Յիսուս և
ըսաւ անոր . Զակէ՝ շուտ բրէ ատկէց իջիր . ին-
չու որ այսօր քու տունդ կրվայլէ ինծի բնակիլ ։
6 Ուրուրաց ու վար իջաւ՝ և ուրախութիւնով ա-
7 նիկա ընդունեց ։ Երբոր ամէնքն ալ տեսան՝ կը-
տրտնջային և կըսէին , թէ Մեղաւոր մարդու
8 քով մտաւ հանգստանալու ։ Եկաւ կայնեցաւ
Զակէոսը՝ և ըսաւ Տէրոջը . Տէր՝ ահա իմ ու-
նեցածիս կէսը աղքատներուն կուտամ . ու թէ
որ մէկուն զրկանք ըրի նէ՝ չորս անգամը կրվճա-
9 բեմ անոր ։ Յիսուս ալ անոր ըսաւ . Այսօր տա-
տանը փրկութիւն եղաւ . ինչու որ ասիկա ալ
10 Աբրահամի որդի էր ։ Վասն զի Որդին մարդոյ
եկաւ՝ որ կորսվված փնտրուէ ու փրկէ ։
11 Եւ երբոր անոնք կըլսէինկոր՝ ինքը առաջ մը
էվելցուց , ու ըսաւ՝ իրեն Երուսաղէմ մատնե-
լուն վրայով , և անոնց անանկ սեպելուն համար՝
որ ալ շուտ մը Աստուծոյ թագաւորութիւնը պի-
12 տի յայտնվի ։ Ըսաւ . Մէկ ազնուական մարդ
մը հեռու երկիր մը գնաց՝ իրեն թագաւորութիւն
13 առնելու և դառնալու ։ Եւ իր ծառաները կան-

Digitized by Google

չեց , տասը մնաս տրուաւ անոնց՝ ու ըսաւ իրենց ։
Առանեցուցէք ատիկա մինչև որ ես գամ ։ Եւ իր 14
քաղաքացիները զինքը կատէին ։ դեսպաններ խրր-
կեցին անոր ետևէն՝ ու ըսին թէ , Չենք ուզեր
որ ատիկա մեր վրայ թագաւորուիլն ընէ ։ Ու 15
եղաւ որ՝ թագաւորութիւնը առնելով ետ դար-
ձաւ անիկա , ու կանչեց ծառաները՝ որոնց որ ը-
տակը տրվեր էր , որ իմանայ թէ ո՞վ ինչ շահ
ըրաւ ։ Առջինը եկաւ և ըսաւ ։ Տէր՝ քու մնասդ 16
տասը մնաս շահ ըրաւ ։ Ու ըսաւ անոր , Ապրիս ։ 17
աղէկ ծառայ՝ որովհետև քիչին մէջ հաւատարիմ
եղար , տասը քաղքի վրայ իշխանութիւն ունեցող
եղիր ։ Երկրորդը եկաւ ու ըսաւ ։ Տ.ու մնասդ 18
հինգ մնաս շահ ըրաւ ։ Ըսաւ անոր ։ Դուն ալ 19
հինգ քաղաքի վրայ եղիր ։ Եկաւ մէկալը՝ ու ը- 20
սաւ ։ Տէր՝ ահա՛ քու մնասդ՝ որ թաշկինակի մէջ
ծրարած կըպահէի ։ կըվախնայի քեզմէ ։ ինչու որ 21
դուն մէկ դաժան մարդ մըն ես ։ չի դրած բանդ կը-
վերցուներես , ու չի ցանածդ կըքաղես ։ Եւ ան ըսաւ 22
անոր ։ Տ.ու բերնէդ քեզ պիտի դատապարտեմ
ով անհաւատ ծառայ ։ գիտէիր որ ես դաժան
մարդ մըն եմ ։ չի դրած բանս կըվերցուներեմ , ու
չի ցանածս կըքաղեմ ։ Ալ ինչո՞ւ համար իմ ը- 23
տակս հատավաճառներուն չի տուիր , որ ես եր-
կոր գայի՝ շահովը ետ ուզէի ։ Եւ սպասաւորներ- 24
ուն ըսաւ ։ Առէք ատկէց ան մնասը , ու տարէք
տրվէք անոր որ տասը մնաս ունի ։ (և ըսին իրեն ։ 25
Տէր՝ անիկա տասը մնաս ունի) ձեզի կըսեմ՝ որ , 26
Ան ամէնուն որ ունի նէ՝ պիտի տրվի , և անկէց
որ չունի նէ՝ ունեցածն ալ պիտի առնըվի ։ Թշնամի 27
ներս իմ թշնամիներս որ իս չէին ուզեր իրենց վրայ
թագաւոր ըլլալ , հոս բերէք՝ ու իմ առջևը քա-
պաններցէք ։ Եւ երբոր աս խօսեցաւ , առաջ գը- 28
նաց Երուսաղէմ ելլալու ։

Ու եղաւ որ երբ Բեթփագէին ու Բեթանիայ- 29
ին մօտեցաւ՝ ան լեռանը մօտ , որ Զիթենեաց լե-

Digitized by Google

կըսվի . իր աշակերտներէն երկուքը խրկեց և ը-
30 սաւ . Գացէք դուք մեր դիմացը եղած գեղը . ո-
րուն մէջը երբ որ մտնաք՝ պիտի գտնաք մէկ կա-
պած աւանակ մը , որ անոր վրայ բնաւ մարդ մը
31 չի նըստաւ . անիկա արձըկեցէք ու բերէք : Եւ
թէ որ մէկը ձեզի հարցունէ՝ թէ ինչու կարձը-
կէքկոր , ասանկ ըսէք անոր , որ՝ Իր Տէրոջը պէտք
32 է : Երբոր գացին անոնք որ խրկըվեցան , ինչպէս
որ իրենց զուրցեց նէ՝ գտան , աւանակը կեցեր
33 էր : Ու երբոր աւանակը կարձըկէքինկոր՝ անոր
Տէրերը իրենց ըսին . Ինչու կարձըկէքկոր աս
34 աւանակը : Անո՞ւք ալ ըսին . Իր Տէրոջը պէտք է .
35 և անիկա Յիսուսին բերին , ու անոր վրան լաթեր
36 ձգեցին , ու Յիսուսը հեծցուցին : Եւ երբոր
կերթար՝ իրենց լաթերը ճամբուն վրայ կըփրուէ-
37 ին : Եւ երբոր ալ մտիկցաւ Ձիթենեաց լեռնէն
գէպի վար իջնալու՝ աշակերտներուն բոլոր բազ-
մութիւնը սկըսեց ուրախութեամբ Աստուծոյ օրհ-
նենք տալ բարձր ձայնով ան ամէն եղած հրաշք-
38 ներուն համար՝ որ տեսեր էին . ու կըսէին . Օրհ-
նեա՛լ է ստ թագաւորը՝ որ Տէրոջը անունովը կո-
գայ . երկինքի մէջ խաղաղութիւն՝ ու բարձրերը՝
39 փառաւորութիւն : Եւ ան բազմութեան մէջէն
Փարիսեցիներուն մէկ քանիները ըսին անոր .
Վարդապետ՝ ատ քու աշակերտներդ չեխէ :
40 Պատասխան տըւաւ և ըսաւ . Ձեզի կըսեմ , թէ
որ ատոնք լուռ կենան՝ քարերը պիտի կանչվը-
տեն :

41 Ու երբոր մօտեցաւ , քաղաքը տեսնալով լացաւ
42 անոր վրայ՝ և ըսաւ . Դո՛ւնէ աս օրերս ըլլայ որ
գիտնայիր դուն քու խաղաղութիւնդ . բայց հիմայ
43 գոցվեցաւ քու դիմացդ : Ինչու որ՝ օրեր պիտի
գան քու վրադ , որ թշնամիներդ քու բոլորտիքդ
պատ պիտի քաշեն , ու քեզ պիտի պաշարեն , և
44 ամէն կողմէն քեզ պիտի նեղը ձգեն . ու հիմնայա-
տակ պիտի ընեն քեզ՝ և քուկին մէջդ եղած զա-

Digitized by Google

ւակներդ. և քար մը քարի մը վրայ բոլորովին պի-
տի չի թողուն քու մէջդ. անոր համար՝ որ չի
ճանչցար քու այցելութեան ժամանակդ։
Ու մտաւ տաճարը՝ սկսեց դուրս հանել աղաւ- 45
նի ծախողները և գնողները, ու ստակ փոխողնե-
րուն սեղանները ցրուեց։ Եւ ըսաւ անոնց. 46
Գրուած է որ՝ Իմ տունս աղօթքի տուն ըլլայ. և
դուք ատիկա գողերու այր ըրիք։
Եւ միշտ կըսորվեցուներ անոնք տաճարին մէջը. 47
բայց քահանայապետները ու կարդացողները և
ժողովուրդին գլխաւորները ետուէն էին անիկա
փճացուներու, ու բան մը չէին կրնար գտնալ՝ թէ 48
ինչ ընեն. ինչու որ բոլոր ժողովուրդը անոր կապ-
վեր էին մտիկ ընելու։

ԳԼ. Ի։

Ա՛ւ եղաւ որ ան օրերուն մէկը երբոր տաճարին 1
մէջը ժողովուրդը կըսորվեցուներ՝ ու աւետա-
բանը կըքարոզեր, քահանայապետները ու կար-
դացողները ծերերուն հետ մէկ տեղ վրայ հա-
սան, և ըսին անոր. Օ՞ւրցէ՞ մեզի՝ ի՞նչ իշխանու- 2
թիւնով դուն ատիկա կընես կամ՝ ո՞վ է՞ որ
ատ իշխանութիւնը քեզի տրուաւ։ Պատասխան 3
տրուաւ՝ ու ըսաւ անոնց. Ես ալ մէկ բան մը հար-
ցունեմ ձեզի, և ըսէք ինծի։ Յոհաննէսին մկրը- 4
տութիւնը երկինքէ՞ն էր, թէ մարդոցմէ։ Ա՞նոնք 5
ալ միտքերնուն մէջ մըտմըտացին՝ ու ըսին. Թէ 6
որ ըսենք՝ Երկինքէն, պիտի ըսէ՝ Հապա ինչու
չի հաւատացիք անոր. ու թէ որ ըսենք՝ Մարդոց-
մէ, բոլոր ժողովուրդը մեզ քարկոծ կրնեն. ինչու
որ միտքերնին հաստատ դրեր են Յոհաննէսին
համար՝ թէ մարգարէ է։ Եւ պատասխան տրին՝ 7
թէ չեն գիտեր ուսկից էր։ Եւ Յիսուս ըսաւ ա- 8
նոնց. Ես ալ չեմ ըսեր ձեզի՝ ինչ իշխանութիւ-
նով կընեմկոր ատիկա։
Սկսաւ ժողովուրդին առակը պատմել. 9

Digitized by Google

Այ՝էկ մարդ մը այգի մը տնկեց, ու անիկա բան-
վորներուն տ�։ և ինքը շատ ժամանակ ճամ-
10բորդութեան գնաց։ Ու ատենին ան բանվորնե-
րուն ծառայ մը խրկեց, որ այգիին պտուղէն ա-
նոր տան. և բանվորները ծեծեցին անիկա, ու
11պարապ ճամբեցին։ Եւ նորէն ուրիշ ծառայ մըն
ալ խրկեց. անոնք անիկա ալ ծեծեցին, անար-
12գեցին՝ ու պարապ ճամբեցին։ Եւ նորէն երրորդ
մըն ալ խրկեց. անոնք անիկա ալ վիրաւորեցին՝
13ու դուրս հանեցին։ Այգիին տէրը ըսաւ. Ի՞նչ
ընեմ. իմ սիրական զաւակս խրկեմ, գուցէ ան-
14կէց ամչնան։ Բանվորները երբոր տեսան անի-
կա՝ մէկմէկու հետ խորհուրդ ըրին և ըսին. Ա՛սի-
կա է ժառանգը. սպաննենք զա՝ որ ժառանգու-
15թիւնը մերն ըլլայ։ Եւ անիկա այգիէն դուրս
հանեցին՝ ու սպաննեցին։ Ուստի ի՞նչ պիտի ընէ
16անոնց այգիին տէրը. չէ՞ որ պիտի գայ՝ ու կոր-
սընցունէ ան բանվորները, և այգին ուրիշներուն
17տայ. երբոր սա լսեցին՝ ըսին, Հա՛ն լիցի։ Եւ
ինքը անոնց նայելով ըսաւ. Ապա ինչ է ան
գրվածը, թէ՝ Ան քարը որ շինողները բանի տեղ
18չէ դրին, անիկա անկիւնի գլուխ եղաւ։ Ամէն
ով որ աս քարիս զարնըվի նէ՝ ջարդուբուրդ պի-
տի ըլլայ, և որին վրայ որ խնայ նէ՝ պիտի փոշրէ
19անիկա։ Ու կուզէին կարդացողները ու քահա-
նայապետները նոյն ժամին ձեռք ձգել անոր, բայց
ժողովուրդէն վախցան. ինչու որ իմացան՝ թէ ան
առակը իրենց դէմ զուրցեց։
20 Եւ ետքը սպասեցին՝ ու խրկեցին կեղծաւորներ
խաբեբայ մարդիկ՝ ինքզինքնին արդարներու
կարգ բռնած, որ անիկա խօսքով բռնեն՝ սէրու-
թեան ու գաւառորին իշխանու թեանը զինքը մատ-
21նելու։ Հարցուցին իրեն՝ և ըսին. Վարդապետ՝
գիտենք որ շիտակ կը խօսիս ու կը տրվեցուներս,
և աչառութիւն չես ըներ. հապա շիտակէշխատակ
22Աստուծոյ ճամբան կը սորվեցուներս։ Այ՝եզէ կամ-

Digitized by Google

նայ Կայսրին տուրք տալ՝ թէ չէ։ Եւ անոնց խո- 23
րամանկութեանը նայելով՝ ըսաւ անոնց. Ինծի 24
մէկ դահեկան մը ցուցուցէք. անոնք ալ ցուցու-
ցին. և ըսաւ. Ա՛ս պատկերը ու գիրը որո՞ւն է.
պատասխան տրվին և ըսին՝ Կայսրինը։ Ու ինքը 25
ըսաւ անոնց. Ա՛նանկ է նէ՝ գացէք կայսրինը կայս-
րին տրվէք, ու Աստուծոյնը՝ Աստուծոյ։ Եւ չի 26
կրնացին անիկա ժողովուրդին առջևը խօսքով մը
բռնել. ու զարմանալով անոր պատասխանին
վրայ՝ լուռ կեցան։

Սադուկեցիներէն մէկ քանին եկան, (որոնք որ 27
հակառակութիւն կընէին՝ թէ յարութիւն չի կայ)
հարցուցին իրեն՝ ու ըսին. Ո՛ Մարգապետ՝ Մովսէս 28
մեզի գրեց, թէ որ մէկուն եղբայրը մեռնի՝
որ ան կնիկ ունենայ, ու ինքը զաւակ չունենայ
նէ, որ անոր եղբայրը թող առնէ ան կնիկը. և իր
եղբօրը զաւակ հանէ։ Ուստի եօթը եղբայրներ 29
կային. ու առջինը կնիկ մը առնելով զաւակ չու-
նեցած մեռաւ։ Անիկա երկրորդն ալ առաւ, և 30
ինքն ալ մեռաւ առանց զաւակի։ Երրորդն ալ 31
առաւ անիկա. նմանապէս եօթն ալ, ու զաւակ
չի ձրգեցին։ Կնիկն ալ վերջը մեռաւ։ Իմայ՝ 32
յարութեան ատենը անոնցմէ որի՞ն կնիկ պիտի 33
ըլլայ. ինչու որ եօթն ալ անիկա կնիկ առին։
Պատասխան տուաւ Յիսուս անոնց՝ ու ըսաւ. Ա՛ս 34
աշխարհիս զաւակները կնիկ կառնեն ու էրիկ
կառնեն։ Այլ անոնք որ արժանի պիտի ըլլան 35
մէկալ աշխարհին հասնելու, ու մեռելներէն յա-
րութիւն առնելուն, ոչ կնիկ կառնեն և ոչ էրիկ
կառնեն։ Որովհետև մեռնիլ ալ չեն կրնար. ին- 36
չու որ հրեշտակներուն հաւասար են՝ ու Աստու-
ծոյ զաւակները. պատճառն որ յարութեան որ-
դիք են։ Ապա որ մեռելները յարութիւն կառ- 37
նեն, Մովսէսն ալ իմացուց մորենիին պատմու-
թիւնը մէջ, ինտոր որ կրսէ Տէրոջը համար՝ Ա-
բրահամին Աստուածը, ու Իսահակին Աստուածը,

Digitized by Google

38 ու Յակոբին Աստուածը։ Եւ Աստուած մեռել-
ներուն չէ, հապա կենդանիներուն. ինչու որ
39 ամէնքը իրեն կենդանի են։ Կարդացողներէն մէկ
քանին պատասխան տրվին՝ և ըսին. Վարդապետ՝
40 աղէկ ըսիր։ Ու ալ մէկը համարձակութիւն չէր
ըներ անոր հարցունելու՝ ոչ մէկ բան մըն ալ։
41 Եւ ըսաւ անոնց. Ինչպէս կըսեն Քրիստոսին
42 համար՝ թէ Դաւիթի որդին է։ Ինչու որ ինքը
Դաւիթ սաղմոսներուն գրքին մէջ կըսէ. Տէրը
43 իմ Տէրոջս ըսաւ, Իմ աջ կողմըս նստէ, մինչև
որ քու թշնամիներդ քու ոտքիդ կոխելիք դնեմ։
44 Ուստի թէ որ Դաւիթ անոր Տէր կըկանչէ, ինչ-
պէս անոր որդին կըլլայ։
45 Եւ բոլոր ժողովուրդին ականջին առջևը ըսաւ
46 իր աշակերտներուն։ Օգոյշ կեցէք ան կարդա-
ցողներէն, որ կուզեն պըտըտիլ լայն հանդերձ-
ներով, ու շուկաներուն մէջը բարևներ կըսի-
բեն, և ժողովարաններուն մէջը առջի աթոռնե-
ը, ու ընթրիքներու մէջ գլխաւոր տեղերը։
47 Որոնք որ որբևարիներուն տուները կուտեն, ու
երևելու պատճառանքով երկան ապօթք կընեն.
անոնք աւելի դատապարտութիւն պիտի ընդու-
նին։

ԳԼ. ԻԸ։

1 Ու նայեցաւ՝ տեսաւ հարուստները որ իրենց
2 տուրքը գանձանակը կընձգէին։ Մէկ որ-
բևարի աղքատ կնիկ մըն ալ տեսաւ, որ հոն երկու
3 լումայ ձգեց։ Ու ինքը ըսաւ. Շմարիտ կը-
սեմ ձեզի, որ ան աղքատ որբևարին ամէնէն
4 էվելի ձրգեց։ Անոնք ամէնը իրենց դիզածներէն
Աստուծոյ ընծային ձգեցին. բայց ասիկա իր չքա-
ւորութենէն բոլոր իր ունեցած ապրուստը ձգեց։
5 Ու տաճարին համար մէկ քանիները երբոր ը-
սին, թէ Զարդ քարերով ու աշտարակներով
6 զարդարված է, ըսաւ. Այս ամէնը որ կըտեսնաք,

Digitized by Google

օրեր պիտի գան՝ որ անատենը քար քարի վրայ չի
պիտի մնայ որ չի քակվի ։ Հարցուցին իրեն և ը- 7
սին . Ո՛ ուրդապետ՝ երբ պիտի ըլլայ ատիկա , և
ի՞նչ է նշանը՝ երբոր ատիկա պիտի ըլլայ ։ Ան 8
ալ ըսաւ . Զգոյշ կեցէք՝ չի խաբվիք . ինչու որ
շատերը պիտի գան իմ անունովս՝ և ըսեն , թէ՝
Ես եմ Քրիստոսը . ու ժամանակը մօտեցաւ , ա-
նանց ետևէն չերթաք ։ Այց երբոր լսելու ըլլաք 9
պատերազմներ և իրարանցումներ՝ մի՛ վախնաք .
ինչու որ՝ աս բաները պէտք է որ առաջ ըլլան .
բայց վախճանը իսկոյն չէ ։ Անատենը ըսաւ ա- 10
նանց . Ազգ ազգի վրայ պիտի ելլայ . ու թագաւո-
րութիւն թագաւորութեան վրայ ։ Եւ մեծ մեծ 11
շարժեր , ու տեղ տեղ սովեր և մահտարաժամ-
ներ . երկինքէն սոսկալի բաներ և մեծ մեծ նշան-
ներ պիտի ըլլան ։ Այց աս ամէն բաներէն ա- 12
ռաջ՝ իրենց ձեռքերը ձեզի պիտի զարնեն ու հա-
լածեն , ժողովարաններու և բանտերու պիտի
մատնեն , ու դատաւորներու և թագաւորներու
առջևը պիտի տանին իմ անունիս համար ։ Եւ ան 13
պիտի ըլլայ ձեզի մէկ վկայութիւն մը ։ Ուստի՝ 14
ձեր սրտին մէջը դրէք՝ որ առաջուց պատասխան
տալու կրթութիւն չընէք ։ Այն զի՝ ես ձեզի 15
բերան մը ու իմաստութիւն մը կուտամ , որուն
չեն կրնար դէմ կենալ , կամ պատասխան մը տալ
ձեր ամէն հակառակորդները ։ Պիտի մատնըվիք 16
ծնողքներէ ու եղբայրներէ և ազգականներէ՝ ու
բարեկամներէ , և ձեզմէն պիտի սպաննեն . ու 17
ամէնուն ատելի պիտի ըլլաք իմ անունիս պատ-
ճառովը ։ Այց մէկ մազ մը ձեր գլխէն չի պիտի 18
կորսըվի ։ Եւ ձեր համբերութիւնովը հոգիներդ 19
վաստակեցէք ։

Ու երբոր տեսնաք Երուսաղէմը՝ շրջա կողմէն 20
զորքերով պատած , անատենը գիտցէք՝ որ անոր
աւերումը մօտ է ։ Անատեն Հրէաստանի մէջ է- 21
ղողները՝ լեռները թող փախչին . ու անոր մէջի

Digitized by Google

եղողները թող փախչին • և անոնք որ քովի եր-
22կիրներն են՝ թող չէ մտնան անոր մէջը։ Զինչու-
որ՝ ան օրերը որս հանելու օրեր են, որ բոլոր
23գրվածները կատարվին։ Բայց վայ է ան օրերը
ծոցվորներուն՝, ու ծիծմարներուն • ինչու որ մեծ
նեղութիւն պիտի ըլլայ երկրի վրայ, ու բարկու-
24թիւն պիտի գայ ան ժողովրդոցը վրայ։ Եւ թու-
րի բերնով պիտի իյնան, և բոլոր հեթանոսներուն
գերի պիտի ըլլան • ու Երուսաղէմ օտար ազգերուն
ոտքին կոխան պիտի ըլլայ, մինչև հեթանոսնե-
25րուն ժամանակները լրանայ։ Ու արեգակին և
լուսինին ու աստղերուն վրայ նշաններ պիտի ել-
լան • ու երկրի վրայ հեթանոսներուն նեղութիւ-
նը՝ ան դողալու ձայներէն ծովի և ալէկոծութեան
26պէս, մարդոցը հառաչանքէն երկնից վախերուն
և աշխարհի վրայ գալու բաներուն կարծիքնե-
րէն • ինչու որ երկինքի զօրութիւնները պիտի
27շարժին։ Եւ անատեսը պիտի տեսնան Որդին մար-
դոյ ամպերով եկած՝ զօրութիւնով ու մեծ փառ-
28քով։ Եւ երբոր աս բաները սկսին ըլլալ՝ դուք
վեր նայեցէք ու գլուխնիդ բարձրացուցէք • ինչու-
որ ձեր փրկութիւնը մօտ է։
29 Եւ առակ մը ըսաւ անոնց • Տեսէք թուզին ծա-
30ռը՝ ու ամէն ծառերը • երբոր իրենց պտուղը կը-
ցուցընեն, կըտեսնաք ու անոնցմէ կրճանչնաք՝ որ
31 ամառը մօտ է։ Զնոր պէս դուք ալ երբոր տեսնաք
աս ամէնը եղած՝ գիտցէք որ Աստուծոյ թագաւո-
32 ւութիւնը մօտ է։ Ճշմարիտ կըսեմ ձեզի, թէ՝ Ա-
ազգը պիտի չանցնի մինչև որ աս ամէնը կատար-
33 վի։ Երկինք ու երկիր պիտի անցնին, բայց իմ
34 խօսքերը պապանզ պիտի չանցնին։ Զգոյշ կեցէք
անձերնուդ, չըլլայ որ սիրտերնիդ կերուխումով
ու գինովութիւնով և աշխարհային զբաղմունք-
ներով ծանրընայ, ու յանկարծակի ան օրը ձեզ
35 վրայ հասնի • ման զի՝ մէկ որոգայթի մը պէս բո-
լոր երկրին երեսը բնակողներուն ամենուն վրայ

Digitized by Google

պիտի հասնի : Ուստի ալ արթուն կեցէք՝ ամէն 36
իժիր աղօթք ըրէք , որ արժանի ըլլաք խալըսելու
ան բոլոր ըլլալու բաներէն , և Որդւոյ մարդոյ
առջևը կայնելու :
Ու ցորեկը տաճարին մէջը կըսորվեցուներ , և 37
գիշերները կելլար Ձիթենեաց ըսված լեռը կը-
ընակէր : Եւ բոլոր ժողովուրդը առտուները 38
կանուխ իրեն կերթային տաճարը՝ իրմէն ե՞ան
լսելու :

ԳԼ. ԻԴ :

Բաղարջակերքին տօնը մօտեցաւ՝ որ Պասքա կըս- 1
վէր . ու քահանայապետները և կարդացողնե- 2
ըը ետևէ էին՝ թէ ինտոր զինքը սպաննեն , միայն
թէ ան ժողովուրդներէն կըվախնային :
Ետքը Սատանան Իսկարիովտացի ըսված Յու- 3
դային մէջը մտաւ , որ ան տասներկուքին համրան-
քէն էր : Գնաց քահանայապետներուն և կար- 4
դացողներուն ու ժողովուրդին դլխաւորներուն
հետ խօսք կապեց՝ որ անիկա անոնց ձեռքը մատ-
նէ : Անոնք ալ ուրախացան , և խօսք տըվին անոր 5
ըստակ տալու : Ու ինքը վրան առաւ , և պատե- 6
հութիւն մը կըփնտրուէր որ անիկա ժողովուրդէն
զատ պ՞ը՛ չ՞ը իրենց ձեռքը մատնէ :
Բաղարջակերքին օրը եկաւ , որ ան օրը օրէնք 7
կար պասքը մորթելու : Ու խրկեց Պետրոսը և 8
Յովհաննէսը՝ ու ըսաւ . Գացէք պասքը մեզի
պատրաստեցէք՝ որ ուտենք : Անոնք ալ ըսին . 9
Ո՞ւր կուզես որ պատրաստենք : Եւ ըսաւ անոնց . 10
Ա՛հա երբոր քաղաքը կըմտնաք՝ ձեզի մարդ մը կը-
պատահի ջուրի կուժ մը վերցուցած . անոր ետև-
էն գացէք ան տունը՝ ուր որ ինքը կըմտնայ . և 11
ան տունին տէրոջը ըսէք . Ա՛ստրդապետը կըսէ
քեզի՝ Իմ տեղս ո՞ւր է , որ հոն աշակերտներուս
հետ մէկ տեղ պասքը ուտեմ : Ան ալ ձեզի մէկ 12
մեծ վերնատուն մը պիտի ցուցունէ զարդարված ,

13 ու հոն պատրաստեցէք ։ Եւ գացին՝ ինչպէս որ
իրենց ըսաւ նէ գտան , ու պասէքը պատրաստե-
ցին ։
14 Եւ երբոր ատենը եկաւ՝ սեղան նստաւ , ու
15 տասներկու առաքեալներն ալ իր հետը ։ Եւ ը-
սաւ անոնց . փափաքելով փափաքեցայ աս պա-
սէքը ձեզի հետ ուտել իմ չարչարվելէս առաջ ։
16 Որպէս կըսեմ ձեզի , որ՝ Ալ ասկէց չի պիտի ու-
տեմ մինչև որ ան Աստուծոյ թագաւորութեան
17 մէջը կատարվի ։ Ու գաւաթը առաւ՝ գոհացաւ և
ըսաւ . Առէք ատիկա՝ ու բաժնեցէք ձեր մէջը ։
18 Ձեզի կըսեմ , որ՝ Ասկէ ետև որթին բերքէն չի
պիտի խըմեմ՝ մինչև որ Աստուծոյ թագաւորու-
թիւնը գայ ։
19 Ու առաւ հացը՝ գոհացաւ , կտրեց և տըւաւ
անոնց՝ ու ըսաւ . Աս է իմ մարմինս , որ շատուոր-
ներուն համար կըտրվի . ասիկա իս յիշելու համար
20 ըրէք ։ Անանկ ալ գաւաթը առաւ ընթրիքէն ետև՝
և ըսաւ . Աս գաւաթը նոր ուխտ է իմ արիւնովս ,
որ ձեզի համար կըթափվի ։
21 Որպէս ահա՝ իս մատնողին ձեռքը ինծի հետ աս
22 սեղանս է ։ Եւ իրաւ Որդին մարդոյ ինտոր որ
սահմանված է նէ՝ կերթայ , բայց վայ ան մարդ-
23 դուն՝ որ անոր ձեռքովը պիտի մատնըվի ։ Եւ ա-
նոնք սկըսեցին իրարու մէջ փնտռտրկել , թէ ան
ո՞վ է իրենցմէ՝ որ ան բանը պիտի ընէ ։
24 Հակառակութիւն մըն ալ եղաւ անոնց մէջը
25 թէ իրենցմէ ո՞վ մեծ պիտի սեպվի ։ Ինքն ալ ը-
սաւ անոնց . Ազգերուն թագաւորները իրենց վրայ
կըտիրեն . և անոնք որ իրենց վրայ կիշխեն՝ բա-
26 բերար կըսվին ։ Բայց ձերը անանկ չէ . հապա ան
որ ձեր մէջը մեծ է՝ պզտիկին պէս թող ըլլայ , ու
27 առաջնորդը սպասաւորին պէս ։ Որ է մեծը . սե-
զան նստողը՝ թէ սպասաւորը . չէ՞ որ սեղան նստ-
ողը . սակայն ես ձեր մէջը սպասաւորի մը պէս
28 եմ ։ Եւ դուք անոնք էք՝ որ միշտ ինծի հետ իմ

Digitized by Google

փորձութիւններուս մէջը կրկենայիք. ես ալ ձե- 29
զի Լուսաւորութիւն ոչ ուխտ կընեմ, ինտոր որ
իմ Հայրս ալ ինծի թագաւորութիւն մը ուխտ
ըրաւ. որ դուք իմ սեղանս ուտէք ու խըմէք իմ 30
թագաւորութեանըս մէջ, և տասներկու աթոռ-
ներու վրայ նստիք, Իսրայէլի տասներկու ցեղին
դատաստանը տեսնալու :
Ու ըսաւ Տէրը. Սիմոն Սիմոն՝ ահա Սատանան 31
ուզեց ցորենի պէս ձեզ մաղել. բայց ես քեզի հա- 32
մար աղաչեցի՝ որ քու հաւատքդ չի պակսի. և դուն
երբոր դարձի գաս նէ՝ քու եղբայրներդ ալ հաս-
տատէ : Ինքն ալ ըսաւ անոր. Տէր՝ ես պատրաստ 33
եմ քեզի հետ բանտը երթալու ալ, մեռնելու
ալ : Ան ալ ըսաւ անոր. Պետրոս՝ քեզի կըսեմ, 34
որ այսօր դեռ հաւը չի խօսած՝ դուն իրեք հեղ իս
պիտի ուրանաս չի գիտնալու :
Եւ ըսաւ անոնց. Երբոր ձեզ խրկեցի առանց 35
քսակի ու տոպրակի՝ և կօշիկներու, բանի մը կա-
րօտցաք : Անոնք ալ ըսին, Ոչինչ մը ալ չէ. 36
Ետքը ըսաւ. Այց հիմայ ան որ քսակ ունի՝ թող
վրան առնէ, անանկ ալ տոպրակը. և ան որ Լուսը
չունի նէ՝ թող իր լաթերը ծախէ, ու իրեն թուր
մը ծախու առնէ. Այց ձեզի կըսեմ, որ աս 37
գրված բանն ալ պէտք է որ իմ վրաս կատարվի,
թէ՝ Անօրէններուն հետը սեպվեցաւ. ինչու որ
իմ վրայովս Եղած բանը կրկատարվիկոր : Անոնք 38
ալ ըսին՝ Տէր՝ ահա հոս երկու թուր կայ. ան ալ
ըսաւ անոնց, Ֆերիք են :
Ու ելաւ իր սովորութեանը պէս Ձիթենեաց լե- 39
ռը գնաց. աշակերտներն ալ իր ետևէն գացին :
Երբոր ան տեղը հասաւ՝ ըսաւ անոնց. Աղօթք 40
ըրէք որ փորձութեան մէջ չի մտնաք : Եւ ինքը 41
անոնցմէ զատվեցաւ՝ քարի նետելու մը չափ, ծու-
կի վրայ եկաւ՝ աղօթք կընէր, ու կըսէր. Ֆայր՝ 42
թէ որ կուզես, սա գաւաթը ինծմէ անցուր. բայց
չէ թէ իմ կամքս՝ հապա քու կամքդ թող ըլլայ : Ու 43

Digitized by Google

երկինքէն հրեշտակ մը երևցաւ անոր , և կրզօ-
բացուներ անիկա · ու սաստիկ նեղութեան մէջ
44էր , և սրտանց ալ աղօթք կընէր ։ Ու քրտինքը
որ իրմէն կրվազէր՝ արիւնի պուտերու պէս կլոր
45կլոր գետինը կրթափվէր ։ Եւ աղօթքէն ելաւ
աշակերտներուն քովը եկաւ , անոնք քունի մէջ
46գտաւ ի՛նչ տրտմութենէն · և ըսաւ անոնց · Ինչո՞ւ
կրքնանաք , ելէք աղօթք ըրէք՝ որ փորձու-
թեան մէջ չի մտնաք ։
47 Եւ երբոր ա՛ն կրխօսէր՝ ահա մէկ բազմութիւն
մը , ու ան Յուդա ըսուածն ալ տասներկուքին մէ-
կը անոնց առջևն էր ինկած · երբոր մօտեցաւ Յի-
սուսին՝ համբուրեց անիկա · ինչու որ անիկա աս
նշանը տրուած էր անոնց , թէ՝ Ո՛վ որ ես պագնեմ
48նէ , ան է · անիկա բռնեցէք ։ Յիսուս ըսաւ անոր ,
Յո՛ւդա՝ պագնելո՞վ կըմատնես Որդին մարդոյ ։
49Երբոր ան եղած բանը տեսան քովը եղողները՝
50ըսին անոր · Տէ՛ր՝ թուրով զարնենք անոնք ։ Եւ
անոնցմէ մէկը քահանայապետին ծառային զար-
51կաւ , ու մէկ դի հանեց անոր աջ ականջը ։ Պա-
տասխան տըւաւ Յիսուս՝ և ըսաւ · Թո՛ղ տըվէք
մինչև ատ տեղը · ու դըպաւ ականջին՝ բժշկեց ա-
52նիկա ։ Եւ ըսաւ ան իր վրայ եկողներուն՝ քահա-
նայապետներուն ու տաճարին իշխաններուն ու
ծերերուն · Իբր թէ գողո՞ մը վրայ ելաք թուրե-
53րով ու բիրերով ։ Ամէն իմիր ձեզի հետ էի տա-
ճարին մէջը , և ինծի ձեռք չի զարկիք · բայց ա՛ս է
54ձեր ատենը՝ ու խաւարին իշխանութիւնը ։ Եւ
բռնեցին տարին զինքը՝ ու քահանայապետին տու-
նը խօթեցին ։
Պետրոս ալ հեռվանց անոր ետևէն կերթար ։
55Երբոր կրակ վառեցին բակին մէջը ու նստան բո-
56լորտիքը՝ Պետրոս ալ նստաւ անոնց մէջը ։ Ո՛մէկ
աղջիկ ծառայ մը տեսաւ անիկա՝ որ բոցին դիմա-
ցը նստեր էր , նայեցաւ անոր և ըսաւ · Ասիկա
57ալ անոնցմէ է՝ որ անոր հետն էին ։ Բայց Պետ-

րոս ուրացաւ և ըսաւ . Կընիկ՝ ես անիկա չեմ
ճանչնար : Ու քիչ մը ետքը մէկ ուրիշ մը տեսաւ 58
անիկա՝ և ըսաւ . Դուն ալ անոնցմէ ես . և Պետ-
րոս ըսաւ . Ա՛ՀԱՐԴ՝ ես անոնցմէ չեմ : Եւ երբոր 59
ժամ մը վրան անցաւ , ուրիշ մըն ալ կըպնդէր
ու կըսէր . Իրաւցունէ ասիկա ալ անոր հետն էր .
ինչու որ՝ ինքը Գալիլեացի է : Ի՝սաւ Պետրոս . 60
Ա՛ՀԱՐԴ՝ չեմ գիտեր ինչ կըզուրցեսկոր դուն . և
նոյն ժամուն դեռ ան խօսքը որ բերանն էր՝ հաւը
խօսեցաւ : Դարձաւ Տէրը՝ ու Պետրոսին նայե- 61
ցաւ . Պետրոս ալ միտքը բերաւ Տէրոջը խօսքը՝
որ իրեն ըսուրցեր էր Ը՝Է , Հաւը դեռ չի խօսած՝
իրեք անգամ պիտի ուրանաս իս չի գիտնալու :
Ու դուրս ելաւ՝ դառնապրցունք կուլար : 62
Եւ ան մարդիկը որ զինքը կըպահէին՝ ծաղր կը- 63
նէին անիկա , ու կըզարնէին : Կըծածկէին անոր 64
երեսը՝ և կըհարցընէին , ու կըհարցունէին իրեն
և կըսէին . Ա՛ՐԳԱՐԷՍՑԻՐ ՈՎ Է ԱՆ՝ որ քեզի
զարկաւ : Եւ ուրիշ շատ բաներ կըզուրցէին իրեն 65
հայհոյելով :
Եւ երբոր առտու եղաւ՝ ժողովուրդին ծերա- 66
կոյտը քահանայապետները և կարդացողները
ժող մըվեցան , ու հանեցին տարին անիկա իրենց
առեանը՝ և ըսին . Թէ որ Քրիստոսը դուն ես նէ՝
ըսէ մեզի : Ի՝սաւ անոնց . Թէ որ ձեզի ըսեմ՝ ա- 67
նանկ ալ չի պիտի հաւատաք . և թէ որ բան մըն 68
ալ հարցունեմ՝ ձեզի՝ ինծի պատասխանը չի պիտի
տաք , կամ ի՞նչ թող տաք : Ա՝խայն թէ ասկէ ետև 69
Որդին մարդոյ Աստուծոյ զօրութեանը աջ դին
պիտի նըստի : Եւ ամէնքը ըսին , Անանկ է նէ՝ 70
դուն Աստուծոյ որդին ես . ինքն ալ անոնց ըսաւ .
Դուք կըսէք թէ ես եմ : Եւ անոնք ըսին . Ա՛Հ 71
ինչ պէտք է մեզի վկայութիւն . ինչու որ մենք
մեզմէ ատոր բերանէն լսեցինք :

ԳԼ. ԻԳ.

1 Եւ անոնց բոլոր բազմութիւնը ելան՝ տարին
2 անիկա Պիղատոսին. ու սկըսեցին անոր վրայ
չարախօսութիւն ընել և զուրցել. Մեկնա գտանք՝
որ մեր ազգը ծուռ ճամբայ կըտանէր, ու կար-
գիլէր կայսրին հարկ տալէն, և ինքը իրեն համար
3 կըսէր թէ՝ Քրիստոսը թագաւոր է: Ու Պիղա-
տոս հարցուց անոր՝ և ըսաւ. Իրէաներուն թա-
գաւորը դուն ես. անիկա ալ պատասխան տըւաւ
4 անոր՝ և ըսաւ. Դուն ըսիր: Պիղատոս քահա-
նայապետներուն ու ժողովուրդներուն ըսաւ. Ես
մարդուն վրայ ես մէկ յանցանք մը չեմ գտներ:
5 Բայց անոնք ոտք կըկոխէին և կըսէին, թէ՝ Ժո-
ղովուրդը իրար կանցունէ, բոլոր Իրէաստանի
մէջ կըսորվեցունէ Գալիլեայէն սկըսած մինչև
6 հոս տեղը: Ու Պիղատոս երբոր լսեց Գալիլեային
համար՝ հարցուց թէ ատ մարդը Գալիլեացի՞ է:
7 Եւ երբոր իմացաւ՝ թէ Հերովդէսի տէրութեան
տակէն էր, անիկա Հերովդէսին տանել տըւաւ,
որ ան ալ ան օրերը Երուսաղէմ էր:
8 Հերովդէս երբոր Յիսուսը տեսաւ՝ շատ մը ու-
րախացաւ. վասն զի ինքը շատոնցմէ կըփափաքէր
անիկա տեսնալու. որովհետև շատ անգամ անոր
վրայով լսեր էր, և կըյուսար՝ որ անկէց եղած
9 նշան մը տեսնայ: Շատ խօսքերով իրեն հարց-
ուփորձ կընէր. բայց անիկա բնաւ իրեն պատաս-
10 խան մը չի տըւաւ: Քահանայապետները ու
կարդացողներն ալ կեցեր էին՝ և աւելի սաստիկ
11 չարախօսութիւն կընէին անոր վրայ: Հերով-
դէս ալ անարգեց անիկա իր զօրականներուն հե-
տը, ու ծաղր ընելով՝ ճերմակ լաթ մը հագցուց
12 անոր՝ և նորէն Պիղատոսին տանել տըւաւ: Ու
Պիղատոս և Հերովդէս ան օրը բարեկամ եղան.
որովհետև առաջ իրարու թշնամի էին:

Digitized by Google

Պիղատոս քահանայապետները ու իշխանները 13
և ժողովուրդը կանչեց , և ըսաւ անոնց . Աս մար- 14
դը բերիք առջևը՝ հանեցիք ժողովուրդը մոլոր-
ցուցնողն մը պէս , և ահա ձեր դիմացը դատաստա-
նը տեսայ , ու յանցանք մը չի գտայ աս մարդուն
վրայ՝ ատ ձեր ատոր համար ըրած չարախօսու-
թիւններէն : Այլ ալ Հերովդէսը . ինչու որ ա- 15
տիկա անոր տանել տրվի . ուստի ատիկա մեռնե-
լու արժանի բան մը ըրած չէ . պատիժ մը տամ 16
ատոր՝ ու արձրկեմ . (ինչու որ ամէն մէկ տօնին 17
պէտք էր մէկը արձրկել իրենց ,) և անոնք բոլոր 18
բազմութիւնովը կը պոռային ու կըսէին . Վերց-
ուր ատիկա՝ ու Բարաբբան մեզի արձրկէ . (որ 19
ան քաղքին մէջ եղած կռիւի մը և մարդասպա-
նութեան համար բանտը մտած էր :) Որէն Պի- 20
ղատոս սկըսեց խօսիլ , ինչու որ ինքը կուզէր Յի-
սուսը արձրկել : Բայց անոնք նորէն կըկաչ- 21
վռուտէին և կըսէին . Խաչը հանէ ատիկա : Եւ 22
ինքը իրեք անգամ՝ ըսաւ անոնց . Ի՞նչ չարու-
թիւն գործեց ասիկա . ես ատոր վրայ մեռնելու
յանցանք մը չի գտայ . պատիժ մը տամ՝ ասոր՝ ու
թող տամ՝ : Անոնք ալ ձայներնին ձգած ուռք կը- 23
կոխէին , ու կուզէին անիկա խաչը հանել . ու ի-
րենց և քահանայապետներուն ձայնը էվելցք կը-
շատնար : Ու Պիղատոս հաւանութիւն տուաւ ա- 24
նոնց ուզածը ընելու : Բարաբբան արձրկեց ա- 25
նոնց , ան որ խռովութեան և մարդասպանութեան
համար բանտը դրված էր , որ անիկա կուզէին .
բայց Յիսուսը իրենց կամացը մատնեց :

Երբոր առին դացին անիկա , Սիմոն Կիւրենա- 26
ցի ըսած մէկը բռնեցին՝ որ արտէն կուգարկոր ,
խաչը անոր վրայ դրին՝ որ Յիսուսին ետևէն բե-
րէ : Ու ժողովուրդին բազմութիւնը անոր ետևէ- 27
ն կերթար , և կնիկներուն ալ , որոնք կոծբայ-
ին՝ ու կափսոսային անիկա : Դարձաւ Յիսուս՝ և 28
ըսաւ անոնց . Երուսաղէմի՛ աղջկներ՝ իմ վրաս

Digitized by Google

մի՛ լաք · Հապա՝ դուք ձեր անձերնուդ վրայ ու
29 ձեր զաւակներուն վրայ լացէք։ Ինչու որ օրեր
պիտի գան՝ որ անատեղը ըսեն թէ, Երանէկ ա-
մուլներուն՝ և ան փորերուն որ չի ծնան, և ան
30 ծիծերուն՝ որ չի ծիծցուցին։ Անատեղը պիտի
սկըսին ըսել լեռներուն, թէ՝ Ա՛ռեր վրայ ինկէք,
31 ու բլուրներուն, թէ՝ Ա՛ռեզ ծածկեցէք։ Վասն
զի՝ թէ որ կանանչ փատին ասանկ կընեն, Հապա
չորին ի՞նչ պիտի ըլլայ։
32 Ուրիշ երկու չարագործներ ալ բերին անոր
33 հետը սպաննելու։ Երբոր Գողգոթա ըսված տե-
ղը գացին՝ հոն խաչը հանեցին անիկա, և ան չա-
րագործներն ալ մէկը աջ կողմէն՝ ու մէկը ձախ
34 կողմէն խաչեցին։ Եւ ըսաւ Յիսուս · Հայր՝ թո-
ղուլթիւն տուր ատոնց · ինչու որ չեն գիտեր ինչ
35 կընենկոր · և իր լաթերը բաժնելու ատենը վի-
ճակ ձգեցին։ Ու ժողովուրդը կայներ կընայէր ·
իշխանները անոնց հետ կընախատէին զինքը՝ և
կըսէին · Ուրիշները խալըսեց, ինքըզինքն ալ
36 թող խալըսէ՝ թէ որ ատիկա է Քրիստոսը Աս-
տուծոյ ընտրած Որդին։ Զօրաղը կընէին անիկա,
37 զինուորներն ալ, առջևը կուգային՝ քացախ կու-
տային անոր · ու կըսէին, Թէ որ դուն ես Հրեա-
38 ներուն թագաւորը՝ քու անձդ ազատէ։ Ու գիր
մը գրած էր իր վրան՝ Յունարէն, ու Լատինե-
րէն, և Եբրայեցերէն գիրով, թէ՝ Ասիկա է
Հրէից թագաւորը։
39 Հայց ան կախված չարագործներուն մէկը հայ-
հոյուլթիւն կընէր անոր՝ և կըսէր · Դուն Քրիս-
40 տոսը չե՞ս մի, ազատէ քու անձդ ու մե՛զ ալ։ Պա-
տասխան տըւաւ ընկերը՝ անիկա չեխեղով, և ը-
սաւ · Դուն Աստուծմէ չե՞ս վախնար · որովհետև
41 նոյն պատիժին մէջն ես։ Եւ մենք իրա՛ւ՝ մեր ը-
բածներուն արժանաւոր վճարքը կառնենքկոր ·
42 բայց ասիկա մէկ գէշ բան մը չըրաւ։ Ու ըսաւ
Յիսուսին · Տէր՝ իս միտդդ բեր, երբոր քու թա-

Digitized by Google

գաւորութիւնովդ կուգաս։ Յիսուս ալ ըսաւ ա- 43
նոր. Իրաւ կըսեմ քեզի. Այսն այսօր իմ հետս
դրախտին մէջը պիտի ըլլաս։

Ու ժամը վեցին ատենները էր՝ և բոլոր երկ- 44
րին վրայ խաւար եղաւ մինչև ինը ժամը. արևը
խաւարեցաւ. ու տաճարին վարագոյրը մէջ տե- 45
զէն պատռեցաւ։ Եւ Յիսուս բարձր ձայնով մը 46
կանչեց ու ըսաւ. Հայր՝ քու ձեռքդ կաւանդեմ
իմ հոգիս. երբոր աս ըսաւ՝ հոգին հանեց։

Ու հարիւրապետը ան եղած բանը որ տեսաւ՝ 47
Աստուծոյ փառք տուաւ և ըսաւ. Իրաւցունէ՝
աս մարդը արդար էր։ Եւ բոլոր ժողովուրդները 48
որ եկեր էին, ու կըտեսնային ան տեսարանը և
եղած բաները՝ կուրծքերնին կըզարնէին՝ ու ետ
կըդառնային։ Ամէն իր ճանչվորներն ալ հեռուն 49
կայներ էին, և ան կնիկները որ իր ետևէն եկեր
էին Գալիլեայէն՝ կըտեսնային ան բաները։

Ու ահա մարդ մը Յովսէփ անունով, 50
որ ինքը նախարար էր՝ բարեգործ և արդար մարդ
մը. (ասիկա անոնց խորհուրդին ու գործքերնուն 51
հետ միաբանած չէր,) Հրէաներուն Արիմաթեա
քաղաքէն, որ ինքն ալ Աստուծոյ թագաւորու-
թեանը գալուն կըսպասէր։ Ասիկա Պիղատոսին 52
գնաց, Յիսուսի մարմինը ուզեց։ Եւ անիկա խա- 53
չէն վա՛ր իջեցուց՝ կտաւով փաթթեց, ու քարէ
փորված գերեզմանի մը մէջ դրաւ, որ հոն բնաւ
մէկը դրված չէր։ Օրն ալ ուրբաթ էր, ու շա- 54
բաթ պիտի լուսնար։

Եւ անոր ետևէն կերթային ան կնիկները՝ որ 55
իրենց հետ Գալիլեայէն եկած էին, տեսան գե-
րեզմանը՝ ու ինչպէս անոր մարմինը հոն դրվեցաւ։
Դարձան ու պատրաստեցին խունկեր ու եղեր, 56
և շաբաթ օրը հանգըստացան պատուիրանքին
համար։

ԴԻ · ԻԴ ։

1 Բայց մէկշաբթի օրը առաւօտեանց կանուխ գե-
րեզմանը եկան , բերին ան խունկերը որ
պատրաստեցին · և ուրիշ կնիկներ ալ իրենց հե-
2 տը ։ Ու քարը գերեզմանէն մէկ դի թաւալըտրկած
3 գտան ։ Եւ ներս մտան՝ Տէր Յիսուսին մարմինը
4 հոն չի գտան ։ Եւ եղաւ որ երբ անոնք անոր
համար զարմացած էին՝ ու մէյմալ երկու մարդիկ
5 լուսաւոր հագուստով իրենց հասան ։ Ու երբոր
վախցան՝ և երեսնին դէպի վար գետինը ծռեցին ,
անոնք ըսին իրենց · Ինչու համար ողջը մե-
6 ռելներուն հետ կըփնտրուէք · Չկա չէ ան , հապա
յարութիւն առաւ · միտքերնիդ բերէք ինչոր խօ-
7 սեցաւ ձեզի՝ երբոր ինքը Գալիլեա էր , ու կը-
սէր , թէ՝ Որդին մարդոյ պէտք է որ մեղաւոր
մարդոց ձեռքը մատնըվի՝ ու խաչը ելլայ , և իրեք
8 օրէն յարութիւն առնէ · ու միտքերնին բերին
9 անոր խօսքերը ։ Եւ դարձան ասա ամէն բաները
ան տասնըմէկին պատմեցին · ու բոլոր ուրիշնե-
10 րուն ալ ։ Եւ էին Մարիամ Մագդալենացին ,
ու Յովհաննան , և Յակոբին մայրը Մարիամը ,
ու անոնց հետ ուրիշներն ալ , որ ասա բաները ա-
11 ռաքեալներուն պատմեցին ։ Եւ անոնց առջևը ա-
փեղցրփեղ խօսքեր երևցաւ իրենց զուրցածը , ու
12 չէին հաւատար իրենց ։ Բայց Պետրոս ելաւ վազեց
դէպի գերեզմանը , ու նայեցաւ տեսաւ միայն ան
կտաւները որ կեցեր էին , և իր միտքին մէջը զար-
մանալով ան եղածին վրայ՝ գնաց ։
13 Եւ ահա անոնցմէ երկուքը ան օրը մէկ գեղ մը
կերթայինկոր , որ Երուսաղէմէն հարիւր վաթ-
սուն ասպարէզ հեռու էր , և անոր անունը Էմ-
14 մաուս էր ։ Եւ անոնք կըխօսէինկոր մէկմէկու
15 հետ ան բոլոր եղած անցած բաներուն վրայ ։ Ու
եղաւ որ անոնց խօսելու և վէճ ընելու ատենը Յի-

Digitized by Google

սուս ինքն ալ մօտիկցաւ՝ ու հետերնին կերթաք ։
Այց անոնց աչքերը բռնուած էին , որ զինքը չի 16
ճանչնային ։ Եւ ըսաւ անոնց . Ի՞նչ է ատ խօս- 17
քերնիդ , որուն համար իրարու հետ վէճ կընէք
երբոր կըքալէք , ու տրտմած ալ էք ։ Պատասխան 18
տըւաւ անոնցմէ մէկը՝ որ իր անունը Կղէովպաս
էր , և ըսաւ իրեն . Դուն միանգամ ես մնացեր Ե-
րուսաղէմին մէջ , որ չես գիտեր ինչ եղաւ անոր
մէջ աս օրերըս ։ Եւ ինքը ըսաւ անոնց , Ի՞նչ · 19
անոնք ալ ըսին . Նազովրեցի Յիսուսին համար ,
ան որ մարգարէ մարդ մը եղաւ՝ զօրաւոր գործ-
քերովը ու խօսքերով Աստուծոյ առջին , և բոլոր
ժողովուրդին ։ Ինչպէս անիկա մեր քահանայա- 20
պետները ու իշխանները մեռնելու դատաստանի
մատնեցին՝ և խաչը հանեցին անիկա ։ Մենք յոյս 21
ունէինք՝ թէ անիկա է որ Իսրայէլը պիտի ազա-
տէ . և աս ամէն բաներուն վրայ աս երրորդ օրն
է՝ քանի որ ան բանը եղաւ ։ Դարձեալ մեր մէջէն մէկ 22
քանի կնիկներ ալ մեզ զարմացուցին . որ անոնք
առտուանց կանուխ գերեզմանը գացին , ու անոր
մարմինը չի գտան . եկան և ըսին ալ թէ՝ Հրեշ- 23
տակներու երևոյթ ալ տեսան , որոնք ըսեր են
անոր համար՝ թէ ողջ է ։ Եւ մեզմէ մէկ քանի- 24
ներն ալ գացին գերեզմանը՝ ու անանկ գտան ,
ինչպէս որ ան կնիկները զուրցեցին . միայն թէ
զինքը չի տեսան ։ Ան ալ անոնց ըսաւ . Ո՛վ ան- 25
խելքներ ու սրտով թմրածներ հաւատալու ան
բոլոր բաներուն՝ որ մարգարէները խօսեցան ։
Ահա որ ան բաներով պէտք էր Քրիստոսի չար- 26
չարվիլ և իր փառքը մտնալ ։ Ու սկսեց Մովսէ- 27
սէն և բոլոր մարգարէներէն կըմեկնէր անոնց ,
ինչ որ իրեն համար բոլոր գիրքերուն մէջ գրված
էր ։ Երբոր մօտիկցան ան գեղին՝ ուր որ կեր- 28
թային , ինքն ալ կըցուցընէր որպէս թէ ալ հե-
ռու տեղ մը պիտի երթայ ։ Այց բռնեցին զինքը՝ 29
և ըսին . Մնա՛ր քովը կեցիր . ինչու որ իրիկուն է ,

Digitized by Google

և օրը ժամանակը անցուցած է . ու հոն մտաւ ա-
30 նոնց հետ կենալու : Եւ եղաւ որ երբ ինքը անոնց
հետ սեղան նստաւ , հացը առաւ՝ օրհնեց , կըտ-
31 սեց՝ ու տրաւ անոնց : Եւ անոնց աչքերը բաց-
վեցան , ու զինքը ճանչցան . և ինքը անոնցմէ ա-
32 ներևոյթ եղաւ : Ու մէկզմէկու կըսէին . Ահ որ
մեր սիրտերն ալ ներսերնիս կըճրմրվէին , երբոր
մեր հետը կըխօսէր ճամբան . և երբոր գիրքերը
կըմեկնէր :
33 Ու նոյն նոյն ժամուն Երուսաղէմ դարձան ,
և տասնըմէկը մէկ տեղ ժողվըված գտան , ու ա-
34 նոնց հետ եղողները : Եւ ըսին թէ՝ Իրաւունէ
Տէրը յարութիւն առաւ , ու Սիմոնին երևցաւ :
35 Եւ իրենք պատմեցին ճամբուն վրայ եղածները ,
և թէ՝ ինտոր ինչպէսը իրենց ճանչցուց հացը
կտրելու առնը :
36 Երբոր ան կըխօսէին , Յիսուս ինքը կայնեցաւ
անոնց մէջը և ըսաւ իրենց . Խաղաղութիւն ձեզ
37 զի , ես եմ մի՛ վախնաք : Բայց անոնք զարհուրելով
կրվախնային , ու կըկարծէին՝ թէ մէկ ոգի
38 մը տեսան : Եւ ըսաւ անոնց . Ինչո՞ւ տակնուվրայ
եղած էք , և ինչու սիրտերնուդ մէջը խորհուրդ-
39 ներ կըպըտրտին : Տեսէք ձեռքերս ու ոտքերս ,
որ ես ան եմ . բռնեցէք իս՝ ու նայեցէք . վասն զի
ոգին մարմին և ոսկորներ չունի , ինտոր որ իս
40 կըտեսնաքկոր որ ունիմ : Եւ ասս զուրցելով ձեռ-
41 քերը ու ոտքերը ցուցուց անոնց : Եւ երբոր տա-
կաւին ինքնայ խնդումէն չէին հաւատար՝ ու զար-
մանքի մէջ էին , ըսաւ անոնց . Ուտելիք բան մը
42 ունիք հոս : Անոնք ալ իրեն կտոր մը խորոված
43 ձուկ՝ ու չէչով մեղր տրին : Եւ առաւ կերաւ
44 անոնց առջևը , ու էվելցածը անոնց տրաւ : Եւ
ըսաւ անոնց . Ասս խօսքերն էին որ ձեզի խօսեցայ՝
երբոր ձեր քովն էի , թէ՝ Պէտք է որ կատարվի
ան բոլոր գրվածները Մովսէսի օրէնքին մէջը՝ ու
մարգարէներուն մէջ՝ և սաղմոսներուն մէջ ինծի

Digitized by Google

համար։ Ընտտեսը անոնց միտքը բացաւ՝ գիրքե-
րը հասկընալու։ Եւ ըսաւ անոնց, թէ՝ Այսանկ 46
պէտք էր Քրիստոսին չարչարվիլ, ու իրեք օրէն
մեռնելներէն յարութիւն առնել։ և անոր անու- 47
նովը մեղաց ապաշխարութիւն ու թողութիւն քա-
րոզվիլ բոլոր ազգերուն մէջ՝ Երուսաղէմէն ըս-
կըսած։ Ու դուք էք աս բաներուս վկաները։ Եւ 48
ահա ես իմ Հօրըս խոստմունքը ձեզի կըխրկեմ։ 49
բայց նստեցէք դուք Երուսաղէմ քաղքիս մէջը,
մինչև որ վերէն զօրութիւն առնէք վրանիդ։
Անոնք մինչև Բեթանիա հանեց, և իր ձեռքե- 50
րը վեր վերցուց՝ օրհնեց անոնք։ Եւ եղաւ որ 51
ինքը անոնք օրհնելու ատեն՝ զատվեցաւ իրենց-
մէ, ու վեր կելլար դէպի երկինքը։ Անոնք ալ 52
երկիրպագութիւն ընելով իրեն՝ մեծ խնդումով
Երուսաղէմ դարձան։ Եւ ամէն ատեն 53
տաճարին մէջ էին, կըգովէին
ու կօրհնէին զԱստուած։

ԱՒԵՏԱՐԱՆ ԸՍՏ ՅՕՀԱՆՆՈՒ ։

ԳԼ. Ա ։

1 Սկիզբէն էր Բանը, ու Բանը Աստուծոյ քովն
2 էր, և ան Բանը Աստուած էր։ Անիկա սկիզ-
3 բէն Աստուծոյ քովն էր։ Ամէն բան անով եղաւ,
և առանց անոր բան մը չեղաւ՝ ինչ որ եղաւ նէ։
4 Կեանքը անով էր. ու կեանքը՝ մարդոց լոյսն էր.
5 և լոյսը ան խաւարին մէջ կը լուսաւորէ. ու խա-
ւարը անիկա չի հասկըցաւ։
6 Աստուծմէ մէկ մարդ մը խրկըվեցաւ, որուն
7 անունը Յոհաննէս էր։ Ասիկա եկաւ վկայելու
համար՝ որ ան Լոյսին համար վկայէ, որ ամէնքն
8 ալ անոր ձեռքովը հաւատան։ Ինքը ան Լոյսը չէր,
հապա եկաւ որ Լոյսին համար վկայութիւն տայ։
9 Ճշմարիտ Լոյսը ան էր, որ աշխարհ գալու բո-
10 լոր մարդիկը կը լուսաւորէ։ Ինքը աշխարհին մէջն
էր, և աշխարհս անով եղաւ, ու աշխարհ անի-
11 կա չի ճանչցաւ։ Իրեններուն եկաւ՝ և իրենները
12 զինքը չընդունեցին։ Բայց անոնք որ զինքը ըն-
դունեցին՝ անոնց իշխանութիւն տուաւ Աստուծոյ
որդիներ ըլլալու, որոնք որ կը հաւատան իր անու-
13 նին. որ անոնք ոչ արիւնէ և ոչ մարմնին կամ-
քէն՝ ոչ ալ մարդու կամքէն, հապա Աստուծմէ
14 ծնած են։ Եւ Բանը մարմին եղաւ, ու մեր մէջը
բնակեցաւ, (ու անոր փառքը տեսանք, Հօրմէն
մէկ հատիկի փառքին պէս) շնորհքով և ճշմար-
տութիւնով լեցուն։

Digitized by Google

Յօհաննէս վկայեց անոր համար , կանչ վըռտեց 15
և ըսաւ . Այսիկա է՝ որ իրեն համար կըզուրցէի ,
Ան որ իմ ետևէս պիտի գայ՝ ինծմէ առաջ եղաւ .
ինչու որ ինծմէ առաջ էր ։ Եւ անոր կատարելու- 16
թենէն մենք ամէնքս շնորհք առինք՝ շնորհքի տեղ ։
Ինչու որ՝ օրէնքը Մովսէսին ձեռքովը տրըվեցաւ , 17
Բայց շնորհքը ու ճշմարտութիւնը Յիսուս Քրը-
իստոսի ձեռքովը եղան ։ Մէկը բնաւ չի տեսաւ 18
զԱստուած , բայց միածին Որդին որ Հօրը ծոցն
է , անիկա պատմեց ։

Ու Յօհաննէսին վկայութիւնը աս է , երբոր 19
Հրէաները Երուսաղէմէն քահանաներ ու Ղե-
տացիներ խրկեցին իրեն՝ որ հարցընեն անոր , թէ՝
Դուն ո՞վ ես ։ Եւ ան շիտակը ըսաւ՝ ու չուրա- 20
ցաւ , շիտակը ըսաւ թէ՝ Ես Քրիստոսը չեմ ։
Ու հարցուցին իրեն . Հապա ո՞վ ես դուն , Ե- 21
զիան ես . և ըսաւ՝ Չեմ . Հապա դուն մարգա-
րէ՞ն ես մի . պատասխան տըւաւ թէ՝ Ոչ ։ Ինանկ 22
է նէ ըսէ մեզի՝ դուն ո՞վ ես , որ պատասխան տա-
նինք անոնց որ մեզ խրկեցին . դուն ինչ կըսես
քեզի համար ։ Ըսաւ . Ես մէկ ձայն մը՝ որ անա- 23
պատին մէջ կըկանչէ . Շտկեցէք Տէրոջը ճամ-
բան , ինտոր որ Եսայի մարգարէն ըսաւ ։ Եւ ան 24
խրկըվածները Փարիսեցիներէն էին ։ Հարցուցին 25
իրեն և ըսին . Հապա ինչու՞ մկրտութիւն կընես ,
թէ որ դուն Քրիստոսը չես . ու ոչ Եղիան , և
ոչ մարգարէն ։ Պատասխան տըւաւ անոնց Յօ- 26
հաննէս՝ և ըսաւ . Ես ձեզ ջուրով կըմկրտեմ .
ձեր մէջը դրած կայ որ դուք ան չէք գիտեր . որ ան 27
իմ ետևէս պիտի գայ , որ ես արժանի չեմ՝ անոր
կօշիկներուն կապերը քակելու ։ Այս բանը Բե- 28
թաբարայի մէջ եղաւ Յորդանանի մէկալ դին , ուր
տեղ որ Յօհաննէսը կըկենար՝ և կըմկրտէր ։

Վաղվան օրը Յօհաննէս տեսաւ Յիսուսը որ 29
երեն՝ կուգար , և ըսաւ . Ահա Աստուծոյ գառը՝
որ աշխարհի մեղքը կըվերցունէ ։ Այսիկա է՝ որ 30

Digitized by Google

իրեն համար ես կրզուրցէի , Եմ ետևէս մարդ մը
կուգակոր՝ որ ինչ-ը ինծմէ առաջ եղաւ . ինչու որ
31 անիկա ինծմէ առաջ էր : Ու ես զինքը չէի ճանչ-
նար , հապա՝ որ Իսրայէլացոց յայտնի ըլլայ , ա-
32 նոր համար ես եկայ ջուրով մկրտելու : Յոհան-
նէս վկայութիւն տուաւ և ըսաւ , թէ՝ Կըտեսնայի
Հոգին որ աղաւնիի պէս երկինքէն կիջնար , ու
33 անոր վրայ կըհանգչէր : Ու ես ինքը չէի գիտեր ,
բայց ան որ իս խրկեց ջուրով մկրտելու՝ ինքը ը-
սաւ ինծի . Որի՝ վրայ կըտեսնաս Հոգին որ կիջ-
նայ՝ և կըհանգչի անոր վրայ , անիկա է՝ որ Հոգ-
34 ով Սրբով կըմկրտէ : Ես ալ տեսայ՝ ու վկայե-
ցի , թէ՝ Ասիկա է Աստուծոյ Որդին :
35 Անոր ետևի օրն ալ Յոհաննէս կայներ էր՝ և
36 իր աշակերտներէն երկուքը : Ու նայելով Յի-
սուսին վրայ՝ որ կըպըտրտէր , ըսաւ . Ահա Դը-
37 ըիստոս՝ Աստուծոյ Գառը : Լսեցին անկէց երկու
աշակերտները որ կըխօսէր , ու գացին Յիսուսին
38 ետևէն : Յիսուս երբոր դարձաւ՝ և տեսաւ անոնք
որ իր ետևէն կերթային , ըսաւ անոնց . Ինչ
կուզէք . անոնք ըսին իրեն , Ռաբբի , (որ թարգ-
մանվելով վարդապետ ըսել է ,) ուր է քու բնա-
39 կարանդ : Ըսաւ անոնց , Եկէք ու տեսէք . եկան
ու տեսան ուր տեղ որ իր բնակարանը էր . և ան
օրը անոր քովը կեցան . ինչու որ ժամը տասնին
40 վրայ էր : Ան երկուքէն մէկը քար ըսված Սիմոնին
եղբայրը Անդրէասն էր , որ լսեցին Յոհաննէսէն ,
41 և անոր ետևէն գացին : Ասիկա պինտ առաջ իր
Սիմոն եղբայրը կըգտնայ՝ և կըսէ անոր . Մեսիան
42 գտանք՝ որ Դրիստոս կըթարգմանվի : Ասիկա
տարաւ անիկա Յիսուսին քովը . Յիսուս անոր
նայելով ըսաւ . Դուն ես Սիմոնը Յովնանին որ-
դին . դուն Կեփաս պիտի ըսվիս , որ Պետրոս կը-
թարգմանվի :
43 Ետևի օրն ալ Յիսուս Գալիլեա ելլալ ուզեց .
գտաւ Փիլիպպոսը՝ և ըսաւ անոր Յիսուս . Եկող

Digitized by Google

իմ ետևէս։ Ու Փիլիպպոսը Բեթսայիդայի մէջէն 44
էր Անդրէասին ու Պետրոսին քաղաքէն։ Փիլիպ- 45
պոս Նաթանայէլը կը գտնայ՝ և կըսէ անոր. Գը-
տանք Յիսուս Նազովրեցին Յովսէփին որդին՝ ո-
րուն վրայ Մովսէս օրինաց մէջը գրեց, ու մար-
գարէներն ալ։ Նաթանայէլ ըսաւ անոր. Նա- 46
զարէթէն կարելի՞ է որ աղէկ բան մը ելլայ. ըսաւ
անոր Փիլիպպոս. Եկո՛ր ու տես։ Յիսուս երբոր 47
տեսաւ Նաթանայէլը՝ որ դէպի իրեն կուգար, ը-
սաւ անոր համար. Ահա իրաւցունէ Իսրայէլացի
մը, որ իր ներսը խաբեբայութիւն չի կայ։ Նա- 48
թանայէլ ըսաւ իրեն. Ուսկից կը ճանչնաս իս.
պատասխան տուաւ Յիսուս՝ և ըսաւ անոր. Փի-
լիպպոս դեռ քեզ չի կանչած, դուն որ թուզին
ծառին տակն էիր՝ ես տեսայ քեզ։ Պատասխան 49
տուաւ իրեն Նաթանայէլ՝ և ըսաւ. Ո՛ռբի՝
դուն ես Աստուծոյ Որդին, դո՛ւն ես Իսրայէլի
թագաւորը։ Յիսուս պատասխան տուաւ անոր՝ 50
և ըսաւ. Քեզ թուզին ծառին տակը տեսայ ըսե-
լուս համար կը հաւատաս կոր. ասկէց էվելի մեծ
բաներ պիտի տեսնաս դուն։ Ու ըսաւ անոր. Ճ՛ըշ- 51
մարիտ ճշմարիտ կըսեմ ձեզի. ասկէ էտոր պիտի
տեսնաք երկինքը բացված, և Աստուծոյ հրեշտակ-
ները՝ որ կելլան ու կիջնան Որդւոյ մարդոյ վրայ։

ԳԼ. Բ։

Ու երրորդ օրը հարսնիք մը կար Գալիլեայի 1
Կանա քաղաքը, ու Յիսուսի մայրը հոն էր։
Յիսուս ալ կանչվեցաւ՝ ու իր աշակերտներն ալ 2
ան հարսնիքը։ Ու երբոր գինին պակսեցաւ, 3
մայրը ըսաւ Յիսուսին. Գինի չունին։ Յիսուս 4
ալ ըսաւ անոր. Կընիկ՝ դուն իմ հետս ի՞նչ բան
ունիս. իմ ատենս դեռ հասած չէ։ Իր մայրը 5
սպասաւորներուն ըսաւ. Ի՞նչ որ ձեզի զուրցէ
նէ՝ ըրէք։ Հոն վեց հատ մարմարիոն քարէ կարաս- 6
ներ կային Հրէաներուն մաքրութեանը համար,

Digitized by Google

որ անոնցմէ ամէն մէկը երկու կամ իրեք մար Բան
7 կառնէր : Յիսուս ըսաւ անոնց . Լեցուցէք աս
կարաւանները ջուրով . ու լեցուցին անոնք մինչև
8 բերանը : Եւ ըսաւ անոնց . Հիմայ առէք՝ ու
9 տնտեսին բերէք . անոնք ալ բերին : Ու տնտեսը
երբոր գինի դարձած ջուրին համը առաւ , և չէր
գիտեր ուսկից ըլլալը . (բայց սպասաւորները գի-
տէին որ ջուրը լեցուցին .) փեսային հետը կրխօսի
10 տնտեսը , և կըսէ . Ամէն մարդ անուշ գինին ա-
ռաջ կրբաժնէ . ու երբոր խրմած կըլլան՝ անա-
տեղը գէշը . դուն անուշ գինիդ մինչև հիմայ պա-
11 հեցիր : Յիսուս հրաշքներուն սկիզբը ասոր ըրաւ
Գալիլեայի Կանա քաղաքին մէջ , և իր փառքը
յայտնեց . ու իր աշակերտները հաւատացին իրեն :
12 Ասկէ ետև Յիսուս՝ Կափառնայում իջաւ , ին-
քը՝ և իր մայրը՝ ու իր եղբայրները . և շատ օրեր
հոն չի կեցաւ :
13 Ու Հրէից զատիկը մօտ էր , և Յիսուս Երու-
14 սաղէմ ելաւ . ու գտաւ որ տաճարին մէջը եզեր
աւ ոչխարներ և աղաւնիներ կըծախէին . ու ըս-
15 տակ փոխողներն ալ նստեր էին : Եւ չուանէ խա-
բազան մը շինեց , ու ամէնքը տաճարէն դուրս
հանեց , ոչխարները՝ ու եզերը՝ և ըստակ փոխողնե-
րուն պղինձները ցիրուցան ըրաւ , ու սեղանները
16 կործանեց : Եւ անոնք որ աղաւնի կըծախէին՝ ը-
սաւ անոնց . Առէք ատիկա ատկէց , ու իմ Հօրը
17 տունը առուտուրի տուն մի՛ ընէք : Ետքը իր ա-
շակերտները միտքերնին բերին որ գրված է ,
18 Քու տունիդ նախանձը իս պիտի ուտէ : Պատաս-
խան տըվին Հրէաները՝ և ըսին իրեն . Ինչ նը-
19 շան կրցուցընես դուն մեզի՝ որ ատ կընես : Պա-
տասխան տըւաւ Յիսուս՝ և ըսաւ անոնց . Քակե-
ցէք ատ տաճարը , ու իրեք աւուր մէջը ատիկա
20 կայնեցունեմ : Հրէաները ըսին իրեն . Քառ-
սունըվեց տարին շինվեցաւ աս տաճարը , և դուն
իրեք աւուր մէջ պիտի կայնեցունես ատիկա :

Digitized by Google

Ոայց ինքը իր մարմնին տաճարին համար կըսէր ։ 21
Եւ երբ ինքը մեռելներէն յարութիւն առաւ՝ իր 22
աշակերտները միտքերնին բերին , թէ՝ Աստիկա է
եղեր որ ինքը ըսաւ . ու հաւատացին գիրքին՝ և
Յիսուսի ըսած խօսքին ։

Եւ երբոր զատկին տօնին ատենը Երուսաղէմ 23
էր , շատերը հաւատացին անոր անունին . ինչու որ
անոր ըրած հրաշքները կրտեսնային ։ Ոայց ինքը 24
Յիսուս իր անձը անոնց չէր հաւատար . ինչու որ՝
ինքը գիտէր ամէն մարդ . ու պէտքը չէր՝ որ մէկը 25
մարդու համար վկայութիւն տայ . ինչու որ ինքը
գիտէր մարդուն ներսի դին ինչ կայ ։

ԳԼ. Գ ։

Եւ Փարիսեցոցմէն մէկ մարդ մը կար՝ իր անու- 1
նը Նիկոդեմոս՝ Հրէից իշխան մը ։ Աստիկա գի- 2
շերանց իրեն եկաւ՝ և ըսաւ անոր . Ռաբբի՝ գի-
տենք որ դուն Աստուծմէ վարդապետ եկած ես .
ինչու որ՝ մէկը չի կրնար ընել ատ հրաշքները որ
դուն կընես , թէ որ Աստուած իր հետը չըլլայ ։
Պատասխան տուաւ Յիսուս՝ և ըսաւ անոր . 3
Ճշմարիտ ճշմարիտ կըսեմ քեզի . Եթէ որ մէկ
մարդ մը նորէն չի ծընի՝ չի կրնար Աստուծոյ թա-
գաւորութիւնը տեսնալ ։ Նիկոդեմոս ըսաւ իրեն . 4
Ինտոր կրնայ մէկ մարդ մը ծնանիլ , ան որ ծեր
է . հնարաւոր բա՞ն է որ մէյմալ նորէն իր մօրը
փորը մըտնայ ու ծընի ։ Պատասխան տուաւ Յի- 5
սուս և ըսաւ . Ճշմարիտ ճշմարիտ կըսեմ քեզի .
Եթէ որ մէկ մարդ մը ջուրէն ու Հոգիէն չի ծնա-
նի , չի կրնար Աստուծոյ թագաւորութիւնը մըտ-
նալ ։ Ինչու որ մարմինէն ծնածը մարմին է , ու 6
Հոգիէն ծնածը՝ հոգի ։ Դուն մի՛ զարմանար որ 7
քեզի ըսի . Պէտք է ձեզի նորէն ծընիլ . ինչու որ 8
հովը ուր որ ուզէ՝ կրփրչէ , և անոր ձայնը կըլը-
սես , բայց չես գիտեր ուսկից կուգայ՝ կամ՝ ուր
կերթայ . ասանկ ալ ան ամէնը որ Հոգիէն կըծը-

Digitized by Google

9 նի : Պատասխան տուաւ Նիկոդեմոս՝ և ասաւ ի-
10 րեն . Ա՞ստ ի՞նչպէս կրնայ ըլլալ : Պատասխան տը-
ւաւ Յիսուս՝ ու ասաւ անոր . Դուն Իսրայէլացոց
11 վարդապետ մրն ես , և ատիկա չե՞ս գիտեր : Ճշ-
մարիտ ճշմարիտ կըսեմ քեզի , որ՝ Ինչ որ գիտենք
կըխօսինք , և ինչ որ կըտեսնանք՝ կըվկայենք . ու
12 մեր վկայութիւնը չէք ընդունիր : Ուստի թէ որ
երկրաւոր բաները ձեզի զուրցեցի՝ ու չէք հաւատար ,
ի՞նչպէս՝ թէ որ երկնաւոր բաները զուրցեմ՝ նէ՝
13 պիտի հաւատաք : Եւ մէկը երկինքը չելաւ , թէ չէ
ան՝ որ երկինքէն իջաւ Որդին մարդոյ , ան որ եր-
14 կինքն է : Եւ ինտոր Ա՝ովսէս անապատին մէջ
օձը բարձրըցուց , անոնկ ալ պէտք է որ՝ Որդին
15 մարդոյ բարձրըննայ : Որ ամէն ո՞վ որ անոր հաւ-
տայ՝ չի կորսըվի , հապա յաւիտենական կեանքը
16 ընդունի : Ինչու որ՝ Ա՞ստուած անանկ սիրեց աշ-
խարհ , մինչև որ իր միածին Որդին տուաւ . որ
ամէն ո՞վ որ անոր հաւատայ՝ չի կորսըվի , հապա
17 յաւիտենական կեանքը ընդունի : Ա՞ ան զի Ա՞ա-
տուած իր Որդին չի խրկեց աշխարհ՝ , որ աշխար-
հը դատապարտէ . հապա՝ որ աշխարհ անով փրկ-
18 կըվի : Ան որ կըհաւատայ անոր՝ չի դատապարտը-
վիր . և ան որ չի հաւատար անոր , անիկա արդէն
դատապարտըված է . ինչու որ Ա՞ստուծոյ մէկ հա-
19 տիկ ծընած Որդւոյն անունին չի հաւատաց : Եւ
աս է դատապարտութիւնը՝ որ լոյսը աշխարհ ե-
կաւ , ու մարդիկ խաւարը լոյսէն էվելի սիրեցին .
20 ինչու որ իրենց գործքերը չար էին : Ա՞ ան զի
ամէն ո՞վ որ չար կըգործէ՝ անիկա լոյսը կատէ , և
լուսին դիմացը չի՞ գար՝ որ իր գործքերը չի յան-
21 դիմանվին : Բայց ան որ ճշմարտութիւն կըգոր-
ծէ՝ լուսին դիմացը կուգայ , որ իր գործքերը
յայտնի ըլլան թէ Ա՞ստուծով գործըվեցան :
22 Ա՞ս բաներէն ետքը եկաւ Յիսուս և իր աշա-
կերտները Ը՞րէաստանի երկիրը , և հոն կըպըտը-
տէր անոնց հետ մէկտեղ՝ ու մկրտութիւն կընէր :

Digitized by Google

Յոհաննէսն ալ Յայենոնը Սաղեմի մօտ կըմկրը- 23
տէր · որովհետև հոն շատ ջուր կար , ու կուգայ-
ին և կըմկրտէին ։ Ինչու որ Յոհաննէս տակաւին 24
բանտը դրված չէր ։

Ու վիճաբանութիւն մը եղաւ Յոհաննէսին ա- 25
շակերտներուն մէջ Հրէաներուն հետ մաքրու-
թեան վրայ ։ Եկան Յոհաննէսին՝ և անոր ըսին · 26
Ռաբբի՝ անիկա որ քեզի հետ Յորդանանին մէկալ
կողմն էր , որուն համար դուն վկայութիւն տը-
վիր , ահա ինքը կըմկրտէր · և ամէնքը անոր
կուգան ։ Պատասխան տուաւ Յոհաննէս՝ և ըսաւ · 27
Մարդ ինքիրմէն բան մըն ալ չի կրնար ընել ,
թէ որ վերէն երկինքէն տրված չըլլայ անոր ։
Դուք ձեզմէն կըվկայէք ինծի , որ ձեզի ըսի թէ՝ 28
Ես Քրիստոսը չեմ , հապա որ անոր առջևէն
խրկըված եմ ։ Ան որ հարս ունի՝ փեսան անիկա 29
է · բայց փեսային բարեկամը՝ որ կըկենայ ու կը-
լսէ անոր , ինքը էվլոջ ուրախ կըլլայ փեսային
ձայնին համար · ուստի աս իմ ուրախութիւնս
լըցված է ։ Ան անիկա պէտք է որ մեծնայ , բայց 30
ես իջնամ ։ Ան որ վերէն կուգայ՝ ամէնէն վեր է · 31
ան որ աս երկիրէս է՝ երկրաւոր է , ու երկիրէն
կըխօսի ։ Ան որ երկինքէն կուգայ , ինչ որ տեսաւ 32
և ինչ որ լսեց՝ ան կըվկայէ , ու անոր վկայութիւ-
նը մէկը չընդունիր ։ Ան որ անոր վկայութիւնը 33
կընդունի , կնքեց՝ թէ Աստուած ճշմարիտ է ։
Վասն զի ան որ Աստուած խրկեց՝ Աստուծոյ 34
խօսքերը կըխօսի · ինչու որ Աստուած անոր չա-
փով չի տար Հոգին ։ Հայրը Որդին կըսիրէ , և 35
ամէն բան անոր ձեռքը տուաւ ։ Ան որ Որդիին 36
կըհաւատայ՝ յաւիտենական կեանքը կընդունի , և
ան որ Որդիին չի հնազանդիր՝ անիկա կեանք չի
տեսնար · հապա Աստուծոյ բարկութիւնը անոր
վրայ կըմնայ ։

Digitized by Google

ԳԼ. Դ։

1 Այրբոր Յիսուս իմացաւ որ Փարիսեցիները լսե-
ցին՝ թէ Յիսուս Յովհաննէսէն էվելի աշա-
2 կերտներ կընէկոր՝ և կըմկրտէկոր. (թէպէտ չէ
թէ Յիսուս ինքը կըմկրտէր, հապա իր աշակերտ-
3 ները.) թողուց Հրէաստան երկիրը՝ ու նորէն
4 Գալիլեա եկաւ։ Եւ ինքը Սամարիայի մէջէն պի-
5 տի անցնէր։ Եկաւ Սամարացոց մէկ քաղաքը՝ ո-
րուն անունը Սիքար էր, ան գեղին մօտ՝ որ անի-
6 կա Յակոբ իր տղին Յովսէփին տուաւ։ Եւ հոն
Յակոբին մէկ աղբիւրը կար. Յիսուս ալ ճաբայ-
էն հոգնած ըլլալով՝ ան աղբիւրին վրայ նըստաւ.
ժամն ալ վեցին ատեններն էր։
7 Սամարիայէն կնիկ մը եկաւ ջուր հանելու.
8 Յիսուս ըսաւ անոր. Տուր ինծի խըմեմ. (ինչու-
որ՝ իր աշակերտները քաղաքը գացեր էին, որ ու-
9 տելիք առնեն։) Սամարացի կնիկը ըսաւ իրեն.
Դուն որ Հրէայ ես՝ ի՞նչպէս կուզես ջուր խըմել
մէկ Սամարացի կնիկէ մը. (ինչու որ Հրէաները
բնաւ Սամարացիներուն հետ չեն խառնըվիր։)
10 Յիսուս պատասխան տըւաւ անոր՝ և ըսաւ. Թէ
որ դուն գիտնայիր Աստուծոյ պարգևը, և ո՞վ է
ան որ քեզի կըսէ, թէ՝ Ինծի խըմելու տուր, դուն
անկէց կուզէիր, և ինքը քեզի կենդանի ջուր կու-
11 տար։ Կնիկը ըսաւ իրեն. Տէր՝ դուն ջըրհան ալ
չունիս, ու աս հորը խորունկ է, հապա ալ ուս-
12 կից պիտի ունենաս ան կենդանի ջուրը։ Մի թէ
դուն մեր Յակոբ հօրմէն մե՞ծ մըն ես, որ աս հո-
րը մեզի տուաւ. և ինքը ասկէց խըմեց՝ ու իր զա-
13 ւակները՝ և իր անասունները։ Պատասխան տը-
ւաւ անոր Յիսուս և ըսաւ. Ամէն ո՞վ որ ատ ջու-
րէն խըմէ՝ նորէն կըծարաւի. բայց ո՞վ որ խըմէ ան
ջուրէն՝ որ ես անոր կուտամ, յաւիտեան չի՛ ծա-
14 րաւիր։ Հապա ան ջուրը՝ որ ես անոր պիտի տամ,

Digitized by Google

պիտի ըլլայ իրեն ջուրի աղբիւր մը՝ որ յաւիտե-
նական կենաց մէջը կրբղխէ ։ Կնիկը ըսաւ անոր . 15
Տէր՝ տուր ինծի ան ջուրը , որ չի ծարուիմ՝ և հոս
չի գամ ջուր հանելու ։ Յիսուս ըսաւ անոր . 16
Գնա՝ քու երիկրդ կանչէ , և հոս եկոր ։ Կնիկը 17
պատասխան տրուաւ իրեն՝ ու ըսաւ , Ես էրիկ չու-
նիմ . Յիսուս ըսաւ անոր , Աղէկ ըսիր թէ էրիկ
չունիմ ։ Ինչու որ՝ դուն հինգ էրիկ փոխեր ես , 18
և ան որ հիմայ ունիս՝ քու էրիկրդ չէ . ատիկա շի-
տակ զուրցեցիր ։ Ըսաւ կնիկը իրեն . Տէր՝ ինծի 19
կերևայ որ դուն մարգարէ մըն ես ։ Ա՛ր հայրե- 20
րը աս լեռանըս վրայ երկիրպագութիւն ըրին . և
դուք կըսէք , թէ՝ Ա՛իայն Երուսաղէմն է տեղը ,
ուր պէտք է երկիրպագութիւն ընել ։ Յիսուս 21
ըսաւ անոր . Կը՛նիկ՝ հաւատայ ինծի , որ ժամա-
նակ պիտի գայ որ անատենը ոչ աս լեռանը վրայ՝
ու ոչ Երուսաղէմ պիտի երկիրպագութիւն ընեն
Հօր ։ Դուք անոր երկիրպագութիւն կընէք , որ 22
ինքը չէք ճանչնար . մենք անոր երկիրպագութիւն
կընենք՝ որ ան կըճանչնանք . ինչու որ փրկու-
թիւնը Հրէաներէն է ։ Ա՛իայն թէ ատեն պիտի 23
գայ , ու հիմայ ալ է , որ ճշմարիտ երկիրպագող-
ները՝ երկիրպագութիւն պիտի ընեն Հօրը Հո-
գիով ու ճշմարտութիւնով . ինչու որ Հայրը ի-
րեն անանկ երկիրպագողներ կուզէ ։ Աստուած 24
Հոգի է . և իրեն երկիրպագողներուն ալ պէտք է
որ Հոգիով ու ճշմարտութիւնով երկիրպագու-
թիւն ընեն ։ Կնիկը ըսաւ իրեն . Գիտեմ որ Ա՛ե- 25
պան պիտի գայ՝ Քրիստոս ըսվածը . երբոր ինքը
գայ՝ մեզի կըզուրցէ բոլոր բաները ։ Յիսուս ըսաւ 26
անոր . Ես ան եմ՝ որ քեզի հետ կըխօսիմկոր ։ Եւ 27
աս խօսքին վրայ իր աշակերտները եկան , ու զար-
մացան՝ որ ան կնկանը հետ կըխօսէրկոր . բայց
անոնցմէ մէկը չըսաւ՝ թէ Ի՞նչ կուզես , կամ
Ի՞նչ կըխօսիսկոր ատոր հետը ։ Կնիկը ձըգեց իր 28
կուժը , ու քաղաքը գնաց՝ և ըսաւ մարդիկներուն ։

Digitized by Google

29 Եկէք տեսէք մէկ մարդ մը, որ ես ինչ գործեր
եմ՝ նէ՝ բոլորը ինծի ըսաւ. արդեօք անիկա՞ է
30 Քրիստոսը։ Քաղաքէն ելան՝ և իրեն կուգային։
31 Ու դեռ անոնք չկած՝ աշակերտները իրեն կա-
32 ղաչէին և կըսէին, Ռաբբի՝ հաց կեր։ Անիկա ը-
սաւ անոնց. Ես կերակուր ունիմ ուտելու՝ որ
33 դուք չէք գիտեր։ Աշակերտները կըսէին իրարու.
34 Արդեօք մէկը ատոր ուտելու բան մը բերաւ։ Յի-
սուս անոնց ըսաւ. Իմ կերակուրս ան է, որ ես
իս խրկողին կամքը ընեմ, և անոր գործքը կատա-
35 րեմ։ Ձէ՞ որ դուք կըսէք, թէ՝ Ձորս ամիս ալ
կայ՝ որ հունձի ատենը գայ. ահա ես ձեզի կըսեմ,
Աչքերնիդ վեր վերուցէք՝ ու արտերը նայեցէք,
36 որ ճերմկցեր են՝ և հնձելու հասեր են։ Եւ ան
որ կըքաղէ՝ վարձքը կառնէ, ու պտուղը յաւիտե-
նական կեանքին համար կըժողվէ, որ ցանողը ու
37 Հքաղողը մէկ տեղ ուրախանան։ Որով ան խօսքը
ճշմարիտ է, թէ՝ Ուրիշը կըցանէ, և մէկ ուրիշը
38 կըքաղէ։ Ես ձեզ խրկեցի քաղել ան որ դուք
չաշխատեցաք. ուրիշները աշխատեցան, և դուք
անոնց աշխատանքին մէջ մտաք։
39 Եւ ան Սամարացոց քաղաքէն շատերը իրեն
հաւատացին ան կընկանը խօսքին համար որ վկայեց
թէ, Ինչ որ ես գործեր էի նէ՝ բոլորը ինծի ըսաւ։
40 Որանկ՝ երբոր Սամարացիները իրեն եկան՝ կա-
ղաչէին անոր, որ իրենց քովը մնայ, ու երկու օր
41 հոն կեցաւ։ Եւ ալ շատերը իրեն հաւատացին՝ իր
42 խօսքին համար։ Ու կըսէին կնկանը, Ձէ թէ առ-
կէ ետև քու խօսքիդ համար կըհաւատանք. ինչու
որ՝ մենք մեզմէն լսեցինք ատկէց, և գիտենք որ
ճշմարիտ ատ է աշխարհի Փրկիչը։
43 Եւ երկու օրէն ետքը ելաւ անկէց՝ ու Գալի-
44 լեա գնաց։ Ինչու որ Յիսուս ինքը վկայեց, թէ՝
Մարգարէն իր գաւառին մէջը պատիւ չունի։
45 Հայց երբոր ինքը Գալիլեա եկաւ՝ Գալիլեացի-
ները անիկա ընդունեցին. ինչու որ տեսած էին

Digitized by Google

ան բոլոր նշանները՝ որ ինքը ըրաւ Երուսաղէմ
տօնին առեն։ վասն զի իրենք ալ ան տօնին ե-
կեր էին։

Կորէն եկաւ Գալիլեացոց Կանա քաղաքը՝ ուր 46
որ ջուրը գինի ըրեր էր։ և հոն Թագաւորի ցեղէ
մէկը կար, որ իր որդին հիւանդ էր Կափառնա-
ումի մէջ։ Երբոր ինքը լսեց՝ թէ Յիսուս Հրէ- 47
աստանէն Գալիլեա եկեր է, եկաւ անոր ու կա-
ղաչէր, որ իջնայ և իր որդին բժշկէ։ ինչու որ
մեռնելու մօտ էր։ Յիսուս ըսաւ անոր։ Թէ որ 48
նշաններ ու հրաշքներ չի տեսնաք նէ՝ չէք հաւ-
տար։ Թագաւորի ցեղ մարդը ըսաւ իրեն։ Տէր՝ 49
իջիր քանի որ իմ տղաս չէ մեռեր։ Յիսուս ըսաւ 50
անոր։ Գնա՝ քու որդիդ ողջ է։ մարդն ալ հաւ-
տաց ան խօսքին որ Յիսուս իրեն ըսաւ, ու գնաց։
Եւ երբոր կիջնար՝ իրեն դիմացը ելան իր ծառա- 51
ները։ աւետիս տուին՝ ու ըսին, թէ իր տղան ողջ
է։ Կը հարցուներ անոնց անոր բժշկուած ժամը։ և 52
ըսին իրեն։ Երէկ ժամը եօթնին տենդը թող տը-
ուաւ անիկա։ Գիտցաւ անոր հայրը՝ թէ ան ժամին 53
էր, որ Յիսուս իրեն ըսաւ, թէ՝ Քու տղադ ողջ
է։ ու հաւատաց ինքը՝ և իր բոլոր տունն ալ։ Ա- 54
նորէն երկրորդ հրաշքն է՝ որ Յիսուս ըրաւ, եր-
բոր Հրէաստանէն Գալիլեա եկաւ։

ԳԼ. Ե։

Ասկէ ետև Հրէաներուն տօն էր։ և Յիսուս 1
Երուսաղէմ՝ ելաւ։ Ու Երուսաղէմի մէջ ոչ- 2
խարներուն աւազանը՝ որ Եբրայեցերէն Բեթ-
հեզդա կըսուէր, հինգ բակ կար։ Որ անոնց մէջ 3
էվելոք շատ հիւանդներ դրուած կային, կոյրեր՝ կա-
ղեր՝ չորցածներ, որոնք կըսպասէին ջուրին խառ-
նըվելուն։ Վասն զի Տէրոջը հրեշտակը ժամա- 4
նակին աւազանը կիջնար, ու ջուրը կըխառնէր։
և ով որ պինտ առաջ ան ջուրին խառնըվելուն
անոր մէջը կիջնար, կըբժշկըվէր՝ հիւանդու թեան

Digitized by Google

5 Նշան մը չի մնալով ։ Եւ հոն մէկ մարդ մը կար ,
որ երսունրուրթը տարի իր հիւանդութեան մէջն
6 էր ։ Յիսուս երբոր տեսաւ անիկա՝ որ ինկած դը-
րած էր , ու գիտցաւ որ շատ ժամանակէ 'ի վեր է ,
7 ըսաւ անոր . Կուզե՞ս ողջ ըլլալ ։ Հիւանդը պա-
տասխան տրուաւ իրեն . Տէր՝ մէկ մը չունիմ , որ
երբ ջուրերը խառնրվին նէ՝ իս աւազանը ձրգէ .
Հապա մինչև որ ես կրտընտրնամ՝ ինծմէ առաջ
8 ուրիշ մը կիջնայ ։ Ըսաւ անոր Յիսուս . Ելէր
9 քու մահիճդ առ ու գնա ։ Եւ ողջընցաւ մարդը ,
ու ելաւ՝ առաւ իր մահիճը և կրպրտրտէր . ու ան
10 օրն ալ շաբաթ էր ։ Հրէաները ան բժշկրվածին
ըսին . Շաբաթ է , և քեզի չի վայլեր որ մահիճդ
11 վերցունես ։ Պատասխան տրուաւ անոնց ու ըսաւ .
Ան որ իս բժշկեց՝ ինքը ինծի ըսաւ , Առ մահիճդ
12 ու գնա ։ Հարցուցին անոր՝ և ըսին . Ո՞վ է ան
մարդը որ քեզի ըսաւ՝ Ա՛ռ մահիճդ առ ու պրտրտե ։
13 Եւ բժշկրվողը չէր գիտեր թէ ո՞վ է ան . ինչու որ
Յիսուս ան տեղէն մէկդի քաշվեցաւ բազմութեա-
14 նը համար ։ Անկէց ետքը Յիսուս անիկա տաճա-
րին մէջը կրգտնայ՝ ու կրսէ անոր . Հա ըրընտ-
ցար , ալ մեղք մի գործեր՝ որ ալ աւելի չար բան
15 մը չի պատահի քեզի ։ Գնաց մարդը , ու Հրէա-
ներուն պատմեց , թէ Յիսուս էր՝ որ իս բժշկեց ։
16 Եւ ասոր համար Հրէաները կրհալածէին Յի-
17 սուս , որ ան բանը շաբաթ օրը կրնէր ։ Եւ Յի-
սուս պատասխան տրուաւ անոնց . Իմ հայրրս միա-
18 չև հիմայ կրգործէ , ես ալ կրգործեմ ։ Ասոր
համար ալ էվելրք ետևէ էին Հրէաները որ անի-
կա սպաննեն . ինչու որ չէ թէ միայն շաբաթ օրե-
ը չէր պահէր , հապա նաև Աստուած իր Հայրը
19 կրկանչէր՝ ու ինքրզինքը Աստուծոյ հաւասար կը-
նէր ։ Պատասխան տրուաւ Յիսուս՝ և ըսաւ անոնց .
Ա՛մարիա ճշմարիտ կրսեմ ձեզի , Որդին մար-
դոյ ինքիրմէն բան մը ալ չի կրնար ընել , միայն
թէ ինչ որ տեսնայ՝ որ հայրը կրնէ . ինչու որ ան

Digitized by Google

ինչ բան որ կընէ նէ՝ ան բանը Որդին ալ կընէ
անոր նման ։ Պատճառն որ՝ Հայրը կըսիրէ Որ- 20
դին , և ամէն բանը կըցուցընէ անոր՝ ինչ որ ին-
քը կընէ ։ և անոնցմէ ալ աւելի մեծ գործքեր պի-
տի ցուցընէ անոր , որ անոր վրայ դուք զարմա-
նաք ։ Վասն զի ինչպէս Հայրը մեռելները կրյա- 21
ցուցանէ՝ ու կենդանի կընէ , անանկ ալ Որդին՝
որոնք որ կուզէ նէ կըկենդանացունէ ։ Եւ Հայ- 22
րը մէկը չէ դատեր , հապա ամէն դատաստանը իր
Որդիին տուաւ ։ որ ամէնքը պատուեն Որդին , 23
ինչպէս որ Հայրը կըպատուեն ։ ան որ Որդին չէ
պատուէր , անիկա խրկող Հայրը չէ պատուէր ։
Ճշմարիտ ճշմարիտ կըսեմ՝ ձեզի , թէ՝ Ան որ իմ 24
խօսքիս մտիկ կընէ՝ և կըհաւատայ անոր որ իս խրը-
կեց , յաւիտենական կեանք կընդունի , ու դա-
տապարտութեան տակ չէ՛ր ։ հապա մահէն
դէպի կեանքը անցաւ ։ Ճշմարիտ ճշմարիտ կը- 25
սեմ՝ ձեզի , որ՝ ժամանակ պիտի գայ՝ և ալ հիմայ
է , որ անատենը մեռելները պիտի լսեն Աստուծոյ
Որդիին ձայնը ։ և անոնք որ կըլսեն՝ պիտի ող-
ջենան ։ Վասն զի ինչպէս որ Հայրը իր անձին 26
մէջը ունի կեանք , անանկ Որդիին ալ տուաւ՝ որ
իր անձին մէջը ունենայ կեանք ։ ու իշխանութիւն 27
տուաւ անոր դատաստան ընելու ։ որովհետև ինքը
Որդի մարդոյ է ։ Այսոր վրայ ի՞նչ կըզարմանաք ։ 28
ինչու որ ժամանակ պիտի գայ՝ որ բոլորը գերեզ-
մանի մէջ եղողները անոր ձայնը պիտի լսեն , ու 29
դուրս պիտի գան ։ անոնք որ բարեգործութիւն
ըրեր են՝ կենաց յարութեան համար , և անոնք որ
չարագործութիւն ըրեր են՝ դատապարտութեան
յարութեան համար ։ Ես ինքիրմէս բան մը չէ՛ 30
մ կրնար ընել , հապա ինտոր կըլսեմ նէ՝ անանկ
կըդատեմ , և իմ դատաստանս շիտակ է ։ ինչու
որ՝ ես իմ կամքս չեմ փնտրեր , հապա անոր
կամքը՝ որ իս խրրկեց ։ Եթէ որ ես ինծի համար 31
վկայեմ նէ՝ իմ վկայութիւնս ճշմարիտ չէ ։ Ու- 32

Digitized by Google

բիշն է որ ինծի համար կըվկայէ · և դուք գիտէք
որ ճշմարիտ է ան վկայութիւնը՝ որ ինքը ինծի
33 համար վկայութիւն ըրաւ ։ Դուք Յովհաննէսին
խրկեցիք , և ինքը ճշմարտութեանը վկայեց ։
34 Բայց ես չէ՛ թէ մարդոցմէ վկայութիւն կառնեմ ·
35 հապա՝ աս կըսեմ որ դուք փրկըվիք ։ Ընիկա ճը-
րագ մըն էր՝ որ կըվառուէր ու լոյս կուտար · և
դուք քիչ մը ատեն ուզեցիք անոր լուսովը ուրա-
36 խանալ ։ Բայց ես Յովհաննէսէն ալ մեծ վկայու-
թիւն ունիմ , ան գործքերը որ Հայրը ինծի տը-
ւաւ՝ որ անոնք կատարեմ , բուն ան գործքերը որ
կը գործեմ՝ ինծի համար կըվկայեն՝ որ Հայրը իս
37 խրրկեց ։ Ու Հայրը որ իս խրկեց՝ ինքը վկայեց
ինծի համար · դուք ոչ անոր ձայնը բնաւ լսեցիք ,
38 և ոչ անոր կերպարանքը տեսաք ։ Եւ ոչ անոր
խօսքը ձեր մէջը բնակած ունիք · ինչու որ՝ ան որ
39 ինքը խրկեց , դուք անոր չէ՛ք հաւատարկոր ։ Գիր-
քերը քննեցէք · ինչու որ դուք անոնցմով կըսե-
պէք յաւիտենական կեանքը ունենալ · և բուն
անոնք են որ ինծի համար կըվկայեն , որոնցմով
40 որ կըսեպէք կեանք ունենալ · և դուք չէ՛ք ուզեր
41 ինծի գալ , որ կեանքը ունենաք ։ Ես մարդոցմէ
42 փառք չեմ առներ ։ Բայց գիտեմ ձեզ որ Աս-
43 տուծոյ սէրը մէջերնիդ չունիք ։ Ես իմ Հօրս ա-
նունովը եկայ , ու իս չէ՛ք ընդուներ · թէ որ ու-
րիշ մէկ մը իր անունովը գայ՝ անիկա կընդունիք ։
44 Դուք ինտո՞ր կրնաք հաւատալ , որ իրարմէ փառք
կառնէք · և ան փառքը՝ որ մէկ Աստուծմէն է ,
45 չէ՛ք փնտրուեր ։ Մի՛ կարծէք թէ ես ձեզի համար
Հօրը քով ամբաստանութիւն պիտի ընեմ · կայ
Ռէլը որ ձեզի համար ամբաստանութիւն կընէ
Մովսէսը՝ որուն վրայ որ դուք յուսացեր էք ։
46 Վ ան զի թէ որ դուք Մովսէսին հաւատայիք՝ ին-
ծի՛ ալ կըհաւատայիք · ինչու որ անիկա ինծի համար
47 գրեց ։ Բայց թէ որ անոր գրածներուն չէ՛ք հաւ-
տար , իմ խօսքերուս ինտո՞ր պիտի հաւատաք ։

Digitized by Google

ԳԼ. Զ։

Ասս բաներէն ետքը Յիսուս Գալիլեացոց Տիբե-
բրիայի ծովին մէկալ կողմը գնաց. և անոր ե-
տևէն շատ ժողովուրդ կերթար. ինչու որ՝ կը-
տեսնային ան հրաշքները որ հիւանդներուն վրայ
կընէր։ Յիսուս լեռ մը ելաւ, և հոն նստաւ ա-
շակերտներուն հետ մէկ տեղ։ Ու Հրէաներուն
զատիկ տօնը մօտ էր։

Յիսուս երբոր իր աչքը վեր վերցուց, ու տե-
սաւ որ շատ ժողովուրդ կուգար իր քովը, ըսաւ
Փիլիպպոսին. Ուսկից հաց ծախաւ առնենք որ ա-
տոնք ուտեն։ Ասս կըսէր անիկա փորձելու հա-
մար. բայց ինքը գիտէր ինչ պիտի ընէր։ Փիլիպ-
պոս պատասխան տուաւ անոր. Երկու հարիւր
դահեկանի հաց առոնց հերիք չէ, թէ և ամէն մէկը
քիչիկ մը առնէ։ Իր աշակերտներէն մէկը՝ քար
ջոջած Սիմոնին եղբայրը Անդրէասը՝ ըսաւ իրեն.
Հոս մէկ մանչ մը կայ, որ հինգ հատ գարիէ հաց
ու երկու ձուկ ունի. բայց անիկա ինչ պիտի ըլ-
լայ առջևի մարդոցը։ Յիսուս ըսաւ, Նստեցու-
ցէք ատ մարդիկը. և ան տեղը շատ խոտ կար, ու
մարդիկը նըստան համրանքով հինգ հազարի
չափ։ Եւ Յիսուս հացը առաւ՝ ու գոհացաւ, և
ան նստողներուն բաժնեց. անանկ ալ ձուկերէն
որչափ որ ուզեցին։ Եւ երբոր կըշտացան՝ ըսաւ
աշակերտներուն. Ժողվեցէք ան մնացած կտոր-
վանքները՝ որ բան մը չի կորսըվի։ Ժողվեցին,
ու տասներկու սակաւ լեցուցին ան հինգ գարիէ
նկանակէն մնացած կտորվանքը, որ ուտողներէն
էվելցաւ։

Բայց մարդիկը երբոր ան ըրած հրաշքը տե-
սան՝ կըսէին թէ, Ասիկա է ան ճշմարիտ մարգա-
բէն՝ որ աշխարհ պիտի գար։ Յիսուս երբոր իմա-
ցաւ որ պիտի գան զինքը յափշտակեն՝ ոք անիկա

16 թագաւոր ընեն, նորէն մինակ լեռ մը գնաց։ Եւ
իրիկուն որ եղաւ, իր աշակերտները ծովեզերքը
17 իջան։ Ու նաւը մտան՝ ծովին մէկալ կողմը Կա-
փառնայում կերթային. և անատենը մութը կո-
18 խեց, ու Յիսուս դեռ իրենց չէր եկած։ Ծովն
ալ հովին սաստիկ փրչելէն՝ տակնուվրայ կըլլար։
19 Ու քսանը հինգ կամ երսուն ասպարէզի չափ ա-
ւաջ որ գացին՝ տեսան որ Յիսուս ծովին վրայէն
կուգար՝ և նաւին մօտիկցեր էր, շատ մը վախցան։
20 Բայց ինքը ըսաւ անոնց. Ե՛ս եմ՝ մի՛ վախնաք։
21 Եւ կուզէին անիկա նաւը առնել. ու շուտով մը
նաւը ան երկիրը հասաւ՝ ուր որ կերթայինկոր։
22 Յետևի օրը՝ ժողովուրդը որ ծովին մէկալ դին
էր, տեսաւ որ ուրիշ նաւ չէր կար հոն ան մէկէն
'ի զատ՝ որուն մէջը Յիսուսի աշակերտները մտան.
և որ Յիսուս աշակերտներուն հետ նաւը մտած
չէր, հապա մինակ իր աշակերտները գացին.
23 (բայց Տիբերիայէն ուրիշ նաւեր եկան ան տեղին
24 մօտ, ուր որ հացը կերան.) անատենը ժողովուր-
դը որ տեսաւ՝ թէ ո՛չ Յիսուս հոն է և ո՛չ իր ա-
շակերտները, անոնք ալ նաւերը առին՝ ու եկան
25 Կափառնայում Յիսուսը փնտրռելու։ Եւ երբոր
անիկա ծովին մէկալ դին գտան՝ ըսին իրեն. Ռաբ-
26 բի՝ ե՞րբ եկար դուն հոս։ Յիսուս պատասխան տը-
ւաւ անոնց և ըսաւ. Ճշմարիտ ճշմարիտ կըսեմ
ձեզի. Դուք իս կըփնտրռէք չէ թէ անոր համար
որ հրաշքներ տեսաք, հապա անոր համար՝ որ ան
27 հացէն կերաք ու կըշտացաք։ Գացէք գատեցէք
չէ թէ կորըստական կերակուրին համար, հապա
ան կերակուրին համար՝ որ յաւիտենական կեան-
քին մէջ կըմնայ, որ անիկա Որդին մարդոյ ձեզի
պիտի տայ. ինչու որ Հայրը անիկա Աստուած
28 ը՛ստ կընքեց։ Ըսին իրեն. Ի՞նչ պիտի ընենք՝
29 որ Աստուծոյ գործքերը գործենք։ Պատասխան
տըւաւ Յիսուս՝ և ըսաւ անոնց. Ա՛ս է Աստուծոյ
30 գործը, որ անոր խրկածին հաւատաք դուք։ Ըսին

Digitized by Google

իրեն , Ի՞նչ նշան կընեսկոր՝ որ տեսնանք ու հաւ-
տանք , ի՞նչ է քու ըրած գործդ ։ Ա՛ր հայ- 31
րերը անապատին մէջը մանանան կերան՝ ինտոր
որ գրված է , Երկինքէն հաց տըւաւ անոնց որ ու-
տեն ։ Յիսուս ըսաւ անոնց . Ճշմարիտ ճշմարիտ 32
կըսեմ՝ ձեզի , որ՝ Ան երկինքէն եկած հացը Ա՛ով-
սէս չէր տըւաւ ձեզի , բայց իմ Հայրս պիտի տայ
ձեզի երկինքէն ան ճշմարիտ հացը ։ Ինչու որ 33
Աստուծմէ տրված հացը ան է՝ որ երկինքէն կիջ-
նայ , ու աշխարհիս կեանք կուտայ ։ Ասին իրեն . 34
Տէր՝ ամէն իժիր ան հացը մեզի տուր ։ Յիսուս 35
ըսաւ անոնց . Ես եմ կենաց հացը . ան որ ինծի
կուգայ՝ չէ անօթենար . և ան որ ինծի կըհաւատայ՝
ամենևին չէ ծարաւնար ։ Բայց ես ձեզի ըսի , որ 36
դուք իս տեսաք՝ ու չէք հաւատար ։ Ան ամէնը որ 37
Հայրը ինծի կուտայ՝ ինծի պիտի գայ . և ան որ
ինծի կուգայ՝ դուրս չեմ հաներ ։ Ինչու որ՝ ես 38
երկինքէն իջայ՝ չէ թէ իմ կամքս ընելու , հապա
անոր կամքը՝ որ իս խրկեց ։ Ա՛յս է իմ Հօրս կամ- 39
քը որ իս խրկեց , որ ան ամէնը որ Հայր ինծի
տրուաւ՝ չի կորսընցուներմ անկէց . հապա յարու-
թիւն տամ՝ անոր ետքի օրը ։ Ա՛յս է իմ Հօրըս 40
կամքը , որ ան ամէնը որ կըտեսնայ Որդին՝ և կը-
հաւատայ անոր , յաւիտենական կեանքը ընդունի .
ես ալ յարութիւն տամ՝ անոր ետքի օրը ։
Հրեաները կըտրտրտրային իրեն համար , ին- 41
չու որ ըսաւ թէ՝ Ես եմ երկինքէն իջած հացը .
և կըսէին . Ասիկա Յիսուսը Յովսէփին որդին չէ՞ 42
մի՝ որ իր հայրը ու մայրը մենք կըճանչնանք . հա-
պա ալ ինտո՞ր կըսէ , թէ՝ Ես երկինքէն իջայ ։ Պա- 43
տասխան տըւաւ Յիսուս և ըսաւ անոնց . Իրարու
հետ մի՛ մըռմըռաք ։ Ա՛ռկը չի կրնար ինծի գալ՝ 44
թէ որ իս խրկող Հայրը անիկա չի քաշէ նէ . որ
ես անոր յարութիւն կուտամ՝ ետքի օրը ։ Ա՛ար- 45
գարէից մէջը գրված է . Եւ ամէնն ալ Աստուծմէ
սորված ըլլան . ան ամէնը որ Հօրմէն կըլսէ ու

Digitized by Google

46 կըսորվի՝ ինծի կուգայ։ Չէ թէ մէկը Հայրը տե-
սած է, եթէ ոչ ան՝ որ Աստուծմէն է, անիկա
47 Հայրը տեսաւ։ Ամմարիտ ճշմարիտ կըսեմ ձեզի,
թէ՝ Ան որ ինծի կըհաւատայ՝ յաւիտենական կեան-
48 քը կընդունի։ Ես եմ կենաց հացը։ Ձեր հայ-
49 րերը անապատին մէջ մանանան կերան՝ ու մեռան։
50 Այս է ան հացը որ երկինքէն իջած է, որ թէ մէկը
51 ասկէց ուտէ նէ՝ չի մեռնիր։ Ես եմ կենդանի հա-
52 ցը՝ որ երկինքէն իջայ։ Թէ որ մէկը աս հացէն ու-
տէ՝ յաւիտեան պիտի ապրի. և ան հացը՝ որ ես
պիտի տամ, իմ մարմինս է, որ ես պիտի տամ
աշխարհի կեանքին համար։
53 Հրէաները իրարու հետ կըկռուէին ու կըսէ-
ին, Ինտոր կրնայ ասիկա իր մարմինը մեզի տալ
54 ուտելու։ Յիսուս ըսաւ անոնց. Ամմարիտ ճըշ-
մարիտ կըսեմ ձեզի, թէ որ Որդւոյ մարդոյ մար-
մինը չուտէք և անոր արիւնը չի խըմէք՝ ձեր ան-
55 ձերուն մէջը կեանք չէք ունենար։ Որ որ իմ
մարմինս ուտէ և իմ արիւնս խըմէ՝ յաւիտենա-
կան կեանք ունի. ու ես յարութիւն առնել կու-
56 տամ անոր ետքի օրը։ Ինչու որ՝ իմ մարմինս
ճշմարիտ կերակուր է, և իմ արիւնս ճշմարիտ
57 խմելիք է։ Ան որ իմ մարմինս կուտէ՝ և իմ արիւ-
նըս կըխըմէ, անիկա իմ ներսի դիս կըբնակի՝ ու
58 ես անոր ներսի դին։ Ինչպէս որ կենդանի Հայ-
ը իս խրկեց, ես ալ կենդանի եմ Հօրըս ձեռ-
քովը. և ան որ իս կուտէ՝ ինքն ալ իմ ձեռքովս
59 կենդանի կըմնայ։ Այս է ան հացը, որ երկինքէն
իջած է. չէ թէ ինտոր որ հայրերնիդ մանանան
կերան՝ ու մեռան. ան որ աս հացը կուտէ՝ յաւի-
տեան պիտի ապրի։
60 Այս բանը զուրցեց ժողովարանին մէջը՝ երբոր
Կափառնայում՝ կըսորվեցուներէր։
61 Ու աշակերտներէն շատերը երբոր լսեցին՝ ըսին.
Պինտ է ատ խօսքը. ով կրնայ ատոր մտիկ ընել։
62 Յիսուս երբոր ինքնիրենը հասկըցաւ՝ որ աշա-

Digitized by Google

կերտնելը ան բանին համար կըտրուտրուան , բսաւ
անոնց . Ասիկա ձեզ կըգայթակղեցունէ՞ կոր ։
Հապա ինչ պիտի խօսիք թէ որ տեսնաք Որդին 63
մարդոյ՝ որ ելլայ ուր տեղ որ առաջ էր նէ ։ Հո- 64
գին է կենդանի ընողը , մարմինը շահ մը չընէր .
ան խօսքը որ ես ձեզի խօսեցայ՝ հոգի ու կեանք
է ։ Բայց ձեր մէջէն ոմանք կան որ չեն հաւատար .65
ինչու որ Յիսուս առաջմանէ գիտէր թէ ո՞վ են
անոնք որ չեն հաւատար , և ո՞վ է ան որ զինքը
պիտի մատնէ . ու կըսէր . Ասոր համար ձեզի ըսի ,66
որ՝ Ա՛էկը չի կրնար ինծի գալ , թէ որ իմ Հօր-
մէս տրված չըլլայ անոր ։
Ասկից իր աշակերտներուն շատերը ետ գացին ,67
և ալ իր հետը չէին պըտտիր ։ Յիսուս տասներ- 68
կու աշակերտներուն ըսաւ . Դուք ալ կուզէ՞ք մի
երթալ ։ Սիմոն Պետրոս պատասխան տըւաւ ա- 69
նոր . Տէր՝ որո՞ւն պիտի երթանք , դուն յաւիտե-
նական կեանքի խօսքեր ունիս ։ Եւ մենք հաւատա- 70
ցինք ու ճանչցանք՝ որ դուն ես Քրիստոսը Աստ-
ուծոյ Որդին ։ Յիսուս պատասխան տըւաւ ա- 71
նոնց . Ես ձեզ տասներկուքդը չընտրեցի՞ մի , ու
ձեզմէն ալ մէկը սատանայ է ։ Եւ կըսէր Իսկա- 72
րիովտացի Սիմոնեան Յուդային համար . ինչու
որ անիկա էր որ զինքը պիտի մատնէր , ու տասն-
ներկուքէն մէկն էր ։

ԳԼ . Ի ։

Եւ ասկէ ետև Յիսուս Գալիլեայի մէջ ժուռ 1
կուգար . ինչու որ չէր ուզեր Հրէաստանի
մէջը պըտըտիլ . վասն զի Հրէաները զինքը մեռ-
ցունել կուզէին ։
Եւ Հրէաներուն տաղաւարահար ը�ջ տօնը 2
մօտ էր ։ Իր եղբայրները ըսին իրեն , Ելլէ՛ր ասկէց՝ 3
ու Հրէաստան գնա , որ քու աշակերտներդ ալ
տեսնան քու գործքերդ որ կընես ։ Ինչու որ մէ- 4
կը չի կայ որ ծածուկ բան մը ընէ , և ուզէ որ ին-

Digitized by Google

քը ճանչցված ըլլայ · թէ որ դուն ատոնք կընես՝
5 ինքզինքդ աշխարհին յայտնէ : Պատճառն որ
6 եղբայրներն ալ իրեն հաւատացած չէին : Յիսուս
ըսաւ անոնց · Իմ ատենս դեռ եկած չէ · բայց ձեր
7 ատենը ամէն իժիր պատրաստ է : Աշխարհը ձեզ
չէ կրնար ատել · բայց իս կատէ · ինչու որ ես ա-
նոր վրայ կրվկայեմ թէ իր գործքերը չար են :
8 Դուք գացէք ան տօնին · ես դեռ չեմ երթար ան
9 տօնին · ինչու որ՝ իմ ժամանակս լրցված չէ : Ա-
10 երբոր ըսաւ , ինքը հոն Գալիլեա մնաց : Երբոր
իր եղբայրները ելան , հապա ինքն ալ ելաւ տօ-
նին · չէ թէ յայտնի՝ հապա գատուկ կերպով մը :
11 Եւ Հրէաները ան տօնին ատենը կրփրնտրէ-
12 ին զինքը՝ ու կըսէին · Որ է անիկա : Ու ժողո-
վուրդին մէջը տրտտրոց մը կար իրեն վրայ · կէ-
սերնին կըսէին , թէ՝ Աղէկ մարդ է , ուրիշները
կըսէին՝ Չէ , հապա ժողովուրդը կրմոլորցունէ-
13 կոր : Եւ մէկը համարձակ չէր կրնար խօսիլ ա-
նոր համար՝ Հրէաներուն վախէն :
14 Տօնը երբոր կէս եղաւ , Յիսուս տաճարը ելաւ՝
15 ու կրսորվեցունէր : Հրէաները կրզարմանային և
կըսէին , Ինտոր ասիկա գիրքերը գիտէ , որ քնաւ
16 սորված չէ : Յիսուս պատասխան տրուաւ անոնց՝ և
ըսաւ · Իմ վարդապետութիւնս իմն չէ , հապա իս
17 խրկողինն է : Եթէ որ մէկը կուզէ անոր կամքը ը-
նել , պիտի գիտնայ աս վարդապետութեանս հա-
մար՝ Ընդ Աստուծմէ՝ է մի իրաւցունէ , թէ ես ինք-
18 իրմէս կըխօսիմ : Ան որ ինքիրմէն կըխօսի՝ իր ան-
ձին փառքը կրփնտրէ · բայց ան որ զինքը խրբ-
կողին փառքը կրփնտրէ՝ անիկա ճշմարիտ է , և
19 անոր քով անիրաւութիւն չի կայ : Մովսէս չի
տրուաւ ձեզի օրէնքը , ու ձեզմէ մէկն ալ չի պա-
20 հեր օրէնքը : Ինչու կրփնտրէք իս սպաննել ·
պատասխան տրուաւ ժողովուրդը և ըսաւ · Դև կայ
21 քու ներսդ · ով քեզ կրփնտրէ սպաննել : Պա-
տասխան տրուաւ անոնց Յիսուս և ըսաւ · Մէկ

Digitized by Google

գործ մը գործեցի՝ ու ամէնքդ ալ զարմացեր էք ։
Ուստի Մովսէս ձեզի թլփատութիւնը տուաւ ։ 22
(չէ՞ որ ան Մովսէսէն էր , հապա նախնիքներէն ։)
ու շաբաթ օրը մարդ կը թլփատէք ։ Ուստի թէ որ 23
շաբաթ օրը մարդ թլփատութիւն կառնէ որ
Մովսէսին օրէնքը չի քակվի ։ ինծի կը սրդողիք որ
ես շաբաթ օրը ամբողջ մարդ մը բժշկեցի ։ Մէջ էք 24
երևցածին պէս դատաստան մի՛ ընէք ։ հապա շի-
տակ դատաստան ըրէք ։

Ան Երուսաղէմացիներէն ոմանք կըսէին ։ Ասի- 25
կա ան չէ՞ որ զինքը կըփնտրուէին սպաննել ։ բայց 26
տէս յայտնի կըխօսիկոր , և ատոր բան մը չեն ը-
սերկոր ։ չըլլայ թէ իշխաններն ալ գիտնան թէ
ասիկա է Քրիստոսը ։ Սակայն մենք ասիկա գի- 27
տենք ուսկից է ։ բայց Քրիստոսը երբոր գայ՝ մե-
կը չի՛ գիտեր ուսկից է ։

Յիսուս կանչեց տաճարին մէջը՝ կըսորվեցուն էր , 28
և կըսէր ։ Ի՛ս ալ գիտէք , և ուսկից ալ եմ նէ՝
գիտէք , ու ինքիրմէս եկած չեմ ։ հապա ան որ իս
խրկեց՝ ճշմարիտ է , որ անիկա դուք չէք գիտեր ։
Ես գիտեմ անիկա ։ ինչու որ ես բուն անկէց եմ , 29
և ինքը իս խրկեց ։ Կուզէին որ զինքը բռնեն ։ 30
բայց անոնց ձեռքէն ելաւ , և մէկն ալ իրեն ձեռք
չի զարկաւ ։ ինչու որ՝ իր ատենը դեռ հասած չէր ։
Ու ժողովուրդէն շատերը հաւատացին իրեն , և կը- 31
սէին ։ Քրիստոսը որ գալու ըլլայ նէ , էվելի նը-
շաններ մի պիտի ընէ , որչափ որ ասիկա կընէկոր ։

Փարիսեցիներն ալ լսեցին ժողովուրդին տուտը- 32
ռոցը անոր վրայով ։ ու քահանայապետները և
Փարիսեցիները սպասաւորներ խրկեցին , որ բը-
նեն անիկա ։ Ասաւ Յիսուս ։ Քիչ մը ժամանակ 33
ալ ձեզի հետ եմ , ու կերթամ անոր՝ որ իս խրը-
կեց ։ Ես պիտի փնտրուէք՝ ու չի պիտի գտնաք ։ և 34
ուր որ ես կերթամ , դուք չէք կրնար գալ ։ Հը- 35
րէաները ըսին իրարու ։ Բայց ո՞ւր պիտի երթայ
ատիկա , որ մենք զինքը չի պիտի գտնանք ։ միթէ

Digitized by Google

հեթանոսներուն մէջ ցիրուցան եղածներուն պի-
տի երթայ , և հեթանոսները պիտի սորվեցունէ :
36 Ի՞նչ է ան խօսքը՝ որ զուրցեց · Ես պիտի փնտը-
ռէք ու չի կրնաք գտնալ , և ուր որ ես կերթամ՝
դուք չէք կրնար գալ :
37 Տօնին վերջի ան մեծ օրը Յիսուս կայներ էր ,
կրկանչէր՝ և կըսէր , թէ որ մէկը ծարաւ է՝ ինծի
38 թող գայ՝ ու խըմէ : Ան որ ինծի կըհաւատայ՝ ինչ-
պէս որ գիրքերը կըսեն , Անոր փորէն կենդանու-
թիւն տըւող ջուրերու գետեր պիտի բըղխեն :
39 Ասիկա Հոգիին համար կըզուրցէր , որ պիտի ըն-
դունէին անոնք որ իրեն հաւատային · վասն զի Հո-
գին սուրբ տըւած չէր տակաւին , ինչու որ Յի-
40 սուս դեռ փառաւորված չէր : Ժողովուրդէն ո-
մանք աս խօսքը որ լսեցին՝ կըսէին · Ասիկա է ճըշ-
41 մարիտ մարգարէն : Ուրիշները կըսէին · Ասիկա
է Քրիստոսը · բայց կէսերնին կըսէին՝ Քրիստոս
42 Գալիլեայէն մի պիտի գայ : Չէ՞ որ գիրքերը կը-
սեն , թէ Դաւիթի ցեղէն ու Բեթլեհէմի գեղէն ,
ուր տեղ որ Դաւիթն էր , անկից պիտի գայ Քը-
43 րիստոսը : Եւ ժողովուրդին մէջ երկպառակու-
44 թիւն մը եղաւ անոր համար : Եւ անոնցմէ ոմանք
ուզեցին բռնել անիկա · բայց մէկը ձեռք չի դըպ-
ցուց իրեն :
45 Ու սպասաւորները նորէն եկան քահանայա-
պետներուն և Փարիսեցիներուն · ու ասոնք ըսին
46 անոնց · Ինչու՞ անիկա հոս չի բերիք : Պատասխան
տըվին սպասաւորները և ըսին · Ինաւ մէկ մարդ
47 մը անանկ խօսած չէ , ինչպէս որ ան մարդը : Պա-
տասխան տըվին Փարիսեցիները և ըսին · Դուք
48 ալ մի մոլորեցաք : Իշխաններէն մէկը հաւատաց մի
49 անոր՝ կամ Փարիսեցիներէն · միայն թէ ան հասա-
մարդիկը՝ որ օրէնք չեն գիտեր , ալ նզոված են :
50 Նիկոդեմոս ըսաւ անոնց , որ առաջուց գիշեր ա-
51 տեն իրեն եկեր էր , և անոնցմէ մէկն էր : Մ՝եր
օրէնքը մարդ կըդատէ՞ մի , թէ որ առաջ անկից

Digitized by Google

բան մը չի լսէ , կամ չի գիտնայ ինչ բրեր է ։
Պատասխան տուին անոր և ըսին . Դուն ալ մի 52
Գալիլեայէն ես . քննէ՛ ու նայէ՛ , որ Գալիլեայ-
էն մարգարէ չելլար ։ Եւ ամէն մէկը իրենց տե- 53
ղերնին գացին ։

ԳԼ. Ը ։

Եւ Յիսուս Ձիթենեաց լեռը գնաց ։ Ու առտը- 1
վանց նորէն տաճարը եկաւ , և բոլոր ժողո- 2
վուրդը իրեն կուգար , ու ինքը նստեր կըսորվե-
ցունէր անոնց ։ Գրիչները ու քահանայապետնե- 3
րը և Փարիսեցիները մէկ կնիկ մը բերին շնութեան
մէջ բռնըված , ու կայնեցունելով անիկա առջևը՝
ըսին իրեն . Վարդապետ , աս բռնըված կնիկը՝ 4
ինքը յայտնի շնութիւն ըրած է ։ Եւ օրինաց մէջ 5
Մովսէս մեզի պատուիրեց՝ ասանկները քարկո-
ծել . հիմայ դուն ինչ կըսես ատոր համար ։ Այս 6
կըսէին ինքը փորձելով , որ իր վրայ ամբաստա-
նութիւն մը ունենան . բայց Յիսուս դէպի վար
նայելով՝ մատովը գետնին վրայ կրգրէր ։ Սակայն 7
երբոր վրայ ինկան հարցընելով իրեն , վեր նայ-
ելով ըսաւ . Ձեր մէջէն անմեղ եղողը՝ առաջ ա-
նիկա թող քար ձրգէ ատոր վրայ ։ Եւ նորէն դէ- 8
պի վար նայելով՝ գետնին վրայ կրգրէր ։ Եւ աս 9
որ լսեցին նէ՝ մէկիկ մէկիկ դուրս կելլային՝ առջին-
ներէն սկըսած մինչև ետքինները . և Յիսուս մի-
նակ մնաց , ու կնիկն ալ առջին կայներ էր ։ Պա- 10
տասխան տուաւ Յիսուս՝ և ըսաւ անոր . Կը՛նիկ՝
ո՞ւր են , մէկը քեզ չի դատապարտեց ։ Եւ ան 11
ըսաւ , Ո՛չ Տէր . ու ըսաւ Յիսուս , Ես ալ չեմ
դատապարտեր քեզ . գնա՝ ասկէ ետև մեղք մի՛
գործեր ։

Յիսուս նորէն խօսեցաւ անոնց հետ՝ և ըսաւ . 12
Ես եմ աշխարհի լոյսը . ան որ իմ ետևէս կուգայ՝
մութի մէջ չի՛ քալեր . հապա կենաց լոյսը կառնէ ։
Փարիսեցիները ըսին իրեն . Դուն քու անձիդ հա- 13

Digitized by Google

մար կրվկայեսկոր , և քու վկայութիւնդ ճշմարիտ
14 է է : Պատասխան տուաւ Յիսուս՝ և ասաւ անոնց .
Թէպէտ ես իմ անձիս համար վկայեմ , քայց իմ
վկայութիւնս ճշմարիտ է . ինչու որ գիտեմ ուս-
կից եկայ , և ուր կերթամ . բայց դուք չէք գի-
15 տեր , ուսկից կուգամ՝ կամ ուր կերթամ : Դուք
մարմինին նայելով դատաստան կընէք . ես չեմ
16 դատեր՝ ոչ մէկն ալ : Եւ թէպէտ որ մէկն ալ դա-
տելու ըլլամ , իմ դատաստանս ճշմարիտ է . ինչու
որ ես մինակ չեմ . հապա ես՝ և ի՛ հայրն ՀԱՅՐԸ ,
17 որ իս խրկեց : Ու ձեր օրէնքին մէջն ալ գրված է ,
թէ՝ Երկու մարդու վկայութիւնը ճշմարիտ է :
18 Ես եմ որ ինծի համար կըվկայեմ , ու կըվկայէ
19 ինծի համար ՀԱՅՐԸ՝ որ իս խրկեց : Կըսէին իրեն ,
Ո՞ւր է քու ՀԱՅՐԴ . պատասխան տուաւ Յիսուս՝
և ասաւ անոնց . Ո՛չ իս գիտէք՝ և ոչ իմ ՀԱՅՐԱՍ .
թէ որ իս գիտնայիք , ըլլայ թէ իմ ՀԱՅՐԱՍ ալ
կըգիտնայիք :
20 Այս խօսքը խօսեցաւ գանձատունին մէջ , երբոր
հոն տաճարին մէջ կըսորվեցուներկոր . ու մէկը
չի բռնեց զինքը , ինչու որ՝ դեռ իր ատենը չէր
հասած :
21 Յիսուս նորէն ասաւ անոնց . Ես կերթամ՝ ու
իս պիտի փնտրուէք . և ձեր մեղքերուն մէջ պիտի
մեռնիք . ինչու որ՝ ուր որ ես կերթամ նէ , դուք
22 չէք կրնար գալ : Հրէաները կըսէին , Ինքզինքը
պիտի մեռցունէ՞ , որ կըսէ թէ՝ Ո՛ւր որ ես կեր-
23 թամ նէ՝ , դուք չէք կրնար գալ : Եւ ասաւ ա-
նոնց . Դուք ասկից վարէն էք , ու ես անկից վե-
րէն եմ . դուք աս աշխարհէս էք , ես չեմ աս աշ-
24 խարհէս : Բայց ձեզի ասի , թէ՝ Ձեր մեղքերուն
մէջը պիտի մեռնիք . ինչու որ եթէ չի հաւատաք թէ
25 ես եմ , ձեր մեղքերուն մէջը պիտի մեռնիք : Ը-
սին իրեն , Դուն ո՞վ ես . ասաւ անոնց Յիսուս ,
26 Ինչ առջինը՝ որ ես կըխօսիմկոր ձեզի հետ : Շատ
բան ունիմ ձեր վրայ խօսելու՝ և դատելու . բայց

ան որ իս խրկեց՝ ճշմարիտ է . ես ալ ան բանը որ
իրմէն լսեցի , անիկա կըխօսիմ աշխարհիս մէջ ։
Եւ անոնք չիմացան որ Հօրը համար կըսուրցէր 27
իրենց ։
Ասոյնոր Յիսուս ըսաւ անոնց . Երբոր Որդին 28
մարդոյ կըբարձրացուցէք , անատենը պիտի գիտ-
նաք որ ես եմ , ու որ ինքիրմէս բան մը չեմ ը-
ներ . հապա իմ Հայրս ինտոր իս սորվեցուց , ան
կըխօսիմ ։ Եւ ան որ իս խրկեց՝ ինծի հետ է , իս 29
միանակ թող չի տրաւ . ինչու որ ես միշտ անոր
ուզածը կընեմ ։
Երբոր ասիկա խօսեցաւ , շատերը իրեն հաւ- 30
ատացին ։ Եւ կըսէր Յիսուս հաւատացող Հրէանե- 31
րուն . Թէ որ դուք իմ խօսքիս մէջ կենաք նէ՝ իմ
ճշմարիտ աշակերտներս էք . և ճշմարտութիւնը 32
պիտի գիտնաք , և ան ճշմարտութիւնը ձեզ պիտի
ազատէ ։ Պատասխան տուին իրեն՝ և ըսին . 33
Ա՛նենք Աբրահամին զաւակներն ենք , ու ամենա-
ին մէկու մը չի ծառայեցինք . ինտոր կըսես թէ ա-
զատ պիտի ըլլաք ։ Յիսուս պատասխան տուաւ 34
անոնց՝ և ըսաւ . Ճշմարիտ ճշմարիտ կըսեմ ձեզի ,
թէ՝ Ամէն ով որ մեղք կըգործէ՝ անիկա մեղքի
ծառայ է ։ Եւ ծառան տունին մէջ յաւիտեան չի 35
մնար , բայց որդին յաւիտեան կըմնայ ։ Ուստի՝ 36
թէ որ Որդին ձեզ ազատ ընէ , ալ իրաւցընէ ա-
զատ կըլլաք ։ Գիտեմ որ Աբրահամի զաւակ էք , 37
բայց իս մեռցընել կուզէք . ինչու որ՝ իմ խօսքս
ձեր ներսի դին տեղ չունի ։ Ես ինչ որ տեսայ 38
Հօրըս քովը՝ կըդուրցեմ . և դուք ձեր հօրմէն
ինչ որ լսեցիք նէ՝ կընէք ։ Պատասխան տուին ի- 39
րեն՝ և ըսին . Ա՛եր հայրը Աբրահամն է . ըսաւ
անոնց Յիսուս . Թէ որ Աբրահամի որդիքը ըլ-
լայիք , Աբրահամի գործքերը կըգործէիք ։ Հայց 40
հիմայ կուզէք դուք որ իս սպաննէք , անոնք մէկ
մարդ մը՝ որ ձեզի ճշմարտութիւն խօսեցայ , ան
որ իմ Հօրմէս լսեցի . Աբրահամ ատ բանը չը-

Digitized by Google

41 բաւ : Դուք ձեր հօրը գործքը կընէք · ըսին իրեն,
Մ՝ենք պոռնիկութենէ չենք ծնած · մենք մ՝կ
42 Հայր մը ունինք՝ Ցայն Աստուած : Յիսուս ըսաւ
անոնց · Եթէ որ Աստուած էր ձեր Հայրը , կըսի-
բէիք իս · ինչու որ ես Աստուծմէ ելայ ու եկայ ,
և չէ թէ ինքիրմէս եկայ · հապա անիկա իս խրը-
43 կեց : Ինչու դուք իմ խօսքերս չէք հասկընար ·
անոր համար որ չէք կրնար իմ ըսածրս մտիկ ընել :
44 Դուք յէր հօրմէն Սատանայէն էք , ու ձեր հօրը
բաղձանքը կուզէք ընել · որ ինքը սկիզբէն հետէ
մարդասպան էր , և ճշմարտութեան մէջ չի կե-
ցաւ , ինչու որ՝ անոր ներսի դին ճշմարտութիւն
չի կայ · երբոր անիկա սուտ մը կըխօսի , բուն ի-
բեններէն կըխօսի · պատճառն որ ինքը սուտ է՝ և
45 անոր հայրը : Դայց ես որ ճշմարտութիւն կըխօ-
46 սիմ , ինծի չէք հաւատար : Ձեզմէն ո՞վ կրնայ իս
յանդիմանել մեղքի համար · թէ որ ճշմարիտը
47 կըխօսիմ ձեզի , ինչու՞ ինծի չէք հաւատար : Ան
որ Աստուծմէն է՝ Աստուծոյ խօսքերը մտիկ կընէ ·
և դուք անոր համար մտիկ չէք ըներ , որ Աստուծ-
48 մէ չէք : Պատասխան տըվին Հրէաները՝ և ըսին
իրեն · Աղէկ չե՞նք ըսեր մենք , որ դուն Սամա-
49 բացի ես՝ ու դև կայ քու ներսդդ : Յիսուս պա-
տասխան տըւաւ՝ և ըսաւ · Իմ ներսրս դև չի կայ ·
հապա՝ ես իմ Հայրս կըպատուեմ , և դուք իս կը-
50 նախատէք : Ես իմ փառքրս չեմ փնտրեր · կայ
51 մէկը՝ որ կըփնտրէ , ու դատաստան կընէ : Ճըշ-
մարիտ ճշմարիտ կըսեմ ձեզի · Եթէ որ մէկը իմ
խօսքրս պահէ , յաւիտեան մահ չի պիտի տեսնայ :
52 Հրէաները իրեն ըսին · Հիմայ հասկըցանք՝ որ
քու ներսդդ դև կայ · Աբրահամ մեռաւ՝ ու մար-
գարէները · և դուն կըսես՝ թէ որ մէկը իմ խօս-
քրս պահէ , յաւիտեան մեռնելու համար չի պիտի
53 տանի : Դուն մէկ մեծ մըն ես մեր Հայր Աբրա-
համէն՝ որ մեռաւ , ու մարգարէները մեռան · ալ
54 դուն քեզ ո՞վ կընես կոր : Յիսուս պատասխան

Digitized by Google

տրւաւ , թէ որ ես ինքզինքս փառաւորեմ , իմ
փառքս բան մը չէ . Ի՛նչ Հայրս է՝ որ իս կը փառաւո-
րէ , որուն համար որ դուք կըսէք՝ թէ Ա՛ստուծոյ Ա՛ս-
տուածն է . և անիկա չէք ճանչնար , բայց ես գի- 55
տեմ անիկա . ու թէ որ ըսեմ՝ թէ Ա՛նիկա չեմ գի-
տեր , ձեզի պէս սուտ կը լլամ . հապա ես գիտեմ
անիկա , և անոր խօսքը կը պահեմ ։ Ձեր Ա՛բրա- 56
համ հայրը կարօտ քաշեց իմ օրս տեսնալու ,
տեսաւ և ուրախացաւ ։ Հրէաները ըսին իրեն . 57
Դուն տակաւին յիսուն տարու չի կաս , Ա՛բրա-
հա՞մն ալ մի տեսար ։ Յիսուս ըսաւ անոնց . 58
Ա՛շմարիտ ճշմարիտ կըսեմ ձեզի . Ա՛բրահամին
ըլլալէն առաջ եմ ես ։ Քարեր վերուցին՝ որ ա- 59
նոր վրայ ձրգեն . բայց Յիսուս պահվըտեցաւ , ու
ելաւ գնաց տաճարէն ։

ԳԼ . Թ ։

Եւ երբոր կանցնէր կոր՝ մէկ մարդ մը տեսաւ 1
կոյր ծընած . և իր աշակերտները հարցուցին 2
իրեն՝ ու ըսին . Ո՞ՀԲԲԻ՝ որուն է մեղքը , ասոր՝
թէ իր հօրը ու մօրը , որ կոյր ծընի ։ Պատասխան 3
տրւաւ Յիսուս . Ո՛չ ատորն է մեղքը , ո՛չ ալ իր
հօրը ու մօրը . հապա որ Ա՛ստուծոյ գործքը ատոր
վրայ յայտնի ըլլայ ։ Եւ ինծի պէտք է որ իս իրը- 4
կողին գործը գործեմ , քանի որ ցորեկ է . գիշերը
կուգայ , որ անատենը մէկը չի կրնար գործել ։
Քանի որ աշխարհի մէջն եմ , աշխարհի լոյսն 5
եմ ։ Երբոր ասս ըսաւ , թուքաւ գետինը՝ և թու- 6
քովը կաւ շինեց , ու ան կաւը կոյրին աչքերուն
վրայ ծեփեց ։ Եւ ըսաւ անոր . Գնա՝ լուա Սելոամ- 7
մի աւազանին մէջը ,(որ Խրկըված կըթարգմանվի .)
գնաց լուացվեցաւ , եկաւ ու կըտեսնար ։ Բայց 8
դրացիները՝ և անոնք որ առաջուց անիկա տեսած
էին որ մուրացկանութիւն կընէր , կըսէին . Ա՞սի-
կա չէ՞ մի որ կընստէր և կըմուրար . կէսերնին
կըսէին՝ Ա՛նիկա է ։ Ուրիշները կըսէին՝ Ա՛չ . հա- 9

Digitized by Google

պա՝ անոր նման մէն է . և ինքը կըսէր , թէ՝ Ես
10 եմ : Ասին իրեն . Ապա ինտոր քու աչվներդ
11 բացվեցան : Ինքը պատասխան տըւաւ . Մէկ
մարդ մը՝ որ անոր Յիսուս կըսեն , կաւ շինեց՝ ու
ծեփեց աչքերըս , և ըսաւ ինծի՝ Գնա Սելոամ
12 ու լըւա . գացի լըւացի՝ և կըտեսնամկոր : Ասին
իրեն . Որը է անիկա . ըսաւ անոնց , Չեմ՝ գի-
տեր :
13 Փարիսեցիներուն տարին անիկա՝ որ ատենով
14 կոյր էր : Եւ շաբաթ օր էր՝ երբոր Յիսուս կաւը
15 շինեց , ու կոյրին աչքերը բացաւ : Կոյրէն Փա-
րիսեցիներն ալ կըհարցունէին իրեն , թէ՝ Ինտոր
կըտեսնաս . անիկա ալ ըսաւ անոնց . Կաւ դրաւ
16 աչքերուս վրայ , ու լըւացի՝ և կըտեսնամ : Փա-
րիսեցիներէն ոմանք ըսին . Այն մարդը Աստուծմէ
չէ . ինչու որ շաբաթ օրերը չի պահեր . Կէսեր-
նին կրսէին , Ապա ինտոր կրնայ մեղաւոր մարդ
ասանկ հրաշքներ ընել . և սասանկ մէջերնին երկ-
17 պառակութիւն կար : Կոյրէն ըսին կոյրին . Ոտն
ինչ կըսես անոր համար՝ որ քու աչվներդ բա-
18 ցաւ . ան ալ ըսաւ , թէ Մարգարէ մըն է : Եւ
չէին հաւատար Հրէաները անոր համար՝ որ կոյր
էր ու բացվեցաւ , մինչև որ ան աչքը բացվածին
19 ծնողքը կանչեցին : Հարցուցին անոնց՝ և ըսին ,
Այս է ձեր որդին , որուն համար դուք կըսէիք թէ
կոյր ծնաւ . հապա հիմայ ինտոր կըտեսնակոր :
20 Պատասխան տըվին իրեն ծնողքները՝ և ըսին .
Գիտենք որ ասիկա է մեր որդին , և որ ինքը կոյր
21 ծնաւ . բայց հիմայ ինտոր կըտեսնակոր՝ չենք գի-
տեր , կամ թէ ով բացաւ ատոր աչքը , մենք
չենք գիտեր . ատոր հարցուցէք , ինքը չափհաս
22 է . Թող ինքը խօսի իրեն համար : Այս ըսին անոր
ծնողքը՝ որովհետև կըվախնային Հրէաներէն . ին-
չու որ Հրէաները ուխտ ըրած էին , թէ որ մէկը
անիկա Քրիստոս դաւանի՝ ժողովարանէն պիտի
23 դուրս ըլլայ : Ասոր համար անոր ծնողքը ըսին ,

Digitized by Google

թէ՝ Ինքը չափահաս է , իրեն հարցուցէք ։ Նո- 24
րէն հեղմալ կանչեցին ան մարդը որ կոյր էր , ու
ըսին իրեն . Աստուծոյ փառք տուր . մենք գիտենք
որ ան մարդը մեղաւոր է ։ Անիկա ալ ըսաւ . Թէ 25
որ մեղաւոր է՝ ես չեմ գիտեր , միայն աս գիտեմ՝
որ կոյր էի , և հիմայ կըտեսնամկոր ։ Նորէն ըսին 26
իրեն , Ինչ ըրաւ քեզի . ինտոր քու աչքերդ
բացաւ ։ Պատասխան տըւաւ անոնց , Հիմայ ըսի 27
ձեզի՝ ու չի լսեցիք . ինչու համար նորէն լսել կու-
զէք . դուք ալ մի կուզէք անոր աշակերտ ըլլալ ։
Անոնք ալ կըհայհոյէին անոր , և կըսէին . Դուն 28
եղիր անոր աշակերտ . մենք Մովսէսի աշակերտն
ենք ։ Մենք գիտենք՝ որ Աստուած Մովսէսին 29
հետ խօսեցաւ . ասիկա չենք գիտեր ուսկից է ։
Պատասխան տըւաւ մարդը՝ և ըսաւ անոնց . Ատի- 30
կա է զարմանալու բանը՝ որ դուք չէք գիտերկոր
ուսկից է . և ան իմ աչվներըս բացաւ ։ Գիտենք 31
որ Աստուած մեղաւորներուն մտիկ չըներ , բայց
թէ որ աստուածապաշտ մարդ ըլլայ , ու իրեն
կամքը կատարէ նէ՝ անոր մտիկ կընէ ։ Աւաջուցմէ 32
հետէ մէկը լսած չէ՝ թէ մէկ մարդ մը մօրէն կոյր
ծնածի մը աչքերը բացաւ ։ Թէ որ Աստուծմէ 33
չըլլար ան մարդը՝ բան մը չէր կրնար ընել ։ Պա- 34
տասխան տըւին և ըսին իրեն . Ամբողջովին մեղքի
մէջ ծընած ես , ու մեզի վարդապետ կըլլասկոր ,
և դուրս ըրին անիկա ։

Յիսուս լսեց որ ինքը դուրս ըրին , ու երբոր 35
գտաւ անիկա՝ ըսաւ անոր . Դուն կըհաւատաս Աս-
տուծոյ Որդիին ։ Անիկա պատասխան տըւաւ՝ և 36
ըսաւ , Տէր՝ ով է որ հաւատամ անոր ։ Յիսուս 37
ըսաւ անոր . Տեսար ալ անիկա , և ան որ քեզի
հետ կըխօսիկոր՝ անիկա է ։ Ան ալ ըսաւ . Կը- 38
հաւատամ Տէր , և իրեն երկիրպագութիւն ըրաւ ։
Եւ ըսաւ Յիսուս . Ես դատաստան ընելու եկայ 39
աս աշխարհս , որ անոնք որ չեն տեսնար՝ տես-
նան , և անոնք որ կըտեսնան՝ կուրնան ։

Digitized by Google

40 Իր հետը եղող փարիսեցիներէն ոմանք լսեցին ;
41 ու ըսին իրեն · Մի՞նք ալ մի կոյր ենք : Յիսուս
ըսաւ անոնց · Թէ որ կոյր ըլլայիք՝ դուք մեղք չէ-
իք ունենար · բայց հիմայ կըսէք որ կրտեսնանք ·
ուստի ձեր մեղքերը ձեր ներսի դին հաստատված
Ի է : Ամարիտ ճշմարիտ կըսեմ ձեզի · Ան որ
դուռնէն չի մտնար ոչխարներուն բակը , հապա
ուրիշ տեղէն կելլայ՝ անիկա գող ու աւազակ է :
2 Բայց ան որ դուռնէն կըմտնայ՝ անիկա ոչխարնե-
3 րուն հովիւն է : Ան՝ դռնապանը կըբանայ , և
ոչխարները իր ձայնին կըլսեն , ու իր ոչխարները
4 անունովը կըկանչէ՝ և դուրս կըհանէ անոնք : Ե-
երբոր բոլոր իրենները կըհանէ՝ անոնց առջևէն
կերթայ , ու ոչխարները իր ետևէն կերթան · ին-
5 չու որ՝ անոր ձայնը կըճանչնան : Օտարին ետև-
էն չեն երթար · հապա անկէց կրփախչին · ին-
չու որ՝ օտարներուն ձայնը չեն ճանչնար :
6 Յիսուս սա առակը անոնց ըսաւ , բայց անոնք
չէին իմանար՝ թէ ինչ էր որ իրենց հետը կըխո-
7 սէր : Ուրեն Յիսուս ըսաւ անոնց · Ամարիտ
ճշմարիտ կըսեմ ձեզի , որ՝ Ես եմ՝ ոչխարներուն
8 դուռը : Ան ամէնը՝ որ ինծմէ առաջ եկան , գող
ու աւազակ էին · բայց անոնց չի լսեցին ոչխարնե-
9 րը : Ես եմ դուռը · ինծմէն թէ որ մէկը ներս մըտ-
նայ՝ նէ՝ կապրի , կըմտնայ ու կելլայ , և արծելիք
10 կըգտնայ : Գողը չի գար , միայն թէ գողնալու և
սպաննելու ու կորսընցուցնելու համար · ես եկայ
11 որ կեանք ունենան , և ալ էվելօք ունենան : Ես
եմ աղէկ հովիւը · աղէկ հովիւը իր կեանքը ոչխար-
12 ներուն համար կըդնէ : Բայց վարձկանը՝ որ հովիւ
չէ , որ ոչխարները իրենը չեն , երբոր կրտեսնայ
գայլը՝ որ կուգայ , կըթողու ոչխարները և կըփախ-
չի · գայլն ալ կրյափշտակէ անոնք՝ ու կրցրուէ :
13 Ինչու որ՝ ինքը վարձկան է , և իր հոգը չէ ոչխար-
14 ներուն համար : Ես եմ աղէկ հովիւը , ու կը-
ճանչնամ իմիններս , և կըճանչցըվիմ իմիններէս :

Ինչպէս որ Հայրը գիտէ իս , անանկ ես ալ Հայ- 15
րը գիտեմ , ու իմ կեանքս ոչխարներուն վրայ
կը դնեմ ։ Եւ ուրիշ ոչխարներ ալ ունիմ ես , 16
որոնք աս բակէն չեն . անոնք ալ պէտք է ինծի որ
հոս բերեմ , ու իմ ձայնիս պիտի լսեն , և պիտի
ըլլան մէկ հօտ ու մէկ հովիւ ։ Ինոր համար իմ 17
Հայրս իս կը սիրէ , որ ես իմ կեանքս կը դնեմ որ
նորէն առնեմ անիկա ։ Մ՝էկը չի հաներ անիկա 18
ինծմէն . հապա ես կը դնեմ անիկա ինքիրմէս . իշ-
խանութիւն ունիմ անիկա դնելու , և իշխանու-
թիւն ունիմ անիկա նորէն առնելու . աս պատ-
ուէրը իմ Հօրմէս առի ։

Կորէն երկպառակութիւն կը ելլար Հրէաներուն 19
մէջը աս խօսքերուն համար ։ Եւ անոնցմէ շատերը 20
կըսէին , Դև կայ ատոր մէջը՝ ու խելքռած է , ալ
ինչդ՞ ատոր մտիկ կընէք ։ Կէսերնին կըսէին . Ա-
սանկ խօսքերը դիւահարի չեն . դևը կրնա՞յ մի կոյ- 21
րին աչքերը բանալ ։

Ինատենը Երուսաղէմ նաւակատիքի տօնը ե- 22
ղաւ , ու ձմեռ էր ։ Եւ Յիսուս կը պըտըտէր տա- 23
ճարին մէջ Սողոմոնին բակը ։

Հրէաները իրեն շրջապատեցին , և ըսին . 24
Մ՝ինչև երբ հոգինիս պիտի հանես , թէ որ Քրը-
իստոսը դուն ես նէ՝ մեզի համարձակ ըսէ ։ Յի- 25
սուս պատասխան տուաւ անոնց՝ և ըսաւ . Ձեզի
ըսի՝ ու ինծի չէք հաւատար . ան գործքերը՝ որ ես
իմ Հօրս անունովը կը գործեմ , անոնք կը վկայեն
ինծի համար ։ Բայց դուք չէք հաւատար . ինչու որ 26
ան իմ ոչխարներէս չէք ։ Իմ ոչխարներս իմին 27
ձայնս կը լսեն , ես ալ անոնք կը ճանչնամ , և իմ
ետևէս կուգան . ու ես ալ անոնց յաւիտենական 28
կեանքը կուտամ , որ յաւիտեանս չի պիտի կոր-
սուին , և մէկը անոնք իմ ձեռքէս չի պիտի կը-
նայ խլել ։ Իմ Հայրս որ անոնք ինծի տուաւ , 29
ամէնէն մեծ է , և մէկը չի կրնար իմ Հօրս ձեռ-
քէն խլել ։ Ես ու իմ Հայրս մէկ ենք ։ 30

Digitized by Google

31 Հրէաները քարեր վերուցին, որ անիկա քար-
32 կոծեն։ Յիսուս պատասխան տուաւ անոնց. Շատ բարի գործքեր ցուցուցի ձեզի իմ Հօրմէս, անոնցմէ որ գործքին համար իս կը քարկոծ-
33 ծէք։ Հրէաները պատասխան տուին իրեն, Բարի գործքի համար քեզ չենք քարկոծեր, հապա հայհոյութեանդ համար, որ դուն մարդ ես, և
34 ինքզինքդ Աստուած կընես։ Յիսուս պատասխան տուաւ անոնց. Չէ՞ որ ձեր օրէնքին մէջը
35 գրված է. Ես ըսի որ դուք աստուածներ էք. բայց թէ որ անոնք աստուածներ կըսէ, որոնց վրայ որ Աստուծոյ խօսքը եկաւ. (ու կարելի չէ՝ որ ան
36 գրվածը ավրի) հապա անիկա որ Հայրը սրբեց՝ և աշխարհ խրկեց, դուք անոր կըսէք թէ հայհոյութիւն կընես՝ Աստուծոյ Որդի եմ ըսելուս համար։
37 Թէ որ իմ Հօրս գործքերը չեմ գործեր նէ՝ ինծի
38 մի՛ հաւատաք։ Հապա թէ կը գործեմ՝ թէ որ ինծի ալ չէք հաւատար, գոնէ գործքերուս հաւատացէք, որ գիտնաք ու ճանչնաք՝ թէ Հայրը իմ մէջս է, և ես Հօրս մէջ։
39 Նորէն կուզէին զինքը բռնել, և անոնց ձեռքէն
40 ելաւ։ Ու նորէն գնաց Յորդանանի մէկալ կողմը՝ ան տեղը, ուր որ Յովհաննէս առաջուց կը կենար
41 ու կը մկրտէր, հոն կեցաւ։ Շատերը եկան իրեն՝
42 և ըսին, որ՝ Յովհաննէս մէկ հրաշք մը չըրաւ։ Բայց ինչ որ Յովհաննէս ըսաւ իրեն համար՝ ամենը ճըշմարիտ էր. և շատերը հոն իրեն հաւատացին։

ԺԱ. ԺԱ։

1 Ու Ղազարոս անուանով մէկ հիւանդ մը կար Բեթանիայի մէջ՝ Մարիամին և անոր քրոջը
2 Մարթային գեղէն։ Այսիկա ան Մարիամն էր, որ Տէրը եղով օծեց, ու անոր ոտքերը իր մազերովը սրբեց, որ իր եղբայրը Ղազարոս հիւանդ
3 էր։ Մարթա խրկեցին անոր իր քոյրերը՝ և ըսին. Տէր՝ ահա անիկա որ դուն կըսիրէիր, հիւանդ է։

Digitized by Google

Յիսուս երբոր լսեց՝ ըսաւ . Այն մեռնելու հիւան- 4
դութիւն չէ , հապա Աստուծոյ փառքին համար ,
որ Աստուծոյ Որդին անով փառաւորվի ։ Ու 5
Յիսուս կրսիրէր Մարթան՝ և անոր քոյրը Մա-
րիամը՝ և Ղազարը ։ Երբոր լսեց՝ թէ հիւանդ է , 6
ուր տեղ էր՝ նէ՝ երկու օր ալ հոն կեցաւ ։ Եւ 7
անկէ ետքը ըսաւ անոնց . Եկէք նորէն Հրէաստան
երթանք ։ Աշակերտները իրեն ըսին , Ռաբբի 8
Հրէաները հիմայ քեզ կը ինտրուէին քարկոծելու ,
և նորէն հո՞ն կերթաս ։ Պատասխան տուաւ Յի- 9
սուս . Չէ՞ որ օրը տասներկու ժամ է . թէ որ մէկը
ցորեկը քալէ նէ՝ չի՛ մոլորիր . ինչու որ աս աշխար-
հիս լոյսը կը տեսնայ . բայց թէ որ մէկը գիշերը 10
քալէ նէ՝ կը մոլորի . ինչու որ՝ իր հետը լոյս չունի ։
Աս որ ըսաւ՝ անկէ ետքը ըսաւ անոնց . Ղազարոս 11
մեր բարեկամը քնացաւ . բայց երթամ որ անիկա
արթնցուցնեմ ։ Աշակերտները ըսին իրեն . Տէր՝ 12
թէ որ քնացաւ՝ անանկ է նէ կապրի ։ Բայց Յի- 13
սուս անոր մեռնելուն համար կըսէր . իրենց անանկ
կերևար՝ թէ քուն քնանալուն համար կըսէր ։ Ա- 14
նատենը Յիսուս յայտնի ըսաւ անոնց . Ղազարոս
մեռաւ ։ Եւ ես ուրախ եմ ձեզի համար՝ որ հոն 15
չէի , որ դուք հնծի հաւատաք . բայց հիմայ եկէք
երթանք անոր ։ Թոմմասը՝ որ երկուորեակ կը- 16
վէր , ըսաւ իր աշակերտակիցներուն . Եկէք մենք
ալ երթանք՝ որ իր հետը մեռնինք ։

Յիսուս եկաւ՝ անիկա չորս օրվան գերեզմանը 17
դրած գտաւ ։ Ու Բեթանիա Երուսաղէմին մօտ 18
էր՝ տասնևհինգ ասպարէզի չափ ։ Հրէաներէն 19
շատերը Մարթային և Մարիամին եկած էին որ
մխիթարեն անոնք իրենց եղբօրը համար ։ Մար- 20
թա երբոր լսեց թէ Յիսուս կուգակոր՝ Էլա-
անոր դէմը գնաց . բայց Մարիամ հոն տանը մէջ նըս-
տեր էր ։ Մարթան ըսաւ Յիսուսին , Տէ՛ր՝ թէ 21
որ հոս եղած ըլլայիր՝ իմ եղբայրս չէր մեռներ .
բայց գիտեմ որ հիմայ ալ դուն ինչ որ խնդրես 22

Digitized by Google

23 նէ Աստուծմէ՝ Աստուած կուտայ քեզի։ Յիսուս
ըսաւ իրեն. Յարու եղբայրդ յարութիւն պիտի
24 առնէ։ Մարթա ըսաւ իրեն. Գիտեմ որ պիտի
25 յարութիւն առնէ յարութեան վերջին օրը։ Յի-
սուս ըսաւ իրեն, Ես եմ յարութիւն և կեանք.
ան որ ինծի կը հաւատայ՝ թէ որ մեռնի ալ նէ՝ կապ-
26 րի. և ան ամէնը որ կենդանի է՝ ու ինծի կը հաւ-
տայ՝ յաւիտեան չի պիտի մեռնի. դուն կը հաւատաս
27 մի ասոր։ Ըսաւ իրեն, Այո՛ Տէր. ես հաւատացի՝
որ դուն ես Քրիստոսը Աստուծոյ Որդին, որ աշ-
28 խարհ գալու էիր։ Եւ երբոր ասաւ ըսաւ՝ գնաց իր
Մարիամ քոյրը գաղտուկ մը կանչեց և ըսաւ.
29 Վարդապետը եկեր է՝ ու քեզ կը կանչէ։ Անիկա
30 լսածին պէս շուտ մը ելաւ ու եկաւ անոր։ Յիսուս
դեռ չբնաց գեղը եկած չէր. հապա ան տեղն էր,
31 ուր որ Մարթան իր դէմը ելաւ։ Այց Հրէանե-
րը որ իր հետը հոն տանը մէջն էին՝ ու կը մխիթա-
րէին անիկա, երբոր տեսան որ Մարիամ շուտով
մը ելաւ և գնաց՝ անոնք ալ անոր ետևէն գացին,
կը կարծէին թէ գերեզմանը կերթայ՝ որ հոն տեղը
32 լայ։ Այց Մարիամ երբոր Յիսուսի եղած տե-
ղը եկաւ՝ ու զինքը տեսաւ, անոր ոտքը ինկաւ և
ըսաւ. Տէր՝ թէ որ հոս եղած ըլլայիր, իմ եղ-
33 բայրս չէր մեռներ։ Յիսուս երբոր տեսաւ անիկա՝
որ կուլար, և իր հետը եղող Հրէաները՝ որ կու-
լային, իր սրտին մէջ տակնուվրայ եղաւ վշտացա-
34 ծի մը պէս. և ըսաւ. Որտեղ դրիք անիկա. ըսին ի-
35 րեն, Տէր՝ եկո՛ր ու տես։ Եւ Յիսուս լացաւ։
36 Հրէաները կըսէին. Այսպէս՝ որքան կը սիրէ ե-
37 ղեր անիկա։ Անոնցմէ կէսերնին կըսէին. Սիկա
որ կոյրին աչքը բացաւ՝ ինքը չէր կրնար ընել՝ որ
38 ասաւ ալ չի մեռնէր։ Յիսուս նորէն իր սրտին մէջը
վշտացած՝ գերեզմանը կուգայ. ու հոն մէկ քա-
րայր մը կար, և անոր վրայ մեծ քար մը դրած։
39 Եւ ըսաւ Յիսուս. Մէկ դի՛ ըրէք ատ քարը. մե-
ռելին քոյրը Մարթան ըսաւ իրեն. Տէր՝ հիմայ

Digitized by Google

հոտած է, ինչու որ չորս օրվան է։ Ասաւ անոր 40
Յիսուս, Վեղի չըսի՞մ՝ թէ որ հաւատաս նէ,
Աստուծոյ փառքը պիտի տեսնաս։ Ու երբոր վեր 41
առին քարը՝ Յիսուս իր աչքերը վեր վերցուց և
ըսաւ. Հայր՝ շնորհակալ եմ քեզմէ, որ ինծի
լսեցիր։ Ու ես ալ գիտէի որ ամէն ատեն ինծի կը- 42
լսես. բայց աս չորս դիս կայնող ժողովուրդին հա-
մար կըսեմ, որ հաւատան թէ դուն խրկեցիր իս։
Երբոր աս ըսաւ՝ մեծ ձայնով մը կանչեց և ըսաւ. 43
Ղազարոս՝ ելիր դուրս եկոր։ Մեռելն ալ ելաւ 44
կապած ոտքերովը ու լաթերով փաթթած ձեռ-
քերովը՝ և կտաւէ պատած երեսովը, ու Յիսուս
ըսաւ անոնց. Արձըկեցէք ատիկա՝ և թողէք որ
երթայ։

Հրէաներէն շատերը՝ որ Մարիամերուն եկեր 45
էին, երբոր Յիսուսի ըրածը տեսան՝ հաւատացին
իրեն։ Եւ անոնցմէ ոմանք ալ գացին Փարիսեցի- 46
ներուն, ու Յիսուսի ըրածը անոնց պատմեցին։

Քահանայապետները և Փարիսեցիները մէկ 47
տեղ ժողվեցան՝ ու ըսին, Ի՞նչ ընենք. ինչու
որ ան մարդը շատ հրաշքներ կընէկոր։ Թէ որ 48
անիկա անանկ թող տանք՝ ամէնն ալ անոր կը-
հաւատան, ու Հռոմայեցիները պիտի գան՝ և մեր
ազգն ալ վերցունեն ու տեղն ալ։ Անոնցմէ մէ- 49
կը Կայիափա անունով՝ որ ան տարիին քահանա-
յապետն էր, ըսաւ անոնց. Դուք բան մը չէք գի-
տեր. և ամենևին չէք ալ մըտմըտար, որ աղէկ է 50
մեզի՝ թէ մէկ մարդ մը ժողովուրդին համար մեռ-
նի, ու աս բոլոր ազգը չի կորսըվի։ Աս բանը չէ 51
թէ ինքիրմէն զուրցեց, հապա ան տարվան քա-
հանայապետը ըլլալով, մարգարէութիւն ըրաւ՝
թէ Յիսուս ազգին համար պիտի մեռնէր. և չէ 52
թէ միայն ազգին համար, հապա որ Աստուծոյ
ցիրուցան եղած որդիներն ալ մէկտեղ ժողվէ։

Եւ ան օրէն ետև խորհուրդ ըրին՝ որ սպաննեն 53
զինքը։ Եւ Յիսուս անկէ ետը չէ թէ համարձակ 54

Digitized by Google

կըպըտտէր Հրէաներուն մէջը, հապա անկէց ա-
նապատին մօտ մէկ երկիր մը գնաց, մէկ քաղաք
մը՝ որուն անունը Եփրայիմ կըսուէր. և աշակերտ-
ներուն հետ մէկտեղ հոն կըլլար։
55 Ու Հրէաներուն զատիկը մօտ էր. և շատերը
Երուսաղէմ եկան ան գաւառէն զատկէն առաջ,
56 որ իրենց անձերնին մաքրեն։ Կըփնտռէին Յի-
սուսը՝ և մէկզմէկու կըսէին երբոր տաճարին
մէջն էին. Ձեզի ինչպէս կերևայ՝ որ աս տօնիս
հոս չի՞ գար մի. քահանայապետները ու Փարի-
սեցիները պատուէր տըւեր էին՝ որ եթէ մէկը գիտ-
նայ ուր տեղ ըլլալը, թող իմացունէ անոր հա-
մար՝ որ անիկա բռնեն։

ԳԼ. ԺԱ։

1 Բայց Յիսուս զատիկէն վեց օր առաջ Բեթա-
նիա եկաւ՝ ուր որ Ղազարը մեռեր էր, որ
2 անիկա մեռելներէն յարուց։ Եւ հոն տեղը անոր
խնջոյք մը ըրին. ու Մարթան սպասաւորութիւն
կընէր, և Ղազարը իրեն հետ սեղան նստողնե-
3 րուն մէկն էր։ Բայց Մարիամ մէկ լիտր մը
նարդոսի պատուական մեծագին եղ առաւ, Յի-
սուսի ոտքերը օծեց, ու իր մազերովը անոր ոտքե-
րը կըսրբէր. և տունը եղին հոտովը լեցվեցաւ։
4 Աշակերտներուն մէկը Յուդա Իսկարիովտացին՝
5 որ զինքը պիտի մատնէր, ըսաւ. Ինչու համար
ատ եղը չի ծախվեցաւ իրեք հարիւր դենարի, որ
6 աղքատներուն տրվէր։ Այս ըսաւ, չէ թէ աղ-
քատներուն համար իր հոգն էր, հապա՝ որովհե-
տև գող էր, ու սընտուկը ինքը կըպահէր, և ինչ
7 որ ձըգվէր նէ՝ ինքը կըկրէր։ Բսաւ Յիսուս,
թո՛ղ տրվէք ատոր, որ ատ բանը իմին պատանք-
8 վելուս օրվանը պահեց։ Աղքատները ամէն ատեն
ձեր հետը ունիք, իս ամէն ատեն ձեր հետը չու-
նիք։
9 Երբոր Հրէաներէն շատ ժողովուրդ իմացաւ որ

Digitized by Google

հոն է՝ եկան , չէ թէ միայն Յիսուսի համար ,
հապա՝ որ Ղազարն ալ տեսնան . որ անիկա մե-
ռելներէն յարուց ։ Քահանայապետները խոր- 10
հուրդ ըրին՝ որ Ղազարն ալ մեռցուներն . ինչու 11
որ Հրէաներէն շատերը կերթային ու կըհաւատայ-
ին Յիսուսին ։

Եւ հետի օրը շատ ժողովուրդ՝ որ տօնին եկած էին , 12
երբոր լսեցին թէ Յիսուս Երուսաղէմ կուգակոր ,
արմաւի ծառերու ճուղեր առին ու ելան անոր դի- 13
մացը . կըկանչ վրուտէին և կըսէին , Փրկանա՝ օրհ-
նեալ է՝ դուն ով Իսրայէլի թագաւորը , որ Տէ-
րոջը անունովը կուգաս ։ Յիսուս ալ մէկ էշ մը 14
գտնալով՝ անոր վրայ նստաւ , ինչպէս որ գրված
է . Մի՛ վախնար Սիոնին աղջիկը . ահա քուկին 15
թագաւորդ կուգակոր իշուն քուռակին վրայ նըս-
տած ։ Եւ իր աշակերտները ան բանը չիմացան 16
առջի լեռանը . բայց երբոր Յիսուս փառաւորվե-
ցաւ՝ անատենը միտքերնին բերին , թէ ան էր՝ որ
գրված էր անոր համար . ու իրենք ան բաները ը-
րին անոր ։ Եւ իր հետը եղող ժողովուրդը վկայ- 17
ութիւն կուտար , որ միայն ինքը Ղազարոսը գե-
ղեզմանէն դուրս կանչեց , ու մեռելներէն հանեց
անիկա ։ Եւ անոր համար ժողովուրդը իրեն դի- 18
մացը ելաւ . վասն զի լսեցին թէ անիկա ան հրաշ-
քը ըներ էր ։ Բայց Փարիսեցիները մէկզմէկու 19
կըզուրցէին , Կըտեսնաք որ՝ օգուտ մը չէք կրնար-
կոր ընել . ահա բոլոր աշխարհ անոր ետևէն գը-
նաց ։

Եւ հոն քանի մը հեթանոսներ կային տօնին 20
երկիրպագութիւն ընելու կլըղներուն մէջը ։ Ա- 21
սոնք Փիլիպպոսին եկան , որ ինքը Գալիլեացոց
Բեթսայիդայէն էր , կաղաչէին իրեն՝ և կըսէին .
Տէր՝ Յիսուսը տեսնալ կուզենք ։ Փիլիպպոս ե- 22
կաւ Անդրէասին ըսաւ . Անդրէաս ու Փիլիպպոս
Գնացին Յիսուսին ըսին ։ Յիսուս ալ պատասխան 23
տըւաւ անոնց և ըսաւ , Ատենը հասաւ , որ Որ-

Digitized by Google

24 դին մարդոյ պիտի փառաւորվի։ Ամէն մարիտ ճըշ-
մարիտ կըսեմ՝ ձեզի, թէ որ ցորենին հատը հո-
ղին մէջ ձգված չի մեռնի, ինքը միանակ կըմնայ.
25 հապա թէ որ մեռնի՝ շատ արդիւնք կըբերէ։ Ան
որ իր անձը կըսիրէ՝ կըկորսընցունէ անիկա. և ան
որ իր անձը աս աշխարհիս մէջ կատէ՝ յաւիտենա-
26 կան կենաց համար կըպահէ անիկա։ Թէ որ մէկը
ինծի կըծառայէ՝ իմ ետևէս պիտի գայ. ու ես ուր
որ եմ նէ, իմ ծառաս հոն պիտի ըլլայ. Թէ որ
մէկը ինծի կըծառայէ, իմ Հայրս կըմեծարէ անի-
27 կա։ Այժմ թէ հիմայ իմ հոգիս տակնուվրայ
եղած է. և ես ի՞նչ ըսեմ. թէ Հայր՝ իս խաղըսէ
աս ժամէն. բայց ես ասոր համար եկայ աս ժամին։
28 Հայր՝ փառաւորէ քու անունդ, անոր ինչ ձայն
մը եկաւ երկինքէն. Փառաւորեցի ալ, և պիտի
29 փառաւորեմ ալ նորէն։ Ու ժողովուրդը որ կայ-
ներ ու կըլսեր, կըսէին՝ Որոտում կըլլակոր. կէ-
սերնին ալ կըսէին՝ թէ Հրեշտակ խօսեցաւ իրեն
30 հետ։ Յիսուս պատասխան տըւաւ և ըսաւ, Այս
ձայնը ինծի համար չեկաւ, հապա՝ ձեզի համար։
31 Հիմայ է աս աշխարհիս դատաստանը. հիմայ աս
32 աշխարհիս իշխանը դուրս պիտի ձգվի։ Ես ալ
երբոր երկիրէն բարձրընամ՝ նէ, ամէնն ալ ինծի
33 պիտի քաշեմ։ Այս բանս կըզուրցէր իմացունելով՝
34 թէ ինչ կերպ մահով պիտի մեռնի։ Ժողովուրդը
իրեն պատասխան տըւաւ, Մենք օրէնքէն լսեցինք
որ՝ Քրիստոսը յաւիտեան կըմնայ, և դուն ին-
35 ո՞ր կըսես՝ թէ պէտք է որ Որդին մարդոյ բարձ-
ըրընայ. ո՞վ է ան Որդին մարդոյ։ Յիսուս անոնց
ըսաւ, Քիչ մը ատեն ալ լոյսը ձեր հետն է.
գացէ՛ք քանի որ լոյսը ունիք, որ չըլլայ թէ մութը
վրանիդ հասնի. ինչու որ մութին գացողը չի գի-
36 տեր ուր կերթայ։ Քանի որ լոյսը ձեր հետը ու-
նիք, հաւատացէք ան լոյսին՝ որ լուսոյ որդիք
ըլլաք. աս զուրցեց Յիսուս, և գնաց պահվեցաւ
անոնցմէ։

Digitized by Google

Եւ Ի՛ԷՂԷՍ այնքան հրաշքներ ըրած էր անոնց 37
առջեւը , բայց անոնք չէին հաւատար իրեն . որ Ե- 38
սայի մարգարէին խօսքը կատարվի , որ ըսաւ .
Տէր՝ մեզմէ լսածին ո՞վ հաւատաց , ու Տէրոջը թեւը
որի՞ յայտնըվեցաւ ։ Անոր համար չէին կրնար 39
հաւատալ , որ կրկին անգամ կըսէ Եսայի . Թէ՝ 40
Անոնց աչքերը կուրցուց , և անոնց սիրտերնին
թըմրեցուց , որ աչքովնին չի տեսնան՝ ու սիր-
տովնին չիմանան , և դառնան , ու ես անոնք բը-
ժշկեմ ։ Այս բաները Եսային ըսաւ՝ երբոր անոր 41
փառքը տեսաւ և անոր վրայ խօսեցաւ ։ Այսու 42
ամենայնիւ իշխաններէն շատերը իրեն հաւատացին .
բայց Փարիսեցիներուն համար չէին յայտներ , որ
ժողովարանէն դուրս չելլան . ինչու որ՝ մարդոց 43
փառքը Աստուծոյ փառքէն աւելի սիրեցին ։
Բայց Յիսուս կրկանչէր և կըսէր , Ան որ ինծի 44
կըհաւատայ՝ ինծի չի՛ հաւատար , հապա անոր՝ որ իս
խրկեց ։ Եւ ան որ իս կըտեսնայ , կըտեսնայ ան՝ 45
որ իս խրկեց ։ Ես աշխարհիս լոյս եկայ , որ ամէն 46
ոք որ ինծի կըհաւատայ՝ մութին մէջ չի մնայ ։ Եւ 47
թէ որ մէկը իմ խօսքերս լսէ՝ ու չի պահէ , ես ա-
նիկա չեմ դատեր . ինչու որ ես չեկայ որ աշխար-
հը դատեմ , հապա որ աշխարհը խաղըսեմ ։ Ան 48
որ իս կանարգէ՝ և իմ խօսքերս չընդունիր , կայ
անիկա դատող . ան խօսքը՝ որ ես խօսեցայ , ան
կըդատէ զինքը ետքի օրը ։ Ինչու որ ես ինքիրմէս 49
չի խօսեցայ . հապա Հայրը՝ որ իս խրկեց , անիկա
ինծի ապըսպըրեց ինչ որ պիտի ըսեմ՝ և ինչ որ
պիտի խօսիմ ։ Եւ գիտեմ՝ որ ան էր ապըսպըրա- 50
ծը յաւիտենական կեանք է . ուստի ինչ որ ես
կըխօսիմ՝ ինտոր որ Հայրը ինծի ըսաւ , անանկ
կըխօսիմ ։

ԳԼ . ԺԳ ։

Օ ատիկի տօնէն առաջ՝ Յիսուս գիտցաւ որ իր 1
Ժամանակը հասեր է՝ որ աս աշխարհէս պիտի

ելլայ Հօրը քովը, իրենները որ աշխարհի մէջ
էին՝ սիրեց, մինչև ետքն ալ սիրեց անոնք։
2 Եւ ընթրիքը որ կըլլար՝ (Սատանան ալ Իսկա-
ριովտացի Սիմոնեան Յուդային սիրտին մէջը դը-
3րեր էր, որ անիկա մատնէ) Յիսուս գիտցաւ որ՝
Հայրը ամէն բանը իր ձեռքը տրաւ, և որ Աս-
4տուծմէ ելաւ՝ ու Աստուծոյ քովը կերթայ, ընթ-
րիքէն ելաւ, և լաթերը մէկ դի դրաւ՝ ու ղենջակ
5մը առաւ փաթթըվեցաւ։ Եւ ետքը ջուր առաւ
կոնքին մէջը լեցուց, ու սկըսեց աշակերտներուն
ոտվընները լուանալ, և ան իր պըլլըված ղենջա-
6կովը կըսրբէր։ Եկաւ Սիմոն Պետրոսին. ան ալ
ըսաւ իրեն, Տէր՝ դուն իմ ոտվընները պիտի լը-
7ուաս։ Յիսուս պատասխան տրուաւ անոր՝ և ըսաւ.
Ես ինչ որ կընեմ՝ նէ՝ դուն հիմայ չես իմանար,
8հապա վերջը պիտի իմանաս։ Պետրոս ըսաւ իրեն.
Մինչեւ դուն իմ ոտքրս չի պիտի լուաս. պա-
տասխան տրուաւ անոր Յիսուս. Թէ որ քեզ չի
9լուամ՝ դուն ինծի հետ բաժին չունիս։ Սիմոն
Պետրոս ըսաւ անոր, Տէր՝ չէ թէ միայն ոտքե-
10րըս, հապա ձեռքերս ալ ու գլուխս ալ։ Յիսուս
ըսաւ անոր, Լուացվածին բան պէտքը չէ, միայն
թէ ոտքերը լուանայ. ինչու որ բոլորովին մաքուր
է. և դուք ալ մաքրվածէք, բայց չէ թէ ամէնք-
11նիդ։ Վասն զի գիտէր անիկա որ զինքը պիտի
մատնէր. անոր համար ըսաւ՝ թէ Ամէնքնիդ ալ
12մաքուր չէք։ Եւ երբոր անոնց ոտքերը լուաց,
իր լաթերը առաւ՝ ու նորէն սեղան նստաւ, և ը-
13սաւ անոնց. Գիտէք՝ ինչ ըրի ես ձեզի։ Դուք
ինծի վարդապետ ու Տէր կըկանչէք, և աղէկ կը-
14սէք. ինչու որ բուն անանկ եմ։ Հապա թէ որ ես
Տէրըս ու վարդապետս ձեր ոտքերը լուացի նէ՝
դուք ալ պէտք է որ մէկըզմէկու ոտքերը լուանաք։
15Վասն զի ձեզի մէկ օրինակ մը տրվի, որ ինտոր
16ես՝ ձեզի ըրի՝ դուք ալ ընէք։ Ճշմարիտ ճշմարիտ
կըսեմ՝ ձեզի. Ծառան իր տէրոջմէն մեծ չէ, ոչ

Digitized by Google

ալ խրկվածը զինքը խրկողէն մեծ է ։ Թէ որ ա- 17
սիկա գիտէք , ալ երանելի էք՝ թէ որ ասիկա ընէք ։
Ես թէ ձեր ամէնուդ համար կըսեմ . վասն զի ես 18
կըճանչնամ անոնք որ ես ընտրեցի , հապա որ ան
գրվածը կատարվի՝ թէ Ան որ իմ հետս հաց կու-
տէր , ինծի խաբէութիւն ըրաւ ։ Հիմակուց կը- 19
սեմ՝ ձեզի քանի որ ան բանը չէ եղեր . որ երբոր
ըլլայ՝ հաւատաք թէ ես անէլա եմ ։ Ճշմարիտ ճըշ- 20
մարիտ կըսեմ՝ ձեզի , Ան որ կընդունի ով որ ես
կըխրկեմ՝ իս կընդունի . և ան որ իս կընդունի՝
իս խրկողը կընդունի ։

Յիսուս երբոր ասաւ , իր հոգիին մէջ տակ- 21
նուվրայ եղաւ , վկայեց և ըսաւ . Ճշմարիտ ճըշ-
մարիտ կըսեմ ձեզի , որ ձեր մէջէն մէկը իս պիտի
մատնէ ։ Աշակերտները տարակուսած մէկըզմէկու 22
կընայէին , թէ Որի՞ համար կըզուրցէկոր ։ Ու ա- 23
շակերտներէն մէկը կար Յիսուսին քովը նստած ,
որնոր Յիսուս կըսիրէր ։ Սիմոն Պետրոս անոր 24
աչք կընէր հարցընելու ընէ ով պիտի ըլլայ անի-
կա՝ որուն համար կըզուրցէր ։ Ինիկա ալ Յիսու- 25
սին կուրծքին վրայ խնալով՝ ըսաւ անոր , Տէր՝
ով է ան ։ Յիսուս պատասխան տուաւ և ըսաւ , 26
Ինիկա է՝ որին որ ես պատառը կըթրչեմ ու կու-
տամ . և թրչեց պատառը՝ Իսկարիովտացի Յու-
դայինն տուաւ . Ու պատառէն ետքը Սատանան 27
իր մէջը մտաւ . և ըսաւ անոր Յիսուս . Հիմայ ինչ
որ պիտի ընես նէ՝ շուտով ըրէ ։ Բայց ասոնք 28
սեղան նստողներէն մէկը չիմացաւ , թէ ի՞նչ բա-
նի համար ըսաւ անոր ։ Ա ասն զի ոմանք կըսոր- 29
հէին թէ՝ որովհետև անտուկը Յուդան կըպահէր ,
Յիսուս անոր ըսաւ՝ Ան մը ծախու առ ինչ որ
մեզի աս տօնիս պէտք է , կամ թէ որ աղքատնե-
րուն բան մը տայ ։ Ինիկա ալ պատառը առածին 30
պէս՝ շուտ մը դուրս ելաւ , ու գիշեր էր ։

Եւ երբոր դուրս ելաւ՝ Յիսուս ըսաւ , Հիմայ 31
փառաւորվեցաւ Որդին մարդոյ , ու Աստուած

32 անով փառաւորվեցաւ : Որ թէ Աստուած անով
փառաւորվեցաւ՝ Աստուած ալ անիկա իր անձովը
պիտի փառաւորէ , և շուտով անիկա պիտի փա-
33 ռաւորէ : Իմ որդեակներս՝ քիչ մը ատեն ալ ձե-
զի հետ եմ . իս պիտի փնտրուէք . և ինչպէս որ
Հրէաներուն ըսի , թէ Ուր որ ես կերթամ դուք
34 չէք կրնար գալ , հիմայ ալ ձեզի կըսեմ : Նոր
պատուիրան մը կուտամ ձեզի՝ որ մէկըզմէկ սի-
35 րէք , ինտոր որ ես ձեզ սիրեցի՝ որ դուք ալ մէ-
կըզմէկ սիրէք : Ասով ամէնը պիտի գիտնան՝ թէ
իմ աշակերտներս էք , թէ որ մէկըզմէկ սիրէք :
36 Սիմոն Պետրոս ըսաւ իրեն , Տէր՝ ուր կերթաս .
Յիսուս պատասխան տուաւ , Ուր որ ես կերթամ՝
37 դուն հիմայ չես կրնար իմ ետևէս գալ . բայց ետ-
քը պիտի գաս իմ ետևէս : Պետրոս ըսաւ անոր ,
Տէր՝ ինչու հիմայ պիտի չի կրնամ գալ քու ետևէդ . ես հիմակվընէ իմ կեանքս ալ քու վրադ կը-
38 դնեմ : Պատասխան տուաւ Յիսուս , Կեանքդ
պիտի դնես իմ վրաս . ճշմարիտ՝ ճշմարիտ կըսեմ
քեզի , Հաւը դեռ չի խօսած՝ դուն իրեք հեղ իս
պիտի ուրանաս :

ԳԼ · ԺԴ :

1 Սիրտերնիդ տակնուվրայ թող չըլլայ . հապա
Աստուծոյ հաւատացէք՝ ինծի ալ հաւատացէք :
2 Իմ Հօրս տունը շատ բնակարաններ կան . հապա
թէ չէ՝ ես ձեզի կըսէի . որ կերթամ՝ ու ձեզի տեղ
3 կըպատրաստեմ՝ : Եւ թէ որ երթամ՝ ու ձեզի տեղ
պատրաստեմ՝ , նորէն կուգամ և ձեզ քովս կառ-
նեմ՝ . որ ես ուր տեղ եմ՝ նէ՝ դուք ալ հոն ըլլաք :
4 Եւ ուր որ կերթամ՝ նէ գիտէք , ու ճամբան ալ
գիտէք :
5 Թովմաս ըսաւ իրեն , Տէր՝ չենք գիտեր ուր
կերթաս , և ի՞նչպէս ճամբան կրնանք գիտնալ :
Յիսուս ըսաւ անոր . Ես եմ՝ ճամբան ու ճշմար-
տու թիւնը ու կեանքը . մէկը Հօրը քովը չի գար ,

Digitized by Google

թէ չէ ինծմով։ Թէ որ իս գիտնայիք՝ հապա իմ 7
Հայրս ալ կը գիտնայիք, և ասկէ ետև գիտէք ա-
նիկա՝ ու տեսաք անիկա։

Փիլիպպոս ըսաւ անոր. Տէր՝ Հայրը մեզի ցու- 8
ցուր, ու հերիք է մեզի։ Իսաւ անոր Յիսուս. 9
Այսքան ժամանակ ձեզի հետ եմ, և իս չի ճանչ-
ցար մի Փիլիպպոս. ան որ իս տեսաւ՝ Հայրը տե-
սաւ, և դուն ինտո՞ր կըսես՝ Թէ Հայրը մեզի ցու-
ցուր։ Չե՞ս հաւատար, որ ես Հօրը մէջն եմ, ու 10
Հայր իմ մէջս է. ան խօսքերը որ ես ձեզի հետ
կը խօսիմ՝ ինքիրմէս չեմ խօսիր, հապա Հայրը
որ իմ մէջս բնակած է՝ անիկա կը գործէ ան գործ-
քերը։ Ինծի կը հաւատա՞ք մի, որ ես Հօրը մէջը, 11
ու Հայր իմ մէջս է։ Հապա թէ չէ՝ գո՛նէ գործ- 12
քերուն համար ինծի հաւատացէք. Շմարիտ՝ ճշմա-
րիտ կըսեմ ձեզի՝ թէ Ան որ ինծի կը հաւատայ, ան
գործքերը որ ես կը գործեմ, ինքն ալ պիտի գոր-
ծէ, և անոնցմէ ալ էվել մեծ մեծ գործէրը պիտի
գործէ. ինչու որ՝ ես Հօրը քովն պիտի երթամ։
Եւ իմ անունովը ինչ որ խնդրէք նէ՝ կը կատա- 13
րեմ անիկա, որ Հայրը Որդիովը փառաւորվի. ինչ 14
որ ինծմէ խնդրէք նէ անիկա պիտի կատարեմ։
Թէ որ իս կը սիրէք՝ իմ պատուիրանքներս պահե- 15
ցէք։ Ես ալ Հօրը կաղաչեմ՝ և ուրիշ մխիթա- 16
րիչ մը կը տրկէ ձեզի, որ յաւիտեան ձեզի հետ
բնակի. ճշմարտութեան Հոգին, որ աս աշխարհս 17
անիկա չի կրնար ընդունիլ, ինչու որ չի տեսնար
անիկա ու չի ճանչնար անիկա. բայց դուք կը-
ճանչնաք անիկա, ինչու որ ձեր քովը պիտի բնա-
կի, և ձեր հետը պիտի ըլլայ։ Ձեզ որբ չեմ թող- 18
ղուր, կուգամ ձեզի։ Դիչ մը ատենէն ալ աշ- 19
խարհս իս չի տեսնար. բայց դուք պիտի տեսնաք
իս. ինչու որ ես կենդանի եմ, և դուք ալ կեն-
դանի պիտի ըլլաք։ Ան օրը պիտի գիտնաք՝ որ ես 20
իմ Հօրս մէջն եմ, և դուք իմ մէջս, ու ես ձեր
մէջը։ Ան որ իմ պատուէրներս կը բռնէ՝ ու կը պա- 21

Digitized by Google

հէ անոնք , անիկա է իս սիրողը · և ան որ իս կը-
սիրէ՝ իմ Հօրմէս կըսիրվի , ու ես անիկա կըսի-
բեմ՝ , և ինքըզինքս անոր կերևցունեմ ։
22 Ասաւ իրեն Յուդան՝ (ոչ Իսկարիովտացին)
Տէր՝ ինչ եղաւ որ դուն ինքըզինքդ մեզի պիտի
23 յայտնես , ու աշխարհին չէ ։ Յիսուս պատասխան
տըւաւ՝ և ըսաւ իրեն · Թէ որ մէկը իս կըսիրէ՝ իմ
պատուէրներս կըպահէ · ու իմ Հայրս անիկա
կըսիրէ · և անոր կուգանք , ու մեր կենալու տեղը
24 անոր քովը կընենք ։ Եւ ան որ իս չէ սիրեր՝ իմ
խօսքերս չի պահեր · ու իմ խօսքս որ կըլսէք՝ իմն
25 չէ , հապա Հօրը՝ որ իս խրկեց ։ Այս բաները ձե-
26 զի հետ խօսեցայ՝ քանի որ ձեր քովն եմ ։ Բայց
մխիթարիչ սուրբ Հոգին՝ որ Հայրը իմ անունովս
պիտի խրկէ , անիկա ձեզի բոլորը պիտի սորվեցու-
նէ · և բոլոր ինչ որ ձեզի ըսի նէ՝ միտքերնիդ պիտի
27 բերէ ։ Ձեզի խաղաղութիւն կը թողում , իմ խա-
ղաղութիւնս ձեզի կուտամ · չէ թէ ինչպէս որ
աշխարհս կուտայ՝ ես ձեզի կուտամ · սիրտերնիդ
28 տակնուվրայ թող չըլլայ , և չի վախնայ ։ Լսե-
ցիք որ ես ըսի ձեզի , թէ Կերթամ ու կուգամ
ձեր քովը · թէ որ իս կըսիրէիք՝ հապա ուրախ պի-
տի ըլլայիք , թէ ես Հօրը քովը կերթամ · ինչու
29 որ իմ Հայրս ինծմէ մեծ է ։ Եւ հիմակուց դեռ
չեղած ըսի ձեզի , որ երբոր ըլլայ նէ՝ հաւատաք ։
30 Մէ ձեր հետը շատ չի պիտի խօսիմ · ինչու որ աս
աշխարհիս իշխանը կուգայ , և իմ վրաս բան մը
31 չի գտնար ։ Այլ թէ՝ աշխարհ գիտնայ որ ես
Հայրը կըսիրեմ · ու ինչպէս որ Հայրը ինծի
պատուիրեց , անանկ կընեմ · ալ եկէք ասկէց եր-
թանք ։

ԳԼ · ԺԵ ։

1 Ես եմ ճշմարիտ որդը , և իմ Հայրս մշակ է ։
2 Ամէն ճուղ որ իմ վրաս է՝ ու պտուղ չի բե-
րեր , կըկտրէ անիկա · և ամէնը որ պտուղ կըբե-
րէ՝ կըմաքրէ անիկա , որ շատ էվելօք պտղաբեր

Digitized by Google

ըլլայ ։ Դուք հիմակուց մաքուր էք ան խօսքովը՝ 3
որ ձեզի խօսեցայ ։ Իմ՝ մէջս կեցէք՝ ու ես ձեր մէ- 4
ջը ։ ինչոր որ ճուղը ինքիրմէն չի կրնար պտուղ
բերել , թէ որ որթին վրայ հաստատված չըլլայ ։
ասոր պէս դուք ալ թէ որ իմ՝ վրաս հաստատված
չըլլաք ։ Ես որթ եմ՝ ու դուք ճուղ ։ ան որ իմ՝ 5
վրաս հաստատված է՝ և ես անոր վրայ , անիկա
շատ պտուղ կրբերէ ։ ինչու որ առանց ինծի բան
մը չէք կրնար ընել ։ Թէ որ մէկը իմ՝ վրաս հաս- 6
տատված չէ՝ անիկա ճուղի մը պէս դուրս ինկաւ
ու ցամքեցաւ ։ և կրժողվին անիկա՝ ու կրակը կը-
նետեն և կերի ։ Թէ որ դուք իմ՝ մէջս կենաք՝ և 7
իմ՝ խօսքերս ալ ձեր մէջը կենան , ինչ որ կուզէք
խնդրեցէք՝ ու պիտի ըլլայ ձեզի ։ Այսով իմ՝ Հայ- 8
րը փառաւորվեցաւ , որ դուք շատ պտուղ բերէք ,
ու իմ՝ աշակերտներս ըլլաք ։
Ինչոր որ Հայրը իս սիրեց , ես ալ ձեզ սիրե- 9
ցի ։ իմ՝ սիրոյս մէջը հաստատ կեցէք ։ Թէ որ իմ՝ 10
պատուէրներս պահէք՝ իմ՝ սիրոյս մէջը պիտի կե-
նաք ։ ինչոր որ ես իմ՝ Հօրս պատուէրները պահե-
ցի՝ և անոր սիրոյն մէջը կեցեր եմ ։ Այս բաները 11
ձեզի հետ խօսեցայ՝ որ իմ՝ ուրախութիւնս ձեր
մէջը մնայ , ու ձեր ուրախութիւնը լման ըլլայ ։
Այս է իմ՝ պատուէրս՝ որ մէկըզմէկ սիրէք , ինչոր 12
որ ես ձեզ սիրեցի ։ Աւսկէց էվելի մեծ սէր մէկը չի 13
կրնար ունենալ , որ իր կեանքը բարեկամներուն
վրայ դնէ ։ Դուք իմ՝ բարեկամներս էք , թէ որ 14
ընելու ըլլաք ինչ որ ես ձեզի կըպատուիրեմ ։
Աւսկէց ետքը ձեզ ծառայ չեմ կանչեր ։ ինչու որ 15
ծառան չի գիտեր իր Տէրը ինչ կընէ , հապա ես
ձեզ բարեկամ կանչեցի ։ ինչու որ ան ամէն բա-
ները որ Հօրմէս լսեցի՝ ձեզի իմացուցի ։ Չէ թէ 16
դուք իս ընտրեցիք , հապա ես ձեզ ընտրեցի՝ ու
դրի ձեզ , որ դուք երթաք և պտղաբեր ըլլաք՝ ու
ձեր պտուղը մնայ ։ և իմ՝ անունովս ինչ որ իմ՝
Հօրմէս ուզէք նէ՝ ձեզի տայ ։ Այս կըպատուիրեմ՝ 17
որ մէկըզմէկ սիրէք ։

Digitized by Google

18 Եթէ որ աշխարհ ձեզ կատէ՝ գիտնաք որ առաջ
19 իս ատեց : Եթէ որ աշխարհէն եղած ըլլայիք՝ աշ-
խարհ իրենները կըսիրէր · բայց որովհետև աշ-
խարհէ չէք , հապա ես ձեզ աշխարհէն ընտրեցի ·
20 անոր համար աշխարհ ձեզ կատէ : Մ՚իտքերնիդ
բերէք ան խօսքը որ ձեզի ըսի , թէ Ծառան իր
Տէրոջմէն մեծ չէ · Թէ որ իս հալածեցին՝ ուրեմն
ձեզ ալ պիտի հալածեն · Թէ որ իմ խօսքս պահե-
21 ցին , անանկ է նէ ձերն ալ կըպահեն : Բայց ան
բոլոր բաները պիտի ընեն ձեզի իմ անունիս հա-
մար · ինչու որ չի ճանչցան անիկա՝ որ իս խրկեց :
22 Եթէ որ ես եկած և անոնց հետ խօսած չըլլայի , ա-
նոնք մեղք մը չէին ունենար · բայց ալ հիմայ ի-
23 րենց մեղքերնուն պատճառանք մը չունին : Ան-
24 որ իս կատէ՝ իմ Հայրս ալ կատէ : Եթէ որ ան
գործքերը իրենց մէջ ըրած չըլլայի , որոնք ուրիշ
մէկ մը չէ ըրած , անոնք մեղք մը չէին ունենար ·
բայց հիմայ տեսան ու ատեցին՝ ինս ալ , իմ Հայրս
25 ալ : Բայց սա Եղա՝ որ կատարվի ան խօսքը՝ որ
իրենց օրինաց մէջ գրված է , թէ Ուրուր տեղը ինս
26 ատեցին : Բայց երբոր միխիթարիչը գայ՝ որ ես
Հօրմէն ձեզի կըխրկեմ՝ , ան ճշմարտութեան
Հոգին՝ որ Հօրմէն կելլայ , անիկա ինծի համար
27 պիտի վկայէ · և դուք ալ կըվկայէք · ինչու որ ըս-
կիզբէն հետէ իմ հետս էք :

ԳԼ · ԺԶ :

1 Ա՚ս բաները ձեզի խօսեցայ՝ որ չի գայթակղիք :
2 Բ՚երանց ժողովարաններէն ձեզ պիտի դուրս
հանեն · ու ժամանակ ալ պիտի գայ՝ որ ամէն ով
որ ձեզ մեռցունէ , անանկ պիտի սեպէ որ՝ Աս-
3 տուծոյ պաշտօն կըմատուցանէկոր : Եւ աս բա-
ները ձեզի պիտի ընեն · անոր համար որ ոչ Հայ-
4 ը ճանչցան ու ոչ ինս : Բայց աս ձեզի խօսեցայ՝
որ երբ ատենը գայ՝ միտքերնիդ բերէք թէ ես ըսի
ձեզի · աս խօսքը առաջուց չըսի ձեզի , ինչու որ
ես հետերնիդ էի :

Digitized by Google

Բայց հիմայ ես կերթամ իս խրկողին քովը , և 5
ձեր մէջէն մէկն ալ չէ հարցունէր ինծի՝ թէ ո՞ւր
կերթաս ։ Բայց որովհետև աս բաները ձեզի խո- 6
սեցայ , ձեր սիրտերը տրտմութիւնով լեցաւ ։
Բայց ես ճշմարիտը կըսեմ ձեզի . աղէկ է ձեզի 7
թէ որ ես երթամ . ինչու որ՝ թէ որ ես չերթամ,
մխիթարիչը ձեզի չի դար . հապա թէ որ երթամ՝
անիկա ձեզի կրխրկեմ ։ Եւ ինքը որ գայ՝ աշխար- 8
հը պիտի յանդիմանէ . մեղքերուն համար , և ար-
դարութեան համար , ու դատաստանի համար ։
Մեղքերուն համար՝ որ ինծի չի հաւատացին . 9
արդարութեան համար՝ որ ես իմ Հօրս քով կեր- 10
թամ , ու իս ալ չէք տեսնար . դատաստանի հա- 11
մար՝ որ աս աշխարհիս իշխանը դատապարտըված-
է ։ Ձեզի տակաւին շատ բաներ ունիմ ըսելու , 12
բայց չէք կրնար հիմայ տանիլ ։ Երբոր ինքը 13
ճշմարտութեան Հոգին գայ՝ ամէնը ճշմարտու-
թեամբ կառաջնորդէ ձեզի . ինչու որ չէ թէ ինք-
իրմէն բան մը պիտի խօսի , հապա ինչ որ լսէ նէ՝
անիկա պիտի խօսի , ու գալիքները պիտի պատմէ ։
Անիկա իս պիտի փառաւորէ . ինչու որ ինձմէ իմ- 14
նէս պիտի առնէ՝ և ձեզի պատմէ ։ Ան ամէն բաներ- 15
ը՝ որ Հայր ունի՝ իմն է . անոր համար ձեզի ըսի՝
թէ իմինէս պիտի առնէ , և ձեզի պատմէ ։ Մի՛ չ 16
մը ատենէն ալ իս պիտի չի տեսնաք . ու եւոև քիչ
մըն ալ իս պիտի տեսնաք , և ես ալ Հօրս կեր-
թամ ։

Աշակերտներէն ոմանք մէկզմէկու կըսէին , 17
Ի՞նչ է աս որ մեզի կըսէ՝ թէ քիչ մը ատենէն ալ
իս պիտի չի տեսնաք . և նորէն Մի՛ չ մըն ալ իս պի-
տի տեսնաք . և թէ՝ ես Հօրս կերթամ ։ Ու կը- 18
սէին , Ի՞նչ պիտի ըլլայ ան Մի՛ չ մըն ալը . չենք
գիտեր ինչ կըզուրցէ ։ Յիսուս իմացաւ որ կու- 19
զեն իրեն հարցընել , և ըսաւ անոնց . Ատոր հա-
մար մէջերնիդ կըհարցունէք՝ որ ըսի , թէ
Մի՛ չ մը ատենէն ալ իս չի պիտի տեսնաք , և նո-
րէն քիչ մըն ալ պիտի տեսնաք իս ։ Ճշմարիտ՝ 20

Digitized by Google

ճշմարիտ կըսեմ ձեզի , Որ դուք պիտի լաք ու
ողբաք · բայց աշխարհ պիտի խնդայ · դուք պիտի
տրտմիք , սակայն ձեր տրտմութիւնը ուրախու-
21 թեան պիտի փոխվի : Կնիկ մը երբոր պիտի ծնա-
նի՝ ինքը տրտմութիւն կունենայ , ինչու որ իր
ժամը հասեր է · բայց երբոր տղան կըծնի , ալ
նեղութիւնը միտք չի բերեր ուրախութենէն՝ որ
22 աշխարհ մարդ մը ծնաւ : Դուք ալ հիմայ տրըտ-
մութիւն ունիք · բայց ես ձեզ նորէն պիտի տես-
նեմ , և ձեր սիրտերը ուրախ պիտի ըլլան · ու
ձեր ուրախութիւնը մէկը ձեզմէ պիտի չի հանէ :
23 Եւ ան օրը ինծի բան մը պիտի չի հարցունէք ·
ճշմարիտ՝ ճշմարիտ կըսեմ ձեզի , որ Իմ անու-
նովս ինչ որ ուզէք նէ իմ Հօրմէս՝ կուտայ ձեզի :
24 Ա՝ինչև հիմայ իմ անունովս բան մը չուզեցիք ·
ուզեցէք և պիտի առնէք , որ ձեր ուրախութիւնը
25 լըման ըլլայ : Այս բաները նմանութիւններով խո-
սեցայ ձեզի · ժամանակ ալ պիտի գայ՝ որ անատենը
ձեզի հետ նմանութիւններով պիտի չի խոսիմ ·
հապա յայտնապէս Հօրը վրայով պիտի պատմեմ
26 ձեզի : Այն օրը իմ անունովս դուք խնդրեցէք · և
չեմ ըսեր ձեզի որ ես ձեզի համար պիտի աղաչեմ
27 Հօրս · ինչու որ ինքը Հայրը ձեզ կըսիրէ , որ
դուք իս սիրեցիք՝ և հաւատացիք թէ ես Աստուծմէ
28 ելայ : Հօրմէն ելայ՝ ու աշխարհ եկայ · նորէն կը-
թողում աշխարհը՝ և Հօրը կերթամ :
29 Աշակերտները ըսին իրեն , Ահա հիմայ յայտ-
նապէս կըխօսիսկոր , և մէկ նմանութիւն մըն ալ
30 չես ըսերկոր : Հիմայ իմացանք որ ամէն բանը
գիտես · և բան մըն ալ պէտք չէ որ մէկը քեզի
հարցընէ · ասով կըհաւատանք որ Աստուծմէ ելար :
31 Յիսուս պատասխան տուաւ անոնց՝ և ըսաւ · Հի-
32 մայ կըհաւատաքիկոր : Ահա ժամ մը պիտի գայ , և
ան եկած ալ է , որ ցիրուցան պիտի ըլլաք ամէն
մէկը իր տեղը , ու իս մինակ պիտի թողուք · բայց
33 ես մինակ չեմ , ինչու որ Հայրը իմ հետս է : Այս
բանը ձեզի խոսեցայ , որ իմ հետս խաղաղութիւն

Digitized by Google

ունենաք · Հոս աշխարհի մէջ նեղութիւն պիտի
ունենաք · բայց կորիծ կեցէք , ինչու որ ես աշ-
խարհին յաղթեցի ։

ԳԼ · ԺԷ ։

1 Յիսուս երբոր ասոնք խօսեցաւ , իր աչքերը
դէպի երկինքը վերցուց՝ և ըսաւ , Հայր՝ ա-
տենը հասեր է , փառաւորէ քու Որդիդ · որ քու
2 Որդիդ ալ քեզ փառաւորէ ։ Ինչպէս որ իրեն իշ-
խանութիւն տուիր բոլոր մարմիններուն վրայ ,
որպէս զի ան ամէնուն որ իրեն տուիր՝ ինքը յաւի-
3 տենական կեանք տայ անոնց ։ Այս է յաւիտենական
կեանքը , որ ճանչնան քեզ միայնակ ճշմարիտ Աս-
տուած , ու Յիսուս Քրիստոսը՝ որ այնիկա դուն
4 խրկեցիր ։ Ես քեզ երկրիս վրայ փառաւորեցի ,
5 ան գործը որ ինծի տուիր ընելու՝ լմընցուցի ։ Եւ
հիմայ ով Հայր , իս փառաւորէ քեզմէ Եղած ան
փառքովը՝ որ աշխարհի ըլլալէն առաջ քեզմէ ու-
6 նէի ։ Քու անունդ յայտնի ըրի ան մարդիկնե-
րուն՝ որոնք որ աշխարհէս ինծի տուիր · քուկդ
էին՝ ու ինծի տուիր անոնք · և քու խօսքդ պահե-
7 ցին ։ Հիմայ գիտցան՝ թէ ան ամէն բաները որ
8 ինծի տուիր , քեզմէ են · ինչու որ ան խօսքերը
որ ինծի տուիր՝ ես տուի անոնց , անոնք ալ ըն-
դունեցին , և ճշմարտութեամբ իմացան՝ որ ես
քեզմէն ելայ , ու հաւատացին՝ թէ դուն խրկեցիր
9 իս ։ Հիմայ ես անոնց համար կաղաչեմ , ու չէ
թէ աշխարհի համար կաղաչեմ · հապա անոնց
10 համար՝ որոնք դուն ինծի տուիր , ինչու որ քուկդ
են անոնք ։ Եւ ինչ որ իմն է՝ ան բոլորը քուկդ
11 է , և ինչ որ քուկդ է՝ ան իմն է , ու ես անոնցմով
փառաւորված եմ ։ Եւ ես ալ աշխարհի մէջը
չեմ · բայց անոնք աշխարհի մէջն են , ու ես քե-
զի կուգամ · ով Սուրբ Հայր՝ քու անունովդ
12 պահէ անոնք , որ անով դուն ինծի տուիր , որ մէկ
ըլլան՝ ինտոր որ մենք մէկ ենք ։ Քանի որ աշ-
խարհի մէջ անոնց հետ էի՝ ես կըպահէի անոնք

քու անունովդ , որ անով դուն ինծի տրվիր , ու
պահեցի . և անոնցմէ մէկը չի կորսրվեցաւ , միայն
թէ ան կորստեան որդին . որ գրվածքը կատար-
13 վի : Այ հիմայ քեզի կուգամ . ու աշխարհի մէջ
աս բաներըը կըխօսիմ , որ իմ ուրախութիւնս ի-
րենց անձերնուն մէջ կատարեալ ունեցած ըլլան :
14 Ես քու խօսքդ անոնց տրվի , ու աշխարհս անոնք
ատեց . ինչու որ աշխարհէն չեն . ինտոր որ ես ալ
15 աշխարհէն չեմ : Ասիկա չեմ աղաչեր՝ որ անոնք
աշխարհէն վերցուներս . հապա որ անոնք չարէն
16 պահես : Ես աշխարհէն չեն , ինտոր որ ես ալ
17 աշխարհէ չեմ : Արբէ անոնք քու ճշմարտութիւ-
18 նովդ , որ քու խօսքդ ճշմարտութիւն է : Ինչպէս
որ դուն իս աշխարհ խրկեցիր , ես ալ անոնք աշ-
19 խարհ խրկեցի : Եւ անոնց վրայ ես իմ անձս կը-
սրբացուներմ , որ իրենք ալ ճշմարտութիւնով
20 սրբացած ըլլան : Այց չէ թէ միայնակ անոնց հա-
մար կաղաչեմ , հապա իրենց խօսքովը բոլոր ինծի
21 հաւատացողներուն համար ալ . որ ամէնքն ալ մէկ
ըլլան , ինտոր որ դուն Ա՛վ Հայր՝ իմ մէջս , ու
ես ալ քու մէջդ , որ անոնք ալ մեր մէջն ըլլան .
որ աշխարհ ալ հաւատայ՝ թէ դուն խրկեցիր իս :
22 Եւ ան փառքը որ դուն ինծի տրվիր՝ ես անոնց
23 տրվի , որ մէկ ըլլան՝ ինչպէս որ մենք մէկ ենք . (ես
անոնց մէջ՝ և դուն իմ մէջս) որ իրենք կատար-
եալ ըլլան մէկով . ու աշխարհ ալ գիտնայ որ
դուն խրկեցիր իս , ու սիրեցի անոնք՝ ինչպէս որ
24 դուն իս սիրեցիր : Ա՛վ Հայր՝ անոնք որ դուն
ինծի տրվիր , կուզեմ՝ որ ուր որ ես եմ՝ անոնք ալ
իմ հետս ըլլան , որ իմ փառքս տեսնան որ ան
ինծի տրվիր . ինչու որ դուն իս սիրեցիր աշխար-
25 հը ըլլալէն առաջ : Ա՛վ արդար Հայր , աշխարհ
ալ քեզ չի ճանչցաւ , բայց ես ճանչցայ քեզ , և
26 անոնք ալ ճանչցան , որ դուն իս խրկեցիր : Եւ
քու անունդ անոնց ճանչցուցի . ու կրճանչցու-
նեմ , որ ան սէրը որով դուն իս սիրեցիր , անոնց
մէջն ըլլայ , ու ես ալ անոնց մէջ .

Digitized by Google

ԳԼ. ԺԷ. ։

Յիսուս երբոր աս խօսքը ըսաւ, ելաւ աշակերտ- 1
ներուն հետ մէկտեղ Կեդրոն ըսուած ձորին
մէկալ կողմը անցաւ, ուր որ պարտէզ մը կար.
որ հոն մտաւ ինքը՝ և իր աշակերտները։ Յու- 2
դան ալ որ ինքը պիտի մատնէր, ան տեղը գիտէր.
ինչու որ Յիսուս շատ հեղ իր աշակերտներուն
հետ մէկտեղ հոն ժողվուած էր։ Ուստի՝ Յու- 3
դան՝ զինուորական գունդը իր հետը առած՝ ու
քահանայապետներէն և Փարիսեցիներէն սպասա-
ւորներ, ան տեղը եկաւ ջահերով ու լապտեր-
ներով և զէնքերով։ Բայց Յիսուս երբոր տե- 4
սաւ ան ամէնքը իրեն վրայ եկած, ելաւ և ըսաւ
անոնց, Ո՞վ կըփնտրուէք։ Պատասխան տրվին 5
իրեն, Նազովրեցի Յիսուսը. ըսաւ անոնց Յի-
սուս՝ Ես եմ. Յուդան ալ որ զինքը կըմատնէր՝
անոնց հետն էր։ Երբոր ըսաւ՝ թէ Ես եմ, ետ 6
ետ գացին՝ ու գետինը զարնըվեցան։ Նորէն հար- 7
ցուց անոնց՝ Ո՞վ կըփնտրուէք. անոնք ալ ըսին,
Նազովրեցի Յիսուսը։ Յիսուս պատասխան տը- 8
ւաւ անոնց. Ձեզի ըսի թէ ես եմ. ուստի թէ որ
իս կուզէք՝ թող տրվէք ատոնց որ երթան։ Որ 9
կատարվի ան խօսքը՝ որ ըսաւ, թէ Անոնք որ ին-
ծի տրվիր՝ անոնցմէ մէկն ալ չի պիտի կորսնցու-
նեմ։ Անատենը Սիմոն Պետրոս՝ որ ովհետև թուր 10
մը ունէր, քաշեց անիկա՝ ու զարկաւ քահանայա-
պետին ծառան, և մէկ դի ձգեց անոր աջ ական-
ջը, և ան ծառային անունը Մաղքոս էր։ Յի- 11
սուս ըսաւ Պետրոսին. Թուրդ նորէն իր ամանը
ձգէ. ան գաւաթը որ Հայր ինծի տրուաւ՝ չի պի-
տի՞ խըմեմ՝ անիկա։

Հապա զինուորական գունդը ու հաղարապե- 12
տը՝ և Հրէաներուն սպասաւորները բռնեցին Յի-
սուս, ու կապեցին. և առաջ անիկա Անննային 13
տարին՝ որ Կայիափային աներն էր, որ ան տար-

Digitized by Google

14 վան քահանայապետն էր : Ասիկա ան Կայիափան
էր , որ Հրէաներուն խրատ տուաւ՝ թէ Աղէկ է
15 որ ժողովուրդին վրայ մէկ մարդ մը մեռնի : Ու
Յիսուսին ետևէն կերթային Սիմոն Պետրոս և
մէկալ աշակերտը . և ան աշակերտը քահանայա-
պետին ճանչվորը ըլլալով , Յիսուսին հետը քա-
16 հանայապետին բակը մտաւ : Բայց Պետրոս դուռ-
սը դռանը քով կեցեր էր . ելաւ մէկալ աշակեր-
տը՝ որ քահանայապետին ճանչվորն էր , և ըսաւ
17 դռնապանին , ու ներս խօթեց Պետրոսը : Ան
աղջիկը որ դռնապան էր , ըսաւ Պետրոսին .
Դուն ալ ան մարդուն աշակերտներէն ես մի .
18 ան ալ ըսաւ , Չեմ : Հոն կայներ էին ծառաներ-
ը և սպասաւորները կրակ վառած , որովհետև
ցուրտ էր , ու կըտաքնայինկոր . Պետրոսն ալ ա-
19 նոնց հետ կայներ էր ու կըտաքնար : Եւ քահա-
նայապետը Յիսուսին հարցուց աշակերտներուն
20 համար ու իր վարդապետութեանը համար : Յի-
սուս պատասխան տուաւ անոր . Ես աշխարհի մէջ
յայտնի խօսեցայ . ես ամէն ատեն ժողովարանին
մէջ սորվեցուցի , և տաճարին մէջ . ուր որ բոլոր
Հրէաները ժող վրված էին , ու ծածուկ բան մը
21 չէի խօսեցայ : Ինչու ինծի կըհարցուներս , լսողնե-
րուն հարցուր՝ թէ ինչ խօսեցայ իրենց հետ . ահա
22 ինչ որ խօսեցայ նէ գիտեն անոնք : Երբոր ինքը
ասս ըսաւ , սպասաւորներէն մէկը որ հոն կայներ
էր , Յիսուսին ապտակ մը զարկաւ ու ըսաւ . Ա-
տա՞նկ պատասխան կուտաս քահանայապետին :
23 Յիսուս ալ անոր ըսաւ , Թէ որ չար բան մը խո-
սեցայ նէ՝ վկայէ չարին համար . հապա թէ որ ա-
24 ղէկ ըսի , ինչու կըզարնես ինծի : Ու Անանա անի-
կա կապած Կայիափա քահանայապետին խրկեց :
25 Սիմոն Պետրոսն ալ հոն կեցեր ու կըտաքնար .
ըսին իրեն , Դուն ալ անոր աշակերտներէն ես
26 մի . անիկա ուրացաւ և ըսաւ՝ թէ Չեմ : Բա-
հանայապետին ծառաներէն մէկն ալ , ան մար-
դուն աղգականը՝ որուն ականջը Պետրոս կտրեր

Digitized by Google

էր , ըսաւ . Ձէ՞ որ ես քեզ տեսայ պարտէզին մէ-
ջը անոր հետ ։ Պետրոս նորէն ուրացաւ , և շուտ 27
մը հաւը խօսեցաւ ։

Ու Յիսուսը Կայիափայի տունէն դատաւորին 28
պալատը տարին . և ալ առտու էր , ու իրենք պա-
լատը չի մտան՝ որ չի պղծըվին , հապա որ զատի-
կը ուտեն ։ Պիղատոս դուրս ելաւ անոնց՝ և ըսաւ . 29
Ի՞նչ ամբաստանութիւն կրբերէք ան մարդուն
վրայ ։ Պատասխան տըվին և ըսին իրեն , Թէ որ 30
ան մարդը չարագործ մը չըլլար՝ ալ անիկա քեզի
չէինք մատներ ։ Պիղատոս ըսաւ անոնց . Ուրէք 31
առէք անիկա , ու ձեր օրէնքին պէս դատաստանը
ըրէք ։ Հրէաները իրեն ըսին , Մ՝եզի չի՛ վայլեր
մարդ մը մեռցունել ։ Որ Յիսուսի ըսած խօսքը 32
կատարվի , ցուցընելով թէ ի՞նչ մահով ինքը
պիտի մեռնի ։ Պիղատոս նորէն պալատը մտաւ , 33
կանչեց Յիսուսը ու ըսաւ իրեն , Հրէաներուն
թագաւորը դո՞ն ես մի ։ Յիսուս պատասխան տը- 34
ւաւ . Ասիկա դուն քեզմէ՞ կըսես , թէ ինծի հա-
մար ուրիշները քեզի ըսին ։ Պատասխան տըւաւ 35
Պիղատոս . Մ՝ի թէ ես ալ Հրէայ եմ , քու ազգդ
և քահանայապետներդ քեզ ինծի մատնեցին . ի՞նչ
բան ըրեր ես դուն ։ Յիսուս պատասխան տըւաւ . 36
Իմ թագաւորութիւնս աս աշխարհէս չէ . թէ որ
աս աշխարհէս ըլլար իմ թագաւորութիւնս , իմ
սպասաւորներս կըկռուէին՝ որ ես Հրէաներուն
ձեռքը չի մատնըվիմ . ուստի իմ թագաւորութի-
նըս ասկէց չէ ։ Պիղատոս ըսաւ իրեն . Հապա թէ 37
որ ատանկ է նէ՝ դուն մէկ թագաւոր մը՞ն ես . պա-
տասխան տըւաւ Յիսուս , Դուն կըսեսկոր թէ
թագաւոր եմ . ու ես բուն ատոր մէջը ծնած եմ ,
և ատոր համար աշխարհ եկած , որ ճշմարտու-
թեան համար վկայեմ . ան ամէնը՝ որ ճշմարտու-
թենէն է , իմ խօսքիս ականջ կըդնէ ։ Պիղատոս 38
ըսաւ իրեն , Ի՞նչ է ճշմարտութիւնը . աս որ ը-
սաւ՝ նորէն դուրս ելաւ Հրէաներուն , և ըսաւ
անոնց . Ես մէկ յանցանք մը չեմ գտնարկոր անոր

Digitized by Google

39 վրայ : Այլ ձեր սովորութիւնն է որ մէկ մարդ
մը պիտի արձակեմ ձեզի զատկիս. հիմայ կուզէք
40 որ Հրէաներուն թագաւորը արձակեմ ձեզի : Բա-
մէնքն ալ կանչվրտեցին, և ըսին. Ոչ տիկա չէ,
հապա Բարաբբան. ու ան Բարաբբան մէկ աւա-
զակ մըն էր :

ԳԼ. ԺԹ. :

1 Նատեցը Պիղատոս Յիսուսը առաւ՝ ու ծեծեց :
2 Զինուորներն ալ փուշերէ թագ շինելով՝
անոր գլուխը դրին. և իրեն ծիրանի լաթ մը հագ-
3 ցուցին. ու կուգային անոր՝ և կըսէին, Ողջ ե-
ղիր Հրէից թագաւոր. և ապտակներ կըզարնէին
4 իրեն : Պիղատոս նորէն դուրս ելաւ՝ ու ըսաւ ա-
նոնց. Ահա անիկա դուրս կըբերեմ ձեզի, որ
գիտնաք՝ թէ ես անոր վրայ վնաս մը չեմ գտնար-
5 կոր : (Յիսուս դուրս ելաւ, և ունէր փուշերէ
թագ՝ ու ծիրանի հագուստ) և ըսաւ անոնց, Ահա
6 ատ մարդը ձեզի : Քահանայապետները ու սպա-
սաւորները երբոր տեսան անիկա, ձայներնին վե-
րուցին՝ ու ըսին. Խաչը հանէ՝ խաչը հանէ ատի-
կա : Պիղատոս ըսաւ անոնց. Ձեզի առէք ատիկա,
ու ձեզմէն խաչը հանեցէք. ինչու որ ես ատոր
7 վրայ յանցանք մը չեմ գտնարկոր : Հրէաները
պատասխան տըվին իրեն. Մենք օրէնք ունինք,
և մեր օրէնքին պէս պէտք է որ մեռնի. ինչու որ
8 ինքըզինքը Աստուծոյ Որդի ըսաւ : Պիղատոս եր-
9 բոր աս խօսքերը լսեց՝ ալ էվելօք վախցաւ : Դո-
րէն մէյմալ պալատը մտաւ՝ և ըսաւ Յիսուսին.
Ուսկէց ես դուն. բայց Յիսուս պատասխան չի
10 տրուաւ անոր : Ասաւ անոր Պիղատոս, Ինծի հետ
չես մի խօսիր. չես գիտեր որ ես իշխանութիւն
ունիմ քեզ խաչը հանելու, ու իշխանութիւն ու-
11 նիմ քեզ արձակելու : Յիսուս պատասխան տը-
ւաւ. Դուն իմ վրաս մէկ իշխանութիւն մըն ալ
չունէիր, թէ որ քեզի վերէն տրված չըլլար. ա-

Digitized by Google

նոր հատար՝ մեն որ իս քեզի մատնեց, անոր մեղքը
ալ մեծ է։ Եվ անկէ ետև Պիղատոս կուզէր որ 12
զինքը թող տայ. բայց Հրէաները կրկանչ վըուտէ-
ին ու կըսէին, Թէ որ ատիկա արձըկես նէ կայս-
ըին բարեկամը չես. ամեն ո՞վ որ ինքըզինքը թա-
գաւոր կըկանչէ՝ անիկա կայսրին հակառակ է։
Պիղատոս ալ երբոր աս խօսքերը լսեց՝ դուրս հա- 13
նեց Յիսուսը, ու նստաւ բեմին վրայ ան տեղը՝ որ
քարայատակ կըսվէր, և Եբրայեցերէն Կապպա-
թա. (Օ՞ատիկին ուրբաթ օրն էր, ու ժամը վե- 14
ցին ատեններն էր) և Հրէաներուն ըսաւ. Ա՛հա
ձեր թագաւորը ձեզի։ Եւ անոնք կրկանչ վըուտէ- 15
ին Ա՛ երցո՛ւր մեր մէջէն, վերցո՛ւր մեր մէջէն՝ ու
խա՛չը հանէ ատիկա. Պիղատոս ըսաւ անոնց. Ե՞ս
ձեր թագաւորը խա՞չը պիտի հանեմ. քահանա-
յապետները պատասխան տըվին. Ա՛նք կայսրէն
՝ի զատ թագաւոր չունինք։ Ա՞նատենը անիկա ի- 16
րենց ձեռքը տըւաւ՝ որ խաչը ելլայ։
Ա՞նոնք ալ առին զինքը կըտանէին, ու խաչա- 17
փայտը ինքիրմէն վերցուցեր էր, և անուանվ կելլար
Գագաթան ըսված տեղը՝ որ Եբրայեցերէն Գող-
գոթա կըսվէր. հոն զինքը խաչը հանեցին. և ա- 18
նոր հետ ուրիշ երկուք ալ մէկ դիէն ու մէկալ
դիէն, և մէջ տեղը Յիսուսը։ Տախտակ մը՛ն ալ 19
գրեց Պիղատոս՝ և դրաւ խաչին վրայ, ու գրված
էր՝ ՅԻՍՈՒՍ ՆԱԶԱՐԵՑԻ՝ ԹԱԳԱՎ-
ՈՐ ՀՐԷԻՑ։ Ա՞ն տախտակը Հրէաներէն շա- 20
տերը կարդացին, որովհետև քաղքին մօտ էր ան
տեղը՝ ուր որ Յիսուս խաչ վեցաւ. ու գրված էր
Եբրայեցերէն՝ Լատիներէն՝ և Յունարէն։ Հրէ- 21
աներուն քահանայապետները Պիղատոսին ըսին,
Ա՛ի գրեր Հրէից թագաւոր, հապա թէ՝ Ինքը
ըսաւ թագաւոր եմ Հրէից։ Պիղատոս պատաս- 22
խան տըւաւ. Ինչ որ գրեցի նէ՝ գրեցի։
Բայց զինուորները երբոր Յիսուսը խաչ հա- 23
նեցին՝ անոր լաթերը առին, ու չորս բաժին ըրին՝
ամեն մէկ զինուորին բաժին մը. միայն թէ շապկ-

կը՝ որովհետև առանց կարի էր վերէն 'ի վար բո-
24լորը հուսած : Ասին իրարու · Ատիկա չի պատ-
ռենք , հապա վիճակ ձգենք ատոր վրայ՝ որի՞ որ
ելլայ նէ · որ կատարվի ան գրվածքը՝ որ կըսէ ,
Իմ՝ լաթերս իրենց մէջը բաժնեցին , և իմ՝ շապի-
կիս վրայ վիճակ ձգեցին · զինուորները աս բանը
25ըրին : Եւ Յիսուսի խաչին քով՝ կայներ էին իր
մայրը , և իր մօրը քոյրը Մարիամ՝ Կղէովպային
26Քէռը , ու Մարիամ Մագդալենացին : Յիսուս
երբոր տեսաւ իր մայրը՝ և ան աշակերտը՝ որ կը-
սիրէր , որ մօտը կայներ էր , ըսաւ մօրը · Մշ
27կին՝ ահա քու որդիդ : Ետքը ըսաւ աշակերտին ,
Ահա քու մայրդ · և անկէ ետև աշակերտը անիկա
իր քովը առաւ :
28 Անկէ ետև երբոր գիտցաւ Յիսուս թէ ահա
ամէն բան կատարեալ է , որ ան գրվածն ալ կա-
29տարվի , ըսաւ · Ծարաւ եմ : Եւ հոն քացախով
լեցուն ամանմը կար · անոնք ալ սպունգ մը քա-
ցախով թաթխած լեղիին հետ՝ զոպայի մշտիկին
վրայ փաթթած , դէպի իր բերանը երկնցուցին :
30Յիսուս երբոր քացախը լեղիին հետ առաւ , ըսաւ ·
Ամէն բան կատարվեցաւ · ու գլուխը ծռելով հո-
գին աւանդեց :
31 Հայց Հրէաները՝ որովհետև ուրբաթ օր էր ,
որ չելլայ թէ ան մարմինները խաչին վրայ մնան
մինչև ուրբաթ օրը · (ինչու որ ան շաբաթ օրը
մեծ օր էր) Պիղատոսին աղաչեցին որ անոնց ծուն-
32կերը ջարդեն՝ ու վերցրվին · զինուորները եկան՝
և առջինին ծունկերը ջարդեցին · անանկ ալ մէ-
33կալինը , որ անոր հետ խաչը ելած էր : Հայց եր-
բոր Յիսուսին եկան՝ ու տեսան որ արդէն մեռած
34էր ինքը , անոր ծունկվընները չի ջարդեցին · հա-
պա զինուորներէն մէկը գեղարդով անոր կողը
35խոցեց , և շուտ մը արիւն ու ջուր ելաւ : Եւ ան
որ տեսաւ աս բանը վկայեց , ու անոր վկայու-
թիւնը ճշմարիտ է , և ինքը գիտէ որ ճշմարիտ կը-
36սէ , որ դուք հաւատաք : Աս բանս եղաւ որ կա-

Digitized by Google

տարվի ան գրվածքը , թէ՝ Ինոր ոսկորը չէ պիտի
փշրվի ։ Եւ մէյմալ մէկալ գրվածքը կըսէ՝ թէ 37
Իրեն պիտի նային անոնք՝ որ ան խոցեցին ։
Ասկէ ետև Յովսէփը՝ որ Արիմաթիայէն էր , 38
(Յիսուսի գաղտուկ աշակերտ Եղած Հրէաներուն
վախէն) աղաչեց Պիղատոսին՝ որ Յիսուսի մարմի-
նը վերցունէ . Պիղատոսն ալ հրաման ըրաւ , ե-
կաւ՝ և վերցուց անիկա ։ Նիկոդեմոսն ալ եկաւ , 39
(որ ինքը առաջուցմէ գիշերով Յիսուսին եկեր
էր) ու բերաւ հարիւր լիտրի չափ զըմուռ հալու-
էի հետ խառնած ։ Ասոնք Յիսուսին մարմինը ա- 40
ռին՝ ու կտաւներով և խունկերով փաթթեցին ,
ինչպէս որ Հրէաներուն սովորութիւն էր պատ-
նել ։ Եւ ան տեղը ուր որ խաչվեցաւ՝ պարտէզ 41
մը կար , ու ան պարտէզին մէջը նոր գերեզման մը ,
որ անոր մէջը ամենևին մարդ դրված չէր ։ Հրէ- 42
աներուն ուրբաթին համար՝ հոն դրին Յիսուսը ,
ինչու որ գերեզմանը մօտ էր ։

ԳԼ . Ի ։

Եւ մէկշաբթի օրը Մարիամ Մագդաղենացին 1
առտըվանց մութնուլուսին գերեզմանը կու-
գայ , ու կրտեսնայ որ՝ քարը գերեզմանին դուռ-
նէն վերցրված էր ։ Ետքը կըվազէ կուգայ Սիմոն 2
Պետրոսին և մէկալ աշակերտին՝ որն որ Յիսուս
կըսիրէր , և կըսէ անոնց . Տէրը գերեզմանէն վեր-
ցուցին , ու չենք գիտեր ուր դրին անիկա ։ Ելաւ 3
Պետրոս և մէկալ աշակերտը՝ ու դէպի գերեզմա-
նը կուգային ։ Երկուքն ալ մէկ տեղ կըվազէին . 4
և մէկալ աշակերտը վազեց շուտ մը Պետրոսէն
առաջ անցաւ , ու ինքը առաջ գերեզմանը եկաւ ։
Եւ ծռելով նէրս նայեցաւ տեսաւ որ կտաւները 5
հոն կեցեր էին . բայց ինքը ներս չի մտաւ ։ Սիմոն 6
Պետրոսն ալ հասաւ , որ անոր ետևէն կուգարկոր ,
ու գերեզմանը մտաւ՝ և տեսաւ կտաւները որ հոն
կեցեր էին . ու վարշամակը՝ որ անոր գլուխն էր , 7
ուրիշ կտաւներուն հետը չէր , հապա ծալված

Digitized by Google

8 զատ մէկ կողմը դրած էր : Ընատեները նէրս մտաւ
մէկալ աշակերտն ալ՝ որ առաջուց գերեզմանը
9 եկեր էր , տեսաւ ու հաւատաց : Ինչու որ դեռ
գիրքերը չէին գիտեր , որ Պէտք է անոր՝ մեռել-
10 ներէն յարութիւն առնել : Աշակերտները նորէն
մէկալներուն քով գացին :
11 Բայց Մարիամ գերեզմանէն դուրսը կայներ
էր՝ և կուլար · ու երբոր կուլար՝ դէպի գերեզման-
12 ը ծռեցաւ նայելու , ու տեսաւ երկու հրեշտակ-
ներ ճերմակներով , որ նստեր էին ուր որ Յիսուս-
սի մարմինը գրած էր , մէկը գլխուն կողմն՝ և մէ-
13 կալը ոտքին կողմն : Եւ անոնք իրեն ըսին · Կի՛-
նիկ , ինչո՞ւ կուլաս որ · ըսաւ անոնց , Ընոր հա-
մար՝ որ իմ Տէրս գերեզմանէն վերցուցին՝ ու չեմ
14 գիտեր ո՞ւր դրին անիկա : Ասիկա որ ըսաւ , ետին
դարձաւ՝ և տեսաւ Յիսուսը որ կայներ էր , ու
15 չէր գիտէր թէ Յիսուսն է : Յիսուս իրեն ըսաւ ,
Կի՛նիկ՝ ինչո՞ւ կուլաս , ո՞վ կը փնտրուես · իրեն ա-
նանկ երևցաւ թէ պարտիզպանն է , ըսաւ անոր ·
Տէ՛ր՝ թէ որ դուն վերցուցիր անիկա , ըսէ՛ ինծի՝
16 ո՞ւր դրիր ան , որ ես անիկա առնեմ : Յիսուս ը-
սաւ անոր , Մարիամ · ան ալ դարձաւ ու Եբ-
րայեցերէն անոր ըսաւ , Ռաբունի · որ Վարդա-
17 պետ կը թարգմանվի : Ը սաւ անոր Յիսուս · Ինծի
մի՛ դպչիր · ինչու որ՝ դեռ Հօրս քով ելած չեմ ·
Հապա գնա՛ եղբայրներուս , և ըսէ՛ անոնց · Ես կել-
լամ իմ Հօրս քովը ու ձեր Հօրը քովը , և իմ
18 Աստուծոյս քովը ու ձեր Աստուծոյն քովը : Մա-
րիամ Մագդաղենացին եկաւ՝ ու աշակերտնե-
րուն պատմեց՝ թէ Ինքը Տէրը տեսաւ , և ան աս
բաները իրեն զուրցեց :
19 Եւ մէկշաբթի օրը իրիկուն էր՝ ու դուռներն
ալ գոց , ուր որ աշակերտները Հրէից վախուն
մէկտեղ ժող վլված էին , Յիսուս եկաւ և անոնց
մէջը կայնեցաւ , ու ըսաւ անոնց՝ Ողջոյն ձեզի :
20 Ա՛ս որ ըսաւ՝ իր ձեռվքները և կուշտը ցուցուց ա-
նոնց · աշակերտներն ալ ուրախացան՝ երբոր Տէ-

Digitized by Google

ը տեսան ։ Նորէն ըսաւ անոնց . Ողջոյն ձեզի . 21
ինչպէս որ իմ Հայրս իս խրկեց , ես ալ ձեզ կը-
խրկեմ ։ Եւ աս որ ըսաւ՝ փչեց անոնց , ու ըսաւ . 22
Առէք Հոգին Սուրբը . թէ որ մէկուն մեղքը թո-
ղուք՝ թողված ըլլայ անոնց . թէ որ մէկուն ետ 23
բռնէք՝ բռնված ըլլայ ։
Բայց Թովմաս տասներկուքէն մէկը՝ երկուորեակ 24
ըսված , անոնց հետը չէր՝ երբոր Յիսուս ե-
կաւ ։ Մէկալ աշակերտները կըսէին իրեն՝ թէ 25
Տէրը տեսանք . ան ալ ըսաւ անոնց , թէ որ իր
ձեռքը գամերուն նշանը չի տեսնամ , ու մատիը-
ներս գամերուն տեղը չի խօթեմ , և իմ ձեռքս
անոր կողը չի խօթեմ նէ՝ չեմ հաւատար ։
Եւ ութը օրէն ետև աշակերտները նորէն ներսն 26
էին , ու Թովմաս իրենց հետը . եկաւ Յիսուս՝
դուռները գոց ըլլալով , ու կայնեցաւ անոնց մէջը՝
և ըսաւ , Ողջոյն ձեզի ։ Ետքը ըսաւ Թովմասին . 27
Ահա մատիներդ՝ ու դիր հոս , և նայէ իմ ձեռ-
քերս , ու բեր քու ձեռքդ՝ և խօթէ իմ կողս , ու
մի՛ ըլլար անհաւատ , հապա հաւատացեալ ։ Պա- 28
տասխան տուաւ Թովմա՝ և ըսաւ անոր , Իմ
Տէրս և իմ Աստուածս ։ Յիսուս ըսաւ անոր . Ա- 29
տիկա որ՝ դուն իս տեսար ու հաւատացիր , երանի
անոնց որ տեսած չեն՝ և պիտի հաւատան ։
Յիսուս շատ ուրիշ նշաններ ալ ըսաւ իր աշա- 30
կերտներուն առջին , որ աս գիրքին մէջ գրված
չէ ։ Հապա աս՝ այնչափ բան գրվեցաւ , որ հաւ- 31
ատաք թէ Յիսուսը՝ Քրիստոս է Աստուծոյ Որդին .
և որ հաւատալով յաւիտենական կեանքը ընդու-
նիք անոր անունովը ։

ԳԼ . ԻԸ ։

Ասկէ ետև Յիսուս նորէն ինքզինքը իր աշա- 1
կերտներուն յայտնեց Տիբերիայի ծովին ե-
զերքը . և ասանկ յայտնեց ։ Մէկտեղ էին Սիմոն 2
Պետրոսը՝ ու Թովմաս երկուորեակ ըսված՝ և
Նաթանայէլը՝ որ Գալիլեացոց Կանա գիւղէն

Digitized by Google

էր , ու Զեբեդոսի որդիքը՝ և աշակերտներէն ու-
3 րիշ երկուք ալ ։ Սիմոն Պետրոս ըսաւ անոնց ։
Ես ձուկ բռնելու կերթամ ։ ըսին անոր , Մ՝ենք
ալ կուգանք քեզի հետ ։ գացին ու մտան նաւը ,
4 և ան գիշերը բան չի բռնեցին ։ Երբոր առտու
եղաւ՝ Յիսուս ծովին եզերքը կայներ էր , բայց
5 աշակերտները չի ճանչցան թէ Յիսուս է ։ Յի-
սուս ըսաւ անոնց ։ Տղա՛ք՝ ուտելու բան մը ունիք
6 մի ։ պատասխան տուին և ըսին իրեն , Չէ ։ Ասաւ
անոնց ։ Ուղղանիդ նաւին աջ կողմը ձգեցէք՝ ու
պիտի գտնաք ։ ձգեցին , և ձուկերուն շատութե-
7 նէն չէին կրնար քաշել ։ Ան աշակերտը որ՝ Յի-
սուս կը սիրէր զինքը , ըսաւ Պետրոսին , Ընիկա
Տէրն է ։ Սիմոն Պետրոս երբոր լսեց թէ Տէրն է ,
լաթ մը վրան փաթթըվեցաւ , ինչու որ մերկ էր ,
8 և զինքը ծովը նետեց ։ Ու մէկալ աշակերտները
նաւովը կուգային կոր , (ինչու որ ցամաքէն հեռու
մը չէին , միայն թէ երկու հարիւր կանգունի
9 չափ) և ուռկանը ձուկերովը կը քաշէին ։ Երբոր
ցամաքը ելան՝ հոն տեղը մէկ վառած կրակ մը տե-
10 սան , ու վրան ձուկ մը և հաց ։ Յիսուս ըսաւ ա-
նոնց ։ Բերէք ատ ձուկերէն որ դուք հիմայ բռ-
11 նեցիք ։ Սիմոն Պետրոս մտաւ , և ուռկանը ցա-
մաքը կը քաշէր՝ հարիւր յիսուն իրեք խոշոր
ձուկերով լեցուն ։ և այնչափ բան կայ , ու չի
12 պատռեցաւ ուռկանը ։ Յիսուս ըսաւ անոնց ։ Ե-
կէք ճաշ կերէք ։ ու աշակերտներէն մէկն ալ չէր
համարձակեր հարցնելու թէ Դուն ո՞վ ես ։ ինչու
13 որ գիտէին թէ Տէրն է ։ Յիսուս եկաւ՝ ու առաւ
14 հացը և անոնց տուաւ ՝ անանկ ալ ձուկը ։ Այս ի-
րեք հեղ է որ Յիսուս աշակերտներուն երևցաւ՝
մեռելներէն յարութիւն առնելէն ետքը ։
15 Ու երբոր ճաշը կերան՝ Յիսուս ըսաւ Սիմոն
Պետրոսին , Սիմոն՝ Յովհանին որդի՝ իս ատոնցմէ
էվել կը սիրես մի ։ անիկա ըսաւ իրեն , Այո՛ Տէր ,
դուն ալ գիտես որ քեզ կը սիրեմ ։ ըսաւ անոր ,
16 Արածէ իմ գառնուկներս ։ Նորէն ըսաւ անոր

Սիմոն Յովնանին «Դէ՞ն իս կըսիրես մի. ըսաւ ի-
րեն, Այո՛ Տէր. դուն ալ գիտես որ քեզ կըսի-
րեմ. ըսաւ անոր, Արածէ իմ ոչխարներս։ Ի- 17
սաւ անոր երրորդ անգամ. Սիմոն Յովնանին
«Դէ՞ն իս կըսիրես մի. Պետրոս տրտմեցաւ որ իրեք
հեղ իրեն ըսաւ թէ՝ Իս կըսիրես. և ըսաւ անոր.
Տէր՝ դուն ամէն բան գիտես, և ամէն բան կը-
ճանչնաս, և որ ես քեզ կըսիրեմ. ըսաւ անոր
Յիսուս, Արածէ իմ՝ ոչխարներս։ Ճշմարիտ՝ 18
ճշմարիտ կըսեմ քեզի որ՝ Երբ դուն տղայ էիր.
ինքիրմէդ գօտի կըկապէիր, ու կերթայիր ուր որ
ուզէիր. բայց երբոր ծերանաս՝ ձեռքերդ վեր պի-
տի բռնես, և ուրիշները քեզի գօտի պիտի կա-
պեն, ու պիտի տանին ուր որ չես ուզեր։ Ասա 19
բանը ըսաւ՝ ցուցընելով թէ ինչպէ՞ս մահով
պիտի փառաւորէ Աստուած. և երբոր ասոր զուրցեց՝
ըսաւ անոր. Իմ ետևէս եկո՛ր։ Պետրոս դարձաւ՝ 20
ու տեսաւ ան աշակերտը որոնոր Յիսուս կըսիրէր,
որ ետևէն կուգարկոր (որ անիկա նաև անոր
կուրծքը ինկեր և ըսեր էր՝ Տէր ո՞վ է որ քեզ պի-
տի մատնէ) Պետրոս անիկա երբոր տեսաւ, ըսաւ 21
Յիսուսի. Տէր՝ հապա ասիկա ի՞նչ պիտի ընէ։
Յիսուս ըսաւ իրեն. Թէ որ ես ուզեմ՝ որ ատիկա 22
ապրի մինչև որ ես գամ, քու ի՞նչ հոգդ է. դուն
իմ ետևէս եկոր։ Եվ ասոնք խօսքը ելաւ եղբայրնե- 23
րուն մէջը, ու կարծեցին որ ան աշակերտը չի
պիտի մեռնի. սակայն Յիսուս չըսաւ անոր թէ՝
Չի պիտի մեռնի, հապա՝ թէ որ ես ուզեմ՝ որ ա-
տիկա ապրի մինչև որ ես գամ։

Ասիկա ան աշակերտն է, որ կըվկայէ ասոնք բա- 24
ներուս համար, որ ասոնք բաները գրեց ալ. ու գի-
տենք որ անոր վկայութիւնը ճշմարիտ է։ Բայց 25
ուրիշ շատ բաներ ալ կայ, որոնք Յիսուս ըրաւ, որ
անոնք թէ որ մէկիկ մէկիկ գրված ըլլար, կար-
ծեմ թէ աշխարհս ալ հերիք չէր ան գիրքերը էր
մէջը սրդմեցուցնելու՝ թէ որ
գրված ըլլային։

DUE DATE

MAY 27 1994

JUN 01 2003

201-6503

Printed in USA

Digitized by Google

DEMCO

Digitized by Google

Digitized by Google